
XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA

**PEDAGÓGIAI, PSZICHOLÓGIAI, ANDRAGÓGIAI
ÉS KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI SEKCIÓ**

XXXII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA

Pedagógiai, Pszichológiai, Andragógiai
és Könyvtártudományi Szekció

Rezümékötet

Debreceni Egyetem
Debrecen, 2015. április 15-17.

A szekció szervezését a Debreceni Egyetem látta el.

A Szekció szervezőbizottsága

Ügyvezető elnök	Prof. Dr. Pusztai Gabriella
Ügyvezető társelnök	Dr. Juhász Erika
Ügyvezető titkár	Dr. Engler Ágnes
Hallgatói képviselők	Szabó Barbara Izer Boglárka

Ügyvezetés tagozati koordinátorai

Pedagógia	Veressné dr. Gönczi Ibolya
Pszichológia	Harmatiné dr. Olajos Tímea
Andragógia	Dr. Márkus Edina
Könyvtártudomány	Dr. Csernoch Mária
Szakmai bizottság elnöke	Dr. Gáspár Mihály

Műszaki szerkesztő, borító	Pete Balázs
Nyomdai munkák	Kapitális Kft.

ISBN 978-615-80226-0-6

A rendezvény fő támogatói

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Nemzeti
Művelődési
Intézet

www.kulturasz.hu

XXXII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia

Pedagógiai, Pszichológiai, Andragógiai és Könyvtártudományi Szekció

Program

Helyszín: Debreceni Egyetem Főépület (Egyetem tér 1.)

Szállások helyszíne: Kossuth Lajos Kollégium (Debrecen, Egyetem tér 1.)

2015. április 15. szerda

- 09.30-17.00 Regisztráció (Főépület főbejáratánál)
09.30-10.30 Sajtótájékoztató (Rektori Hivatal Tanácssterme)
10.30-11.30 Konferencia megnyitó (Aula)
Nyitó előadás: Prof. Dr. Pléh Csaba, egyetemi tanár, BME: A WEB hatása a tanulásra: Viták a tudásról a digitális világban
11.30-14.00 Ebéd (Menza)
12.30-14.00 Szakmai bizottsági ülés zsűri megbeszéléssel összekötve (II. emelet, IX. terem)
14.00-18.00 Szekció 1. (benne kávészünet 15:45-16:15, II. emelet - kerengő)
18.30-21.30 Fogadás (Díszudvar)

2015. április 16. csütörtök

- 8.00-17.00 Regisztráció (Főépület főbejáratánál)
07.30-9.00 Reggeli a kollégiumban lakók számára (Menza)
09.00-13.00 Szekció 2. (benne kávészünet 10:45-11:15, II. emelet - kerengő)
12.00-14.00 Ebéd (Menza)
13.00-17.00 Szekció 3. (benne kávészünet 14:45-15:15, II. emelet - kerengő)
17.00-19.00 Főzsűri megbeszélés a zsűrielnökökkel (IX. terem)
19.00-21.30 Részvevői szendvics vacsora (MEEX Lounge/ Élettudományi Galéria – Egyetem tér 1.)
19.30-21.30 Zsűri éttermi vacsora

2015. április 17. péntek

- 08.00-09.30 Reggeli a kollégiumban lakók számára (Menza)
10.00-12.00 Ünnepléses díjátadó, záró ünnepség (Aula)
13.00-ig Kiköltözés a kollégiumból

Hasznos információk

A programfüzet és a rezümékötet elérhető elektronikusan is az otdk2015.unideb.hu oldalon.

Helyszín:

A konferencia szakmai programjának egésze a Debreceni Egyetem Főépületében található (Egyetem tér 1.). A konferencián való részvételüket kérjük, hogy mindenki a regisztrációval kezdje, amely a Főépület földszintjén található a főbejáratnál belül (Egyetemi Posta előtt).

A helyszínen a földszinten ruhatár ingyenesen igénybe vehető.

Az egyéb helyszínek a szállást és étkezést érintik, amelyekről alább olvashatnak.

Wifi kód:

A wifire való csatlakozásnál két lehetőségük van:

1. A neptun azonosítóval rendelkezők az Eduroam wifire csatlakozhatnak a bármely felsőoktatási intézményben kapott neptun azonosító nevükkel és kódjukkal.
2. A neptun azonosítóval nem rendelkezők a conference wifire csatlakozhatnak.
Belépési név: conference, jelszó: Conference2015.

Szállás:

Aki igényelt szállást a számlakérő lapon, az a szállást a Kossuth Lajos I-II. Kollégiumban tudja igénybe venni. A kollégium az Egyetem tér 1. területén található.

Mindenki a Kossuth Lajos I. Kollégiumba menjen a szállását befoglalni, ott tudja meg, hogy az I. vagy II. kollégiumban kap-e szobát. A hallgatók kétágyas, az oktatók egyágyas elhelyezést kapnak.

A szobák elfoglalhatóak április 15-én, szerdán 12 órától (a nyitó program után), azonban csomagszoba már 9 órától működik a Kossuth Lajos I. Kollégiumban, és a szállásfoglalási adminisztrációt is el tudják indítani ekkortól.

A szállást április 17-én, pénteken 13 óráig kell elhagyni (tehát a záró program után még van lehetőség az átvándorításra).

Étkezés:

Minden étkezés adott napokra szóló étkezési jegyekhez kötött: kávéjegy, üdítőjegy, ebédjegy, reggeli jegy. (Kérjük, figyeljék a jegyeken levő dátumokat, mert csak adott napokra érvényesek.)

A jegyeket a regisztrációs csomagban levő borítékban találhatják meg.

A kávé és üdítő a II. emeleti kerengőn érhető el, de kizárólag a kávészünetekben.

Az ebédek az Egyetem menzáján, a Nagyerdei Étteremben fogyaszthatók el a megfelelő napi ebédjegy leadásával. Az étterem a kollégium mellett található az Egyetem tér 1. területen.

A szerda esti fogadás mindenki számára ingyenes, és a nyakba akasztott névkártyával vehető igénybe, így azt mindenképpen hozzák magukkal. A fogadásra a Főépület Díszudvarán kerül sor. A csütörtök esti szendvicsvacsora a Meex Lounge – Élettudományi Galéria területén vehető igénybe, szintén a nyakba akasztott névkártyával. A Galéria a menza melletti épület földszintjén található.

A csütörtök esti zsűri vacsorához gyülekező 19 órakor a Főépület előtti téren, ahonnan közösen megyünk át egy kb. 5 perc sétára levő étteremhez.

Reggeli csak a kollégiumi szállással rendelkezők számára biztosított a Nagyerdei Étteremben, amely az ebédek helyszíne is.

Pénteki napon a záró programot követően az OTDK keretében étkezés már nem biztosított.

PÁLYAMUNKÁK REZÜMÉI
SZERZŐI ABC SORRENDEN

ÁCS DÁVID

Mérnök tanár, közlekedési szakirány
Osztatlan, 3. félév
Széchenyi István Egyetem
Műszaki Tudományi Kar

LENDVAI BENCE

Mérnök tanár, gépészet-mechatronikai
szakirány
Osztatlan, 3. félév
Széchenyi István Egyetem
Műszaki Tudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Vásárhelyi Zsuzsanna
főiskolai docens, SZE MTK*

A családi kapcsolatok és a szülők attitűdjének vizsgálata

A gyermek személyiségének fejlődésében a család érzelmi, kulturális, szociális és anyagi viszonyai fontos szerepet játszanak. A dolgozat célja - középiskolai tanulók véleménye alapján - a családok életének és kapcsolatainak különböző szempontok szerinti bemutatása. Kérdőíves felmérések és szóbeli interjúk alapján 2 fő témakört vizsgáltunk. Az első felmérés során a család általános körülményeit tártuk fel. Elemzésre került a diákok családjának szerkezete, a szüleikhez való kötődésük, valamint a családban előforduló konfliktusok okai.

A második felmérés során a szülők nevelési stílusáról, attitűdjéről kaptunk információkat. A felmérés eredményéből az a következtetés állapítható meg, hogy sajnos sok diák él formálisan ép és csonka családban. Nem mindenkit vesz körül szeretetteljes, kiegyensúlyozott érzelmi légkör, ezért jelenlegi családjuk élete, nevelési eljárásai nem mindenki számára követendő példa.

A teljes és harmonikus családi élet azért lenne olyan fontos, mert az elsődleges szocializáció révén szerzett tapasztalat életünk végéig mélyen gyökerezik bennünk. A mai rohanó és virtuális világban pedig különösen nagy szüksége van a fiataloknak arra, hogy pozitív hatások ériék, és szeretetteljes kapcsolatuk legyen a családjukkal.

ÁGOTA ZITA

Pszichológia
BA, 5. félév
Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészeti- és Társadalomtudományi
Kar

*Témavezető:
Hargitai Rita
egyetemi adjunktus, PPKE BTK*

A humorstílusok hasonlósága a baráti párok között, a barátsággal való elégedettség tükrében és a különböző humorstílusok megjelenése a Facebookon

Jelen dolgozatban a humorstílusokat vizsgáltam baráti párok körében a barátsággal való elégedettség tükrében. Továbbá, a humorstílusok a Facebookon való megjelenésével foglalkozik a kutatásom. A baráti párok humorstílusainak vizsgálatában 114 fő vett részt ($M=21,1$ év; $SD= 2,7$), a Facebookkal kapcsolatos vizsgálatokban 168 fő ($M=22,2$ év; $SD=7,4$).

A Humor Stílus Kérdőívet (Martin, Puhlik-Doris, Larsen, Gray, & Weir, 2003; magyar változat Tisljár, 2011), a McGill Barátság Kérdőívet (Mendelson & Aboud, 2012) és egy Facebookra vonatkozó saját kérdőívet foglalt magában a teszt battria. Az eredmények azt mutatták, hogy míg a férfiak a pozitív humorstílusukban mutattak együtt járást a barátjukkal, addig a nők a pozitív és a negatív humorstílusban is hasonlítanak barátjukra. A barátsággal való elégedettséget a férfiaknál a kapcsolatépítő humorstílus befolyásolta, a nőknél pedig az agresszív humor. A témában újszerűnek számító Facebook eredmények azt mutatták, hogy a humorstílus a Facebookon is megjelenhet. Azonban ezen a téren további vizsgálatok szükségesek.

ANTONI LUCA

Pszichológia
BA, 5. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Reinhardt Melinda
egyetemi adjunktus, KRE BTK*

A menstruáció pszichés vetületei - a menstruációs fájdalom összefüggései

Jelen kutatás a menstruációs fájdalommal és annak pszichológiai vonatkozásával foglalkozik. Az a társadalmi és kulturális szemlélet, mely a menstruációt övezi, összességében egyfajta betegség jellegét kölcsönöz annak, a betegség velejárója pedig a szenvedés és a fájdalom. Különösen fontos figyelembe venni a lélektani tényezőket, hiszen a nőgyógyászat gyógyítási területét az erős emocionális kapcsolatú női nemi szerv-rendszer képezi. Vizsgálatomban azt szeretném bizonyítani, hogy a nők menstruációs fájdalmait befolyásolják személyiségvonásaik, menstruációs attitűdjük, az első menstruációhoz kapcsolódó élményük, valamint a fájdalom katasztrofizálása. Kutatásom az év első félévében internetes kérdőívezés formájában zajlott, hólabda módszerrel, majd ezt követően interjúkat készítettem. A vizsgált populációm 18-55 év közötti nők voltak. A kérdőív csomagot 274 nő töltötte ki, majd 16 interjút készített a kutatócsoport. Az adatokon statisztikai kapcsolatvizsgálatokat, (korrelációs és regressziós) valamint független mintás T-próbát végeztem. A kvantitatív vizsgálatok mellett az interjúk szövegének elemzését is elvégeztem. A vizsgálatok alapján elmondható, hogy a vizsgált személyiség vonások közül, az érzelmi instabilitás mutat közepesen erős kapcsolatot a menstruációs tünetek számával. A Menstruációs Attitűd Kérdőív alfaktorai, valamint a menstruációs fájdalom intenzitása között szintén közepesen erős, illetve gyenge kapcsolat látható. Az életkorokat tekintve a menstruáció előtt észlelt tünetek valamint a fájdalom intenzitása a 30év alattiak csoportjánál átlagosan magasabb, mint a 30-55 évig terjedő korosztályé. A regressziós vizsgálat után elmondható, hogy a menstruációra irányuló figyelem és teljesítmény a menstruáció alatt, az életkor, valamint a menstruáció, mint legyengítő esemény a menstruációs fájdalom intenzitás értékének együttesen 35%-át magyarázza meg. Valamint, hogy a menstruáció, mint legyengítő esemény, az érzelmi instabilitás és a fájdalomkatasztrofizáció menstruáció alatt észlelt tünetek értékének együttesen 41%-át magyarázza meg. Kvalitatív vizsgálatom eredményeként azt kaptam, hogy minél negatívabb az első menstruációhoz fűződő élmény megélése, annál negatívabb a későbbiekben is a menstruációhoz való érzelmi viszonyulás. Eredményeim rávilágítanak arra, hogy a biológiai és genetikai háttér mellett fontos tényező a pszichológiai háttér, a menstruációs attitűd valamint a fájdalomkatasztrofizációra való hajlam a menstruációs fájdalom kialakulásában.

ARATÓ NIKOLETT

Fejlődés és Klinikai Pszichológia Tanszék
MA, 7. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Lábadi Beatrix
egyetemi adjunktus, PTE BTK*

Cyberbullying és machiavellizmus: Mi a különbség az áldozat és a zaklató között?

Az utóbbi években a közösségi oldalak a szociális interakciók színterévé váltak a fiatalok életében, ezzel együtt a bullying jelensége is egyre gyakoribb a diákok mindennapjaiban. A cyberbullying kutatása elméleti és gyakorlati jelentősége miatt is kiemelkedő jelentőségű. Kutásaimban az interneten zajló zaklatások jelenségét vizsgálom középiskolások körében. Az első kérdőíves vizsgálatomban arra voltam kíváncsi, hogy az érzelmi intelligencia, a magányosság, machiavellizmus milyen kapcsolatban áll a cyberbullyinggal. A vizsgálatban 93, 12- és 16 év közötti gimnazista diák vett részt. A machiavellizmus, magányosság és cyberbullying kérdőívek által kerültek felmérésre, míg az érzelmi intelligenciát egy képességalapú teszt segítségével vizsgáltuk. Az eredmények azt mutatják, hogy a machiavellizmusra való hajlam pozitív kapcsolatban áll a zaklatóvá válással, míg az érzelmi intelligencia negatív kapcsolatot mutatott mind az áldozattá, illetve zaklatóvá válással. A magányosság nem befolyásolta egyik szerepet sem. További eredmény, hogy a zaklató és a bántalmazó szerepek egymást kölcsönösen predikálják. A második kutatásban a Facebook, mint specifikus közösségi oldal és az ott megjelenő cyberbullying került a vizsgálat középpontjába. Ebben a vizsgálatban 124, 14- és 18 év közötti gimnazista diák vett részt. Vizsgálati módszerként egy szimulációs kísérletet végeztünk, amelyben cyberbullying és proszociális szituációkat használtunk fel, melyet kiegészítettünk machiavellizmus és cyberbullying-ra kérdező kérdőívekkel. Eredményeink szerint a magas machiavellizmus pontszámmal rendelkezők inkább zaklatnak az interneten és stratégiaként a hozzászólásokat alkalmazzák. Azok a személyek, akik segítenek az áldozatokon, gyakran maguk is cyberbully áldozatok, de a verbálisan zaklatottak hajlanak arra, hogy inkább bántalmazóként reagáljanak, ha bullying eseményt tapasztalnak másoknál.

A két kutatás eredményei alapján összességében elmondható, hogy a cyberbullying esetén az áldozat és zaklató szerepei nehezen választhatók el, szoros együtt járás van közöttük, a machiavellizmus személyiségvonással rendelkezők pedig a cyberbullyingot, mint eszközt használják a manipuláció eszközeként, hogy szociális előnyökre tegyenek szert.

A cyberbullyinggal kapcsolatos kutatások eredményeit fontos összegezni és gyakorlatban alkalmazni, felhasználni prevenció programok szervezéséhez a középiskolákban, valamint a diákok figyelmét ráirányítani a cyberbullying hosszú távú, negatív következményeire.

BABINSZKI EMESE

Pszichológia
MA, 9. félév
Debreceni Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Balázs Katalin
egyetemi adjunktus, DE BTK*

A humoros reklámok alkategóriái és közvetett hatásosságuk

A tanulmányban bemutatott vizsgálat célja a humoros reklámok kategóriáinak empirikus alapon történő elkülönítése és azok főbb jellemzőinek feltárása. Elméleti kiindulópontja a reklámkategóriákra vonatkozó tapasztalatok (Goldenberg, Mazursky és Solomon, 1999; Goldenberg, Mazursky, 2008; McQuarrie és Mick, 2003), illetve a humoros reklámok korábbi csoportosításai (pl. Kelly és Solomon, 1975; Weinberger és Gulas, 1992). A kategóriarendszer kialakításának fontos részét képezték a laikus véleményeket feltáró kvalitatív elővizsgálatok (interjúk és fókuszcsoportok). Továbbá a fővizsgálat ingeranyagának kialakítását kérdőíves elővizsgálat segítette. A fővizsgálat célja az elméleti alapok és a laikus vélemények alapján létrejött kategóriarendszer (5 tartalmi x 2 strukturális kategória) empirikus ellenőrzése, és az egyes kategóriák tulajdonságainak részletes feltárása volt.

A kérdőíves fővizsgálatban 17 reklámot értékelt 138, többnyire fiatal felnőtt résztvevő 13 szempont alapján (hiányzó adatok előfordultak). Valamint egy felidézési feladattal a reklámok közvetett hatásvizsgálatára is sor került. A reklámok megítélésein alapuló hierarchikus klaszteranalízis alapján az eredeti kategóriarendszer több ponton módosult. A négy jól elkülöníthető kategória: a túlzás; a tabukat feszegető; az aranyos; és a fiatalos, trendi kategória. Ezekon kívül a semleges, azaz nem humoros kontrol kategória különült el.

BAJORICS GRÉTA

Kereskedelem és marketing

BSc, 6. félév

Széchenyi István Egyetem

Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar

Témavezető:

*Dr. Eisingerné Dr. Balassa Boglárka
egyetemi adjunktus, SZE GK*

Ideálok és civilizációs betegségek – Az Y generáció fogyasztói magtartásának vizsgálata a sport táplálék-kiegészítők piacán

Célom a sport táplálék-kiegészítő fogyasztásának a vizsgálata a magyarországi Y-generáció körében. Azért tartom érdekesnek ezt a témát, mert ha megfigyeljük, régebben a táplálkozásban nem volt jelen a sport táplálék-kiegészítők fogyasztása, csak az aktívan sportolók vagy a testépítők körében, mostanra viszont sokak körében felkapott trend. A piaci elemzések és az előrejelzések is a növekedés tendenciáját tükrözik. Sorra nyílnak a táplálék-kiegészítőket áruzó üzletek, ezzel is biztosítva ma már, hogy bárki számára könnyen elérhetőek legyenek ezek a produktumok. Kutatásom lényege, hogy feltárjam azokat a társadalmi, kulturális és pszichológiai tényezőket, amelyek használatra motiválják az embereket, főleg a fiatalabb generációkat, ezeket pedig hogyan használják ki a gyártók.

Elemzésem során releváns információkat kaphatunk e termékek fogyasztóiról, előrejelzéseket, trendeket kaphatunk, amelynek segítségével a későbbiekben még hatékonyabb marketingkommunikáció kialakítására is sor kerülhet, piaci előrejelzéseket készíthetünk, melyek segítségével formálhatóak a termékek, felmérhetjük a kialakult vagy a kialakulóban lévő ellentrendeket és ennek megfelelően sikeresen kezelhetjük őket. Kvalitatív és kvantitatív módszereket alkalmazva hatoltam mélyebbre, hogy megértsem a kialakult új fogyasztói magatartást. Elmondható, hogy egy kezdeti stádiumban lévő tendenciáról beszélhetünk, ami gyorsan növekszik és nagy a lehetőség benne.

BAKODY LUCA

Pszichológia
MA, 9. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Lábadi Beatrix
egyetemi adjunktus, PTE BTK*

A tükör-érintéses szinesztézia hatása kisgyermekkorban

A sikeres szociális interakció egyik fontos eleme a mások érzelmi állapotának detektálása és megértése. Gyakran egy másik ember érzelmi állapotát illetően az egyetlen azonnali információforrás az arckifejezés. A dolgozatban két vizsgálat van részletesen bemutatva. Az első vizsgálat középpontjában az úgynevezett tükör-érintéses szinesztézia érzelem felismerésre, a másodikban ugyanennek a jelenségnek a nemek felismerésére gyakorolt hatása áll. A kutatás fő célja, hogy bebizonyítsa, hogy a tükör-érintéses szinesztézia jelenségének hatása kisgyermekkorban is kimutatható, azaz amikor a gyerekek testsémája még nem teljesen szilárdult meg, akkor is érzékeli a saját arcán az interperszonális multiszenzoros stimuláció által kiváltott hatást. Mindkét bemutatott vizsgálatban két feltétel jelenik meg, szinkron és aszinkron interperszonális multiszenzoros stimuláció (érintés és látvány) a kísérleti személy és egy másik személy arca között. Az elméleti összefoglalóban a tükör-érintéses szinesztézia jelenségének háttérben álló magyarázatokat taglalom részletesen. A humán vizsgálatokkal is alátámasztott tükörneuron rendszer aktivációja biztos alapot ad a jelenség tanulmányozására, továbbá már kimutatták a tükörneuronok és az érzelem felismerés kapcsolatát is, ami szintén magyarázatul szolgálhat a vizsgált jelenségre. Alapvetően kapcsolódik a témához a multiszenzoros integráció képessége, és annak fejlődése is, mivel a tükör-érintés szinesztézia maga egyfajta multiszenzoros illúzióként fogható fel. A vizsgálat relevanciáját az támasztja alá, hogy eddig nem foglalkozott egy tanulmány sem a tükör-érintéses szinesztézia hatásának kisgyermekkori vizsgálatával.

BALÁZSI DORINA

Informatikus könyvtáros
BSc, 6. félév
Debreceni Egyetem
Informatikai Kar

*Témavezető:
Eszenyiné Dr. Borbély Mária
egyetemi adjunktus, DE IK*

A digitális kompetenciák komparatív analízise az Európai Unió országaiban

Napjainkban egyre fontosabbá válik az a kérdés, hogy a modern információs és kommunikációs technológiai képességek és eszközök mennyire terjedtek el a hétköznapokban, illetve, hogy ezeket az eszközöket, milyen mértékben tudja a lakosság hasznosítani a mindennapi élet területén. A számítógépes ismeretek hiányával küszködők, valamint az egyes országok gazdasági- és társadalmi fejlődésének érdekében is fontos felmérni a lakosság jelenlegi számítógépes tudását, digitális műveltségét, és megoldást keresni az eredmények, arányok javítására.

Céлом a digitális írásbeliség fontosságára való felhívás, mivel a létszükségletté váló információs és számítógépes tudás hiánya akadályozza, vagy nagymértékben megnehezíti a társadalmi integrációt és a személyes fejlődést egyaránt. Dolgozatomban vizsgálom az Európai Unió 27 tagállamának átlagos eredményeit, összehasonlítva három, Európa északi területén fekvő ország, Dánia, Svédország és Norvégia lakosságának értékeivel. Érdeklődésemet felkeltette továbbá a magyar lakosság digitális jártasságának állapota is, ezért kiemelve az Unió régiói közül, elemzem hazánk társadalmának számítógéphasználatát, informatikai ismeretét. Rövid kérdőíves felmérést végeztem, amellyel az volt a szándékom, hogy a saját környezetemben élők számítógépes tudását is felmérjem. Kutatásomhoz, az Eurostat szabadon hozzáférhető adatbázisából származó jelentések alapján közzétett információkat használom fel, amelyeket a témában már előzetesen közzétett publikációkkal, illetve saját észrevételekkel, megállapításokkal támasztok alá, egészítek ki.

Vizsgálataim eredményeként kiderül, hogy érdemes már egészen fiatalon megismerkedni a számítástechnika világával, valamint megéri befektetni a számítógépes tartalmak gyarapításába, pályázatokkal és tanfolyamokkal segíteni a felzárkóztatásra szorulókat. Lépést tartva a technikai eszközök fejlődésével és a különféle támogatások igénybevételének köszönhetően Európa digitális műveltségének térképe napról-napra javuló tendenciát mutat. További célként fogalmazható meg a hátrányban szenvedők felzárkóztatása és a már meglévő tudás továbbfejlesztése azért, hogy az egyes társadalmak jelentős része versenyképes digitális írástudással rendelkezzen.

BALLA VIKTÓRIA ROXÁNA

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegei Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Csábi Eszter
egyetemi tanársegéd, SZTE BTK*

A napközbe iktatott alvás hatása különböző emlékezeti rendszerek működésére

Egyre több bizonyíték szól amellett, hogy az alvás szerepet játszik különböző emlékezeti rendszerek működésben, viszont számos kérdés még vita tárgyát képezi, például, hogy a napközbe iktatott alvás vajon ugyanolyan hatékony lehet-e, mint az éjszakai pihenés? Ezért kutatásunk célja, annak vizsgálata, hogy a rövid idejű, napközbe iktatott alvás milyen hatással van a deklaratív és nem-deklaratív emlékezeti rendszerek működésére. A vizsgálatban összesen 60 ember vett részt. A kísérleti és a kontrollcsoportot 30-30 fő alkotta, akiket két részre osztottunk: 15-15 főnél vizsgáltuk a deklaratív emlékezetet, 15-15 főnél pedig a nem-deklaratív emlékezeti működést. A kísérleti csoportok a tesztfelvételt követően 1 órát aludhattak, amit EOG segítségével ellenőriztünk, a kontrollcsoport ugyanezt az időt ébrenléttel töltötte. A 60 perces késleltetést követően ismét leteszteltük a csoportokat. A deklaratív emlékezeti teljesítményt szólista-tanulással mértük, a nem-deklaratív emlékezeti működést pedig ASRT (Alternáló Szeriális Reakcióidő) feladattal.

A deklaratív emlékezeti működés esetén a kísérleti csoport, akik a két tesztfelvétel között aludhattak szignifikánsan jobb eredményt értek el az újratestelés során, mint a kontrollcsoport, akik ugyanezt az időt filmnézéssel töltötték. A nem-deklaratív emlékezet esetén nem találtunk szignifikáns különbséget a két csoportban a késleltetés során bekövetkező konsolidáció mértékében. A késleltetést követően az alvásra kért csoport ébredés utáni motoros tanulási teljesítménye szignifikánsan rosszabb volt a kontrollcsoporténál. Eredményeink alapján tehát akár már egy napközbe iktatott, rövid idejű alvás is szerepet játszik a több figyelmet igénylő deklaratív emlékezeti működésben, míg a kevesebb figyelmet igénylő területek működésében nem vagy csak kevésbé involvált. Emellett az alvás után közvetlenül bekövetkező tanulás hatékonysága az alvási inercia hatása miatt csökkenhet.

BALLABÁS ALEXANDRA

Szociálpedagógia

BA, 7. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Mészáros Katalin

óraadó tanár, SZTE JGYPK

Paranormatív krízisek és azok hatásai az emberekre

Dolgozatomban egy olyan témával foglalkozok, amely szerves részét képezi a szociálpedagógiai szakmának. Az esetleges, vagyis paranormatív krízisek jelen vannak mindennapi életünkben, de az emberek sohasem gondolják azt, hogy őket is bármikor érheti egy csapás, ami hatással van az ő és a családjuk életére egyaránt. A körülöttem látott és történő dolgok ösztönöztek arra, hogy foglalkozzak a témával és feltárjak olyan részleteket, amikről senki sem beszél szívesen.

Bemutatom munkámban a krízist, mint alapvető fogalomkört, valamint ebből levezetve a paranormatív krízist és a hozzátartozó ismeretanyagot vázolólok.

A hipotéziseim a következők:

1. Úgy gondolom, hogy a nem megfelelő családi háttér paranormatív krízishez vezethet.
2. Feltételezésem szerint az általam vizsgált családok krízisei kihatnak a gyermekek további személyiségfejlődésére, és életcéljaikat is nagymértékben befolyásolják.
3. További feltevésem szerint krízishelyzetből konstruktívan is ki lehet kerülni.

A feltételezéseimet követően felkerestem két családot, ahol válási és öngyilkossági krízisek történtek, majd strukturálatlan mélyinterjúkat készítettem velük az általam előre meghatározott kérdéskörök mentén, melyek a „múlt-jelen-jövő” időintervallumát fedték le személyenként és családonként egyaránt. Az öt interjúalany életének egy részét másfél éven keresztül követtem.

A családokkal készített interjúkat többféle szempont alapján elemeztem. Idősíkokat készítettem, melyek alapján követhető az események időbelisége és sorrendisége. Mindkét családnál kiemeltem és csoportosítottam a fellelhető problémagócokat, amik bemutatják a családok helyzetét és az okokat, amik a krízisekhez vezettek. Ezután párhuzamot vontam a válás és az öngyilkosság problémahalmaza között és készítettem egy harmadik csoportot, melybe a közös pontokat sűrítettem. Az interjúk alapján "előtte - utána" összehasonlítást végeztem, ami alapján hipotéziseim beigazolódtak. Megvizsgáltam, hogy egy szociálpedagógus hol és mikor avatkozhatott volna be, valamint a lehetséges segítségnyújtási formákat és lehetőségeket vettem számba.

A gazdag szakirodalom tanulmányozása és az interjútechnika alkalmazása során jelentős ismeretanyagra és tapasztalatra tettem szert, így a kutatás számomra pozitív, fejlesztő hatással bírt. A továbbiakban a lehetőségeimhez mérten tervezek egy nagyobb kutatási anyaggal való munkát hasonló témában, valamint az interjúalanyaim 5-10 év múlva történő felkeresését.

BALLÓ HENRIETTA

Pszichológia
MA, 3. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

BALÁZS REGINA

Pszichológia
MA, 3. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Urbán Róbert
egyetemi docens, ELTE PPK*

A sportterápia hatásának vizsgálata klinikai populációban

Jelen munka és kutatás a sport és a pszichológia iránt érzett elköteleződés és érdeklődés összefonódásából született. Fő célja, hogy bizonyítsa a rendszeres testmozgás jótékony hatását egy kórház krízis betegeinek körében, akik főként depresszióval, szorongásos zavarokkal és szuicid gondolatokkal, kísérletekkel küzdenek. A fizikai aktivitásnak számos pozitív hatása ismert egészségünk megtartása, betegségek megelőzése, valamint a betegségekből való felépülés terén egyaránt. Jótékony hatása a mentális betegségek területén is bizonyítást nyert: több kutatás készült, melyek bizonyították a rendszeres testmozgás hatékonyságát depressziós, szorongásos, és kényszeres kórképek, valamint szkizofrénia, pánikzavar és különböző addikciók területén. Ezen kívül a rendszeres fizikai aktivitás bizonyítottan növeli szubjektív jóllétünket, önértékelésünket, így tehát protektív faktorként szolgálhat az öngyilkosság szempontjából is. Kutatásunk egy, a Péterfy Sándor utcai Kórházban készülő longitudinális kutatás „előszobájának” tekinthető, melyben azt vizsgáljuk, hogyan hat a sportterápiás foglalkozáson való részvétel a páciensek közérzetére, hangulatára, érzelmeire, milyen esetben vesznek részt szívesen egy-egy alkalmon. Az osztály jellegzetes beteg-populációja miatt kiemelt figyelmet kap vizsgálatunkban a depresszió és a reménytelenség érzése, melyek csökkenését, valamint az étellel való elégedettség és a pozitív-negatív affektusok aránya, mely utóbbiak emelkedését várjuk az adatfelvételi periódus végén. Önkéntesként 2013 októbere óta tartunk sportterápiás foglalkozásokat a kórház Krízis Intervenció és Pszichiátriai Osztályán. Azóta saját élményként megtapasztaltuk, milyen pozitív hatással bír az osztály betegei számára heti 3 óra sportfoglalkozás – jelen kutatás célja pedig az, hogy ez a tapasztalat statisztikai elemzések által is alátámasztást nyerjen, és az eredmények nyomán minél több pszichiátriai osztályon kerüljön bevezetésre sportterápiás foglalkozás.

BALOGH BETTINA KATA

Pszichológia
BA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Oláh Attila
egyetemi tanár, ELTE PPK*

A globális jóllét, a jelentudatoság és a spiritualitás vizsgálata

Bár a jelentudatoság – mindfulness – fogalma elsősorban a stressz kezelésére szolgáló terápiák irodalmában terjedt el, kutatása egyre nagyobb teret nyer a pozitív pszichológia területén is. Ezek a vizsgálatok nemcsak önálló pszichológiai konstruktként, hanem a jóllét és a spiritualitás egyik korrelátumaként is foglalkoznak vele. Jelen kutatás három vizsgálatból tevődik össze. Ezek célja a globális jóllét, a jelentudatoság és a spiritualitás összefüggésének vizsgálata magyar felnőttekből álló mintán. További cél a vizsgálat során alkalmazott három, jelentudatoságot és egy spiritualitást mérő kérdőív magyar mintán történő adaptációja.

A hipotézisek tesztelésére a három vizsgálat során használt, összesen hat kérdőívből (Global Well-Being Inventory, Philadelphia Mindfulness Scale, Freiburg Mindfulness Inventory, Spiritual Transcendence Scale, Positive Mindfulness Scale, Daily Spritual Experience Scale), három tesztbattéria került összeállításra. Egy kivételével, valamennyi esetben 200 fő feletti elemszámból álló minta állt össze.

Az eredmények tükrében megállapítható, hogy közepesen erős, pozitív korreláció figyelhető meg a Global Well-Being Inventory és a Freiburg Mindfulness Inventory, illetve a Positive Mindfulness Scale összpontszámai közt, mely igazolja a korábbi nemzetközi kutatások eredményeit a jóllét és a jelentudatoság összefüggésére vonatkozóan. A Philadelphia Mindfulness Scale és a Freiburg Mindfulness Inventory, illetve a Global Well-Being Inventory pozitív korrelációt mutatott a Spiritual Transcendence Scale eredményeivel, igazolva a jelentudatoság/jóllét és a spiritualitás összefüggését. Mivel mindhárom jelentudatoságot, továbbá a spiritualitást vizsgáló kérdőív esetében a Cronbach Alfa értéke meghaladta a 0,7-et, ezért kijelenthető, hogy a vizsgálat során használt magyar nyelvű fordítás megfelelően méri ezeket a konstruktmokat magyar mintán.

A tesztbattériával nyert adatok továbbá összevetésre kerültek a kitöltők által megadott demográfiai adatokkal, hogy bemutatható legyen azok moderáló hatása. Az eredmények alapján megállapítható volt, hogy az életkor hatással van az egyén jóllétének, illetve spiritualitásának mértékére. Eredményeink a nemzetközi kutatásokat azzal gazdagítják, hogy a jóllét minden lényeges komponensére (érzelmi jóllét, pszichológiai jóllét, szociális jóllét, spirituális jóllét) kiterjedően elemzik a jelentudatoság és a spiritualitás hatását, ellenőrizve az életkor szerepét is.

BALOGH RÉKA

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

BEDEKOVICS NORBERT

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

IMRE NÓRA

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

PESZEKI NIKOLETT

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

SCHARLE CSILLA RÉKA

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

*Papp-Zipernovszky Orsolya
egyetemi adjunktus, SZTE BTK*

A reklámokba való bevonódás hatása a női testképre és önértékelésre

Kutatásunkban a narratív bevonódás pszichológiai jelenségét vizsgáltuk, elsősorban annak is attitűdökre, testképre és önértékelésre kifejtett hatását. Ezt a hatást egy narratív, azaz történetközpontú videó által kívántuk közvetíteni, kontrollként pedig képi és információs anyagot tartalmazó videókat is felhasználtunk, melyek témájukban a média által sugárzott nőképről szóltak. Kutatásunkban azt feltételeztük, hogy a narratív feldolgozás során tapasztalható leginkább a bevonódás jelensége, és ezáltal a narratív tartalmú videó lesz legjelentősebb hatással a kísérleti személyek attitűdjeire, testképére, önértékelésére. Eredményül alapján a bevonódás legnagyobb mértékben valóban a narratív elemet tartalmazó videót nézők esetében történt meg, valamint összefügg a videókra vonatkozó attitűdökkel, ám ennek pszichológiai hatásait tekintve vegyes eredményeket kaptunk. Az önértékelést, testképet illetően számottevő változások mutatkoztak a videó megtekintését követően, noha a három általunk meghatározott feltétel között nem jelentkezett a várt eltérés. Eredményeink további kutatásokat indokolhatnak, ugyanis a narratív struktúra széleskörűen alkalmazható eszközt jelent az attitűdök formálására, aminek különös jelentősége lehet a média által közölt tartalmakra, és azok üzenetére nézve.

BALOGH SÁNDOR

Kulturális örökség tanulmányok
MA, 4. félév
Eszterházy Károly Főiskola
Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Verók Attila
főiskolai docens, EKF*

Albumba zárva. Fényképalbumok a vizitkártyától a memóriakártyáig

Közelmúltunk tetemes részét fényképalbumok őrzik. Szinte minden családban és gyűjteményben megtalálhatók és a típusképek ellenére nincs két egyforma album. Tökéletesen tükrözik a korizlést, az egyéni értékrendet, mindazt, amit a tulajdonos magáról, a családjáról, a környezetéről megőrizni és megmutatni kíván.

A fényképalbum nem csupán praktikus tárolóeszköz, általában egységes tartalmat fog össze. A képeknek tárgyi dimenziót, testet, teret ad. Valaha stabil helyük volt minden polgári szalonban ma digitalizált jelek tárolják a képeket. Megőrzésük esetleges az óriási számú elkészült felvétel dacára.

A dolgozat a fényképalbum történetet járja körül. Kitér eredetére első megjelenési formáira és a használatával kapcsolatos szokásokra, mint a reprezentáció, a gyűjtés és a családi albumok szerkesztése. Követi szerepének változásait egészen máig. Osztályoz típusok, témák és a megjelenés stílusa alapján. Tárgyalja az albumok változatos anyagfelhasználását és a kötések különböző szerkezeteit. Külön kitér a különleges példányokra, mesterművekre, és a művészi igénnyel kivitelezett albumokra.

Kutatásaim a témában a magyar és német közgyűjteményekben végeztem, munkámhoz felhasználtam a hazai és nemzetközi szakirodalmat. Célom volt a jelen dolgozatban, a típusok rendszerezése és a fotóalbumok pályaképének rögzítése. A családi albumok privát emlékek. A kisközösségi identitást ugyanúgy szolgálják, ahogy a kulturális örökség sajátos képi és tárgyi hordozói.

BANK ÉVA

Neveléstudomány
MA, 12. félév
Szegei Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
dr. habil. Józsa Krisztián
egyetemi docens, SZTE BTK*

A Képességek és Nehézségek Kérdőív alkalmazásának kérdésköre tanulásban akadályozott gyermekek körében

A mentális és viselkedés zavarok előfordulása igen gyakori gyermek és serdülőkorban, főként értelmi fogyatékos személyek körében (Myrbakk és Tetzchner, 2008; Rzepecka, McKenzie, McClure és Murphy, 2011). Nemzetközi szinten már megindultak az értelmi fogyatékos és pszichés zavarok kapcsolatának feltárására irányuló empirikus vizsgálatok, azonban hazánkban ez a tendencia még kevésbé érezhető. A viselkedési problémák és pszichés zavarok egyszerű és gyors szűrésére alkalmas a Képességek és Nehézségek Kérdőív, melynek önkitöltős, szülői és tanári változatának használatából származó eredményeket hazánkban csak normál intellektusú populáción belül vizsgáltak (pl. Birkás, Lakatos, Tóth és Gervai, 2008; Turi, Gervai, Áspán, Halász, Nagy és Gáboros, 2013; Turi, Tóth és Gervai, 2011).

Kutatásom célja tanulásban akadályozott gyermekek viselkedési és pszichés problémáinak vizsgálata volt a Képességek és Nehézségek Kérdőív tanári és önkitöltős változatának használatával. További célom volt az eredmények összehasonlítása tanulásban akadályozott (N=86) és normál intellektusú (N=91) minta között. Kutatásomhoz a kérdőív önkitöltős változatának Haynes, Gilmore, Shochet, Campbell és Roberts (2013) által egyszerűsített, tanulásban akadályozott gyermekek képességeihez igazított módosítását adaptáltam. Eredményeim szerint a tanulói kérdőív belső konzisztenciája megfelelőnek tekinthető a többségi (Cronbach- $\alpha=0,71$) és tanulásban akadályozott gyermekek mintáján egyaránt (Cronbach- $\alpha=0,60$). Faktoranalízis eredménye alapján az egyes alskálák megbízhatósága háromfaktoros struktúra használatával a legmegfelelőbb. Az összehasonlító vizsgálatok alapján szignifikánsan több viselkedési és pszichés problémára utaló tünet jellemző a tanulásban akadályozott tanulókra a többségi gyermekekkel szemben. Nemek szerinti összehasonlításban a tanulásban akadályozott fiúk és lányok tünetei között nem volt jelentős különbség. A háttérváltozók közül leginkább a gyermek elhanyagoltsága, hátrányos helyzete, illetve a vérszerinti szülők nélkül történő nevelkedés mutatott kapcsolatot a pszichés és viselkedési tünetetekkel. Eredményeim szerint, tehát a tanulásban akadályozott fiatalok között gyakrabban jelennek meg viselkedési és pszichés zavarokra utaló tünetek, melyek vizsgálatára a Képességek és Nehézségek Kérdőív alkalmasnak bizonyult.

BÁNRÉVI MÓNKA

Kulturális örökség tanulmányok
MA, 3. félév
Eszterházy Károly Főiskola
Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Verók Attila
főiskolai docens, EKF TKTK*

Itáliai mesterek öröksége Egerben

Eger számos történelmi személyt, egyházi méltóságot, író, költőt, festőt, szobrászt is elbűvölt. A nevek felidézését érdemes az államalapító Szent István királlyal kezdeni, aki 1001 és 1009 között megalapította az egri püspökséget, mely Mátyás király idejében élte reneszánsz virágkorát, és a királyi család püspököt is adott a városnak Ippolito d'Este személyében.

Eger a hírnevét azonban a 16. századnak köszönhette, amikor Dobó István és maroknyi csapata 1552-ben megfutamította a többszörös túlerőben lévő török hadat, majd az ostromban súlyosan megrongált várat itáliai hadi építészek korszerűsítették. A mediterrán hangulatú kisváros számos olasz művészt vonzott Egerbe a napfényes Itáliából. Pyrker János László (korábban velencei pátriárka), aki főművének a bazilikát tekintik, jelentős tevékenységet folytatott az oktatás, a hagyományápolás és a művészetek pártolásának területén. Jó néhány itáliai mester telepedett le a városunkban Pyrker érsek jóvoltából, akik közül a legjelentősebb kétségkívül Marco Casagrande, aki ráadásul egri leányt vett feleségül.

Giovanni Battista Carlone itáliai építész 35 évig élt Egerben és háza a mai napig a jelenlegi főutcán, a Széchenyi utcán látható. Carlone a város becsületbeli polgára lett, és magyarul Karloni Jánosnak szólították.

„Carlone évszázada” a 18. század a főpapi világban is komoly itáliai hatás berobbanását eredményezte. A korszak minden főpapja Rómában tanult és a Collegium Germanicum Hungaricum diákja volt, ahonnan jegyzeteket, könyveket hoztak Magyarországra. Barkóczy Ferenc kora mecénás főpapja könyvnyomdát létesített, ahol az első könyvek között itáliai művek magyar fordításait is kiadta.

Eger városa tehát jelentős itáliai örökséggel rendelkezik. A történelmi tapasztalatokon felbuzdulva és munkámnak köszönhetően elhatároztam, hogy nyomába eredek a mediterrán hangulatú kisváros itáliai gyökereinek. Dolgozatom témájaként ennek az örökségnek felkutatására és bemutatására vállalkoztam a vár itáliai erődjének első lelkes kutatója Balogh János királyi főhadnagy nyomdokait követve.

BARANYI DIÁNA

Andragógia
BA, 6. félév
Eszterházy Károly Főiskola
Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

*Témavezető:
Fekete Ilona Dóra
tanársegéd, EKF TKTK*

Fiatal felnőttek hallgatói mobilitásának vizsgálata az Eszterházy Károly Főiskolán

Dolgozatomban a hallgatói mobilitás jelenségét vizsgálom, különös figyelmet fordítva az Eszterházy Károly Főiskola hallgatóinak mobilitási tevékenységeinek megismerésére. A téma meglehetősen közel áll hozzám, érdekelnek a saját kortárs csoportom mobilitáshoz fűződő viszonyai, szokásai. A külföldi egyetemjárás nem új jelenség, csupán a fogalom változott meg. Dolgozatomban kifejtem a hallgatói mobilitás fogalmát, történetét, szociológiai és kultúrtörténeti jelentőségét. Hazai és nemzetközi adatokat összevetve párhuzamot vonok az Eszterházy Károly Főiskolán zajló mobilitás és a nemzetközi trendek között. A kutatás szerves részét képezik továbbá interjúk, melyeket magyar, de külföldi mobilitási programban részt vett hallgatókkal, valamint külföldi, de intézményünk mobilitási programjában részt vevő hallgatókkal készítettem. Az interjúk több aspektusból vizsgálják a mobilitási programot, kiváltképpen a kulturális szegmensekre helyezem a hangsúlyt, valamint a kultúrafogyasztási szokásokat is vizsgálom.

Vajon miért vesznek részt hallgatók külföldi tanulmányutakon? Hogyan élik meg ezt az időszakot? Mikor nevezhető mobilnak egy hallgató? Ehhez hasonló kérdésekre kerestem a választ.

BARTA FRUZZSINA

Andragógia
MA, 9. félév
Debreceni Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Márkus Edina Ilona
Egyetemi adjunktus, DE BTK*

Élethosszig tartó tanulás a nemzetközi statisztikák és felmérések tükrében

A huszadik század második felében kialakult az élethosszig tartó tanulás koncepciója, és az egész világra kiterjedő, a nemzetközi oktatáspolitikát meghatározó elvvé vált. Később a nemzetközi összefogás is kialakult a területen, az UNESCO és az OECD által koordináltan. Európában elsősorban az Európai Unió számít a terület koordinálásáért és fejlesztésért felelős fő szervezetnek, mely dokumentumok és ajánlások, majd később konkrét cselekvési tervek és munkaprogramok közre adásával járul hozzá a terület fejlődéséhez. Mivel az élethosszig tartó tanulás fejlesztése társadalmi és gazdasági érdek, a területtel foglalkozó nemzetközi statisztikai adatbázisok és felmérések is egyre hangsúlyosabb szerephez jutnak, mivel egyrészt segítenek a már elért eredmények nyomon követésében, másrészt a fejlesztés eszközei lehetnek.

Dolgozatom célja ezen adatbázisok és felmérések közül a legjelentősebbek bemutatása, az általuk mutatott eredmények elemzése és értelmezése és az élethosszig tartó tanulás különböző aspektusaiban kiemelkedően teljesítő országok azonosítása és a kiemelkedő teljesítmény lehetséges okainak feltárása.

Ezen statisztikai adatbázisok és felmérések által mutatott eredményeket vizsgálva, azt tapasztalhatjuk, hogy általában ugyanazok az országok teljesítenek magas szinten a tanulás vizsgálatának legtöbb területén (vagyis Dánia, Finnország, Hollandia és Svédország), és az alacsony szinten teljesítők között és ugyanazok az országok jelennek meg (általában Bulgária, Görögország, Magyarország és Románia). Természetesen a sorrend a tanulás különböző területeit vizsgáló felmérések nyomán sokszor differenciálódik, illetve egészül ki más országokkal.

Az élethosszig tartó tanulás terén magas részvételi arányokat mutató országok esetében ez teljesítmény több évre visszamenően, stabilan jelen van, illetve az országok különböző gazdasági, és egyéb, a tanulási teljesítményre hatást gyakorló mutató esetében ugyanezeket az országokat találjuk a lista elején. Hasonló a helyzet a tanulás különböző területeit vizsgáló nemzetközi felmérések eredményeinek esetében is. A statisztikák szerint magas teljesítményt nyújtó országok általában a felmérések eredményeiben is az átlag fölött teljesítenek.

BELLA DORINA

Munka- és szervezetpszichológia

MSc, 1. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Kun Ágota

egyetemi adjunktus, BME GTK

Sporteredmények hatása a nézők nemzet- és önértékelésére

Tekintetbe véve a sport nemzeti identitásra gyakorolt hatását (Evans & Kelley, 2002; Dóczy, 2011) és az utóbbi évek ambivalens magyar autosztereotípiáját, kutatásom célja a magyar sporteredményeknek a nézőkre gyakorolt hatásainak vizsgálata volt. A győzelmek és vereségek okozta autosztereotípiaváltozások feltárásához Tajfel társadalmi identitás elméletére (Tajfel & Turner, 1979) és az ezzel kapcsolatos kutatásokra támaszkodtam. A sporteredmények azonosulást növelő vagy csökkentő hatását a BIRG (Cialdini et al., 1976) és a CORF (Snyder et al., 1986) elméletek tükrében vizsgáltam. Az önértékelés vizsgálatokor Brewer és Weber (1994) a személyközi és a csoportközi összehasonlítás önértékelésre gyakorolt hatásával foglalkozó kutatását vettem alapul.

A szakirodalom alapján feltételeztem, hogy a magyar sportolók győzelmei a nézők magyarságképeinek és énképeinek javulását, valamint a nemzettel való fokozottabb azonosulást váltanak ki, míg a vereségek a magyarságtól való elhatárolódást, negatívabb magyarságképet és alacsonyabb önértékelést eredményeznek. A hipotézisek vizsgálatához kísérletet végeztem egy 87 fős, gimnazistákból álló mintán. A kísérlethez a résztvevőket három csoportra osztottam, és a Kollektív Önértékelés Skála (Luthanen & Crocker, 1992) kitöltése után csoporttól függően három különböző kézilabda mérkőzés részletet vetítettem le nekik. A pozitívan előhangolt csoport egy győztes, a negatívan előhangolt csoport egy vesztes küzdelem néhány percét látta, míg a kontrollcsoport két hazai csapat kiegyenlített összecsapásának egy részletét. A video levetítését követően a kísérleti személyek szemantikus differenciál skálán értékelték magukat és a magyar nemzetet.

A hipotéziseket egyszempontos és kétszempontos független mintás varianciaanalízisekkel ellenőriztem, utóbbiak esetén a személyes kollektív önértékelést téve meg második független változónak. Az első két hipotézist részben sikerült igazolnom, szignifikánsan kedvezőbb autosztereotípiát mértem a kontrollcsoporthoz képest a pozitívan előhangolt csoportban az eredetileg alacsony személyes kollektív önértékelést mutatók között, és szignifikánsan erősebb elhatárolódást a negatívan előhangolt csoportban az előhangolás előtt magas személyes kollektív önértékeléssel bírók csoportjában. Az önértékelés és az énhatékonyság szintjei viszont, szemben a további hipotéziseimmel, a pozitívan előhangolt csoport mellett a negatívan előhangolt csoportban is szignifikánsan magasabbak voltak a kontrollcsoporthoz képest.

BERKI BORBÁLA

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Csifcsák Gábor
egyetemi adjunktus, SZTE BTK*

Mikor számít a fa, és mikor az erdő?

A gyors vizuális kategorizáció és a helyszínek, tárgyak felismerése a mindennapi élet szerves részét képezik, csak egy pillantást elég vetnünk a különböző dolgokra, plakátokra, eszközökre, emberekre és már is döntéseket hozunk róluk, csoportokba osztjuk őket, azaz kategorizálunk. Ezen kutatás arra kereste a választ, hogy az alacsony és magas térbeli frekvenciák, azaz a kép globális jellemzői és a részletek, ugyanolyan mértékben befolyásolják-e a vizuális ingerek szemantikus szintű kategorizációját különböző bemutatási idők mellett. A kísérlet azon elméleti megfontolásra épül, amely szerint az alacsony térbeli frekvenciák időben gyorsabb elemzése a magnocelluláris csatorna által valósul meg. Az e folyamatokhoz kapcsolt „benyomás-szerű” élmény elegendő lehet az ingerek pontos kategorizációjához, elsősorban rövid bemutatási idők esetén. A vizsgálat során a résztvevőknek a képernyőn megjelenő képről kellett eldönteniük, hogy állatot vagy járművet ábrázolnak-e (kényszeres döntési helyzet), és ennek megfelelően kellett gombot nyomniuk. A szenzoros érzékenység, pontosság, valamint a jó válaszok reakcióidőinek elemzésével sikerült igazolni, hogy a rövidebb bemutatási időnél az alacsony térbeli frekvenciákat tartalmazó képeket nagyobb biztonsággal ismerték fel, mint azokat, amelyekben csak magas térbeli frekvenciák voltak jelen. Az állatok és járművek felismerésének pontosságában eltérés mutatkozott: rövid bemutatási idők esetén, illetve alacsony térbeli frekvenciás képeknél az állatok felismerése volt jobb, míg hosszabb bemutatási időknél, vagy ha a kép kizárólag magas térbeli frekvenciákat tartalmazott, akkor a járművek felismerése volt pontosabb. A kutatás eredményei alátámasztják tehát azt az elméletet, mely szerint a gyors vizuális kategorizációban a gyorsabb magnocelluláris csatorna által szállított alacsony térbeli frekvenciák meghatározó szerepet játszanak, és bizonyítékot szolgáltat arra vonatkozóan, hogy ezen előny kifejezetten az evolúciós szempontból relevánsabb állat ingerek esetén markáns.

BESZÉDES VIKTÓRIA

Andragógia
MA, 1. félév
Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

*Témavezető:
dr. Farkas Éva
egyetemi docens, SZTE JGYPK*

A felnőttképzési rendszer Szerbiában, különös tekintettel Vajdaságra

Az európai országok többségében nem idegen fogalom a felnőttképzés, sőt jól fejlett felnőttképzési rendszerekkel találkozhatunk. Meggyőződésem, hogy a felnőttek oktatása és képzése nem csupán a munkanélküliség csökkentését eredményezi, de a személyes fejlődés, a hasznos állampolgári magatartás, az egymás iránti tolerancia, és ezzel az ország – ezen belül a társadalom és gazdaság – fejlődésének alapköve is.

Szerbiában az 1990-es évek előtt a nem formális felnőttképzés volt az elterjedt, 1992-től pedig a formális felnőttképzés is megnyílt a potenciális tanulni vágyók előtt. A későbbiekben az országot több történelmi és gazdasági esemény és krízis sújtotta, amellyel ez a fejlődő oktatási alrendszer háttérbe szorult, és a felnőttképzésre vonatkozó összes adat elveszett. Hogy ma, a 21. század elején milyen helyzet uralkodik a szerb formális és nem formális felnőttképzés területén? A dolgozatomban erre a kérdésre kerestem a választ és arra törekedtem, hogy átfogó képet adjak az ország jelenlegi helyzetéről. A felderítő jellegű dolgozatban sorra vettem a Szerb Köztársaság demográfiai, munkaerő-piaci és migrációs jellemzőit, és részletesen bemutattam a szerb oktatási rendszert, külön tekintettel a felnőttképzésre. Nem utolsó sorban a formális és nem formális felnőttképzés országos adatait, valamint az andragógus képzés sajátosságait is összefoglaltam. Minden témakörben kiemelten vizsgáltam a vajdasági – ez az ország második legnépesebb nemzetisége, a magyar kisebbség által lakott terület – ismérveket, mert a felnőttek képzése a Vajdaságban élő magyarság fennmaradását is segítheti. Az ország lakosságának többsége nem ismeri a felnőttképzés fogalmát, és a képzéseken való részvétel is alacsony, mindössze 16 %, amely jóval az európai átlag alatt áll. Ennek egyik oka, hogy 2013 júniusa előtt nem volt Szerbiában felnőttképzési törvény. Az első jogszabály 2014. január 1-jén lépett hatályba, mely megoldást nyújthat a felnőttképzés eddigi hiányosságaira. A törvény elemzését komparatív módszerrel végeztem el a dolgozatomban, amely során a szerb felnőttképzési törvényt a magyar felnőttképzési jogi szabályozással hasonlítottam össze.

Szerbia megtette az első lépést annak érdekében, hogy a felnőttképzés területe szervezett és komplex keretek között működjön. A törvény bevezetése új szemléletmódot is ad, és optimistán állítom, hogy a dolgozatomban felvázolt negatív tendenciák az elkövetkezendőkben megoldásra találnak.

BÍRÓ BRIGITTE ALEXANDRA

Pszichológia
MA, 7. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

KUCH GABRIELLA

Pszichológia
MA, 7. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezetők:
Csókási Krisztina
egyetemi tanársegéd, PTE-BTK Pszichológia Intézet
Vincze Orsolya
egyetemi adjunktus, PTE-BTK Pszichológia Intézet*

Rheumatoid arthritises betegek korai maladaptív sémáinak és jelentős életeseeményeinek vizsgálata az aktuális pszichés distressz, valamint a betegség orvosi mutatóinak tükrében

Vizsgálatunk során arra kerestük a választ, hogy milyen egyéni különbségek, pszichológiai jellegzetességek játszhatnak szerepet a rheumatoid arthritis, autoimmun betegségben. Érdeklődésünk középpontjában a pszichés distressz, youngi korai maladaptív sémák valamint élettörténeti események narratív elemzése álltak. Kérdéseink megválaszolása érdekében 30 rheumatoid arthritises betegségben szenvedő nő, valamint 32 egészséges nőt vizsgáltunk az orvosi mutatók, HAQ, HADS-Szorongás/Depresszió Skála, Young-féle Séma Kérdőív, valamint a narratív élettörténeti események elemzésének segítségével.

Eredményeink szerint az RA és a kontroll csoport a korai maladaptív sémák tekintetében 2 sématarományban és 5 sémában korai maladaptív séma mentén tér el. A betegségcsoport magasabb pontszámot ért el a depressziót és a szorongást mérő skálán, valamint a szubjektív

fájdalom észlelésben. A betegségaktivitás orvosi mutatói nem mutattak együtt járást a depresszió és a szorongás pontszámaival.

A vizsgálatunk konklúziója, hogy a pszichés distressz kezelése elengedhetetlen, hiszen jelentős befolyással bír a szubjektív funkcionális állapot észlelésére.

BIRÓ KATALIN

Óvodapedagógus
BA, 3. félév
Eszterházy Károly Főiskola
Comenius Kar

*Témavezető:
Varga-Novákovits Zsuzsanna
tanársegéd, EKF CK*

A mese hatása a személyiség fejlődésére

Dolgozatommal azt a felvetést támasztottam alá, hogy a mostani generációk agresszívabbak már gyermekkorban is, mint az előzőek, és hogy a mese, mint terápiás érték pozitívan hat a gyermekek személyiségfejlődésére. Kutatásomat segítette az óvodai gyakorlatom és megfigyelésem során szerzett tapasztalatom, az óvodások szüleinek szánt kérdőívem elemzése és a témám szakirodalmának összevetése. Írásomban a népmese és a televíziós mese ellentétét vettem alapul; az óvodás gyermek személyiségének jellemzőitől indultam el, bemutattam a mesélés fontosságát a személyiségük fejlődésében, majd ezzel szembe állítottam a televíziós mesék káros hatásait.

A szülők, a média és a társadalom felelősségének hangsúlyozásával bontottam ki központi feltevésemet: Hogyan határozható meg a gyermeki agresszió, hogyan alakul ki, mivel akadályozható meg? Végül egy megoldást kínáltam a gyógyító mesék bemutatásával és egy terápiás meseprogrammal.

BOLLÓ HENRIETTA

Pszichológia
MA, 3. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Kiss Paszkál
egyetemi docens, ELTE PPK*

Büszkeség és balítélet: Az önértékelés szerepe az előítéletességben

A kutatás fő témája a büszkeség, önértékelés és előítéletesség fogalmainak vizsgálata és összekapcsolása volt. Az elméleti keret alapját a társas identitás elmélet képezi, melynek tekintetében bár a csoportok közötti torzításokat maga a helyzet hozza létre, annak motivációja mégis egy egyéni változó, az önértékelés. A kérdéskör vizsgálatára egy speciális populációt, a sportolók és szurkolók csoportját választottam. Ebben a két csoportban bár a szociális identitás alapja ugyanaz a sportesapat, mégis más oldalról csatlakoznak hozzájuk a játékosok és szurkolóik, s ez az eltérő nézőpont más viselkedéses következményekhez vezethet. Ezért a fő kutatási kérdés az volt, hogy milyen különbségek vannak a két csoport között, különös tekintettel a büszkeségre, önértékelésre és előítéletességre, s hogy ezeket a különbségeket egy modellben összegezzük.

A kutatásban 211 fő vett részt, közülük 50 sportoló és 69 szurkoló, a többiek a kontrollcsoportot képezték.

Az eredményekben szignifikáns különbséget találtunk a sportolók és szurkolók között a hübrisztikus büszkeségben ($p=0,02$) mely inkább a szurkolókra volt jellemző, továbbá a sportolók körében bizonyult magasabbnak a személyes és kollektív önértékelés ($p_1=0,03$ és $p_2<0,01$). Az előítéletesség kompetencia és szociabilitás dimenziói közül utóbbin mutatkozott jelentős különbség, mely szerint a szurkolók előítéletesebbek a rivális csapattal szemben, mint a sportolók ($p<0,01$). Az összefoglaló modell szerint a kollektív önértékelés és a csoporttagság szignifikánsan bejósolja az előítéletességet ($p_1=0,02$ $\beta_1=0,22$ és $p_2<0,01$ $\beta_2=0,31$).

Összességében elmondható, hogy a szurkolók előítéletesebbek a sportolóknál az ellenféllel szemben. Ennek oka az lehet, hogy a sportolók mögött egy erős teljesítménykontroll áll, melynek következtében kisebb lehetőség van az egyéni torzításokra csoportközi helyzetekben, továbbá a rivális kompetenciáinak leértékelése révén a velük való asszociáció miatt a saját csoport is leértékelődne, a felettük aratott győzelem elvesztené súlyát. A szurkolóknál viszont hiányzik ez a teljesítményfüggőség, ezért az ő nézőpontjuk sokkal szubjektívebb lehet, így a társas identitás elmélet szerint annak érdekében, hogy a saját csapatukat minél kedvezőbb színben láthassák, az ellenfelet leértékelik, s éppen az emberi kvalitásokban jelentkezik ez, hiszen ez egy egzakt teljesítménnyel és bizonyítékokkal kevésbé alátámasztható szál.

BORBÁS RÉKA

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

BEDEKOVICS NORBERT

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

BALLA VIKTÓRIA ROXÁNA

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

SCHULCZ REBEKA

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Csábi Eszter
egyetemi tanársegéd, SZTE BTK*

A szezonális parlagfű allergia hatása a kognitív funkciókra sportoló és nem sportoló személyek esetén

Napjaink egyik meghatározó betegsége az allergia, mely az emberek jelentős hányadát érinti, és számos fizikai, illetve pszichikai vonzata van, egyes kutatások szerint a kognitív teljesítmény romlásához vezet. Ezért kutatásunk célja az allergia hatásának vizsgálata a kognitív funkciókra, illetve a sport hatásának vizsgálata a kognitív működésekre allergiás személyek esetében. Vizsgálatunkban két allergiás személyekből álló csoportot vizsgáltunk tünetmentes időszakban, illetve parlagfű koncentrátummal történő provokálást követően. Az egyik csoport allergiás élsportoló személyekből állt össze (N=7, M= 42,14 év, SD = 5,98; iskolázottság: M=18,57 év, SD = 4,93), a másik csoport tagjai olyan allergiás személyek voltak, akik nem végeztek jelentős mértékű testmozgást (N=7, M=42,29 év, SD = 5,76; iskolázottság: M=18,14 év, SD = 1,68). Mindkét mérési alkalommal felvételre került a Betűfluencia Teszt, Szemantikus Fluencia Teszt, Számterjedelem Teszt, Fordított Számterjedelem Teszt, a Corsi-kocka Teszt, a Rivermead Viselkedéses Memória Teszt és az ASRT (Alternáló Szeriális Reakcióidő) Teszt. Eredményeink alapján nem találtunk szignifikáns különbséget a két csoport teljesítménye között az első mérési alkalommal, viszont szignifikáns teljesítménynövekedést találtunk a provokáció utáni mérés alkalmával az allergiás sportolók esetében korábbi teljesítményükhöz, illetve a kontrollcsoport teljesítményéhez képest. Eredményeink arra engednek következtetni, hogy a sportolók a magasabb stresszel járó helyzetben is képesek jól teljesíteni, mivel feltételezhetően magasabb rezilienciával rendelkeznek.

BORBÉLY KRISZTIÁN

Pszichológia
BA, 7. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

HÖRÖMPÖLI ÁDÁM

Pszichológia
MA, 1. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

SMIDÉLIUSZ DÓRA

Pszichológia
MA, 1. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Aczél Balázs
egyetemi adjunktus, ELTE PPK*

Létezik-e a megszakítás hatása negatív eseményeknél?

Nelson és Meyvis (L. Nelson & Meyvis, 2008) vizsgálata óta közismert, hogy a megszakítás, a szünet a pozitív élményt pozitívabbá, a negatív élményt negatívabbá teszi. Gondolta volna, hogy, ha egy reklám megszakít egy élvezetes filmet az pozitívabb lesz, mintha reklám nélkül néztük volna (L. D. Nelson, Meyvis, & Galak, 2009)? Vagy, hogy egy fájdalmas élmény közben szünetet tartunk a szenvedés intenzívebb lesz? Ez utóbbinak ellent mondanak Dan Ariely vizsgálatai (Ariely, 1998; Ariely és Zauberman, 2000), ahol a negatív élmény intenzitásával együtt csökkent az átélt irritáció mértéke, azaz a szenvedés intenzitása, továbbá a folyamatos negatív élmény negatívabb megítélésű, mint az, amiben tartanak szünetet, megszakítják.

Kahneman csúcs-vég szabálya (D. Kahneman, Fredrickson, Schreiber, & Redelmeier, 1993a) viszont kimondja, hogy egy élményről alkotott retrospektív véleményünk, azaz, hogy miként emlékszünk később az élményre az élmény csúcs- és végpontjának átlaga határozza meg. Azaz, ha a szünet nem idéz elő egy negatívabbá válást, akkor a megszakított élmény és a nem megszakított élmény közt nem lesz különbség, hiszen a csúcs- és végpontjaik között nem lesz eltérés.

Hogy megtudjuk, hogy mely elmélet a mérvadó, ezért replikáltuk az eredeti Nelson és Meyvis (2008) által készített vizsgálatot, kiegészítve hasonlóan Ariely és Zauberman (2000) vizsgálatához azzal, hogy vajon a folyamatos mérésnek van-e torzító hatása? Azaz, hogy van-e különbség a folyamatosan mért élmény és a folyamatosan nem mért élmény retrospektív véleménye között?

BOROS-MAJOR GRÉTA

Pszichológia
MA, 1. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:
Katona Nóra
egyetemi adjunktus, ELTE PPK*

Fiatalok életpálya tervezése

A korábbi vizsgálatok és statisztikai adatok alapján elmondható, hogy az eltérő szintű iskolai végzettség összefüggésben áll az életpálya alakulásával. Jelen kutatás célja az volt, hogy a fiatalok életpálya tervezésével kapcsolatos jövőterveit vizsgálja, hogy a különbségek már a tervezés fázisában megjelennek-e, továbbá a középiskolákban a pályaorientációra való igény és szükségesség felmérése, mely a jelen oktatáspolitikai tervek fényében is aktuális kérdésnek tekinthető.

A középszintű végzettség megszerzéséhez közel álló 18-19 éves fiatalok körében végzett kutatás során egy általam kidolgozott számítógépes programot használtam, melynek segítségével a diákok lépésről lépésre tervezhetik meg a jövőjüket. Ezen kívül két kérdőív került felvételre (Crites-féle kérdőív valamint a CDDQ kérdőív), melyek a pályaválasztási döntésre és annak nehézségére fókuszáltak.

Az adatok elemzése során a diákok életpályatervét hasonlítottam össze a tanulás, a munkavállalás, a házasságkötés illetve a családalapítás tervezett időpontja és időtartama szempontjából. Az eredmények alapján elmondható, hogy a gimnazisták életpályáján ugyanazok az események már a tervezés során is később jelennek meg, mint a szakképző intézménybe járók esetében. Továbbá a gimnazisták a tervek szerint több időt töltenek tanulással, így a munkába állásuk első időpontja szignifikánsan későbbre tehető, viszont a nyugdíjba vonulás időpontjában nem várható különbség a két csoport között. Ez alapján azt gondolhatnánk, hogy a szakképző intézményben végzetek több időt töltenek a munkaerőpiacon, azonban a tervezett gyermekek száma esetükben szignifikánsan magasabb, illetve hosszabb időt kívánnak otthon tölteni gyermekeikkel, mint gimnazista társaik. Ebből adódóan a munkával töltött évek száma az egész életpályát figyelembe véve kiegyenlítődik.

A kérdőívek eredményei alapján látható, hogy már az életpálya tervezésével kapcsolatos attitűdökben is különbség van a gimnazisták és a szakképzőbe járó diákok között, mivel a gimnazisták hivatási attitűd-érettségi pontszáma magasabb, illetve kisebb döntési nehézségekkel küzdenek, mint a szakképző intézménybe járók, ami éppen ellentétes a hipotézisben megfogalmazott elvárásokkal.

A jelen vizsgálat eredményei alapján azt is megállapíthatjuk, hogy a középfokú intézményekben pályaorientációra a jelenleginél nagyobb hangsúllyal lenne szükség, melyre a visszajelzések alapján, a diákoknak igénye is lenne.

BORZÁSI CSABA

Pszichológia
BSc, 6. félév
Babes-Bolyai Tudományegyetem
Pszichológia és Neveléstudományok Kar

*Témavezető:
dr. Szamosközi István
egyetemi professzor, BBTE*

Teljesítménymotiváció, valamint az önszabályozási fókusz és mód szintjeinek felmérése különböző önkéntes aktivitási szinttel rendelkező nemzetközi diákok körében

A teljesítménymotiváció egy specifikus cél elérésére, valamint mások teljesítményének meghaladására vonatkozik. Ez egy deskriptív, korrelációs, kvantitatív tanulmány, amely különböző típusú önkéntes aktivitással rendelkező és nemzetiségű diákokról gyűjtött adatokat (N=130). A kutatás célja aktivitás-függő különbségek megállapítása volt a vizsgált csoportok között a teljesítménymotivációra, az önszabályozási módra (előmozdítás vs. kiértékelés), valamint az önszabályozási fókuszra (promóció vs. prevenció) nézve. A megfogalmazott hipotézisek szerint azon diákok, akik a nemzetközi AIESEC non-profit szervezetben önkénteskednek, magasabb szintű teljesítménymotivációval és előmozdítással rendelkeznek, mint a szokványos-, vagy akár a más szervezetekben önkénteskedő diákok. A kitűzött célok segíthetnek abban, hogy jobban megérthetővé váljon az önkénteskedés motivációja, mely a szokványos diákokat aktívabbá teheti, ezáltal növelvén teljesítményüket, önmegvalósításukat, és nem utolsósorban elhelyezkedési esélyeiket. Három standardizált eszköz került felhasználásra: az Achievement Motivation Inventory, a Regulatory Mode Questionnaire és a Regulatory Focus Questionnaire. A rejtett változók kiszűrésére tett lépések után a kapott eredmények szignifikánsan magasabb teljesítménymotiváció, prevenció, és előmozdítás értékeket mutattak azon diákok esetében, akik az AIESEC-ben önkénteskedtek, szemben a szokványos diákokkal, akik nem vettek részt önkénteskedésben. Továbbá, az AIESEC-ben önkénteskedő diákok a teljesítménymotivációra és előmozdításra nézve szignifikánsan magasabb értékeket mutattak a más non-profit szervezetekben önkénteskedő diákok képest is. Valamint az is megállapítható, hogy a vizsgált faktorok korrelációs mátrixa szignifikáns pozitív korrelációkat mutatott a teljesítménymotiváció (és alfaktorai), előmozdítás és a prevenció között, amely összefügg a többi hipotézis vizsgálatának eredményeivel. A kutatás eredményei arra utalnak, hogy az AIESEC-tag diákok magasabb kezdeményezést mutatnak kihívást nyújtó helyzetekben, energetikus attitűddel közelítik meg a célokat, és egy magasan kompetitív, teljesítménycentrikus gondolkodásmóddal rendelkeznek.

BÖNÖCZK ORSOLYA

Pszichológia
BA, 6. félév
Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Hargitai Rita
egyetemi adjunktus, PPKE BTK*

A reziliencia-jelenség az ego- és a pozitív pszichológia tükrében

Jelen vizsgálat alapvető célkitűzése a reziliencia fogalmának az ego- és a pozitív pszichológia kontextusában történő tanulmányozása volt. Ezen belül a distresszel járó eseményekkel összefüggésben a protektív tényezők, valamint a traumafeldolgozás lehetséges pozitív hatásai kerültek elemzésre. A reziliencia (Connor-Davidson RS) kapcsolatát vizsgáltam az elhárító mechanizmusokkal (REM-71), az egorugalmassággal (ER89) és az egokontrollal (UC), a traumatizáltsággal, valamint a poszttraumás növekedéssel (PTGI), a zárójelekben említett kérdőívek használatával. A mintát 200 fő alkotta, a vizsgálati személyek 18-30 évesek voltak, nemi eloszlás szerint 127 nő és 73 férfi. Az eredmények alapján a reziliencia a legerősebb (pozitív) kapcsolatot az érett elhárító mechanizmusokkal mutatja ($r=0,596$; $p<0,001$), ezután következik az egorugalmassággal való pozitív összefüggése ($r_s=0,564$; $p<0,001$). Pozitív, közepes erősségű lineáris kapcsolat van a reziliencia és a poszttraumás növekedés között ($r=0,401$; $p<0,001$), az eredmények hozzájárulnak a két fogalom különbségének megértéséhez.

A kapott eredmények felhívják a figyelmet az elhárító mechanizmusok jelentős szerepére, továbbá a vizsgálat rávilágít a traumafogalom meghatározási és értelmezési nehézségeire. A reziliencia vonatkozásában feltárt tudatos és tudattalan háttértényezők támpontot nyújthatnak egyrészt a fogalmak pontosabb megértéséhez, másrészt pedig azok gyakorlatba történő átültetéséhez.

BŐR ANITA

Óvodapedagógia
BA, 7. félév
Debreceni Egyetem
Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar

*Témavezető:
Dr. Szerepi Sándor
főiskolai docens, DE GYFK*

A roma gyerekek szülei és az óvoda kapcsolatának nehézségei az óvodapedagógus szerep tükrében

A kutatásom célja, hogy a szakirodalomban megfogalmazott óvodapedagógusi szerepek, és azok változásai, milyen hatást váltanak ki abban az esetben, amikor roma gyerekek járnak a csoportban. Kutató munkámhoz tartozó feltevéseimet kérdőívek segítségével bizonyítottam. A kérdőívem célja volt még az is, hogy feltérképezzem a lakóköznyezetemhez közel eső városokban működő óvodákat, és ezekben az óvodákban a roma gyerekek, szülei és az óvoda kapcsolati nehézségeinek, problémáinak vizsgálatát.

A szakirodalmat tekintve a témában, úgy érzem, hogy kifejezetten a pedagógusi szerepkihívásokról keveset olvashatunk. A legfontosabb tanulmány, ami ezzel kapcsolatban megjelent, arról szól, hogy a pályakezdő óvodapedagógusi szakon lévő hallgatók sem kellő tapasztalattal, sem ismerettel nem rendelkeznek a globális problémák megoldására, mint például a roma szülők és gyermekeikkel kapcsolatban. A felmérést 2014 márciusában végeztem, az önkéntesség és az anonimitás feltételeit biztosítva. Egy kérdőívet készítettem az óvodapedagógusok számára, melyet úgy állítottam össze, hogy legyen benne nyitott és zárt jellegű kérdés is. A zárt típusú kérdéseknél az iskolai osztályzás mintájára 1-5-ig terjedő skálát adtam meg. A kérdőív 22 kérdésből áll. A célcsoportot 2 városban 4 óvoda dolgozói alkották. A száz kérdőívből hetvennyolcat kaptam vissza. A kitöltött kérdőíveket kérdésenként megvizsgáltam, majd egymással összevetve kiértékeltem.

BÖRÖCZ ESZTER

Tanító

BA, 7. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem

Berzsenyi Dániel Pedagógusképző Kar

*Témavezető:
Holecz Anita
adjunktus, NYME BDPK*

A pedagógusok személyiség- és megküzdési jellemzőinek alakulása egy longitudinális vizsgálat tükrében

A pedagógus személyiség- és megküzdési jellemzőinek alakulása egy longitudinális vizsgálat tükrében

10 év leforgása alatt történik-e változás az ember személyiségjegyeiben?

Dolgozatunkban egy longitudinális vizsgálat keretében szeretnénk újra mérni, a pedagógusok személyiség-és megküzdési jellemzőinek alakulását.

Vizsgálatunk első feladata volt, hogy az előző vizsgálatban résztvevő hallgatókat újra felkeressük, majd mindenki számára a megfelelő kérdőív eljuttatása. Külön a pedagógusok és nem pedagógusok számára. Kérdőívből általam felhasznált vizsgálati módszerek: Szociodemográfiai adatokra vonatkozó kérdések, Temperamentum és Karakter Kérdőív (TCI, Rózsa és mtsai, 2004), Megküzdési Preferencia Kérdőív (Oláh, 1993), Maslach Burnout Inventory (MBI, tanárok számára kidolgozott, Byrne, 1991).

Vizsgálatunkban arra keressük a választ, hogy történt-e változás a Karakter, Kiegészítés és Megküzdés faktoraiban. Emellett a Kiegészítés és Megküzdés változásaira hatással vannak-e a Temperamentum és Karakter jegyek.

Kiértékelés során azok az eredmények kerültek bemutatásra, melyek szignifikáns vagy tendencia jellegű változást mutatnak. Karakter faktorok vizsgálatánál a legtöbb személynél pozitív előre lépés történt. Egy érett, kreatív karakter fejlődött ki. Kiegészítés és a Megküzdés esetében csak bizonyos faktoroknál észleltünk jelentős változásokat.

Emellett azt is megfogalmazhatjuk, hogy a temperamentum és karakter jegyek nincsenek jelentős hatással a Kiegészítés és Megküzdés faktorainak változására.

Végezetül elmondható, hogy a vizsgálat újra indításával bővült ismereteink köre, megismerhettük a pedagógusokra és nem pedagógusokra vonatkozó személyiség jellemzőket. Mindezek mellett igazolást kaptunk arra is, hogy az évek során történnek változások és fejlődések a személyiségben, még ha ezek nem is mutathatók ki igazán.

BRÉM ZSUZSANNA

Informatikus könyvtáros
MA, 3. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

DUBNICZKY ZSOLT

Informatikus könyvtáros
MA, 3. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

*Barátné dr. habil. Hajdu Ágnes
egyetemi docens, ELTE BTK*

Környezetbarát fenntarthatóság a könyvtárakban

A fenntarthatóság és a zöld szemlélet korunk egyik általános kérdésévé nőtte ki magát, amiben jelentős feladat és felelősség hárul a könyvtárakra is, mint információközvetítő intézményekre. A jövőben azok a könyvtárak fognak élen járni, amelyek a humánökológiai szempontoknak is megfelelnek és a környezettudatos fenntartható gondolkodást részesítik előnyben. Ezt az elvet és szellemiséget valló intézmények az ún. zöld könyvtárak, amelyek egyrészt a zöld épületminősítési előírások szerint épülnek, másrészt pedig működésükbe a fenntarthatósággal és humánökológiai szempontokkal kapcsolatos szemléletet építik be.

A zöld könyvtári minőség és minősítés több dolgot jelent egyszerre: intézményt, épületet, helyet, állományt, szemléletet, szolgáltatást. Ha ezek mindegyike teljesül, akkor beszélhetünk zöld könyvtárról, ha viszont csak egy részük integrálható az intézmény mindennapi életébe, akkor inkább a zöld jellegű könyvtár elnevezés indokolt. Emellett érdemes különbséget tenni egy újonnan épült könyvtár zöld jellege és egy már meglévő könyvtári épület zölddé/zöldebbé válása között, mely utóbbi főleg olyan megoldásokban érdekelt, mint az energiatakarékosság, a szelektív hulladékgyűjtés és papírhasználat.

A fenntarthatósági/zöld jellegű állomány kialakítása mellett fontos szerep hárul a könyvtárakra a zöld nevelésben is, amely – miként a szingapúri gyermekkönyvtár példája is mutatja – annál hatásosabb lehet, minél fiatalabb korosztálynál veszi kezdetét.

BUJDOSÓ VIKTÓRA

Pedagógia
BA, 7. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

ZOMBORI NELII

Pedagógia
BA, 7. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Nóvik Attila
egyetemi adjunktus, SZTE BTK*

A szegedi egyetem első tíz éve a Délmagyarország tükrében

Tudományos munkánk a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem Szegedre való áthelyezését vizsgáltuk a Délmagyarország című napilap 1921-től 1930-ig megjelenő cikkeiben. Kutatásunk célja az volt, hogy betekintést nyerjünk abba, hogy a befogadó környezet hogyan viszonyult ahhoz a helyzethez, hogy Szeged egyetemi várossá alakult.

A Délmagyarország digitalizált archívumát használtuk forrásbázisként, amely az eddigi feltárt irodalommal szemben újszerű megközelítése a témának, hiszen a sajtón keresztül még nem közelítették meg az integráció folyamatát. A feldolgozás során négy fő kérdés köré építettük dolgozatunkat és a kategorizált cikkek alapján négy leggyakrabban előforduló témát elemeztük.

CHEZAN JÚLIA

Pszichológia
MA, 3. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

ÉLTETŐ NOÉMI

Pszichológia
BA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezetők:

Dr. Németh Dezső

habil. egyetemi docens, ELTE PPK

Dr. Janacsek Karolina

egyetemi adjunktus, ELTE PPK

Implicit tanulás Tourette-szindrómában

A Tourette-szindróma (TS) egyik fő markere a frontostriatális agyi hálózatok érintettsége. Ennek a deficitnek a funkcionális feltérképezése még nem történt meg. Jelen kutatásunk célja, hogy két olyan kognitív funkciót térképezzen fel, mely különböző frontostriatális hálózatokhoz tartoznak: a munkamemóriát és az implicit tanulást.

Vizsgálatunkban 19 Tourette-szindrómával élő gyerek és 19 korban illesztett kontroll személy vett részt. Az implicit tanulást ASRT-vel (Alternating Serial Reaction Time) mértük két ülésben, 16 órás késleltetéssel, míg a munkamemóriát számterjedelem teszttel, azonnali történet felidézéssel és szólista tanulással mértük.

Eredményeink azt mutatják, hogy a pontossági mutatókkal mért implicit tanulás esetén a TS csoport a kontrollcsoportnál jobb teljesítményt mutat. Ezzel szemben a 16 órás késleltetés után a TS gyerekek a szekvencia felejtését mutatták szemben a kontrollszemélyekkel, akik ép megtartást mutattak. Ugyanakkor, a reakcióidők tekintetében a TS csoport tipikus tanulást és konszolidációt mutatott. Ez az eredmény alátámasztja azt az elméletet, miszerint a pontosság és a reakcióidő eltérő idegrendszeri működések megnyilvánulása. A munkamemória funkciók tekintetében a TS csoport ugyanolyan teljesítményt mutatott, mint a kontroll, sőt számterjedelem teszttel mért rövid távú terjedelem szempontjából még jobb teljesítményt mutattak.

Az eredmények alapján arra a következtetésre juthatunk, hogy az online implicit tanulás kiemelkedően jó TS-ben, azonban a nem-deklaratív memória konszolidációs folyamatok sérültek. Eredményeink nemcsak a TS jobb megértését segítik elő, hanem a frontostriatális pályarendszerek funkcionális működésének pontosabb feltérképezését is. A kapott eredmények fényében kijelenthetjük, hogy a TS személyek számára kialakított terápiás, pedagógiai, és rehabilitációs sikeresek lehetnek a verbális munkamemóriára és a készségalapú feladatokra építve.

CSÁK KRISZTINA CSILLA

Pedagógia
BA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Seresné Busi Etelka
egyetemi tanársegéd, ELTE PPK*

A 2011. évi CXC. köznevelési törvényben szereplő, mindennapos testnevelés bevezetése, gyakorlata és következménye

Dolgozatom fő témája a 2011. évi CXC. törvényben szereplő, mindennapos testnevelés bevezetése, gyakorlata és következménye. A magyar testnevelés fejlődését, alakulását is megvizsgálom a munkám első részében, mivel ez adja az alapot ahhoz, hogy a mostani helyzetet meg tudjuk érteni, legyen viszonyítási alapunk.

Valamint megnéztem, hogy Magyarországon a testnevelésnek, mozgásnak van e kialakult kultúrája. Ehhez kapcsolódva pedig a testnevelési óra presztízsét is érintem.

A kutatásomhoz tartozó módszerek, a megfigyelés, interjúztatás és kérdőív. Megfigyeléshez szempontsort használtam, hogy a lényegre tudjak fókuszálni. Az interjúzás a testnevelő tanárokkal történt, azért, hogy az ő véleményüket is megismerjem a témámat illetően. Fontosnak tartottam az ő nézőpontjukat is megismerni, hogy ők hogy látják a mindennapos testnevelés ötletét, gyakorlatban mennyire lehet megvalósítani, illetve milyen fejlesztő javaslatokkal élneek, ha tehetnék. A kérdőívet pedig a diákok töltötték ki, amely arra irányult egyrészt, hogy ők, hogy élték meg a változást, valamint mit gondolnak magáról a tantárgyról és milyen ötleteik vannak a fejlesztésével kapcsolatban.

Az eredmények alapján elmondható, hogy a tantárgy fontossága, a diákok visszajelzései alapján, a nem túl fontosak közé tartozik. Azonban az iskolán kívüli mozgásra még is van idejük. A kötelező érettségi tantárgyak kerültek a fontos kategóriába. A tanárok a mindennapos testnevelés bevezetését jó kezdeményezésnek tartják, azonban szerintük a valódi változást nem tudták ezzel elérni. Sőt inkább negatív ötletként fogadták a közvéleményben.

A megfigyeléseim alapján, a testnevelő tanárok valóban igyekeznek alkalmazkodni a diákok igényeihez, és játékosabbá tenni az órákat, de úgy, hogy közben a diákok is fejlődjenek.

A tantárgy presztízséből kiindulva nem igazán beszélhetnénk testkultúráról Magyarországon, még is kezd kialakulni valami azáltal, hogy a diákok, fiatalok körében a mozgásra való igény fontossá vált, és létezik. Nem csak a sportegyesületi sportot érinti ez, hanem a nem igazolt játékosokat is. Egyre többen járnak konditerembe, futnak, és próbálják aktívan tölteni szabadidejüket.

CSÁSZÁR JÁNOS

Informatikus könyvtáros

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

dr. Senkei-Kis Zoltán

egyetemi adjunktus, ELTE BTK

Információbiztonsági kérdések a XXI. Században

A négy fejezetre bontott tanulmány a világháló kontextusában az adatvédelem és a magánélettel kapcsolatos információk biztonságának kérdéseire fókuszál, ami manapság egyre aktuálisabb téma az informatika világában. A XXI. században egyre jelentősebb részévé válnak életünknek az olyan digitális és forradalmi technológiai eszközök, amelyek segítségével különféle információkat vagyunk képesek a lehető leggyorsabban kicserélni egy vagy több személlyel, sőt el is tudjuk őket tárolni egy úgynevezett virtuális térben.

E jelenség visszavonhatatlanul megváltoztatta az emberiség életét, szinte észrevétlenül a mindennapi életünk szerves részévé vált, és nem tudunk megenni nélküle. Ezekkel nem is olyan nyilvánvaló módon különféle veszélyek és kockázatok járnak együtt, amelyek könnyen megsérthetik a privát szféránkat. A dolgozat először kifejti a társadalmi hátteret, a lehetséges jövőképet és egyes technológiai eszközöket, azért, hogy tisztább kép alakuljon ki a témával kapcsolatban, és megértsük a problémát. Szól az információs társadalomról, a digitális kultúráról, az okosvárosról, a kiterjesztett valóságról, a közösségi hálózati oldalakról és az okostelefonok térnyeréséről is. Utána foglalkozik a társadalomra gyakorolt hatásokkal és az adatvédelem és a magánszféra megsértésének és biztonságának lényeges kérdéseivel. Ismerteti a sexting, cyberbullying és grooming fogalmát is. A kérdőíves felmérési eredmények és annak diagramos ábrái segítségével különféle szempontból tanulmányozhatjuk a felhasználók interneten végzett tevékenységeit és szokásait.

A tanulmány bemutatja a vállalkozások és marketingcégek személyesadat-kezeléssel kapcsolatos politikáját, ismerteti az online marketing lényeges szempontjait és a Facebook és a Google adatvédelmi irányelveit. Emellett szól a személyes információkat fizetőeszközként felfogó irányzatról. Végül a kutatás a szóba hozott problémák kiküszöbölésére irányuló potenciális megoldásokkal zárul, úgy annak jogi, mint technológiai oldalát tekintve. Mivel a legtöbb ember leginkább a forradalmi digitális eszközök előnyeivel van tisztában, amelyeket nap mint nap használnak, az érem másik oldalával viszont sokkal kevésbé foglalkozik, a tanulmány egyik fontos irányvonala az, hogy az emberekben tudatosuljanak ennek a jelenségnek a veszélyei, illetve kockázata, hogy óvatosabb és biztonság tudatosabb magatartást tanúsítsanak az Interneten.

CSEPI JÚLIA

Pszichológia
BA, 3. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Kövi Zsuzsanna
egyetemi adjunktus, KRE BTK*

Média és szexuális objektifikáció: A reklámok hatása a nők önértékelésére és érzelmeire

Jelen kutatás célkitűzése a médiában megjelenő, objektifikáló reklámok hatásának vizsgálata a magyar nők önértékelésére és érzelmi állapotaira. A korábbi kutatásokkal ellentétben, jelen tanulmány az elektronikus reklámok negatív hatását helyezte fókuszba.

A kontrollcsoport-terv elrendezést alkalmazó kutatásban 94, 18 és 60,5 év közötti magyar nő vett részt. Egy online-kérdőívben két csoport, egy kísérleti és kontroll csoportot került elkülönítésre. A kísérleti csoport hat, objektifikáló reklámot látott, a kontroll csoport nem nézett meg reklámokat. A nők önértékelésének, megjelenéssel kapcsolatos szorongásának és érzelmi állapotának felmérése a reklámok megtekintése után történt. Hipotéziseim szerint a kísérleti csoportba tartozó nők negatívabb affektív állapotba kerülnek, negatívabb énképet formálnak magukról, és magasabb értékeket érnek el a testtel kapcsolatos szorongást mérő teszten. Továbbá, a két csoport egy vonás objektifikáció általános következményeit vizsgáló kérdőívet is kitöltött (OBCS; Tárgyasított Test Tudatosság Skála), melynek három alsóalakja az testmonitorozás, a test szégyellése és a megjelenés feletti kontroll hit. A kutatás során, megbízható reliabilitás mellett sikerült a kérdőív magyar adaptációjának validálása. A statisztikai próbák alapján a kísérleti csoport eredményei nem különböztek szignifikánsan a kontroll csoport eredményeitől egyik esetben sem. Tehát, ezen minta eredményei nem erősítették meg a kiinduló hipotéziseket.

Az objektifikációs kérdőíven kapott vonásszintű tulajdonságok, valamint a kísérleti csoportthatás között azonban tendencia szintű interakciók jelentek meg. Egyrészt a testmonitorozás és a kísérleti csoportthatás között a negatív affektivitást mérő skála esetében. A másik meglepő interakció pedig az egyik kiinduló hipotézis módosításához vezetett és magyarázata további kutatásokat indokol. Ezen eredmény szerint a test szégyellése és a megjelenésre vonatkoztatott szorongás skáláján a magas szégyenérzettel rendelkezők esetében tapasztalhattunk kisebb szorongást a kísérleti, mint a kontrollcsoportban.

Összefoglalva: a kapott eredmények értelmében kijelenthető az objektifikáció és az önobjektifikáció vonásszintű jelenléte a magyar nőkben, illetve a médiában megjelenő reklámok negatív következményei is további vizsgálatokra adnak okot. A kutatás jelentős eredménye a Tárgyasított Test Tudatosság Skála magyar adaptációjának elkészítése, amelyet a további magyar nyelvű kutatásokban is fel lehet használni.

CSORBA-SIMON ESZTER

Informatikus könyvtáros
MA, 4. félév
Pécsi Tudományegyetem
Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

*Témavezető:
dr. Béres Judit
egyetemi adjunktus, PTE FEEK*

A biblioterápia hatása a női elítéltekre különböző krízishelyzetekben

A bűnözés és a büntetés-végrehajtással kapcsolatos kérdések, nehézségek kurrens problémák, melyekre egyre többen keresik a megoldásokat. Dolgozatomban azt vizsgálom, hogy a könyvtár, illetve a könyvtárosok segítségével hogyan lehet pozitív befolyást gyakorolni az elítéltekre, azon belül is a női fogvatartottakra. Sok irodalom foglalkozik a nőiség megélésével, annak problematikájával, melyet mindig egy-egy speciális élethelyzet generál. A biblioterápia segítségével olyan területeteket érinthetünk, melyekben a csoport tagjai nagy eséllyel éltek meg valamilyen krízist (anyaság, párkapcsolat, munkavállalás, szerepváltások). A célom a résztvevők „érzékenyítése”, mint minden szocioterápiás és művészetterápiás foglalkozás esetében, annak reményében, hogy sikerül javítani azokon a részben vagy teljesen hiányzó készségeken és képességeken, amelyek az elítélteknek a társadalom számára elfogadható formában gyakorolt életviteléhez és egy egészséges személyiséghez szükségesek. Ebben a változási folyamatban segíthetnek a csoportos foglalkozások: miközben tudjuk, hogy csodát nem tehetünk ezekkel a társadalom peremére került emberekkel, hiszen a kialakult személyiség nem változtatható meg teljesen, a személyiségstruktúra hangsúlyai átrendezhetőek, ami már elég lehet az illető normális életvitelének és pozitív célokra és jövőre való irányultságának kialakításához.

Dolgozatom alapját az a gyakorlati biblioterápiás tapasztalat képezi, melyet a Baranya Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet női részlegében tartott foglalkozásokon szereztem.

A büntetés-végrehajtás általános célja ugyanaz, mint az egész büntetőeljárás célja, vagyis hátrány okozása, megtorlás az elkövetővel szemben és az elkövető visszavezetése a társadalomba, azaz a reszocializáció. Ebben a biblioterápia sokat tud segíteni, hiszen olyan új viselkedési mintákat és életvezetést mutathat a résztvevőknek, melyek megkönnyítik a társadalomba való visszahelyezésüket.

Dolgozatomban erre vonatkozó külföldi példákat, valamint a saját programomat mutatom be, elemzem a terápiás helyzeteket és a tipikus befogadói válaszok hátterét, melyek segítségével szeretnék egy, a későbbiekben jól hasznosítható börtönprojektet megalapozni.

CSORDÁS MÓNIKA

Ének-zene/Könyvtárpedagógia tanár
MA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

*Témavezető:
dr. Pajor Enikő
főiskolai tanár, SZTE JGYPK*

Egy leendő zenei-és iskolai könyvtárpedagógus tiszteletadása Szőnyi Erzsébet zeneszerzőnek: A Didergő király meseopera értelmezése a XXI. századi gyerekolvasókkal

Elméleti tanulmányaim és szakmai gyakorlataim során ismertem meg a zenei könyvtárak egyik gondját, hogy a könyvtárosok vagy zenei végzettségűek - és ekkor nehézségeik vannak a könyvtári munkafeladatok ellátásában-, vagy könyvtárosi diplomával rendelkeznek, ekkor viszont nehezen boldogulnak a zenei szakfeladatokkal. Ez a magyarázata annak is, hogy az iskolai könyvtárakban ritkán szerveznek zenei-könyvtári foglalkozásokat.

Mivel zenei, könyvtárosi, könyvtárpedagógiai képzésben veszek részt, dolgozatomban kísérletet teszek arra, hogy egy megzenésített irodalmi téma komplex feldolgozását ismertetem, három egymásra épített könyvtári foglalkozás keretében. Ennek során nemcsak tapasztalataimról számolok be, hanem bemutatom azt az előzetes zenei-irodalmi felkészülést, elemzéssorozatot is, amely nélkülözhetetlen egy-egy zenei-könyvtári foglalkozás megtartásához.

A feldolgozásra került irodalmi mű: Móra Ferenc: A didergő király című műve. E meséből Orbán Éva írt librettót Szőnyi Erzsébet zeneszerző számára, aki ezt megzenésítette. Dolgozatom egyúttal tisztelgés a zeneszerző előtt, akinek zenepedagógiai munkássága azért van nagy hatással rám, mert napjainkig hűen követi mestere, Kodály Zoltán zeneszerzési és zenepedagógiai elképzeléseit. Sok, gyerekeknek szóló darabot írt; „értékes szövegen nyugvó, erkölcsi mondanivalót tartalmazó, ... olyan nehézségi fokú, művet, hogy ne gügyögjön, de fejlesszen...”. (Szőnyi interjú: 2014.)

Szembesülve

- a PISA és egyéb vizsgálatok negatív szövegértési eredményeivel,
- az olvasási kedv csökkenésével,
- a lineáris olvasás szekvenciálissá válásával,

Munkám további részében választ keresek arra, hogy egy több mint 80 évvel ezelőtti mesének, amelyet 1960-ban zenésített meg Szőnyi Erzsébet, van-e máig tartó hatása? Érti-e, értheti-e a netgeneráció?

A meseoperát 2014-ben előadó általános iskolásokkal és az egyik könyvtári foglalkozásomon a meseopera újraértelmezését végző 9-10. osztályos gimnazistákkal készített interjúk meggyőző és elgondolkodtató választ adnak kérdéseimre.

DALOS VERA DANIELLA

Pszichológia
BA, 3. félév
Szegei Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

BALLA VIKTÓRIA ROXÁNA

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegei Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

KILENCZ TÜNDE

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegei Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

SZALÓKI SZILVIA

Pszichológia
MA, 3. félév
Szegei Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Csifcsák Gábor
egyetemi adjunktus, SZTE BTK*

A predikációs folyamatok elektrofiziológiai korrelátumai a vizuális modalitásban

Az ágencia érzésének képessége leginkább az emberre jellemző, amelynek idegi alapjául a predikációs folyamatok szolgálnak. Erről a jelenségről a vizuális modalitásban kevés eredmény született. Az eddigi vizsgálatok többnyire absztrakt ingereket alkalmaztak a látótér közepén bemutatva. Kutatásunk során célunk a predikációs folyamatok vizuális modalitásban történő vizsgálata volt, a társas érintkezés szempontjából releváns ingerek bemutatásával. Arra kérdésre is kerestük a választ, hogy a kezesség összefüggésben áll-e az említett folyamatokkal. A vizsgálatban 23 fő vett részt, akik egy 12 alfeladatból álló, összesen 1200 vizuális ingert (lateralizáltan bemutatott jobb/bal kézfejeket) tartalmazó feladatot végeztek. A 12 alfeladat 3 különböző kondíciót tartalmazott.

Az AKTÍV kondícióban a résztvevők által jobb vagy bal kézzel indított gombnyomás hatására jelent meg az inger.

A PASSZÍV kondícióban csak megfigyelték a megjelenő ingereket, míg a MOTOROS kondícióban csak gombnyomást hajtottak végre vizuális következmény nélkül. A feladatok végzése során az ingerek hatására megjelenő agyi elektromos aktivitásváltozásokat elektroencefalográfia segítségével mértük. A korábbi irodalmi adatokhoz hasonlóan, a passzívan megfigyelt ingerekhez viszonyítva a korai, 80-120 ms-os időablakban amplitúdócsökkenést tapasztaltunk az okcipitális kéreg felett a gombnyomás hatására megjelenő kézfejeknél. Ez a hatás csak a jobb kézzel indított gombnyomások esetében volt szignifikáns. A bemutatási oldaltól függetlenül nagyobb amplitúdóval járt a jobb kéz ingerek feldolgozása, illetve nagyobb amplitúdót figyeltünk meg a jobb látótérben megjelenő ingerek esetében a baloldalon megjelenőkhöz képest. Több elektródán szignifikáns korrelációt találtunk a kezesség és a bal kézfej ingerek által kiváltott eseményhez kötött potenciál amplitúdója között. Eredményeink alapján a vizuális modalitásban is kimutatható a mozgással kapcsolatos predikációs hatás, amely egy döntően jobbkezesekből álló mintán markánsabb a domináns kézzel indított mozgások esetében. Emellett kimutattuk, hogy a domináns kezét ábrázoló ingerek illetve a domináns oldali látótérben bemutatott ingerek erőteljesebb idegi aktivitást váltanak ki. Tekintve, hogy a tapasztalt hatások az okcipitális területek felett igen korán jelentkeznek, feltételezhető, hogy a kézmozgásokkal összefüggő ágencia élményéhez már a striatális/extrastriatális vizuális kérgi aktivitás modulációja is hozzájárul.

DEBRECENI VIVIEN

Szociálpedagógia
BA, 7. félév
Eszterházy Károly Főiskola
Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Hadnagy József
főiskolai docens, EKF TKTK*

A szociálpedagógia célcsoportjával valamint a szociálpedagógiával kapcsolatos vélemények vizsgálata főiskolások körében

Dolgozatom középpontjában a szociálpedagógia és annak célcsoportjával kapcsolatos vélemények vizsgálata áll. Felsőoktatásba járó hallgatók alkotják a minta alapsokaságát, ami azért fontos, mert hamarosan ők is végzett szakemberként kapcsolatba kerülhetnek majd mindennapi munkájuk során a szociálpedagógussal.

Jelenleg Magyarországon az iskolában is jelen vannak a társadalmi változások következményeként fellépő problémák, melyekre a szociálpedagógia szakmai intervenciókkal megfelelő válaszokat képes adni. Azonban, ha a szakmát nem ismerik, vagy negatív megítélés van jelen vele szemben, az nagyban hátráltathatja a szociálpedagógus munkáját. TDK munkám tárgya egyrészt a szociálpedagógiával kapcsolatos vélekedés vizsgálata a főiskolai hallgatók körében, másrészt ugyan ezen hallgatók előítéletességének vizsgálata a szociálpedagógia célcsoportjaival szemben.

A kutatás célja az, hogy felmérjem a főiskola hallgatóinak előítéletességét illetve a szociálpedagógiáról és célcsoportjairól kialakult véleményét. Feltételezésem volt, hogy a hallgatók előítéletesek a szociálpedagógia célcsoportjaival szemben, s ez az előítéletesség meghatározza a szakmáról alkotott véleményüket is. A kutatás eredményeiből kiderült, hogy hipotézisem nem, vagy részben igazolódott be. Nem alakult ki negatív vélemény a szociálpedagógiáról a hallgatók körében és nem igazolódott be az sem, hogy az előítéletes hallgatók negatívan értékelnék a szociálpedagógiát. A feltételezéseim közül az igazolást nyert, hogy a szociálpedagógia célcsoportjaival szembeni előítélet illetve negatív vélemény jelen van a hallgatók körében. Azonban a szociálpedagógiai célcsoportokkal szemben mutatott negatív beállítódás nem befolyásolja a szociálpedagógiáról kialakított véleményt, mely pozitív. Ahhoz, hogy a szociálpedagógia célcsoportjai, elfogadottabbá váljanak a társadalomban, szerintem szükséges lenne arra, hogy az állampolgárok több ismerettel rendelkezzenek ezekről a csoportokról. A kutatás eredményeiből láthatóvá vált, hogy a droghasználókkal, büntetett előéletűekkel és a gyermekbántalmazókkal szemben van a legtöbb negatív megítélés. Azonban egyedül a kisebbséghez tartozó csoportoknál jelent meg az, hogy az előítéletes hallgatók negatívabban értékeli ezt a közösséget, mint a nem előítéletes hallgatók. Azt gondolom, hogy a szociálpedagógiával kapcsolatos kutatások és a szakma módszerei segíthetnek abban, hogy a társadalom jobban megértse ezeket a közösségeket.

DÉR ALEXANDRA

Pszichológia
MA, 1. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Harsányi Szabolcs Gergő
egyetemi tanársegéd, SZTE BTK*

Sportsérülések háttérében álló pszichológiai faktorok vizsgálata kontakt és nem-kontakt sportágakban

A sportsérülések és az egyes pszichológiai faktorok kapcsolatát leíró első elméleti modell Andersen és Williams (1988) nevéhez fűződik. Jelen kutatás célja a stressz-sérülés modelljük három fő aspektusának a sportsérülések előfordulására gyakorolt hatásának vizsgálata kontakt (n=222) és nem-kontakt (n=222) sportolóknál. A kutatásban résztvevő 444 sportoló stressz-szintjének, négy személyiségvonásának (vonásszorongás, dühre való hajlam, kontrollhely, szenzoros élménykeresés), és általános megküzdési kapacitásának felmérése öt kérdőív (Rövid Stressz Kérdőív, Állapot-Vonás Személyiség Kérdőív, 13-tételes Kontrollhely skála, 8-tételes Szenzoros Élménykeresés Skála, ACSI-28) segítségével történt. Az elmúlt egy évben szerzett sérülésekkel kapcsolatos adatgyűjtés pedig a kutatás céljából összeállított kérdőívvel valósult meg. Az eredmények azt jelzik, hogy a két sportágtípusban különbség adódik a sérülések mögött meghúzódó pszichológiai faktorok tekintetében. Kontakt sportágakban a külső kontrollosság és a nagyobb mértékű szenzoros ingerkeresés, míg nem-kontakt sportágakban a külső kontrollosság mellett, a magasabb szorongás- és stressz-szint mutatott szignifikáns kapcsolatot a sérülések magasabb számával. A két sportágtípus sérüléseinek háttérében álló eltérő faktorok ismerete lehetővé teszi a sérülésre fogékony sportolók hatékonyabb azonosítását, és a számukra legmegfelelőbb intervenció programok kidolgozását.

DERITEI DÁVID

Számítógépes fizika
MA, 4. félév
Babes-Bolyai Tudományegyetem
Fizika Kar

ÉLTETŐ NOÉMI

Pszichológia szak
BA, 4. félév
Babes-Bolyai Tudományegyetem
Pszichológia és Neveléstudomány Kar

Témavezetők:

*drd. Pordea Anett
doktorandus, BBTE*

*dr. Ercsey-Ravasz Mária
tudományos kutató, BBTE*

**Esett vagy nem esett le? – Egy hálózati modell az újdonságkeresők
problémamegoldására**

Zuckerman (1994) szerint az újdonságkeresés (NS) mint vonás az erős ingerek iránti ellenállásban, azaz a csökkent fogékonyságban nyilvánul meg. Számos eredményt publikáltak az NS személyiségbeli korrelátumaira (Zarevski és mtsai, 1998) és az újdonságkeresők kockázatkereső hajlamára (Martins és mtsai, 2008) vonatkozóan, azonban az NS kognitív szintű vonzatai ez idáig nem képezték kutatások tárgyát (Roussos és mtsai, 2009). Neuropszichológiai kutatások azt mutatják, hogy az NS a bazális ganglionok működésével áll kapcsolatban (Laricchiuta et al., 2003), mely agyi struktúra felelős az implicit tanulásért is. Ez a neurológiai alapú megfontolás volt a motivációja annak, hogy megvizsgáljuk, hatással van-e az NS az implicit folyamatokat igénylő problémamegoldásra. A 24 főből álló kísérleti minta kolozsvári diákokból állt. Az újdonságkeresést a TCI kérdőívvel, a szubjektív reaktivitást (ingerek értékelése) szóbeli visszajelzés, és az objektív reaktivitást (fiziológiai válaszkészség) galvános bőrreakció méréssel valósítottuk meg. A problémamegoldás/implicit tanulás vizsgálata probablisztikus klasszifikációs feladat (ún. időjósítás feladat) alkalmazásával történt. Kutatásunk legfontosabb eredménye, hogy az újdonságkeresés negatívan befolyásolja az implicit folyamatra támaszkodó problémamegoldást ($R^2 = .366$, $F=10.96$, $\beta=-.003$, $p=.004$). A két kísérleti csoport tanulási görbéi hűen mutatták az újdonságkeresők lassúbb ritmusú fejlődését. Érdekes módon az újdonságkeresés nem korrelált a fiziológiai reaktivitással, összefüggést mutatott viszont a pozitív ingerek szubjektív értékelésével ($r=-.438$, $p>.05$). Azt találtuk, hogy ezen szubjektív reaktivitás csökkenése lassúbb implicit tanuláshoz vezet. Ezek alapján arra következtetünk, hogy nem a fiziológiai válaszkészség, hanem az elsődleges válaszok tudatos észlelése az, ami befolyásolja az implicit problémamegoldás hatékonyságát. Arra vonatkozó eredményeink is vannak, hogy egy egyszerű perceptron (Rosenblatt, 1962) segítségével modellezhető az NS hatása az implicit tanulás alapú problémamegoldás. A modellünk. A neurális hálózati modellbe egy olyan β paramétert ágyaztunk, amely az előzőleg megerősített válaszok iránti „preferenciát” határozta meg. A β paraméter alapján nem csak az implicit folyamat ritmusát, hanem a válaszadások szórását is megjósolja a modell a β paraméter függvényében.

DEUTSCH SZILVIA ZITA

Pszichológia
MA, 3. félév
Debreceni Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Medvés Dóra
egyetemi tanársegéd, DE BTK*

Szervezeti önértékelés és munkahelyi elégedettség a célorientáció és a szervezeti kultúra tükrében

A jelenkori gazdasági nehézségek miatt a munkáltatókat egyre inkább foglalkoztatja a szervezetek teljesítményének és hatékonyságának növelése, a hiányzások és fluktuáció csökkentésének lehetősége.

Korábbi kutatások szerint a dolgozók teljesítménye, szervezet iránti lojalitása, elkötelezettsége, rövid idejű hiányzásaik száma összefüggést mutat a munkahelyi elégedettséggel és megbecsültségük szintjével a szervezetben (Klein, 2012; Klein és Klein, 2012).

Kutatásomban arra keresem a választ, hogy milyennek észleli az egyén azt a szervezeti kultúrát, melyben elégedettebb, nélkülözhetetlennek, fontosnak érzi magát az adott szervezetben és ezt befolyásolja-e az egyénnek az a beállítódása, hogy egy feladat teljesítése közben milyen célt követ: fejlődni szeretne inkább vagy versenyezni, kimagasló teljesítményével másokat felülmúlni.

Dolgozatomban azt vizsgálom meg tehát, hogy a szervezeti kultúra észlelete, az egyén célorientációs beállítottsága és mindezek egymáshoz való viszonya hogyan hat illetve hat-e egyáltalán az egyén munkahelyi elégedettségére és a szervezetben betöltött szerepük által meghatározott önértékelésükre.

DRÓTÁR ERIKA

Óvodapedagógus
BA, 5. félév
Debreceni Egyetem
Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar

*Témavezető:
Dr. Molnár Balázs
főiskolai adjunktus, DE GYFK*

Hátrányos helyzetű gyermekek jövőképe az encsi, gönci és szikszói járásokban

A dolgozatom a hátrányos helyzetű gyermekek jövőképeinek, pályaválasztásának vizsgálatával foglalkozik.

A kutatást 3 Borsod-Abaúj-Zemplén megyei település (Halmaj, Felsődobsza, Forró) általános iskoláiban végeztem. A vizsgálat során alkalmazott eszköz egy önkitöltős kérdőív volt, amely fő részét a SUPER munkaérték kérdőív, valamint a MÉK munkaérdeklődés kérdőív alkották. Az adatfelvételre 2014. május 21-26. között került sor, az osztályfőnöki órák keretein belül.

A vizsgálat során négy fő kérdésre kerestem a választ. Az első kérdésem a hátrányos helyzetű tanulók továbbtanulására vonatkozott. Feltételeztem, hogy a hátrányos helyzetű diákok jövőelképzelésében a szakiskolai végzettség megszerzése áll első helyen. A vizsgálatom azonban nem igazolta ezt a hipotézist. A válaszok alapján a hátrányos helyzetűek több mint fele szeretne érettségi után szakképzettséget szerezni, mint pusztán csak szakképzettséget, így a magasabb kvalifikációra irányuló igény az ő esetükben is erős.

A következő előzetes feltevésem az volt, hogy a hátrányos helyzetű tanulóknak a pályaválasztással kapcsolatban kevesebb információszerzési lehetőségük van, mint a nem hátrányos helyzetű társaiknak. A kutatás során ez is bebizonyosodott. Az információszerzési lehetőségek a hátrányos helyzetű tanulók számára egyértelműen korlátozottabbak (pl. internetelérés), mint a nem hátrányos helyzetű társaik esetében. Vizsgálatom előtt feltételeztem azt is, hogy a hátrányos helyzetű tanulók jövőképében és munkaértékeiben jelentősebb szerepet kap az anyagi biztonság megteremtése, mint a nem hátrányos helyzetű társaik esetében. Azt is feltételeztem, hogy a hátrányos helyzetű tanulóknál a társas, szociális érdeklődés erősebben jelenik meg a munkaérdeklődés körében, mint a nem hátrányos helyzetű társaiknál. Az anyagi szempontok mérlegelése mindkét alminta esetében jelentős tényezőnek bizonyult, míg a szociális irányultság valamelyest erősebbnek mutatkozott a hátrányos helyzetű tanulók körében. Vizsgálati eredményeim remélhetőleg hozzájárulnak a pedagógusok, leendő pedagógusok hatékonyabb felkészüléséhez, a hátrányos helyzetű tanulók terveinek, jövővel kapcsolatos elképzeléseinek, formálásának, pályaválasztásuk tudatosabbá tételének érdekében.

DUKOK RÉKA

Pszichológia
MA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

VIRÁG KRISZTINA

Pszichológia
MA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Szabó Éva
egyetemi docens, SZTE BTK*

Tanulási korláttal küzdő tanulók pszichológiai erőforrásainak vizsgálata

Kutatásunkban tanulási korláttal küzdő és tanulási korláttal nem küzdő diákok pszichológiai erőforrásait vizsgáltuk. Fő célunk a többségi iskolákban tanuló kiemelt figyelmet és különleges bánásmódot igénylő gyermekek pszichológiai erőforrásainak feltárása volt. Vizsgálatunkban tanulási korláttal – tanulási zavarral és tanulási nehézséggel - küzdő (N=51) és tipikusan fejlődő diákok (N=51) általános és tanulmányi énhatékonyságát, általános és tanulmányi felelősségét, valamint proaktív attitűdjét hasonlítottuk össze. Tekintve, hogy a tanulmányi énhatékonyság mérésére nem állt rendelkezésünkre kidolgozott mérőeszköz, a kutatás egyik célja volt az általunk e célra kialakított skála tesztelése is. A kérdőív első eredményei alapján (N=338), négy faktort tudtunk megkülönböztetni, amelyek a kitartással, segítségkéréssel, feladással és az önálló munkával kapcsolatosak. A kérdőív reliabilitás mutatói alapján elmondható, hogy a kérdőív alkalmas a tanulmányi énhatékonyság vizsgálatára. A tanulási korláttal küzdő és tipikus fejlődést mutató tanulók eredményeinek összehasonlításából az látszik, hogy a tanulási korlátokkal küzdők alacsonyabb általános és tanulmányi énhatékonysággal, valamint magasabb felelősségérzettel rendelkeznek, mint a kontrollcsoportban szereplő diákok. Mindezek alapján úgy látjuk, hogy a tanulási korlátok leküzdésének segítésében érdemes nagyobb figyelmet fordítani a pszichológiai erőforrások fejlesztésére, valamint további kutatásokkal feltárni ezek minden aspektusát.

DULA MARINA

Okleveles informatikus könyvtáros
MA, I. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Barátné dr. habil. Hajdu Ágnes
egyetemi docens., ELTE BTK*

Többnyelvű tezauszok

Dolgozatom témája a többnyelvű tezauszok. Az első fejezetben a többnyelvű tezauszok kialakulásának előzményeit vizsgálom, ezen belül a tezauszok funkciójának változását és a területet befolyásoló jelentős elméleteket, így Taube Uniterm rendszerét is, az első szabványos tezauszforma, a TEST megjelenéséig. Majd az alfabetikus tezauszok korai dominanciájának időszakát és a MESH tezausz speciális jellemzőit mutatom be, illetve a tezauszok másik formáját a Ranganathan elméletéből kialakított facettás tezauszokat is röviden jellemzem. A többnyelvű tezauszokra vonatkozó szabványok, amelyek kelet-európában az NTMIR, míg nyugat-európában az UNESCO, az ISO és az IFLA gondozásában jelentek meg szintén bemutatásra kerülnek.

A következő részben a többnyelvű tezausz fogalmi meghatározásával és két domináns szemlélet a válogatás és a terminológiai ellenőrzés összehasonlításával foglalkozom. Majd a szerkezeti elemek, a deszkriptorok, a nem deszkriptorok a három (egyenlőségi, hierarchikus és asszociatív) reláció típust és az ezekhez kapcsolódó jelölők jellemzőit részletezem. Kitérek az optimális deszkriptor szám, illetve a nemdeszkriptotok nélküli tezauszok és a megjelenítés kérdésére is. Ezek után, a többnyelvű tezauszok mélystruktúráival mutatom be. A nyelvi kompatibilitást biztosító közvetítő nyelvek két lehetséges változatát, a természetes nyelvek és a fordítókódot vizsgálok.

A következő nagy részegységben a többnyelvű tezauszok kialakításának lehetőségeivel foglalkozom. Bemutatom a két lehetséges végpont, a szimmetrikus és a nonszimmetrikus tezauszok jellemzőit. Jellemzem az alulról felfelé építkezés, az összeolvasztás, az összekapcsolás és a fordítás esetleges problémáit. Különös figyelmet szentelek a szerkezet kérdésének és az ekvivalencia típusainak, illetve ezzel kapcsolatban a homonimák, a szintagmák kapcsolatok és a neologizmusok eseteinek.

Dolgozatom utolsó részében a többnyelvű tezauszok megjelenési formáját vizsgálom az UNESCO tezausz és az EuroVoc elektronikus felületein. Végül pedig kiemelem az ellenőrzött többnyelvű terminológiai szótárak esetleges jövőbeli szerepét, valamint bemutatom modern nyelvi és kulturális aspektusait és az interoperabilitást.

ERDÉLYI ZITA

Pszichológia
MA, 4. félév
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

KOZMA MÁRIA

Pszichológia
BA, 7. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Ujhelyi Adrienn
egyetemi tanársegéd, ELTE PPK*

A Facebook nemhasználat pszichológiai háttere

A közösségi felületek, köztük a Facebook népszerűsége és felhasználói bázisa az elmúlt évek során egyre növekedett. Ezzel párhuzamosan a pszichológiai kutatásokban is egyre közkedveltebb lett ezen felületek tudományos vizsgálata. A nemhasználat ezzel szemben kevésbé kutatott, pedig társas-társadalmi és individuális szempontból ennek is nagy jelentősége van. Jelen kutatás célja, hogy feltárja a Facebook-nemhasználat motivációs hátterét, illetve az abban mutatkozó nemi és korbelt különbségeket. A vizsgálat során kérdőíves módszert alkalmaztunk, amelyet a szakirodalom és pilot-interjúk alapján állítottunk össze. A kutatásban 96 fő vett részt. Az elemzés eredményei szerint a nemhasználat mögött meghúzódó motivációk négy nagy faktorba sorolhatók, melyeket Információs okok, Idő okok, Társas-társadalmi okok és Életre irányuló negatív hatások faktorának neveztünk el. Nemi különbségek az Információs okok tekintetében mutatkoztak, míg korbelt különbségek az Információs okok és a Társas-társadalmi faktorokhoz kapcsolódóan jelentek meg. Eredményeink nem teljes mértékben egyeznek meg a szakirodalomban talált eddigi kutatások eredményeivel. A jövőben ezért szükség van további kutatásokra a Facebook-nemhasználat összetett motivációs hátterének mélyebb és kiterjedtebb vizsgálata szempontjából.

FARKAS DÁVID

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

CSOMÓS DEBÓRA

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

LÉH NOÉMI

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

BERTÓK ILDIKÓ

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

BELUCZ JUDIT

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Hallgató Emese
egyetemi tanársegéd, SZTE BTK*

A kontextusfüggő implicit tanulás modalitásainak vizsgálata

Az általunk vizsgált contextual cueing paradigma az implicit tanulás új vizsgálati módszere. Ez során a személyek mind motoros, mind perceptuális komponensekre támaszkodnak. Kutatásunkban a contextual cueing paradigma egy általunk módosított változatát használtuk. Korábbi, ASRT-vel kapcsolatos kutatások azt találták, hogy a motoros komponens meghatározóbb az implicit tanulás során. Kutatási kérdésünk az volt, hogy megvizsgáljuk, melyik modalitás dominál a tanulás folyamatában, kontextusfüggő feladat esetén. Paradigmánk azért új, mert a kontextus szerepét is figyelembe vesszük, emiatt hasonlít egy valós észlelési helyzetre. Kísérletünkben 30 fő vett részt, és mindenki mindkét – motoros és perceptuális – feltételben részt vett. Eredményeink alapján, kontextusfüggő implicit tanulás esetében, inkább a perceptuális információ bizonyulhat fontosabbnak.

FARKAS MARTIN

Pszichológia
BA, 5. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Benczúr Lilla
egyetemi adjunktus, KRE BTK*

Stetoscope és „mindoscope” - A szomatikus orvoslás és a lélektan kapcsolódási pontjai az orvosok szemében

A feltáró jellegű kutatás célja az orvosok pszichológiával szembeni attitűdjének feltérképezése, a szomatizáció jelenségéhez kapcsolódó reprezentációik megismerése. A vizsgálatban felmérésre került az orvosok a pszichológia és az orvostudomány kapcsolatáról kialakított véleménye. A vizsgálati mintát aneszteziológus és intenzív terápiás szakorvosok (n=20), illetve háziorvosok (n=20) alkották. Mindkét csoportban egyenlő arányban oszlottak meg a Budapesten és annak környékén, illetve a vidéken praktizálók száma. A kutatás során felvett féligstrukturált interjúk kvalitatív módszerrel kerülnek feldolgozásra, valamint a hatvan másodperces körteszt egy, a kutatáshoz adaptált változata is felhasználásra került.

Kutatásommal szeretnék hozzájárulni a pszichológusok és a szomatikus orvoslás képviselői közötti tudományos párbeszédhez. Bízom abban, hogy a levont következtetések elősegíthetik a párbeszéd gyakorlati megvalósulását, és egymás jobb megismerését.

FARKAS ZSOLT

Andragógia
MA, 1. félév
Debreceni Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Juhász Erika
Tanszékvezető, Főiskolai docens, DE BTK*

Közösség, lokalitás, szívességbank

Dolgozatom központi témája a szívességbank, mint a közösségfejlesztés egy lehetséges eszköze, amely közösségépítő és életszínvonal-fejlesztő hatásai révén számos szociális, társadalmi, gazdasági és ökológiai problémára jelenthet megoldást a lokális társadalomban. A dolgozat elméleti háttérét (a dolgozathoz felhasznált 30 db szakirodalomból a teljesség igénye nélkül) olyan prominens szerzők és szakemberek művei, gondolatai szolgálják, mint Vercseg Ilona, Varga Tamás, Hankiss Elemér, vagy Bernard Lietaer. Dolgozatomban először be kívánom mutatni magát a közösséget és a közösségfejlesztést, mint a szívességbankot befogadó és alkalmazó környezetet. A közösségfejlesztési munka struktúrájában történő elhelyezése után pedig áttekintem a szívességbank elveit, történeti gyökereit, perspektíváit, működésének praxisát, valamint sikerességének feltételeit.

Az empirikus kutatásom alapjául elsőként interjúkat készítettem. Interjúalanyaim, Zsombok György és Boros Attila Botond szívességbankot alapító tapasztalatait összegzem két esettanulmányban egy sikeres és egy sikertelen szívességbank alapítási történetének bemutatásával. A szakirodalmak és az interjúk felhasználásával összeállítottam egy praktikus felhasználható útmutatót azok számára, akik a témával a gyakorlatban is aktívan foglalkozni kívánnak. Mivel ezt én is tervezem, így empirikus kutatásom másik része egy 100 fős lakossági kérdőíves felmérés, amelynek legfőbb kérdése az volt, hogy a megkérdezettek milyen arányban lennének tagjai egy szívességbanknak, ha az Kisújszálláson, lakóvárosomban létesülne. A hipotéziseim leginkább a közösség hozzáállásának, és az önszolgáltató rendszer szempontjából fontos jellemzőinek feltárását szolgálták. Kutatásom eredményeire alapozva állíthatom, hogy a szívességbank jó eséllyel számíthat pozitív fogadtatásra a településen a közösségek körében. Kisújszálláson a megkérdezettek nagy része mutatott csatlakozási szándékot, így reális céllá vált számomra egy helyi közösségi önszolgáltató rendszer elindításának tudatos tervezése.

A település célirányos vizsgálatának eredményei szerint is jó esély van arra, hogy egy hosszú életű és sikeres kezdeményezéssé nője ki magát egy helyi közösségfejlesztési kísérlet.

Dolgozatomban így összességében egy olyan közösségfejlesztési módszernek az elméleti és empirikus háttérét vizsgáltam, amelynek a tudományos-szakmai értékei mellett gyakorlati hasznosíthatósága is jelentős.

FAZEKAS DÓRA

Informatikus könyvtáros
BA, 5. félév
Eszterházy Károly Főiskola
Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

*Témavezető:
Lengyelné dr. Molnár Tünde
főiskolai docens, EKF TKTK*

Akadálymentes weboldalak készítése a gyakorlatban

A mai világban nagyon sok hátrányos helyzetű ember van, akik számára egy jól felépített akadálymentes weboldal sokat jelenthet. A dolgozatom célja, beazonosítani azokat a szempontokat, amikre egy könyvtárnak figyelnie kell, ha egy akadálymentes weboldalt szeretne létrehozni, valamint a dolgozatomban kitérek a kapcsolódó törvényi szabályozásra és a W3C nemzetközi szervezet által létrehozott WCAG 2.0-s szabványokra is, amely lehetővé teszi, hogy nemzetközi szabványoknak megfelelő weboldalakat működtessenek a könyvtárak. Továbbá a dolgozatomban kitérek arra is, hogy miért is éri meg akadálymentesíteni a weboldalakat a mai világban, valamint, hogy kik is számítanak hátrányos helyzetű felhasználóknak. Fontos hangsúlyozni a könyvtárak szerepét a hátrányos helyzetű felhasználók életében, számba venni hogyan tudnak segítséget nyújtani számukra, milyen kapcsolódó hardveres eszközök használatát kell ismerni, és hogy ezek milyen szerepet töltenek be a hátrányos helyzetű felhasználók mindennapjaiban, és hogyan segítik a felhasználók információhoz jutását. Végül a dolgozatomban kitérek arra is, hogy a mindennapi életben, hogyan is lehet elérni azt, hogy az általunk létrehozott honlap akadálymentessé váljon.

Összefoglalva a könyvtár szolgáltatásait a teljes társadalom számára elérhetővé kell tenni, ezért a hátrányos helyzetű felhasználók érdekeit is figyelembe kell venni. Az akadálymentes weboldalak létrehozása csak egy –bár fontos- lépés akadálymentes gondolkodás kialakításában. A munkám fő célja, rávilágítani a probléma fontosságára, gyakorlati megoldásokat mutatni az akadálymentes weboldalak kialakításához, ezáltal is biztosítva, hogy minden felhasználó azonos eséllyel jusson hozzá az általa keresett információhoz.

FECSKE ANDREA

Andragógia
MA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

*Témavezető:
dr. Farkas Éva
egyetemi docens, SZTE JGYPK*

**Támogatásban a lehetőség A felnőttképzésben való részvétel jellemzőinek vizsgálata,
különös tekintettel a támogatott képzésekre**

Korábban a tanulás a gyermekkor és a fiatalkor járuléka volt, míg a felnőttiséghez a munka és a család fogalomköre tartozott. Ez az elképzelés a mai globalizált világban már nem állja meg a helyét. Az egyszer megszerzett tudás nem elegendő egész életünk során, mivel folyamatosan változó környezetünk és az egyre gyarapodó információmennyiség megköveteli, hogy mindig naprakészek legyünk munkánkban és mindennapjainkban egyaránt. Ennek a kihívásnak csak úgy tudunk eleget tenni, ha szüntelenül különböző tanulási folyamatok részeseivé válunk. Legyen az formális keretek között megvalósuló képzés, vagy nem formális és informális tanulási környezetben megvalósuló információszerzés. Ebben az összefüggésben egyre inkább felértékelődik és szükségletté válik az egész életen át tartó tanulás, amely nem csupán gazdasági és társadalmi szinten eredményez fejlődést, hanem az egyén szempontjából is jövedelmező befektetés. Hazai viszonylatban évről évre növekszik a felnőttképzésben résztvevők száma, azonban ez az arány az Európai Unió tagállamaihoz képest még mindig elenyészőnek bizonyul.

A felnőttképzésben való részvétel adatait hazai és nemzetközi vonatkozásban, a felnőttképzési programok támogatására vonatkozó mutatókat, a felnőttképzési rendszer törvényi háttérét, a tanulás motivációit és a tanulási folyamatokban való részvételt akadályozó tényezőket vizsgálva dolgozatom releváns statisztikai adatok (EUROSTAT, OSAP) másodelemzésére és szakirodalmi feldolgozására alapszik. A téma elméleti háttéréhez empiriát rendeltem, mely az Európai Unió által támogatott Társadalmi Megújulás Operatív Program egyes projektjeiben megvalósuló képzésekhez kötődik.

A vizsgálat kérdőíves lekérdezésen alapul, melyet fókuszcsoporthozos interjúval egészítettem ki. Kutatásom központi kérdései az Európai Unió által támogatott képzések nyújtotta tudás egyéni hasznosulására, a résztvevők képzésekkel kapcsolatos elvárásaira, valamint az adott szakképesítés megszerzését követő munkaerő-piaci boldogulására irányultak. A képzések, melyek résztvevői a kutatás mintáját képezték, a TÁMOP 1.1.2 és a TÁMOP 2.1.6 projektek forrásaiból a SZTÁV Felnőttképző Zrt. szegedi kirendeltsége által kerültek megszervezésre és lebonyolításra.

FEHÉR DÓRA

Kulturális örökség tanulmányok
MA, 4. félév
Eszterházy Károly Főiskola
Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Simándi Szilvia
főiskolai adjunktus, EKF TKTK*

A naszályi vízimalom kulturális jelentősége. Kulturális örökségünk múltja, jelene és jövője

Dolgozatom témája a naszályi vízimalom múltja, jelene és jövője. Tata-Komárom vonzáskörzetében viszonylag sok vízimalom maradt meg a mai napig, változó állapotban. A naszályi malom különlegessége abban rejlik, hogy nemcsak a malom épülete, hanem a hozzá tartozó gazdasági épületek is megmaradtak. A malom történetéről eddig nem született összefoglaló munka, ezért dolgozatommal szeretném ezt a hiányosságot pótolni és szeretném bemutatni, hogy milyen lehetőségei vannak egy műemléki malom épületegyüttesnek a turizmus területén.

A naszályi vízimalom kevésbé ismert, hiszen a tatai malmok árnyékában kisebb figyelmet kap. A 2000-es évek elején magánkézbe került, mivel a helyi önkormányzat nem tudta biztosítani a felújítását és pusztulásának megállítását. A Bán családnak köszönhetően mára a műemléki előírásoknak megfelelően felújításra kerültek az épületek, a malomkerék restaurálásával, a Fényes patak és a malom árok, malomtó kitisztításával akár működésbe is hozható a malomkerék. A család Malomligetnek nevezi a hozzá tartozó ligetes parkkal. Céljuk, hogy a felújított és folyamatosan fejlesztett épületegyüttest és parkot társadalmilag, kulturálisan és gazdaságilag egyaránt hasznosítani tudják. Dolgozatomban a 2000-es évek elején végzett kutatás hanganyagát és kéziratát használtam fel, amelyek levéltári kutatással egészítettem ki. Már Bél Mátyás és Fényes Elek összeírásaiban is szerepel a naszályi hatkerekű vízimalom, majd a 18. század elején az Eszterházy uradalom részeként a környék vízrendezéséhez kapcsolódva fellendült a malom forgalma és jelentősége is nőtt, egészen a kollektivizálások idejéig. Az 1950-es években már parlagon álló malomban forgatták a Szegény gazdagok című film első színes változatát. Ezután a malomnak senki nem viselte gondját egészen a 2000-es évek elejéig, amikor a Bán család megkezdte a felújítását. Turisztikai vonzereje a kulturális és természeti értékeiben rejlik. A malom épületébe terveztem egy kiállítást múzeumpedagógiai foglalkozással együtt, emellett különféle rendezvények helyszínéül is szolgálhat. Természeti adottságai is kiválóak tanösvény kialakítására és kikapcsolódásra egyaránt. A malom kapcsolódhatnak Tatához egy tematikus út kialakításával, amely a környék vízimalmait mutatná be. A Malomliget turisztikai hasznosítása nemcsak gazdasági szerepet töltene be és az állagmegóvást segítené elő, hanem a kultúra, hagyományápolás és ismeretterjesztés is kiemelkedő helyet fog kapni profiljában.

FEHÉR TIBOR DÁNIEL

Pszichológia
MA, 1. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

SZABÓ BEÁTA

Pszichológia
MA, 1. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Takács Szabolcs
egyetemi adjunktus, KRE BTK*

Foglalkoztathatósági tipológiák feltárása

Kutatásunk célja – a kortárs szakirodalom pszichoszociális foglalkoztathatósági konstruktumát alapul véve – olyan kérdőív kidolgozása volt, mely munkavállalói tipológiák feltárásával alkalmas a munkaviszony megszűnését követő leépítési folyamat facilitálásával az újbóli elhelyezkedés elősegítésére. Az eredetileg 6 skálában összesen 57 itemből álló Foglalkoztathatósági kompetenciák kérdőíve (FKK) reliabilitás-vizsgálatát 352 fős mintán végeztük el. Az így kapott adatok pszichometriai elemzése nyomán a kérdőívet továbbfejlesztettük, így kialakult az FKK 5 skálát, azon belül 48 itemet tartalmazó változata. Ehhez a változathoz kialakítottuk az egyes skálák alacsony, átlagos és magas tartományait, a hozzájuk tartozó visszajelzéseket, továbbá az ajánlott, fejlesztés után ajánlott, valamint nem ajánlott munkakörök tipológiáját. A kérdőív ezen változatának tesztelése jelenleg egy leépítés előtt álló bányászcsoporthoz zajlik, ahol célunk az, hogy a fenti tipológiák detektálásával a munkaviszony megszűnését követő orientációs tanácsadás minél inkább személyre szabottan és az egyén foglalkoztathatósági képességeinek megfelelően mehessen végbe, célzottabb segítséget nyújtva az érintettek újbóli elhelyezkedéséhez.

FEJES-VÉKÁSSY LILI

Pszichológia
BA, 6. félév
Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészeti- és
Társadalomtudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Berta Judit
egyetemi adjunktus, PPKE BTK*

"Mutasd a facebook-profilképed, megmondom ki akarsz lenni!" - Kora-serdülőkori énteremtési törekvések megnyilvánulásai a közösségi portál virtuális terében

Érdeklődésünk középpontjában a Facebook nevű közösségi portál virtuális terében zajló, kora-serdülőkori énteremtési törekvések megnyilvánulásai állnak. Az adolescenskor egyik legégetőbb kérdése az önmeghatározás (Dacey & Kenny, 1994), amelynek új dimenziói nyíltak meg az internet, s azon belül is a közösségi oldalak mindennapi életvitelbe történő beépülése által. A gyakori ön-fénykép („selfie”) készítést, mint a jelenkori ifjúság egyik markáns kulturális jellemzőjét és a Facebookon folytatott rendszeres aktivitást, egymással szoros összefüggésben álló tényezőket kezelve azt feltételeztük, hogy e tulajdonságokkal rendelkező fiatalok önértékelése eltérést mutat azon serdülőkéhez képest, akik csak ritkán vagy egyáltalán nem fényképezik önmagukat. Vizsgálatunk során kvantitatív és kvalitatív módszerekkel egyaránt dolgoztunk, s bár hipotézisünket az elvégzett statisztikai próbák nem igazolták, eredményeink a téma újszerű, még feltáratlan mivolta végett is értékesnek, s további kutatásra érdemesnek bizonyulnak.

FERENCZ KITTI FRANCISKA

Egészségfejlesztés tanár - Multikulturális nevelés tanára

MSc, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Dr. habil. Tarkó Klára

főiskolai docens, SZTE JGYPK

Nők - iskola - Esélyegyenlőség

Az emancipáció, a rengeteg törvénybe és okiratba foglalt esélyegyenlőségi dokumentum, a feminizmus térhódítása után azt gondolnánk, hogy könnyű a XXI. században nőnek lenni. Az igazság az, hogy sem hazánkban, sem Európában, sem Észak-Amerikában, főképp a világ más tájain, nem valósul meg a nők és férfiak közti esélyegyenlőség. Dolgozatomban ennek a problémakörnek az általam feltett kérdéseit kezdtem el körbejárni, különös tekintettel arra, hogy milyen hátrányos megkülönböztetés éri a nőket az oktatásban, az oktatási rendszerben és hogy mik lehetnek az esetleges okai.

Vizsgálódásom legfontosabb kérdései, hogy érte-e a nőket diszkrimináció az iskolában tanáraiktól, diáktársaiktól illetve az élet más területein nemük miatt. Az egyoldalúság elkerülése érdekében on-line kérdőíveimben ugyanezeket a kérdéseket feltettem a férfiaknak is, abban a reményben, hogy igazolni vagy éppen cáfolni tudjam felállított hipotéziseimet: a nőket több hátrányos megkülönböztetés érte az iskolában iskolatársaiktól, valamint az élet más területein, míg a férfiakat az iskolában tanáraiktól érte hátrányos megkülönböztetés nemük miatt.

A kutatás része volt a nőkép és a férfikép változásait vizsgáló kérdés, melyben azt kértem a kitöltő nőktől illetve férfiaktól, hogy öt-öt szóban jellemezzék saját- illetve az ellentétes nemet. Úgy gondoltam előzetes felvetéseimben, hogy a nők enyhébben fognak fogalmazni nőtársaikkal kapcsolatban, míg a férfiak saját nemüket illetve a nőket is erőteljesebben fogják bírálni. Továbbá fontosnak tartottam hipotézisbe foglalni, hogy véleményem szerint a válaszokban meg fog jelenni egy férfiatlan, elnöiesedő férfi képe. Tanulmányomban tehát összefoglalom a nők és férfiak közti esélyegyenlőség, esélyegyenlőtlenség elméleteit, bemutatom a témával kapcsolatos kutatásokat, valamint saját kutatásom, vizsgálódásom eredményeit.

FINTOR EDINA

Pszichológia
MA, 3. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Krajcsi Attila
egyetemi docens, ELTE PPK*

A számismeret mérése adj-x-tárgyat feladattal

A kognitív fejlődéspszichológia számára mind a mai napig tartó kérdésként merül fel, hogy a gyerekek hogyan értik meg a számokat. Ehhez kapcsolódóan az sem volt egyértelmű, hogy milyen módszerrel lehet kimutatni a gyerekek korai számtudását. Korábban Gelman és Gallistel (1978) vizsgálatában a tárgyszámolás nevű feladatban a gyerekeknek különböző tárgyakat kellett megszámolniuk. A helyes teljesítmény szerintük azt mutatja, hogy a gyerekek érthetik, a számhasználatot támogató alapelveket. A szakirodalom mai állása alapján azonban a tárgyszámolás feladat felülmér. Ehelyett a számok megértése az Adj x tárgyat feladattal mérhető, amely Wynn (1990, 1992) vizsgálatai alapján vált elterjedté. Wynn a feladattal mérve megállapította, hogy a kis számok elsajátítása lassan, egymás után történik, az első 3 szám megtanulása akár egy évig is elhúzódhat, majd a négy elsajátítása után áttörés tapasztalható, amikor a gyerekek koncepcionálisan megértik a számosság fogalmát, vagy másként megfogalmazva a számok kardinális jelentését. Wynn az említett fejlődési mintázatot úgy állapította meg, hogy nem mérte az 5 fölötti számtudó gyerekeket, és később a szakirodalomban is elméletvezérelten a Wynn által felállított kritériumok alapján mérték a gyerekek számtudását. Ezáltal nem lehet tudni, hogy a 4 fölötti számmegértés hogyan zajlik pontosan. Legutóbbi vizsgálataink azonban azt jelezték, hogy az Adj x tárgyat feladattal mérve megfigyelhetőek 5-, 6- és még nagyobb érték-tudók. Azért, hogy megvizsgáljuk, hogy a 4 fölött elakadó gyerekek alhalmaz-ismerők vagy kardinalitás elv tudók, vizsgálatunkban 3-4 éves gyerekek fejlődését követtük az Adj x tárgyat feladat segítségével. Az eredményeink alapján a 4 utáni minőségi változás látható, de a korábbiaktól eltérően több 4 és 5 tudó gyereket is találtunk a mintában. Konklúzióként azt mondhatjuk, hogy a Wynn által leírt 4 utáni áttörés létezik, de ez a Wynn által leírt adatokból nem következik, ott egy hibás érvelés alapján levont helyes következtetés látható.

FLÓRA GÁBOR

Pszichológia
BA, 6. félév
Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar

DIENES ANGÉLA

Pszichológia
BA, 7. félév
Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészeti- és Társadalomtudományi
Kar

*Témavezető:
Csabai Kriszítina
Egyetemi tanársegéd, PPKE BTK*

A terhességi toxémia és a HELLP-SZINDRÓMA a Szondi-féle ösztöndinamikai elmélet tükrében.

A terhességi toxémia illetve a HELLP-szindróma kialakulásának orvosi okai a mai napig nem tisztázottak. Jelen dolgozat a két betegség pszichés aspektusait vizsgálja Szondi Lipót sorsanalitikus megközelítése mentén.

Célkitűzés: A kutatás a családon belüli paroxizmális betegségek előfordulásának gyakoriságát vizsgálja.

Módszer: Terhességi toxémiában és HELLP-szindrómában (n=18) szenvedők, illetve egyéb okból koraszülő nőket (n=37) vizsgáltam a családban előforduló betegségeket feltáró anamnesztikus adatok segítségével.

Eredmények: Az eredmények szerint a terhességi toxémiában és HELLP-szindrómában szenvedő nők családjában a paroxizmális ösztönbetegségek előfordulási gyakorisága 262,5%-al nagyobb, mint az egyéb okból koraszülő nők családjában.

Következtetés: Az eredmények alapján képezhetik egy újfajta megközelítésnek, mely a terhességi toxémia és HELLP-szindróma megelőzése szempontjából a hangsúlyt a nagyon korai prognosztizálásra és a veszélyeztetett populáció szakszerű pszichés támogatására épül.

FORRAI SZILVIA

Andragógia
MA, 4. félév
Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

*Témavezető:
Dr. Farkas Éva
egyetemi docens, SZTE JGYPK*

Az Európai Unió irányelvek hatása a magyar élethosszig tartó tanulás szakpolitikájára. Az elmúlt tíz év retorikája

A témaválasztást és a dolgozat elkészítését egyrészt Magyarország csatlakozásának tizedik évfordulója, másrészt az ugyanebben az évben kezdődő új európai parlamenti ciklus, és a 2014-2020 tervezési időszak kezdete motiválta. Az új kohéziós politika több lényegi módosítást tartalmaz az előző költségvetési ciklushoz képest, amely módosítások véleményem szerint jelentős hatást gyakorolnak majd a magyar oktatáspolitikai fejlesztési lehetőségeire az elkövetkező hét évben.

Dolgozatomban központi szerepet kap az Európai Unió stratégiai dokumentumok elemzése mellett a vonatkozó/kapcsolódó hazai stratégiai dokumentumok, az ezekben megjelölt területekhez kapcsolódó nemzeti (KSH, OSAP 1665) és nemzetközi (EUROSTAT) statisztikák ismertetése. Primer kutatásomat félig strukturált interjúk adják, amelyeket az élethosszig tartó tanulás ügyében jártas szakemberekkel készítettem. Munkám során elsősorban arra a kérdésre keresem a választ, hogy milyen lehetőségek állnak a magyar oktatáspolitikai rendelkezésére az új típusú, újonnan kezdődő Európai Unió parlamenti ciklusban. Azt vizsgálom, hogy az új nemzeti élethosszig tartó tanulás stratégia megalkotására milyen nemzetközi és hazai tényezők hatottak, valamint azt, hogy koherens részét képezi-e a magyarországi cselekvési terv az Európai Unió stratégiáinak. A cselekvési tervek és stratégiák valóban előremutató irányokat jelölnek vagy létük csupán egy oktatáspolitikai retorika része?

A kutatómunkát azzal az előfeltevéssel kezdtem meg, hogy a 2014-2020 közötti időszak és az arra vonatkozó közösségi politikai törekvéseknek való megfelelés egy új pályára állítja a hazai egész életen át tartó tanulás ügyét.

A 2014-ben kezdődő új parlamenti ciklus és tervezés egyik központi eleme a kiinduló helyzet megfeleltetése az előttünk álló hét év cselekvési programjainak. Az Európai Unió stratégiai dokumentumok, valamint a hazai dokumentumokhoz kapcsolódó statisztikai adatok elemzésével mutatom be a 2014-es magyar kiindulási állapotot. Célom továbbá, hogy csupán a tényadatokra szorítkozva áttekintsem a 2007-2013 közötti időszak eredményeit, és bemutassam az új ciklusra vonatkozó irányelveket. Munkám feltáró jellegű, elemző írás. Bízom abban, hogy dolgozatommal hozzájárulhatok további, az európai és magyar oktatáspolitikai fejlesztéseket vizsgáló kutatások megalapozásához.

FÜLEKI RITA

Óvodapedagógia

BA, 5. félév

Szent István Egyetem

Alkalmazott Bölcsészeti és Pedagógiai Kar

Témavezető:

Dr. Furcsa Laura

Főiskolai docens, SZIE ABPK

Az inklúzió problémái az óvodában a hátrányos helyzetű gyermekek tekintetében

Az óvodai nevelés feladata a befogadó légkör megteremtésével az esélyegyenlőtlenség csökkentése mellett, a meglévő előítéletek leépítése, az újabb előítéletek kialakulásának megelőzése, a felzárkóztatás megvalósulása, a hátrányok csökkentése. Az óvoda további célja szülők segítése a szülői szerep eredményesebb betöltése érdekében, a gyermekek szociális helyzetének lehetőség szerinti javítása, a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek fejlesztése.

Szociálpedagógusként 6 éve dolgozom a Jászság területén, mint gyermekvédelmi szakember, így dolgozatom témáját az óvodapedagógia és a gyermekvédelem területének összekapcsolása mentén választottam. Kutatásomban esetbemutató segítségével szemléltetem, mely súlyos kérdéseket, hiátusokat vet fel a hátrányos helyzetű gyermekek vonatkozásában az inkluzív pedagógia elmélete, és annak gyakorlati megvalósulása közt érzékelhető ellentmondás.

Az általam bemutatott esetet az általános iskola jelezte a gyermekjóléti szolgálat felé a gyermek iskolai tanulmányainak megkezdését követően. A gyermekjóléti szolgálat munkája során az alábbi problémák kerültek feltárára:

A gyermeket gyedül neveli pszichiátriai beteg édesapja, aki általános iskolai végzettséggel rendelkezik, egy főre jutó jövedelmük nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegét, a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül. A gyermek az osztályközösségbe képtelen beilleszkedni. A gyermek nem szobatiszta, beszédfejlődése a három éves gyermek szintjén van, a mozgásfejlődés területén súlyos lemaradásokkal küzd.

Súlyosbítja a helyzetet, hogy a gyermekkel kapcsolatos problémáit az előzményekben semmilyen intézmény nem jelezte, szakvizsgálata nem volt, fejlesztésben nem részesült. A feltárt problémák súlyossága és mértéke alapján jogosan vetődik fel a kérdés, hogy Péter esetében ezek a lemaradások, veszélyeztető tényezők valóban csak akkor jelentkeztek-e, amikor a gyermek megkezdte általános iskolai tanulmányait. A gyermek helyzete és lemaradásai alapján egyértelmű, hogy Péter problémáit, halmozottan hátrányos helyzetét az óvodáztatás éve alatt is érzékelnie kellett a gyermekkel foglalkozó pedagógusoknak.

Esetbemutatóm segítségével rámutatok, mennyire fontos az óvoda szerepe a hátrányos korai felismerésében és a megelőzésben. A hátrányos helyzetből származó lemaradások sikeresen ellensúlyozhatóak lehetnének szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és nevelési módszerekkel.

GÁBORJÁNI SZABÓ ORSOLYA

Pszichológia
BA, 5. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:
Dr. Gyimesi Júlia
egyetemi adjunktus, KRE BTK
Dr. Borgos Anna
külső konzulens, MTA TTK

Perszephoné-komplexus

Dolgozatomban azt az általam Perszephoné-komplexusnak nevezett tünetegyüttest vizsgálom, amelyben fiatalabb nők éreznek erős kötődést, függőséget, náluk idősebb nők iránt. Ez a viszony változó időtartamú lehet, de az általam ismert esetekben legalább egy évig fennáll, és a szexualitás is megjelenhet/megjelent a két fél között. A szakirodalmat áttekintve elmondható, hogy általános jelenséggént még senki nem foglalkozott ezzel a témával, kivéve Freudot, akinek egy esettanulmányában szó van egy hasonló kapcsolatról. Más szerzőknél a homoszexualitás és/vagy az anyához való viszony témaköréből kerültek ki hasonló esetek, de egyik sem fedi le pontosan a Perszephoné-jelenséget.

Feltáró vizsgálatomban a téma személyes jellege miatt retrospektív mélyinterjúkkal közelítettem meg ezt a jelenséget, különös tekintettel a fejlődéslélektani, illetve személyiség-lélektani vonatkozásokra. Az interjúkban részletesen foglalkoztam az alany gyermekkorával, a szülőkkel való korai kapcsolatával, illetve más kapcsolatokkal is, amelyek a téma szempontjából fontosak lehetnek. Hét interjút készítettem eddig el, a beszélgetéseket hangfelvevőre rögzítettem, majd lejegyeztem a szövegeket.

Az interjúk alapján ezeknek a fiatalabb nőknek az életére jellemző a sodródás, az az érzés, hogy „csak történnek velük az események”, és a legtöbb esetben képtelenek nemet mondani, a mitológiai Perszephonéhoz hasonlóan, aki folyamatosan sodródott anyjától a férjéig, majd vissza, örök körforgásban.

GÁSPÁR CSABA

Matematikatanár
MSc, 4. félév
Szegedi Tudományegyetem
Természettudományi és Informatikai Kar

*Témavezető:
dr. Kasik László
egyetemi adjunktus, SZTE BTK*

A szociálisprobléma-megoldás és az empátia jellemzői 12, 15 és 18 évesek körében

A keresztmetszeti vizsgálat célja a szociálisprobléma-megoldás és az empátia életkori, nem szerinti jellemzőinek, illetve kapcsolatrendszerük feltárása volt 12, 15 és 18 évesek (N=167) körében. A szociálisprobléma-megoldó gondolkodás (pozitív orientáció, negatív orientáció, racionalitás, impulzivitás, elkerülés) mérésére a D’Zurilla, Nezu és Maydeu-Olivares (2002) által kidolgozott (SPSI-R) kérdőív adaptált, változatát (Kasik, Nagy és Fűzy, 2009) használtam. Az empátia jellemzőinek (fantázia, nézőpontfelvétel/-váltás, empátiás törődés, személyes distressz) mérésére a Davis-féle (1980) (IRI) kérdőív szintén adaptált változatát (Rózsa, é. n.) alkalmaztam. A kérdőívek megbízhatósági mutatói (Cronbach- α értékek: SPSI-R: 0,73-0,79; IRI: 0,69-0,70) jók. A kutatás alapján a 12 éves diákokra jobban jellemző a pozitív orientáció, míg a középiskolásokra a negatív orientáció, illetve a 15 és a 18 évesekre jellemzőbb az elkerülés is. A negatív orientáció és az elkerülés gyakorisága együttesen nő a életkor előrehaladtával. Nemi különbségek – feltehetően az életkori részminták alacsony elemszáma miatt – életkoronként nem, csak a teljes mintán azonosíthatók: az impulzivitás és a negatív orientáció a lányokra, még a racionalitás és az elkerülés a fiúkra jellemző inkább. Az empátia esetében életkori eltérések nem mutathatók ki a kérdőív eredeti, négyfaktoros struktúrája alapján, csak a háromfaktoros mentén: a nézőpont-felvétel/-váltás és az empátiás törődés együttes faktoron magasabb értéket értek el a 18 évesek, mint a fiatalabbak. A teljes mintán a lányokat jobban jellemzi az empátiás törődés és a személyes distressz, mint a fiúkat. Az összefüggés-vizsgálatok alapján a nézőpont-felvétel/-váltás a pozitív orientáció és a racionalitás faktoral áll kapcsolatban szinte mindegyik életkorban, illetve a 18 éveseknél negatív orientációra a személyes distressz nagyobb gyakorol hatást, mint a fiatalabbaknál. A racionalitásra 12 és 15 éves korban, az elkerülésre 18 éves korban egyaránt a nézőpont-felvétel/-váltás hat leginkább. Az eredmények sok új információval szolgálnak, ám az adatok további vizsgálatok szükségességét is jelzik. A jövőben az önjellemzés mellett a szülők és a pedagógusok megítélését is szeretném feltárni, ezeket összevetni a diákok önjellemzésével.

GATTYÁN NORBERT

Pszichológia
MA, 1. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezetők:
Németh Dezső
habil. egyetemi docens, ELTE PPK
Janacsek Karolina
egyetemi adjunktus, ELTE PPK

A nyelvi ujjlenyomat keresése és hangulati hatások a spontán beszédben

A funkciószavak a procedurális memóriarendszer működéséhez köthető nyelvi elemek, melyek sajátos használata kifejezi a beszélő viszonyát a társas környezetéhez, illetve árulkodik a beszélő személyiségéről. Az előzetes irodalmi adatok főképp angol nyelvterületről származnak, kutatásunkban a magyar nyelvben és funkciószó-használatában megmutatkozó sajátosságokat kíséreljük meg feltárni. A kutatás egyik fő célkitűzése, hogy feltárja azokat a nyelvi változókat, melyek időben stabilan jellemzik az egyéneket, vagyis egyfajta „nyelvi ujjlenyomatként” szolgálhatnak. A másik fő célkitűzés annak feltárása, hogy a funkciószavak használata hogyan változik különböző érzelmi állapotok esetén. Az első vizsgálatban rögzítettük a résztvevők 3 perces spontán beszédét szabadidő témában, melyet 1 év elteltével megismételtünk. A második vizsgálatban arra kértük a résztvevők, hogy 3 eltérő témájú filmes élményükről beszéljenek 3-3 percet (pozitív, negatív illetve semleges film). A hangfelvételek számítógépes szöveggé alakítása után egy nyelvi elemzőprogram segítségével határoztuk meg a funkciószavak és szófajok mennyiségi előfordulását. Az első vizsgálat eredményei azt mutatják, hogy több olyan nyelvi változó is van, ami stabil marad egy év elteltével is. A második vizsgálat eredménye pedig tovább differenciálja a képet azáltal, hogy vannak olyan változók, amelyek csak a negatív, ill. a pozitív témájú elbeszélés esetén változnak a semleges tartalmú elbeszéléshez képest. Eredményeink segíthetnek meghatározni a személyre jellemző egyéni jegyeket, amelyek egyfajta „nyelvi ujjlenyomatként” szolgálhatnak, illetve azokat, amelyek kontextusfüggőek (pl. hangulat). Ezáltal egy olyan eszköz állhat rendelkezésre a jövőben, amely segítheti az egyéni különbségek vizsgálatát, továbbá diagnosztikus jelentősége is lehet.

GERJÁK ESZTER

Pedagógiai tanár-magyartanár
MA, 11. félév
Debreceni Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Fenyő Imre
egy. adjunktus, DE BTK*

Az irodalom, mint nevelési eszköz Karácsony Sándor kezében

Dolgozatomban azt kívánom feltérképezni és elemezni, miként használta Karácsony a különböző irodalmi műfajokat a különböző korosztályok nevelésében, illetve arra is kerestem a választ a kutatásom során, hogy pontosan mire is akarja nevelni az irodalmi művek segítségével az adott korcsoportot. Feltételezem, hogy a számos kritikával, recenzióval (és az általa írt irodalmi művekkel is) nem csak szórakoztatni, hanem kifejezetten nevelni is akar. Azt is próbáltam megfejtetni, vajon a kor virágzó és sokszínű irodalmi életéből miért épp azokat a műveket választotta nevelési eszközzé, amelyeket. Látható lesz majd, hogy nem mindig a nagyközönség által már jól ismert és elfogadott szerzőket gyűjti maga köré nevelési munkája során, hanem csakis saját véleménye, és nem a közvélemény alapján választja azokat, akikkel körül veszi magát. Épp ettől lesz azonban izgalmas és vizsgálatra érdemes Karácsony munkássága, nézetei.

GIRHINY ESZTER

Informatikus könyvtáros
MSc, 1. félév
Debreceni Egyetem
Informatikai Kar

*Témavezető:
Bujdosóné Dr. Dani Erzsébet
egyetemi adjunktus, DE IK*

Filmelőzetes és kötelező olvasmányok: lehetőség a Z-generáció olvasóvá nevelésére?

A digitális világ térhódításával felmerült a gondolat, vajon a Gutenberg-galaxis ugyanolyan meghatározó tud-e maradni az újabb generációk életében, vagy az éles paradigmaváltással járó Neumann-galaxis idővel teljesen felülkerekedik.

A Z-generáció – 1995-2012 között születettek – olvasási szokásai már teljesen mások, hiszen a „digitális bennszülöttek” élete már elképzelhetetlen az internet vagy a televízió nélkül. A generáció tagjaira már téri-vizuális rendszerben való gondolkozás jellemző, az információk többségét képekben, mozgóképekben kapják, így gyengül az értő olvasáshoz elengedhetetlen belső képalkotás képessége. Sokan az audiovizuális kultúrának csak a negatív hatásait látják, meglátásom szerint azonban annak előnyeinek kihasználásával felkelthetnénk a gyermekek figyelmét az olvasás iránt, ezen pozitívumok a Z-generáció olvasóvá nevelésében is a segítségünkre lehetnek.

Míndezek fényében felmerül a kérdés: vajon a Z-generáció tagjait gyermekkorukban tényleg jobban lekötötte a mesék filmes változata, vagy jobban szerették, ha a szülei olvastak fel nekik egy mesekönyvből? Milyen hatással van az olvasóra, ha kedvenc olvasmánya filmen elevenedik meg? El tudja-e érni a mozgókép azt a hatást, melyet az írott szó, vagy inkább kiábrándítja az olvasót? Azok, akik hamarabb találkoztak az adaptációval, vajon kedvet kaphatnak-e a film mozgalmas világa után az eredeti mű elolvasására? A kötelező olvasmányok - mint az olvasóvá nevelés egyik eszköze – a mai gyermekeket is ugyanolyan nagy számban varázsolják el, vagy a diákok által ajánlott kortárs irodalmat is fel kellene venni a listára? Vajon szükséges-e egy filmes változat a klasszikusok iránti érdeklődés felkeltésére, vagy a filmes változat után már nem éreznek vágyat az eredeti mű elolvasására?

Lehetséges, hogy a kötelező olvasmányokról készített modern filmelőzetes el tudná érni, hogy a magyar klasszikusokra ne kötelező rosszként gondoljanak? Felkelthetné-e a figyelmüket, ha a megfelelő filmes eszközökkel hangsúlyozzuk ki a regények izgalmas történéseit, nyitva hagyva azokat, hogy a folytatást a regényben megtalálják? A kíváncsiságuk csakis a regény felé fordulhatna, hiszen igazi modern filmváltozat nem készülne, így nem terelődnének el az audiovizuális világ felé.

Dolgozatom célja, hogy mindezen kérdésekre - kérdőíves kutatás során - választ kapva jobban megérthessük, hogy az audiovizuális kultúra milyen hatással van a Z-generáció olvasási szokásaira, és milyen szerepe lehet az olvasóvá nevelésükben.

GÖNCZI KRISZTINA ÉVA

Informatikus könyvtáros
BA, 4. félév
Eszterházy Károly Főiskola
Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezetők:
Dr. Verók Attila
főiskolai docens, EKF TKTK
Racsko Réka
tanársegéd, EKF TKTK

A Gödöllői Városi Múzeum ex librisei

Ex librist vagy könyvjegyet sok régi könyvben találhatunk. Ezek a kisgrafikák a tulajdonosokra utalnak. Az ex libriseken a tulajdonos nevét és az "ex libris" feliratot tüntetik fel. A felirat lehet latinul vagy a tulajdonos nemzetiségének nyelvén. A könyvjegy egy művészi rajz, embléma, címer, történelmileg kialakult allegória, szimbólum, mottó, jelvény, jelmondat vagy más motívum ex libris felirattal, mely utal a tulajdonosára. A felirat lehet a "...könyveiből való" vagy latinul "...ex libris". A könyvjegyek többféle nyomdai eljárással készítették: kőrajz, fametszet, rézmetszet. Az ex librisek gyakoriak voltak a középkorban, majd később a szecesszió időszaka (1880-as és az 1910-es évek között) hozta újra divatba. A szecesszió kivonultak a természetbe. Több művésztelepet létesítettek, ahol a művészek és a családok együtt éltek és alkottak. Vissza szerették volna hozni a hétköznapi ember életébe a kézművességet. A szecesszió a középkori kézművességen alapult és csak természetes anyagokat használtak. A művészek úgy alkották meg a hétköznapi tárgyakat, hogy azok egyszerre voltak művészi- és mindennapi tárgyak egyszerre. A természet, a növényvilág, a népművészet, a különböző filozófiai koncepciók és a vallás volt az inspiráció forrása. A díszítőmotívumok között növényeket, indákat, kacskaringós vonalakat, népművészet jegyeit és a színek kavalkádját megtaláljuk.

Nagy Sándor és Körösfői-Kriesch Aladár barátaiknak készítettek ex libriseket, ritkán dolgoztak megrendelésre. Az ismeretség meglátszik a könyvjegyek stílusában, forma- és eszközvilágában. A tulajdonosokra, foglalkozásukra jellemző ex libriseket készítettek. A legtöbb elemzett ex libris férfinak készült, három volt csupán, ami nőnek készült. A 14 ex librisből három vázlat elemzését végeztem el, a többi ex libris elkészült. Mindegyik színes, főleg barna, de találunk pirosat, feketét és zöldet is. A vázlatok részben kidolgozottak. A könyvjegyek nagyrészt Gödöllőn és Veszprémben készültek. A legfőbb visszatérő motívum a meztelen alak, a növényvilág és a könyv. A női alakok reform- vagy népviseleti ruhában illetve meztelenül jelennek meg. A meztelenségnek nincs erotikus felhangja, a szecesszió életfelfogására utal. A férfi alakok a munkájukkal kapcsolatos ruhákat hordanak. A könyvek a tudást és tudós embert szimbolizálják. A népművészeti motívumokban maguk a művészek jelennek meg.

GÖNYE BIANKA

Pszichológia
BA, 3. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Veres-Székely Anna
habil. egyetemi adjunktus, ELTE PPK*

Veszíts vagy Nyerj - A bőrellenállás, mint biomarker teljesítmény-motivált helyzetben

A bőr pillanatnyi elektromos változásainak regisztrálásából következtethetünk a vegetatív idegrendszer működésére, mely felkészíti szervezetünket nagyobb terhelések elviselésére. A bőrellenállás változásai alapján következtetni lehet az emocionális hatásokra; ez a fájdalom, illetve a stressz-válasz egyik legszélesebb körben használt indikátora. A bőr elektromos változásai ugyanakkor egyénenként eltérő mintázatot mutathatnak, mely kurrens kutatások alapján a BIS rendszer egyéni különbségeivel lehet összefüggésben. Számos tanulmány megerősítette, hogy a bőrellenállás változásainak nagyon alacsony mértéke antiszociális magatartással és öngyilkosságra való hajlammal társul, de összefügg a szorongással, impulzivitással, illetve az érzelem kifejezés képességével is. Egy kurrens ikervizsgálat szerint a bőrellenállás változásainak vonás-jellege öröklődik, ugyanakkor eddig nem vizsgálták e jellemző genetikai rizikófaktorait. Ebben a dolgozatban a bőrválaszt, mint a személyek érzelmi állapotának objektív, helyzet-specifikus mérőeszközét vizsgáltam. A kutatás célja az volt, hogy pszichogenetikai vizsgálatokra is alkalmas mutatókat dolgozzon ki, valamint hogy elemezze ezek összefüggését egyes személyiségdimenziókkal és a versengéssel. Eredményeim alapján a dolgozatban tárgyalt viselkedéses mutatók, mint biomarkerek használhatók lehetnek az érzelmi működés öröklött aspektusait kutató pszichogenetikai vizsgálatokban.

A Stroop számítógépes feladat megoldása során regisztrált bőrellenállás változásait 229 személy válasza alapján elemeztem a motivációs helyzet valamint a hibás válaszok okozta stressz függvényében. A feladat különböző fázisaiban (bemelegítés, gyakorló, majd „alaphelyzet”, illetve „motivált helyzet”) bőrellenállás adatokat regisztráltuk. A motivált helyzetben a személyek visszajelzést kaptak válaszaik helyességéről illetve nyeresi esélyükről. Hipotéziseim alapján a bőrellenállás változása erőteljesebb a feladat motivált részében, mint alaphelyzetben, illetve ez a mérőszám jó indikátora a „Hibás válasz” vagy a „Vigyázz, vesztesre állsz!” feliratok megjelenésének is.

A bőrellenállás változásainak átlagértéke szignifikánsan nagyobb volt a feladat motivált részében az alaphelyzethez képest. A bőrválasz, mint biomarker megbízhatóan jelezte a vélhetően stressz-keltő feliratok megjelenését. A hibás válaszok közben regisztrált mutatók szignifikáns összefüggést mutattak az együttműködés és versengés személyiségdimenziókkal.

GULYÁS BARBARA

Szociálpedagógia

BA, 5. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezetők:

Dr. Ludányi Ágnes

főiskolai tanár, EKF TKTK

Közösségi bűnmegelőzés sajátosságai- az egri- modell

Magyarországon jelentős probléma a bűnözés, aminek visszaszorítására külföldön nagyszerű kezdeményezéseket találhatunk a közösségek bevonásával. Ezért fontos lenne, hogy alkalmazzuk a közösségi munka modelljeit egy konkrét célterületen, a bűnmegelőzésben.

A dolgozat célja, hogy Egerben a bűnmegelőzésre szakosodott intézmények, illetve a civil indíttatású, de hasonló tevékenységeket folytató intézmények működésének vizsgálatával képet kapjunk a jelenleg érvényben lévő bűnmegelőzési rendszer struktúrájáról, ennek vizsgálatával pedig választ kapunk arra, hogy a problémafelvetésben megfogalmazott modellek közül a lakosságot leginkább aktivizáló közösségfejlesztés alkalmazására van-e mód a térségben.

A vizsgálat során a szervezetek vezetőivel készítettem félig strukturált interjút, illetve a javaslat kialakításához a közösségfejlesztésből ismert interjúfajta felhasználva kérdeztem meg 10 egri lakost, - akik eltérő városrészekben élnek. (mint az ún. nem szakértő adatközlőket) Emellett a dokumentum elemzés módszerét alkalmaztam, amivel az intézményi vezetőktől kapott szakmai anyagokat vizsgáltam meg.

Az adatok elemzése során kialakult egy egzakta kép a szervezetek kapcsolati hálójáról, összehangolt munkájáról. A feladatok decentralizálója – illetve sok esetben anyagi finanszírozója- az önkormányzat, koordináló szerve a rendőrség. Végrehajtásukban a polgárőrség, a BV Intézet - ami az egyik fő egri specializáció, hiszen nemzetközi viszonylatban nem találkozhatunk a közösségi bűnmegelőzéssel kapcsolatba hozható tercier megelőzési szinten való munkával, ez a szervezet pedig ilyen típusú szolgáltatást is nyújt-, a Gyermekjóléti Központ, az Oktatási- nevelési intézmények, valamint a civil szervezetek (pl. Pincészinház) is közreműködnek. Ezáltal az Egerben működő közösségi bűnmegelőző tevékenység több ponton is párhuzamba vonható a közösségi munka modelljeivel. Egyrészt az imént említett közösségi háló működésével, ami a szervezetek jellegzetessége, illetve kimutatható a szolgáltatásnyújtásban a közösségi tervezés, illetve a programfejlesztés modellje.

A lakosság nagyobb bevonása érdekében az lenne az ideális, ha a közösségfejlesztés modellje érvényesülne, erről külföldön is páratlan eredmények számolnak be. Ez alapján készítettem el javaslataimat, ami a lakosság által választott megbízottak, és az intézményekből delegált szakemberek (intézményi téglák) összehangolt munkájára, valamint a szolgáltatásközvetítés céljából létesített közösségi házak működésére épít.

GYÖRFINÉ KÖRTVÉLYESI FRANCISKA

Pedagógia
BA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Nahalka István
egyetemi docens, ELTE PPK*

A tanári tevékenység, mint a tanár-diák konfliktusok forrása

Kutatásomban a tanár-diák konfliktusokra, s ezen belül azokra az összetűzésekre fókuszáltam, melyeket a tanárok különböző tevékenység- és magatartásformái váltottak ki. Különösen fontosnak tartottam választ kapni a következő kérdésekre: Milyen gyakran fordul elő, hogy a tanár tevékenysége, viselkedése vált ki konfliktust a tanárok és a diákok között? Mik azok a tanári magatartásformák, melyek konfliktusokat eredményeznek? Hogyan kezelik a konfliktusokat a diákok és a pedagógusok a tanári viselkedés által kiváltott konfliktushelyzetekben? Összefoglalva, vizsgálatom célja az volt, hogy a tanár-diák konfliktusokra egy, a hagyományostól eltérő megközelítésben világítsak rá: a pedagógusok konfliktust kiváltó viselkedésének szempontjából. Milyen gyakran, hogyan és mivel váltanak ki konfliktust a tanárok saját maguk és tanulóik között?

Vizsgálatomat egy budapesti szakközépiskolában végeztem el. A kutatás populációját a vizsgálati terepként szolgáló szakközépiskola pedagógusai és tanulói, a kutatási mintát pedig öt tanár és három osztály diákjai alkották. Fontosnak tartottam a pedagógusok és a tanulók véleményét is megkérdezni, hogy komplex képet kaphassak a tanári viselkedés által kiváltott tanár-diák konfliktusokról. A tanárok véleményét részben strukturált interjúk, a tanulók véleményét pedig kérdőív segítségével ismerhettem meg. E két kutatási módszer mellett olyan internetes fórumtémákat elemeztem, melyek a pedagógusok magatartása miatt kialakult tanár-diák konfliktusokról szóltak. Kutatásom legfontosabb megállapítása az, hogy a tanári viselkedés által kiváltott tanár-diák konfliktusok létező jelenségek az iskolában. A három leggyakoribb konfliktust eredményező tanári viselkedésforma a hatalommal való visszaélés, a kategorizálás és a kivételezés, melyek sokszor nem is tudatosak a pedagógusok részéről. A kutatás arra is rávilágít, hogy a tanár viselkedése által kiváltott tanár-diák konfliktusok „problematikája” gyakran tabutémaként jelenik meg az iskolában, aminek hátterében a tanári önreflexió hiánya, illetve a tanulók által hierarchikusnak tartott tanár-diák kapcsolat áll.

GYŐRI DÓRA

Pszichológia
BA, 5. félév
Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

*Témavezető:
Matuszka Balázs
Egyetemi tanársegéd, PPKE BTK*

Személyiség, stresszel való megküzdés és a kiégés vizsgálata humán erőforrás és pénzügy-számvitel területen dolgozók körében.

A nemzetközi vizsgálatokhoz hasonlóan Magyarországon is a kiégés kutatások legfőbb populációja az egészségügyi szférában dolgozók csoportja, azonban több nemzetközi kutatás azt hangsúlyozza, hogy a kiégés szinte bármilyen munkakörben kialakulhat. Jelen vizsgálat célkitűzése a hazai kiégés kutatások kiterjesztése a humán szolgáltatási és egészségügyi dolgozók körén kívüli területekre. A kutatás célja a személyiség, a stresszel való megküzdés és a kiégés vizsgálata a humán erőforrás menedzsment (N=82) és pénzügy-számviteli területen (N=87) dolgozó munkavállalók körében. A vizsgálatban a kiégést befolyásoló munkaköri követelmények és erőforrások erre vonatkozó megállapításokkal, a személyiség: Big Five Personality Inventory-val, a megküzdési stratégiák Folkman-Lazarus-féle Konfliktusmegoldó Kérdőív rövidített változatával, a kiégés: Maslach Kiégés Kérdőívvel lett mérve.

Az eredmények alapján a pénzügyi-számviteli területen dolgozók a humán erőforrás területen dolgozókhoz képest magasabb kiégés pontszámmal jellemezhetők ($U=2700,50$ $p<0,05$). Alátámasztást nyert a munkaköri követelmények ($r_s=0,45$ $p<0,001$) kiégés kialakulását elősegítő, és a munkaköri erőforrások ($r_s=-0,41$ $p<0,001$) egészségvédő szerepe. A kiégés kialakulásával kapcsolatban a legnagyobb rizikótényező a neuroticizmus személyiségdimenzió ($\beta=0,42$ $p<0,001$), és az extroverzió a legerősebb protektív tényező ($\beta=-0,32$ $p<0,001$), míg a megküzdési stratégiák közül a kognitív átértékelés tekinthető védőfaktorának ($\beta=-0,48$ $p<0,001$). Legerősebben a nyitottság személyiségdimenzió jelzi előre a problémafókuszú megküzdést ($\beta=0,30$ $p<0,001$), és a kognitív átértékelést ($\beta=0,28$ $p<0,001$), a neuroticizmus ($\beta=0,25$ $p<0,05$) és az extroverzió ($\beta=0,2$ $p<0,05$) pedig az érzelemfókuszú megküzdési stratégiát.

A munkahelyi stressz egészségre gyakorolt hatása miatt fontos figyelembe venni a gazdasági szempontokat is, a stressz hatására bekövetkező munkakiesések következtében. A kutatás eredményei felhívják a figyelmet, a munkavállalók stresszel szembeni megküzdésének segítésére, és a magas munkaköri követelmények esetében, a megfelelő munkaköri erőforrások biztosítására, amelyek protektív szerepet játszanak a kiégéssel szemben.

GYŐRI DÓRA

Pszichológia
BA, 5. félév
Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

BIHACKER PETRA

Pszichológia
BA, 5. félév
Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

*Témavezető:
Csabai Kriszitna
Egyetemi tanársegéd, PPKE BTK*

Vér szerinti szülőknél és nevelőszülőknél nevelkedő kisgyermekek testkép vizsgálata a kötődés, a gondozói táplálás és az anyai evési attitűd függvényében.

A látencia korú gyermekek testképének vizsgálata kezdeti stádiumban van. Kutatási eredményekre hivatkozva olyan megállapítások láttak napvilágot, amelyek a testkép- és evészavarok pubertáskor előtti eredetét sejtetik.

Jelen kutatás célkitűzése a vér szerinti családokban és nevelőszülőknél élő hat-nyolc éves gyermekek testképének vizsgálata a gyermeki kötődés minősége, a gondozói táplálás és az anyai evési attitűd függvényében. Vér szerinti családban (n=20) és nevelőszülőnél élő gyermek (n=20) testképpel kapcsolatos elégedettségét a Gyermeki Testkép Skála (CBIS) képválasztásos módszerével vizsgáltuk. A gyermeki kötődés minőségének feltérképezésére az Anya-gyermek rajzot használtuk. A gondozók Táplálási Szokások Kérdőívét (CFQ) és Evési Attitűdök Tesztjét (EAT-26) töltötték ki.

A kutatás eredményei megerősítik azokat a szakirodalmi eredményeket, amelyek alapján a gondozók evési attitűdje hatással van a táplálási szokásaikra. Azok a szülők, akik diétás ételeket fogyasztanak, figyelnek a gyermekük által elfogyasztott magas zsírtartalmú ételekre (Kendall tau: 0,41; $p < 0,05$), és a megfelelő ételek fogyasztására (Kendall tau: 0,50; $p < 0,05$). A gondozók evési attitűdje hatással van nemcsak a táplálási szokásaikra, hanem a gyermek testével való elégedettségére is (Kendall tau: 0,40; $p < 0,05$). A nevelt és a vér szerinti fiúk között szignifikáns különbség mutatkozott a testképpel való elégedettség tekintetében (U: 41,50; $p < 0,05$). Az eredmények alapján összefüggés található a vér szerinti gyermekeknél a vizsgált gyermek által aktuálisnak mutatott testalkat és a radírhasználat között (Kendall tau: 0,42; $p < 0,05$), a nevelt gyermekek esetében pedig a vizsgált gyermek szerinti általánosságban kívánt/elvárt testalkat és színesség között (Kendall tau: 0,46; $p < 0,05$).

A szakirodalmi eredményekkel összhangban a vizsgálat igazolta a gondozók evési attitűdjének hatását a táplálásra és a gyermek testével való elégedettségére, ezenfelül a gyermeki kötődés hatását a gyermek testképének észlelésére.

GYURKOVICS MÁTÉ

Pszichológia
MA, 3. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Veres-Székely Anna
habil. egyetemi adjunktus, ELTE PPK*

A flow-fogékonyság genetikai és személyiség-szintű korrelátumai

Bevezető: A flow-állapot átélésére való hajlam egy mérsékelten örökletes vonás. Jelen asszociációvizsgálat a flow-fogékonyság háttérben álló genetikai változatok azonosítását célozza meg. Két dopaminreceptorgén-változatot vizsgáltam: a DRD2 C957T egy pontpolimorfizmust és a DRD4-VNTR hosszúságpolimorfizmust. A dopamin rendszer főszerepet játszik az agyi jutalmazó mechanizmusokban így feltételezhető, hogy e gének összefüggenek a magasan jutalmazó jellegű flow-élményre való fogékonysággal. Továbbá ezek a polimorfizmusok olyan neurobiológiai és személyiségjellemzőkkel állnak kapcsolatban, amelyek összefüggenek a flow-fogékonysággal.

Módszer: 326 fő (korátlag: $21,4 \pm 3,7$) töltötte ki a svéd Flow-Fogékonyság Kérdőív magyar adaptációját. E kérdőív három életterületen méri fel a flow-fogékonyságot: szabadidő, kötelező élettevékenységek, és házkörüli teendők. A személyek genotípusának meghatározását egy kollaboráló orvostudományi laboratórium végezte.

Eredmény: A DRD2 C957T SNP esetében ($n = 237$) a T-allélt hordozó (CT, TT) személyek szignifikánsan alacsonyabb flow-fogékonyságról számoltak be a kötelező élettevékenységek területén, mint a CC homozigóták ($\beta = -0,19$; $t(232) = -3,04$; $p = 0,003$). A DRD4 VNTR-rel egyik skála esetében sem találtam összefüggést. A DRD2 eredmények mintázata azt sugallta, hogy a flow-fogékonyság és az impulzivitás között negatív korreláció állhat fent, amit egy 123 fős mintán teszteltem. Kimutatható volt a feltételezett negatív összefüggés a Barratt-féle Impulzivitás Skála pontszámai és a flow-gyakoriság között. A figyelmi impulzivitás és a tervezéshiány negatív korrelációt mutatott a flow-fogékonyság szabadidő és kötelező tevékenységek skáláival. Szintén megvizsgáltam a személyiség Cloninger-féle temperamentum- és karakterskálái és a flow-fogékonyság közötti kapcsolatokat. Szignifikáns közepes pozitív összefüggést találtam a kitartás és a flow-fogékonyság, valamint az önrányítottság és a flow-fogékonyság között.

Diszkusszió: A DRD2 gén esetében a CC genotípus korábbi empirikus eredmények alapján alacsonyabb impulzivitással, jelen eredmények nyomán pedig magasabb flow-fogékonysággal jár. Eredményeim alapján e két személyiség-szintű változó között negatív kapcsolat áll fent, amit feltehetőleg az impulzivitás irreleváns folyamatok gátlására kifejtett hatása magyaráz. A DRD2 SNP az impulzivitáson keresztül hathat a flow-fogékonyságra. A flow-fogékonyság és a személyiségdimenziók összefüggései jól illeszkednek korábbi szakirodalmi adatokhoz.

HABOS DOROTTYA

Mozgóképkultúra-és médiaismeret tanár -
Magyartanár
MA, 5. félév
Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

*Témavezető:
Szőke-Milinte Enikő
egyetemi docens, PPKE BTK*

Likeoltam avagy hogyan tájékozodnak a 14-18 évesek a digitális térben?

Dolgozatom során arra kerestem a választ, hogy a mozgóképkultúra- és médiaismeret tantárgy céljainak tükrében hogyan tájékozódnak a 14-18 éves gimnazisták az online felületeken, a digitális térben. Felméréseimet egy fővárosi gimnáziumban végeztem 8-12. évfolyam humán és reál tagozatos osztályaiban, összesen hetvennégy tanulóval. A minta nem tekinthető reprezentatívnak, csupán bizonyos jelenségek leírására szolgál a konkrét válaszadókra értelmezve. Az eredmények nem általánosíthatók sem korosztályra, kontrollcsoport hiányában pedig iskolatípusra vetítve sem, célom az információgyűjtés volt, hogy a kapott eredményeket irányadónak használva egy szélesebb körű, nagyobb mintán végezhető kutatást készíthessek elő a témában.

Vizsgálatom középpontjába az alábbi kérdés került: a tanulók rendelkeznek-e az Internettel és használatával kapcsolatos előírt ismeretekkel, valamint ezeket képesek-e megfelelően alkalmazni a gyakorlatban? Megfelelő alkalmazáson a szükséges és elégséges Internet-használatot értettem.

A felmérés során kétféle kérdőívvel dolgoztam: a Likeoltam munkanevű kérdőív egy negyvenperces feladatsort tartalmazott, ami a tanulók digitális kompetenciáját (képi tartalom értelmezése, információkeresés, letöltés és csatolás, véleménynyilvánítás stb.) volt hivatott felmérni, míg a NetLike egy általánosabb, az internethasználatról és az online médiafogyasztási szokásokról tájékozódó kérdéssorból állt.

A kapott eredmények alapján elmondható, hogy a válaszadók ismerik és alapvetően tudják használni a legelterjedtebb keresőoldalakat. Általános hiányosságnak érzem viszont a forráskritikát, hiszen a kérdőívkitöltők jelentős része egy az egyben, olykor értelmezés nélkül vett át információkat a találati lista weboldalairól. Egnél több forrásból a kitöltők mindössze 4,05%-a dolgozott, ami nagyon alacsony számnak tekinthető. Egy ismeretlen oldalra történő regisztráció sem okozott ellenérzést a tanulóknban, de a feladat megoldása (letöltés, csatolás) már annál több nehézséget jelentett nekik.

Elmondható tehát, hogy a vizsgált korosztály birtokában van az alapvető ismeretnek, képességnek és készségeknek az Internet használatáról, azonban nem minden helyzetben érzik igényét és ismerik fel azok alkalmazhatóságát. A vizsgált kérdésben megoldás lehet a későbbiekben a korosztályok szükségleteinek megfelelő tananyag-strukturálás.

HALÁSZ TIBOR FERENC

Pszichopedagógia / Logopédia
BA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

*Témavezető:
Dr. Csákvári Judit
adjunktus, ELTE BGGYK*

Sajátos nevelési igény és magányosság Szociometriai kutatás egy integráló középiskolában

Dolgozatom célja, hogy egy középiskola keretein belül vizsgáljam az integráció megvalósulását, eredményességét. A kutatásomban egy integráló gimnázium azon osztályainak, osztályközösségeinek szociometriai állapotát vizsgáltam, ahol tanul szakértői véleménnyel rendelkező sajátos nevelési igényű (SNI) tanuló. Szerettem volna megállapítani, hogy ezen közegeken belül a fogyatékkal rendelkező tanulók milyen helyzetben vannak; az osztályközösség mennyire fogadta el őket, és melyek az elfogadás, illetve el nem fogadás személyiségen belüli, valamint környezeti okai.

Egy osztályközösség az iskola és az osztály szervezési kereteitől függően akár 6-8 évig is fennmaradhat, azaz a tagjai ezen évek alatt, a nyári szünet kivételével, idejük nagy részét ebben a közösségben töltik. Ezért jelentős kérdés, hogy az SNI tanulók mennyire képesek beilleszkedni a saját osztályuk közösségi hálózatába, az osztálytársak mennyire fogadják el és be őket.

A közösségi hálózatok feltérképezésének, a viszonyok megjelenítésének legjobb és legpontosabb lehetősége a Mérei Ferenc által kidolgozott több szempontú szociometria. Kutatásomban öt középiskolai osztályt vizsgáltam ezzel a módszerrel, majd a szociometriai felmérés alapján, a magányos helyzetű, azaz kölcsönös kapcsolatokkal nem rendelkező tanulókkal és az összes SNI tanulóval készítettem félig strukturált interjúkat. Az interjúkat a tanulók saját magukra és az osztályközösségükre alkalmazott pozitív és negatív kifejezéseinek mentén elemeztem.

A kutatás eredményei szerint szignifikáns különbség mutatkozik a különböző tanulói csoportok önmagukról és osztályközösségükről alkotott véleményük között. Az SNI tanulók önértékelése, azaz a pozitív kifejezéseik száma, markáns különbséget mutat a magányos helyzetű, de nem SNI tanulók önértékelésével szemben. Ugyan ez a helyzet a közösségről alkotott vélemények szempontjából. Az SNI tanulók véleménye jelentősen pozitívabb az osztályközösségükről, mint a nem SNI tanulóké.

HASILLÓ ANNAMÁRIA

Csecsemő és kisgyermeknevelő
BA, 6. félév
Eszterházy Károly Főiskola
Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Héjja- Nagy Katalin
főiskolai docens, EKF TKTK*

Az éjszakai gondoskodás szerepe a biztonságos korai kötődés kialakulásában

Dolgozatom témája az éjszakai gondoskodás szerepe a biztonságos korai kötődés kialakulásában. Kíváncsi voltam arra, hogy mi befolyásolja az édesanyák válaszkész gondozását az éjszakai órákban, valamint arra, hogy a szülés körülményei, illetve egyéb külső változók hogyan alakítják az éjszakai gondoskodásról alkotott attitűdöt. Arra is választ szerettem volna kapni, hogy a szülőknek az elalvás folyamatáról milyen elképzeléseik vannak, és ebben a vonatkozásban tesznek-e különbséget a nappal és az éjszaka között.

A munka elméleti háttérét, keretét a perinatális pszichológia legújabb eredményei, valamint a kötődéseméleti kutatások adják. Az utóbbi néhány évben a korai kötődést sok szempontból vizsgálták, az éjszakai gondoskodással kapcsolatos összefüggéseiről azonban kevés tudásunk van. Kérdőíves vizsgálatot végeztem 2 saját összeállítású kérdőívvel, melyek közül az egyik a szülés körülményeire, valamint az éjszakai gondoskodással kapcsolatos attitűdökre kérdez rá, a másik az éjszakai gondoskodás megvalósult gyakorlatára, és szintén az éjszakai gondoskodással kapcsolatos attitűdökre. Az első kérdőívet a szülés utáni 2. napon, a kórházi tartózkodás idején töltöttem ki az anyákkal (N=159), a második kérdőívet 3 hónapos korú babák édesanyjával (N=176), a védőnők bevonásával. A kutatásban szereplő minta kiválasztása kényelmi mintavétellel történt, egy észak-magyarországi megyében, 2013 áprilisa és 2013 decembere között.

Az eredmények szerint az édesanyák néhány vonatkozásban téves hiedelmekkel rendelkeznek az éjszakai gondoskodással, a baba alvásával, a csecsemők valós éjszakai szükségleteivel kapcsolatban. A vizsgálatban az is beigazolódott, hogy a vajúdás alatt alkalmazott szintetikus oxitocin negatív hatással van a válaszkész gondozásra, valamint hogy a császármetszés után az anyák bizonytalanabbak voltak anyai szerepükben, mint a hüvelyi úton szülő anyák. Az eredmények alapján úgy tűnik, hogy a hiteles szakirodalom olvasása, és a szülésre való felkészülés kedvezően befolyásolja az újszülöttek alvásával kapcsolatos elvárásokat és hiedelmeket, és növeli az anyaságban való magabiztosságot.

HEGEDŰS ANITA

Óvodapedagógus

BA, 6. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem

Benedek Elek Pedagógiai Kar

*Témavezető:
Dr. Zsubrits Attila
adjunktus, NYME BPK*

A gyermekekben élő mese - A kismalac és a farkasok című népmeséről készült gyermekrajzok összehasonlító elemzése

A mesékre mindig is szükség volt, van és lesz, hiszen a mese az egyetlen irodalmi műfaj, ami utat mutat a gyermeknek, hogyan találja meg helyét az életben, ugyanakkor nagyon fontos fejlődése szempontjából is. Fontos mondanivalót hordoznak, a gyermek bimbózó énjéhez szólnak, bátorítják fejlődésében, valamint a gyermekkel szimbolikus formában közli, hogy az életben a súlyos nehézségeket nem lehet elkerülni, hanem küzdeni kell ellenük. Mesehallgatás során a gyermekben aktív, belső munka megy végbe, mely által a feszültségeket, szorongásokat belső képteremtő tevékenységben dolgozza fel.

Dolgozatom célja, hogy bemutassam, a mese lehetőséget ad a gyermeknek a belső azonosuláshoz és az érzelmek felszínre hozásában. Összehasonlító rajzelemzést végeztem a Kismalac és a farkasok című magyar népmeséről készült gyermekrajzokból. Kutatásom meserajz-módszerrel, projektív rajzvizsgálattal végeztem, 80, 4-7 éves óvodások között, hiszen ebben a módszerben a gyermek, vizsgált személy maximális szabadságot kap önmaga kifejezésében.

Kutatásom során megvizsgáltam a rajzokon megjelenő főbb motívumokat, összehasonlításokat végeztem a lányok és a fiúk rajzai között. Fontosnak tartottam megvizsgálni az externalizáció és elaboráció folyamatát a rajzokban. Lényeges szempontnak tartottam a nemek közti eltérő feszültségredukciós folyamatok képi megjelenítésének vizsgálatát, valamint az agresszió képi formában történő kivételését. Vajon a fiúknál eltérő formában jelenik meg az agresszió kivételése? Milyen úton jelenik meg a lányok rajzaiban, ha a motívumok külső jelei nem utalnak belső feszültségre?

A vizsgálati eredmények alapján a lányok esetében a mesei feszültség feldolgozás nem mutatkozik akkora mértékben, mint a fiúknál. A hipotézisvizsgálatban arra jutottam, hogy a fiúknál az agresszióban megnyilvánuló indulati feszültség kifejezése leginkább a farkasok kidolgozottságában észlelhető.

Továbbvihető lehetne e kutatás a problémás, klinikai esetű gyerekek meserajzainak elemzésével, a bennük zajló feszültség-feldolgozási folyamat (elaboráció) megnyilvánulásának útjainak feltárásával, valamint, azoknak a szimbólumoknak megvizsgálásával, amelyekkel azonosulnának a mese a kapcsán. A meserajz-elemzés vizsgálható lehetne abban az irányban is, hogy a gyerekek a kedvenc meséjük lerajzolása után, (összevetve a lányokat és fiúkat), melyek azok a szimbólumok, amelyeket a leggyakrabban használnak rajzaikban.

HEGEDŰS KLÁRA MÁRIA

Pszichológia
MA, 1. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

KEREKES ZSUZSANNA

Pszichológia
MA, 1. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Álmos Péter Zoltán
egyetemi adjunktus, SZTE ÁOK*

**„Veszteség nélkül nincs nyereség” Döntéshozatal vizsgálata öngyilkosságot
megkísérelt depressziós személyeknél**

A major depresszió közvetetten az öngyilkossági kísérlet fontos rizikótényezője lehet, ám a kórkép fennállása önmagában nem elégséges feltétel, így fontos egyéb faktorok kiemelése.

Jelen dolgozat a szuicid viselkedéshez kapcsolódó döntéshozatali deficitet, mint rizikótényezőt vizsgálja. A dolgozatban közölt első vizsgálatban öngyilkosságot a múltban megkísérelt major depressziós személyek és egészséges kontrollszemélyek kerültek bevonásra, míg a második vizsgálatban a klinikai csoportot öngyilkosságot 72 órán belül megkísérelt major depressziós személyek alkották.

A döntéshozatal az Iowa Szerencsejáték Teszt jutalomérzékenységet és büntetésérzékenységet mérő verzióival került vizsgálatra. Az öngyilkosságot múltban és aktuálisan megkísérlő személyek egyaránt rosszabbul teljesítettek a jutalomérzékenységet mérő verzió a kontrollszemélyekhez képest; az öngyilkosságot aktuálisan megkísérlők azonban a büntetésérzékenységet mérő változaton is alulteljesítettek. Emiatt esetükben a büntetésérzékenységhez kapcsolódó deficit állapot-jellegűnek minősíthető – ennek értelmében a döntéshozatali károsodás ezen dimenziója érzékeny lehet a szuicid krízisre. A mérőeszköz ígéretes klinikai alkalmazási lehetőségekkel bírhat egy tesztcsomag részeként. A két speciális alcsoport közvetlen összehasonlítása további vizsgálatok során elengedhetetlen lehet, további kognitív készségek bevonásával.

HÉJJAS FLÓRA

Informatikus könyvtáros
BA, 5. félév
Eszterházy Károly Főiskola
Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

*Témavezető:
Racsko Réka
tanársegéd, EKF TKTK*

Könyvtár és közösség: a web 2.0 megjelenése a magyar megyei könyvtárak honlapjain

A mai digitalizált és gyorsan változó korban elengedhetetlen, hogy a könyvtárak is tartsák a lépést az internetes trendekkel és a web 2.0-ás alkalmazásokkal. A könyvtárak már a web 2.0 előtt közzétették a katalógusaikat a világhálón, megoldották az adatbázisaik távoli elérését. A közösségi háló lehetőségeit (Facebook, Twitter) és az e-mail kapcsolatot is gyorsan alkalmazni kezdték. Azonban arról, hogy ezek az új eszközök mennyire váltak be és milyen funkciókra alkalmazzák valójában, keveset lehet olvasni. (Frederick, 2011) Kutatásom célja, hogy felmérjem a tizenkilenc magyar megyei könyvtár honlapjának helyzetét és azt, hogy mennyire használják ki a közösségi média adta lehetőségeket. A kutatásom módszere az összehasonlító elemzés volt, ennek során vizsgáltam a megyei könyvtár honlapját egy saját szempontrendszer szerint.

A könyvtár és közösség témakörben az elemzett honlapok alapján elmondható, hogy a webkettes szolgáltatásokat jól alkalmazzák, a felhasználók sokkal könnyebben tudják tartani a kapcsolatot a könyvtárakkal. A könyvtár így sokkal személyesebb válik, a közösségi szerepe megnő.

HOFFMANN ÁGNES MAGDOLNA

Pszichológia
BA, 4. félév
Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Gerván Patrícia
egyetemi adjunktus, PPKE BTK*

Az autizmus spektrumzavar és az Asperger-szindróma - a Baron-Cohen-kérdőív serdülő változatával végzett mérések

A kutatás két legfontosabb célkitűzése között szerepelt egyrésről a Baron-Cohen és munkatársai (2006) által szerkesztett Autism Spectrum Quotient (AQ) kamasz változatának magyarra fordítása, illetve e kérdőívvel a tipikusan fejlődő populáción való mintavétel elvégzése. Másrésről, pedig a serdülő valamint a szülő által adott válaszoknak összehasonlítása, melyek mind a serdülőre vonatkoznak.

A vizsgálat során az alábbiakra kerestem választ: (1) a már magyar populációra standardizált felnőtt teszt átlagpontszámától találkozik-e eltérést az általam felvett mintát vizsgálva; (2) van-e különbség a teszt serdülő változatának önbevallásos kitöltése, valamint a serdülőre vonatkozó szülői kitöltés között; (3) van-e a nemek között különbség a kapott összpontszámok tekintetében, illetve (4) a teszt által vizsgált területeken mutatkozik-e kiugró érték a kapott faktor-átlagpontszámokat összehasonlítva.

Dolgozatomban ötvenegy tipikusan fejlődő serdülő és szülei (n=42) által kitöltött kérdőív eredményeinek elemzése kerül bemutatásra. Összegezve, az alábbi állítások születtek: (1) a minta összpontszámai nem mutatnak szignifikáns eltérést a felnőtt változat átlagértékétől; (2) nem található szignifikáns kapcsolat az összpontszámok között a szülői és serdülő kitöltésre vonatkozólag, ám szignifikáns különbség mutatkozik a fiúk és szülei által adott pontszámok között. (3) Nemek közötti eltérés csak az önbevallásos tesztekben található az összpontszámokat illetően. (4) A kérdőív két faktora emelkedett ki átlagpontszámában, melyek: a figyelmi váltás, illetve a részletekre irányuló figyelem névre hallgatnak. A használt teszt számos pozitív vonása, és a benne rejlő lehetőségek kerülnek megtárgyalásra a mérőeszköz bemutatása során (a teszt például a populáció szintű szűrésére is alkalmas lehet további kutatásokat követően, bizonyos kitételek mellett). Mindemellett az eredmények által felvetett kérdés az alábbi: az önbevallásos teszt értékei érvényesnek tekinthetőek-e ebben az életkorban.

HOLCZER ADRIENN

Pszichológia
BA, 3. félév
Szegei Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

KILENCZ TÜNDE

Pszichológia
BA, 3. félév
Szegei Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Hallgató Emese
egyetemi tanársegéd, SZTE BTK*

A tudatos jelenlét hatása az implicit szekvenciatanulásra

A tudatos jelenlét (mindfulness) az utóbbi években egyre nagyobb teret nyerő technika, olyan tudatállapot, melynek lényege egy elfogadó, ítélkezésmentes attitűd kialakítása. Elveit az élet több területén sikeresen alkalmazzák, azonban az implicit tanulással való kapcsolata kevésbé vizsgált területnek számít. Kutatásunkban egyetemista korú mintán (N=26) azt vizsgáltuk, hogy negatívan befolyásolja-e az implicit tanulást, ha ezt a tudatállapotot alkalmazzák. Ennek mérésére az ASRT feladat egy módosított változatát használtuk, mely annyiban tért el az eredetitől, hogy relaxációs gyakorlatként mutattuk be. Az instrukcióban a tudatos jelenlét alapelveire építettünk, manipulációnk eredményességét szubjektív élményt ellenőrző kérdésekkel teszteltük. Eredményeink szerint a tudatos jelenlét következtében az implicit tanulás kisebb mértékű, úgy tűnik a megnövekedett figyelmi kontroll miatt inkább gátló hatása van. Továbbá a manipuláció hatására a kísérleti személyek alacsonyabb feszültségről számoltak be, illetve lassabb volt az átlagos reakcióidejük.

HORVÁTH ATTILA

Tanári (történelem-magyar)
MA, 11. félév
Debreceni Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Barta Szilvia
egy. tanársegéd, DE BTK*

Pedagógus etikai kódexek vizsgálata

A pedagógus etika és etikai kódexek témakörében íródott hazai szakirodalmi tételek száma igen csekély. Ebből a szűk körből rekonstruáltunk egy gondolati ívet, melynek vizsgálata során kiderült, hogy a szakirodalom tételei között a kapcsolat bizonytalan, a rendszerváltás előtti problémafelvetést nem követte széleskörű kutatás, biztos alapot kínáló szakirodalom a mai napig nem jött létre. Összehasonlító elemzés segítségével összevetettük eredményeinket az 1995-ös kódex szövegével. Jelentős tartalmi egyezést mutattunk ki, valamint mindkét esetben anomáliákra bukkantunk, melyeket leginkább a kidolgozatlanságnak az eredményei. Nem ismert egy ilyen háttérrel rendelkező pedagógus etikai kódex gyakorlatra vonatkozatható hatása, ezért célul tűztük ki ennek felmérését. Ekkor kiinduló hipotézisünként megfogalmaztuk: Az elméleti kidolgozatlanság hatással van a gyakorlatban résztvevők gondolataira, koncepcióira.

A kutatás első fázisában elméleti áttekintést, valamint összehasonlító eljárást, majd a gyakorlatra vonatkozóan kvalitatív kutatási módszert alkalmaztunk, melynek során öt debreceni iskola igazgatójával készítettünk félig strukturált interjút. Kvalitatív módszerünket leginkább a téma rétegzett, nehezen megfogható, elméleti jellege adja, melynek vizsgálatát első körben egy mély és inkább a minőséget megcélzó felmérés keretében tartottunk leginkább elképzelhetőnek. Bár ezzel lemondtunk arról, hogy a kutatás reprezentatív legyen, mégis részben azért döntöttünk amellet, hogy iskolaigazgatókat kérdezzünk meg, mert úgy gondoltuk, hogy vezetőként az általuk elmondottak tartalmazhatják az adott iskola tantestületének, az iskolai élet résztvevőinek nézőpontjait is a témánkat illetően. Kb. 172 perces hanganyagunkat olyan iskolákban rögzítettük, melyek az úgynevezett „elit” intézmények közé tartoznak, általános és középiskolák egyaránt szerepelnek kutatásunkban. Munkánkat feltáró kutatásnak tekintjük.

A dolgozatunkban megállapítottuk, hogy az általunk megkérdezett tanárok témára vonatkozó ismeretei kérdésesek, valamint nélkülözik a koncepcionális jelleget. Feltártuk a bizonytalanságok okát és azokat típusokba rendeztük, ezen felül pedig új kutatási kérdésekkel és új irányokkal is gazdagítottuk további kutatási terveinket. Megállapítottuk, hogy a szakirodalomhoz hasonló fogalmi pontatlanságok vannak jelen az általunk megkérdezett alanyok között. Összességében igazoltuk kiinduló hipotézisünket.

HORVÁTH LILLA

Angoltanári
MA, 2. félév
Pannon Egyetem
Modern Filológiai és Társadalomtudományi Kar

*Témavezető:
dr. Katona László
óraadó, PE MFTK*

A magyar Z generáció hozzáállása az angol abszurd humorhoz

A humor osztálytermi használata nagyon előnyös mindkét oldal – a tanárok, valamint a diákok számára egyaránt. A humor egyfajta nyílt kommunikációs légkör megteremtésének alapja, amelyben teret kap a megszokottól eltérő gondolkodásmód, illetve az egészséges verseny. Ez a légkör a diákok figyelmét és érdeklődését serkentve elősegíti, hogy a tanulók elfogadják a tanár által átadott információt és tudást. Ellenben, ha ezeket a humoros próbálkozásokat félreértik, a negatív következményeket nehéz helyrehozni. A félreértett ironikus és szarkasztikus megnyilvánulások ellenséges, tisztelettől mentes környezetet teremtenek, amely a diákok eltávolodó, közönyös és apatikus viselkedésében nyilvánul meg. Ennek következtében ajánlott megfigyelni, hogy a tanulók milyen humoros impulzust képesek értékelni osztálytermi környezetben.

A jelen kutatás célja, hogy bizonyítékot szolgáltatson arra, hogy a magyar középiskolai tanulók hogyan viszonyulnak az angol abszurd humorhoz. A kutatás fő feltevése, hogy a Z generáció tagjai nem rendelkeznek inkongruitás-megoldási stratégiákkal (ld. Shultz, 1972, 457-470 o.) így az említett generáció többsége negatív attitűddel viszonyul az abszurd humor megjelenési formáihoz.

A kutatásban részt vevő generáció elsődleges jellemvonásainak – szociális háttér, pszichológiai jellemzők, a család és a társadalom jellemzése – sorba vétele után a különféle humor elméletek megvitatása következik, magában foglalva a felsőbbrendűségi elméletet, a diszpozíciós elméletet, az enyhítés elméletet, az inkongruitás elméletet, valamint az irónia utalás-elméletét.

Kiemelt szerepet kap a humor osztálytermi használatának gyakorlati szempontja, a pozitív oldal, amely a kreatív és a megszokottól eltérő gondolkodásmód elősegítésében, nyílt kommunikációs légkör megteremtésében, a tanulók ösztönzésében, a harmonikus tanár-diák kapcsolatban nyilvánul meg, valamint a negatív hatások tárgyalása, amely magában foglalja a veszélyes precedensértékű helyzetek generálását, a kommunikációs nehézségeket, illetve egy személy vagy csoport tekintélyének lerombolását.

A kutatási dolgozatban helyet kap a Monty Python csoport rövid jellemzése, mivel a kutatás alapját képező vizuális impulzus a Monty Python Repülő Cirkusza sorozat rövid jeleneteit tartalmazza, így ezek a jelenetek a mérési rendszer részét képezik.

HUJBER ANNA LILI

Pszichológia
BA, 5. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

FIX ALEXANDRA

Pszichológia
BA, 5. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Dr. Duráczky Bálint

külső konzulens, KRE BTK

Dr. Mirnics Zsuzsanna

egyetemi docens, KRE BTK

A szociális háló és a mentális egészség összefüggései a korcsoport tükrében

Kutatásunk célja, hogy feltárja a kapcsolatot a mentális egészség és a szociális háló között, különös tekintettel az időskorban bekövetkező változásokra. A mentális egészség a társas, a szubjektív, az objektív és a pszichológiai jóllétből tevődik össze. Kutatásunk szempontjából a társas jóllét fontos, azaz ennek hatása a mentális jóllétre fókuszálunk. Az idősebb generációra jellemző az elmagányosodás, a szociális háló méretének csökkenése, a társas kapcsolatok megszűnése. Ez a változás negatívan befolyásolja a mentális egészséget, hiszen ennek fontos magyarázó változója a közösségi aktivitás. A mentális egészségben beálló romlás a fizikai egészségi állapotra is kihat, megbetegedésekhez vezethet. Kutatásunkban az ország 16 településén 1462 fővel töltöttünk ki kérdőíveket. Eredményeink alapján pozitív szignifikáns összefüggés van a szociális háló mérete és a mentális egészség között, valamint a kor előrehaladtával szignifikánsan csökken a mentális egészség. A két összefüggés alapján feltételezhető, hogy az időskorban bekövetkező mentális egészség romlás nem a kornak, hanem az időskorral együtt járó elmagányosodásnak köszönhető. Ezt a feltételezést az eredményeink is részlegesen igazolták.

ILLÉS BORA

Pszichológia
BA, 6. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr.Reinhardt Melinda
egyetemi tanársegéd, KRE BTK*

A családműködés vizsgálata pszichológiai szempontból: családstruktúra és elhárító mechanizmusok szabadult szenvedélybeteg férfiak körében

Vizsgálatom során szabadult szenvedélybeteg férfiak körében a családi dinamika és az elhárító mechanizmusok rendszerét figyeltem. A szakirodalom szerint (pl. Demetrovics, 2009) a szenvedélybetegek családi háttere fontos tényező a függőség kialakulásában, illetve a drogfüggő egyének családjait gyakran a diszfunkcionális működés jellemzi. Kutatásom másik témaköre az elhárító mechanizmusok, melyeket többféleképp csoportosítottak Freud óta (1894, id. Hermányi, 2005), jelen vizsgálatban Vaillant (1971) 4 kategóriáját vettem figyelembe.

Kutatásomban 14 férfi, szabadult szenvedélybeteg vett részt, illetve 10 fős férfi kontroll csoportot illesztettem hozzájuk. Az eljárás során alkalmazott tesztek: a Családstruktúra Teszt (Gehring, 2010), amely bábuk kirakásával a családi struktúrát mutatja meg; a Családészlelés Skála (Tiffin, Kaplan, Place, 2011), amely 6 dimenzió mentén a családi légkör „egészségét” méri; illetve a REM-71 (Steiner és mtsai, 2001), amely az elhárító mechanizmusokat vizsgálja.

A kutatás során megfigyeltem a csoportokban a strukturális családterápia elméletében fontosnak tartott családi jellemzőket. Valamint feltételeztem, hogy különbségeket találok a két csoport között a családi légkörre és a negatív érzelmek kifejezésére vonatkozólag, illetve az érett és éretlen elhárító mechanizmusok használatában. Az eredmények döntően igazolták felvetéseimet, de nem mindig érték el a szignifikáns szintet. A vizsgálati csoportban nagy a rugalmasság a tipikus és az ideális helyzetek között, de a tipikus és a konfliktusos szituációk esetében kisebb. A vizsgálati személyek családjain belül sokszor megtörténik a hierarchiamegfordulás, valamint leginkább az anya-gyerek koalíció jelenik meg náluk. A szülők között legtöbbször a tipikus helyzetekben nagy a hierarchiakülönbség, ami az ideális és konfliktusos esetben már kevésbé jellemző. Az ideális helyzetek túlnyomó többsége speciális és ritka. A vizsgálati csoportban a kontroll csoporthoz viszonyítva szignifikánsan rosszabbnak észlelt a családi légkör, illetve gyakrabban fejeznek ki negatív érzelmeket ezekben a családokban. A szabadult szenvedélybetegek inkább az éretlen elhárító mechanizmusokat használják, szemben a kontroll csoporttal, akik az éretteket. A kiegyensúlyozott családi rendszerrel rendelkezők többször használják az érett elhárító mechanizmusokat, és kevésbé az éretleneket.

IPACS VIRÁG RÉKA

Andragógia
MA, 4. félév
Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

*Témavezető:
Dr. Farkas Éva
egyetemi docens, SZTE JGYPK*

A nonformális és informális környezetben szerzett kompetenciák validálása

A nem formális úton megszerzett tudás elismerése az Európai Unió szakmapolitikájában egyre nagyobb hangsúlyt kap. Nem véletlenül, hiszen számos egyéni, társadalmi, gazdasági előnye és pozitív hatása van. Magyarországon azonban – az európai uniós törekvések ellenére – nem alakult ki átfogó, nemzeti gyakorlata, de még egységes fogalomrendszere sem a validációnak. Több stratégiában megjelenik törekvésként a nemzeti szintű rendszer kialakítása, azonban ennek a gyakorlatba átültetése – pár üdítő példa kivételével – még várat magára.

A rendkívül szerteágazó témának egy kis szeletét, a felnőttképzési intézmények és a nem formális környezetben szerzett tudás validálásának kapcsolatát vizsgálom dolgozatomban.

Véleményem szerint a szektor piaci szereplői közül azok, akik tudatosan és szakszerűen alkalmazzák az előzetesen megszerzett tudás mérését, értékelését és képzésbe történő beszámítását, piaci előnyt szerezhetnek versenytársaikkal szemben. Ehhez pedig a képzési kimenet tanulási eredményekben történő leírását találok az egyik megfelelő módszernek.

A tanulási eredményeket olyan építőelemeknek tartom, amelyek írása és alkalmazása kis energiaráfordítással elsajátítható és rendkívül hatékonyan alkalmazható a validáció eljárásrendjében. Jóval egyszerűbben fel lehet mérni, hogy a képzésben résztvevő birtokolja-e a pontosan megfogalmazott kompetenciákat, ezáltal a felnőtt előzetes tudásának beszámítása könnyebb, gyorsabb és szakszerűbb folyamatá válik. Az előzetesen, nem iskolai keretek között megszerzett tudás felmérése, értékelése és elfogadása bármilyen oktatási folyamat előnyére válhat. Elősegíti a képzésbe történő belépést, lehetővé teszi a képzési folyamatba történő beszámítást. Ez pedig vonzóbbá teszi a képzést és ösztönzi az egész életen át tartó tanulásban való részvételt.

Megítélésem szerint a felnőttképzési intézményekben dolgozók ilyen irányú szakmai felkészültsége – kibővítve a kompetencia mérés módszereinek ismeretével – jelentősen hozzájárulna a nonformális és informális környezetben szerzett tanulási eredmények magasabb szintű méréséhez és beszámításához, valamint az előzetes tudásmérés népszerűségének és alkalmazásának növekedéséhez.

A téma elméleti hátterének feltárása mellett dolgozatom tartalmaz egy saját fejlesztésű képzési programot, amely a felnőttképzéssel foglalkozók előzetes tudás méréséhez kapcsolódó ismereteinek bővítését szolgálja, mert hiszem, hogy a szakszerű validációs folyamat fontos összetevője a minőségi felnőttképzésnek.

IZER BOGLÁRKA NOÉMI

Andragógia MA
MA, 3. félév
Debreceni Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Juhász Erika
Tanszékvezető, Főiskolai docens, DE BTK*

A kulturális közfoglalkoztatás szerepe a karriertervezésben

Dolgozatom címe és egyben témája a kulturális közfoglalkoztatás szerepe a karriertervezésben. Kutatásomban vizsgálom, hogy a munkaerőpiac foglalkoztatási lehetőségei között ez a speciális foglalkoztatási forma, a közfoglalkoztatás hogyan jelenik meg a kulturális szférában. Kutatásom célja a kulturális közfoglalkoztatásban rejlő előnyök és hátrányok megvizsgálása, amelyek meghatározzák a közfoglalkoztatottak karrierútját és karriertervezését. A dolgozat aktualitását a 2014. szeptember 1-jén elinduló második Kulturális Közfoglalkoztatási Program (röviden Program) adja, amelyben lehetőséget kaptam empirikus kutatási részvételre.

Dolgozatom elméleti részében a közfoglalkoztatás olyan egykor és ma használt fogalmait vizsgálom, amelyek egymást váltották az időben kormányzattól függően. Több mint 50 felhasznált forrásom között aktuális szakfolyóirat cikkeket, szakkönyveket használtam, amelyek a közfoglalkoztatással, kulturális közfoglalkoztatással, munkanélküliséggel, foglalkoztatáspolitikával, karriertervezéssel foglalkoztak, illetve olyan jogszabályokat, törvényeket, amelyek a közfoglalkoztatás jelenlegi helyzetét meghatározzák. Empirikus kutatásom középpontjában a Program második ütemének közfoglalkoztatottai állnak. Kutatási módszerem kérdőívelemzés volt. A kérdőívet a Nemzeti Művelődési Intézet Kutatási Munkacsoportja állította össze, és a kérdőívbe nekem is lehetőségem adódott a kutatásom témájához kapcsolódó kérdéscsoportokat beleilleszteni. Kutatásom során négy kérdéscsoport mentén vizsgáltam, amelyek a független változók (pl. nem, iskolai végzettség, korábbi munkatapasztalatok stb.) mellett az álláskeresési módszerekre és motivációkra, továbbá a Program munkaerő-piaci szerepére és hozzáadott értékeire koncentráltak. A vizsgálat során a kérdőívet kitöltő 3.681 fő körében a fő kutatási kérdéseim azoknak az összefüggéseknek a keresésére irányultak, amelyek az előzetes munkatapasztalatot, a kulturális közfoglalkoztatásban történő munkavégzést és a jövőbeni karrier utat összekapcsolják. Kutatási eredményeim közül kiemelhető, hogy bár a kulturális közfoglalkoztatásban való részvétel fő motivációja is a megélhető megteremtése, ahogy a közfoglalkoztatási programokban általában, azonban a Program magas hozzáadott értéket képvisel a résztvevők számára: a folyamatos fejlődés megteremtését, a nyílt munkaerőpiacra való visszatérés lehetőségét és egy értéktérmető munkában való részvételét.

JÁVORKA BRIGITTA

Informatikus könyvtáros
MA, 4. félév
Pécsi Tudományegyetem
Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

*Témavezető:
dr. Varga Katalin
egyetemi docens, PTE FEEK*

Az információs műveltség fejlesztésének lehetőségei: tapasztalatok a könyvtárbuszon

2012-től a könyvtár feladatai között hivatalosan is szerepel az információs műveltség fejlesztése. Ez egy olyan kompetencia, amire mindenkinek szüksége van az életben való boldoguláshoz, így különösen nagy hangsúlyt kell fektetnünk erre a gyermekek oktatásában. Kutatásomat a hátrányos helyzetű gyerekekre szűkítettem, mivel úgy gondoltam, ők egyébként is hátránnyal indulhatnak a munkaerőpiacon zajló versenyben, így egy különösen fontos célcsoportját képezik ennek a fejlesztési területnek. A kutatásom célkitűzése egy olyan program kialakítása volt, amely hatékonyan képes fejleszteni a gyerekek információs kompetenciáit. A kutatás második fázisa az elkészített programterv gyakorlati kipróbálásából állt, ennek érdekében a baranyai falvakat járó könyvtárbusz olvasói között teszteltem a programból kiemelt feladatokat. A kutatás során sikerült igazolnom, hogy a kialakított programterv működőképes és a helyzethez alkalmazkodva bármilyen terepen használható.

JUHÁSZ ANIKÓ

Pszichológia
BA, 3. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Földi Rita
egyetemi docens, KRE BTK*

Piramis és Pálma, Kempler-féle teszt alkalmazása nyelvfajlódási zavarral küzdő gyermekeknél

Bevezetés: A beszéd- és nyelvfajlódási zavar jelenségköre korántsem szűkíthető a beszéd-, illetve nyelvi képességek elmaradására. A specifikus (akusztikai – fonológiai) feldolgozási képességek összefüggnek a nyelvi képességgel és annak fejlődésével.

Célkitűzés: A Piramis és Pálma, valamint a Kempler-féle teszt eredeti célcsoportja (afázia, vizuális agnózia, Alzheimer-kór mint szemantikus emlékezeti deficit) mellett alkalmasak a 8-12 éves korú gyermekek vizsgálatára is. A kapott eredmények használhatók későbbiekben akár a magyar sztenderd megalkotásához. Nemcsak a fejlődési diszlexiás gyermekek teljesítményét hasonlítom össze a kontroll csoport tagjaival, hanem a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók eredményeit is elemzem (akiknél a vizsgálat lefolyása alatt véltem felfedezni elmaradásokat), kiemelve a háromféleképpen besoroltak közötti különbségeket. Szeretném növelni a populációból kiszűrt mintám számát a mérőeszközök objektivitásának, reliabilitásának, validitásának biztosítása érdekében.

Vizsgálati módszerek: Vizsgálatomhoz két, még magyar sztenderddel nem bíró tesztet választottam. A Piramis és Pálma teszt a szemantikus memória nonverbális mérőeszköze, a szemantikus feldolgozás kognitív szintjének gyengeségét vizsgálja, amely nélkülözhetetlen az analógiák azonosításához. Daniel Kempler nevéhez fűződő, 24 itemből álló képkiválasztásos teszt a mondatmegértést, a szavak jelentésének feldolgozását 6 szintaktikai jellemzőiben eltérő mondatfajta segítségével méri.

Eredmények: Csoportonkénti, életkoronkénti, tesztfeladatonkénti összehasonlítást végeztem. A statisztikai próbák kimutatták, hogy a fejlődési diszlexiások és a szociálisan hátrányos helyzetűek mindkét teszt során elért teljesítményeiben nincs szignifikáns különbség. A fejlődési diszlexiások és a kontroll csoport eredményei szignifikánsan eltérnek. A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek és a kontroll csoport paramétereiben szintén van szignifikáns különbség.

Következtetés: A kutatás eredményei alátámasztják, hogy a két teszt alkalmas gyermekek vizsgálatára. Jelzi a nyelvi fejlődés problémáit. A széles körben használt és ismert intelligenciamérő tesztbateriát (WISC-IV) helyettesíthetnénk a Piramis és Pálma, valamint a Kempler-féle teszttel.

JUHÁSZ BIANKA

Pszichológia
BA, 5. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezetők:
Hátszegi Eszter
külső konzulens, KRE BTK
Dr. Mirnics Zsuzsanna
egyetemi docens, KRE BTK*

LinkedIn vagy LinkedNot?

Reggel mikor felkelünk az ágyból, már ott van mellettünk, mikor beérünk az iskolába, a munkahelyre, egy vacsora alatt, egy konferencia közben. Ez nem más, mint a technika, az internet, a közösségi média. Ezek hatással vannak ránk, általuk formálódik viselkedésünk. Ha előre tekintek egy sikerorientált világot látok, ahol csak a karrier fontos, ahol mindent megteszünk, hogy építsük én-márkánkat, ezzel kifejezve saját személyiségünket, kitorve az anonimitásból. Mindannyian szeretnénk Valakivé válni, valaki nagygyá és igyekszünk minden létező platformon értékeinket közvetíteni. A felgyorsult világnak köszönhetően, a legegyszerűbb megoldás az internetes oldalakban rejlik, legyen szó a facebook-ról, twitterről, vagy egy blog vezetéséről.

Van egy, ami kitűnik és különleges ebből a szempontból, ez pedig a LinkedIn, ami egy gazdasági, professzionális közösségi oldal, ami úgy nyit ajtókat számunkra, hogy még kopognunk sem kell. Amerikában teljes mértékben elterjedt, egy-egy álláspályázatnál elengedhetetlen a megléte. Mi a helyzet a magyarokkal? Ki ül a számítógép mögött egy belvárosi irodában? Kik ők valójában?

Hatással lehet-e az oldal használata ránk, az önértékelésünkre, személyiségünkre? Ezekre kerestem választ online- kutatásomban, amelyet 68 LinkedIn felhasználóval vettem fel. A kontroll csoportban pedig 62-en vannak, ők azok, akik más platformokon próbálnak állást keresni, illetve másik 25-25 fős kiegészítő kísérletet is végeztem. Kutatásomban az oldal előnyeit vizsgáltam. Célom, hogy feltárjam az oldal használata, az álláskeresés és a személyiség között lévő összefüggéseket. Ezért a TIPI, BFI tesztet, illetve a Rosenberg-féle önértékelési tesztet, és egy általam összeállított kérdőívet használtam. Az eredmény a hipotéziseimhez mérten várt volt. Az oldalon jelenlévők magasabb önértékeléssel rendelkeznek, ezenkívül jobban kezelik a verseny helyzeteket, precízebbek, könnyebben bíznak másokban, extravertáltabbak.

KANOVSZKI RENÁTA ANIKÓ

Történelemtanár, Ember és társadalom
műveltségterületi tanár
MA, 5. félév
Eszterházy Károly Főiskola
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Hanák Zsuzsanna
főiskolai tanár, EKF TKTK*

A tanár szakos hallgatók gondolkodásbeli önállóságának vizsgálata a sztereotípiák és előítéletek mentén

A dolgozat elején, a témaválasztás indoklását követően a hangsúlyt a szakirodalmi háttér és az eddig elvégzett kutatások feltárására fektettem. Ennek keretein belül ismerttem a személypercepció működését, az előítélet és sztereotípi fogalmát, a negatív attitűdökkel teli gondolkodás működését; valamint rámutattam az előítéleteség és sztereotipizálás kialakulásának főbb okaira és befolyásoló tényezőire. Mindezek mellett fontosnak tartottam azt, hogy bemutassam a Magyarországon meglévő előítéletek területeit, a hazai és nemzetközi vizsgálatok fényében. A szakirodalmi háttér feltárása úgy válhatott teljes egészé, ha az előítéleteség csökkentésére irányuló törekvéseket is megemlítem hazai és nemzetközi viszonylatban is, habár a hangsúlyt a magyarországi törekvésekre helyeztem.

Mindezen ismeretek birtokában, felállítottam hipotéziseimet a vizsgálandó témával kapcsolatba, amely során 5 feltevés vizsgálatát tűztem ki célul, amit saját főiskolám tanár szakos hallgatói körében kívántam lebonyolítani. A hipotézisek felállítása és a vizsgálati minta kiválasztása után következett a vizsgálati módszer megjelölése. Ezen feltevések alátámasztására, illetve cáfolatára a legalkalmasabb vizsgálati módszernek egy önjellemző kérdőív kitöltését, illetve egy rajzos feladat elkészítését találtam.

A vizsgálat lebonyolítása után, hozzákezdtem az eredmények kiértékeléséhez az SPSS statisztikai program, és a Microsoft Excel 2010-es elnevezésű program segítségével. Első lépésben a nemek és korcsoportok megoszlását illetően vettem nagyító alá a vizsgálati mintát. Ezután tettem azt a kijelentést, hogy a nők és a 22-24 éves korcsoport irányában nagymértékű arányeltolódás történt, emiatt eredményeim csak tendenciaként értelmezhetők. Az eredmények konkrét kiértékelése során a kérdőívben mért személyiségjegyek skáláinak átlagpontszámait megvizsgáltam a nemekre, a korosztályokra és az elkészült rajzok kategóriáira lebontva, melyeket 3 csoportba soroltam be, és a Mellékletek című fejezetben példákkal is bemutattam.

Miután reflektáltam saját hipotéziseimre, megfogalmaztam jövőbeli céljaimat. Először is azt, hogy a vizsgálatot meg szeretném ismételni, immár a nemek és korcsoportok megfelelő arányú részvételével, annak érdekében, hogy eredményeim ne csak tendenciák legyenek. Ezután kijelöltem a kutatás eredményeinek rövid távú, illetve hosszú távú hasznosítási formáit.

KASSAI SZILVIA

Interkulturális pszichológia és pedagógia

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Prof. Dr. Rácz József
tanszékvezető, ELTE PPK

Tapasztalati szakértők, mint kortárs segítők a szenvedélybeteg kezelésben

A kortárs segítség a szakirodalomban két nagyobb kontextusban jelenik meg, mely életkori valamint életútbeli hasonlóságon alapszik. Előadásom témája a tapasztalati szakértelem, mint az életúti rokonságon alapuló segítő modell vizsgálata, mely jelen van a különböző szenvedélybetegekkel foglalkozó rehabilitációs közösségek és reszocializáció területén tevékenykedő intézmények körében. Vizsgálatom célja a segítővé válás folyamatának megismerése, mikortól mondható valaki tapasztalati szakértőnek, elválik-e ez a személyiségben a felépülési folyamattól? Mindezek vizsgálatára egy olyan módszer szükséges, melynek fókuszában az egyénben végbemenő folyamatok állnak. A segítővé válás, és - annak előzménye, és egyben a folyamat kezdőpontja - a szerhasználat, valamint a felépülés, mint összetett folyamatok vizsgálatának szükségessége lehetővé tette az Interpretatív Fenomenológiai Elemzés (IPA) módszertanának alkalmazását, mely alkalmas minden olyan tapasztalat vizsgálatára, melyek létfontosságúak az egyén számára. Így vizsgálatom célja a szerhasználat, felépülés és segítség személyes jelentéstartalmának megismerése mellett az IPA módszerének kipróbálása, első hazai alkalmazása volt: vajon alkalmas-e ez a módszer a tapasztalati szakértők droghasználói és segítői élményének értelmezésére?

Mint a vizsgálat során is kiderült, – hat tapasztalati szakértővel készített interjúból – a segítővé válás egységes folyamatként értelmezhető, melynek alapját a „nem szerhasználó, de függő” speciális identitás valamint a segítő identitás összefonódása adja. Ezen személyiségtartalmak – folyamatos visszacsatolások miatt - létfontosságúak az egyén számára, melyek megértése, azok idiografikai elemzését teszi szükségessé, ragaszkodva a hermeneutikai – mely szerint, az egyén és tapasztalata, csak annak kontextusában értelmezhető – megközelítéshez, melyek az IPA által használt „duplaértelmezést” lehetővé teszik. Ez az interjúalanyok pre-reflektív beszámolójának tudatosan és szisztematikusan végzett értelmezését tekintik az IPA reflektív fenomenológiai attitűdjének.

KÁTAI CSILLA

Szociálpedagógia

BA, 7. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

*Témavezető:
Mészáros Katalin
óráadó, SZTE JGYPK*

Embercsoport - közösség

„Like”, „smiley”, „tag” – hangzik a mai fiatalok szájából nap, mint nap. A gyorsuló világ, a modernizáció és a technikai fejlődés eredményeképp az internethasználat, a közösségi hálózatok látogatása mindennapos tevékenység lett. A közösségi létnek egy új formája született meg a hagyományos, szemtől szembeni közösségek mellett, a Facebook. Mit ad, és mit vesz el a gyerekektől az internet, a Facebook? Dolgozatomban a szociális kompetenciák fejlődési lehetőségeiről, az interneten található veszélyekről, s a csökkenő szemtől-szembeni kapcsolatokról írok, mely pontok feltevéseim tárgyát alkotják. Adatgyűjtéssel, interjúk és kérdőívek készítésével és elemzésével vonom le következtetéseimet az utolsó fejezetben.

KATANICS MILÁN IVÓ

Pszichológia
BA, 5. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

GERGELY SÁRA

Pszichológia
BA, 5. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

SZŐKE JANKA REBEKA

Pszichológia
BA, 5. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

HORVÁTH BIANKA

Pszichológia
BA, 4. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

PUSKÁS ÉVA

Pszichológia
BA, 5. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

*Dr. Kovai Melinda
egyetemi adjunktus, KRE BTK*

Értelmileg akadályozott személyek és nemi szerepek

Magyarországon jelenleg is több fogyatékos személyekkel foglalkozó kutatás zajlik a szociológia, gyógypedagógia és határtudományaik területén, ám az értelmi akadályozottság és a nemi szerepek kapcsolatát ezek mindeddig csak érintőlegesen tárgyalták. Jelen kutatásunk fókuszát ennek vizsgálata jelenti. Célunk, hogy az értelmi akadályozottság és a nemi szerepek kialakulását konstruktivista keretben vizsgálva feltérképezzük a két szerep kapcsolatát, kölcsönhatásait. A nemi szerepek vizsgálatával kutatásunk új szempontot kíván felvetni az értelmi fogyatékosokkal kapcsolatos diskurzusban. Kutatásunk adatait kvalitatív keretben, fókuszcsoporthozos interjú segítségével gyűjtjük. A fókuszcsoport résztvevői 18 év feletti értelmileg akadályozott személyek. Az interjú vezérfonalát a fogyatékosokkal és a nemi szerepekkel kapcsolatos személyes érzéseik, tapasztalataik, megélésük jelenti. A módszer csoportos, félig strukturált jellege és a résztvevők érintettsége reményeink szerint újszerű eredményekhez vezethetnek a korábbi kutatásokhoz képest. Vizsgáltunk participatív jellege tükrözi elkötelezettségünket, hogy az érintett csoportot ténylegesen bevonjuk az őket érintő párbeszédbe. A csoportos interjúkat a fenomenológiai jelentések szerint elemezzük.

KATONA-KIS VIKTÓRIA

Mérnöktanár (műszaki menedzser)
MA, 4. félév
Óbudai Egyetem
Trefort Ágoston Mérnökpedagógiai Központ

*Témavezető:
Dr. Suplicz Sándor
főiskolai docens, OE TMPK*

A tanár kulturális dominanciája és a tanulói motiváció összefüggései

A dolgozat célja a tanár kulturális dominanciájának és a tanulói motivációk összefüggéseinek vizsgálata. A dolgozat bemutatja a kapcsolódó empirikus kutatás részleteit.

A kutatás egyik alapkérdése a tanári minőséghez kanyarodik vissza: hogyan, miért válik valakiből jó tanár? A szakirodalmak áttanulmányozásának eredményeképpen erre sokféle választ kaphatunk, azonban igen nehéz pontosan körülhatárolni azt a „bizonyos pluszt”. A kulturális dominancia fogalmának kibontásával és vizsgálatával azonban közelebb kerülhetünk a megoldáshoz.

A kutatás megkezdéséhez és a kapcsolódó kérdőív helyes megszerkesztéséhez is hasznos alapot adott a szakirodalmak áttekintése mind a tanári minőség és a tanulói motiváció, mind a kulturális dominancia tekintetében, bár a szakirodalom a kulturális dominancia kérdéskörét alig ismeri. A dolgozat igyekszik tömör, mégis átfogó képet adni a téma fellelhető korábbi kutatási eredményeiről, egyes esetekben összehasonlítva azokat a jelen kutatásból származó eredményekkel.

Az empirikus kutatás egyik legfontosabb hipotézise többek között az, hogy a tanár kulturális dominanciája pozitívan befolyásolja a tanulói motivációt. A hipotézisek alátámasztására / cáfolatára kérdőíves vizsgálat alapján került sor. A kitöltés az Óbudai Egyetemen valósult meg felsőbb éves, nappali tagozatos hallgatók bevonásával.

A dolgozat részletesen ismerteti a kutatás eredményeit, melyek alapján elmondható, hogy a kulturális dominancia fontos összetevő a hallgatók oktatókról alkotott véleményében, valamint pozitív hatással van a tanulói motivációkra, kiváltképp a teljesítmény és az érdeklődés tekintetében.

Ahogy a kutatási eredményekből is látszik, a sokak által oly nagyra becsült szaktudás a diákok szemében az adott oktató megítélése szempontjából nem szerepel az első helyen. Leginkább a pedagógiai erényekre és a személyiség értékeire figyelnek fel, illetve nagyon fontos nekik az érzelmi elfogadás, a kapcsolati elemek minőség

Zárásként a dolgozat javaslatot tesz az eredmények további felhasználhatóságát illetően, mely szerint a kutatás megállapításait érdemes a tanárképzésbe is beépíteni. Elmondható, hogy a tanárképzésnek érdemes a kulturális dominancia fejlesztését célul tűzni, mert ezt tekinthetjük a tanári minőség egyik fontos háttértényezőjének.

KÁVAI ZSUZSANNA

Középiskolai hallgató
Zentai Gimnázium

Témavezetők:
\$temavezeto_nev\$
\$temavezeto_beosztas\$, \$temavezeto_munkahely\$

Reciprok altruizmus, avagy megéri-e önzetlennek lenni

Nemecsek Ernő „lúzer”, erről olvastam egy cikket az interneten, melynek szerzője a házi olvasmányok által mért hatást tárgyalta a fiatal olvasókra. Felvetődött bennem a kérdés, vajon a mai modern társadalomban megállná-e még a helyét az a fajta nemes lelkűség, amit a szőke kisfiú képvisel, továbbá hogy a fiatalok szociális kapcsolataiban inkább az önzőség vagy az önzetlenség a dominánsabb?

Az evolúció során azok a csoportok tudtak tovább fennmaradni, akik együttműködtek. Az altruizmus egyedek közötti interakció, mely során egy egyed akár saját kárára is, de segíti egy másik fajtársát. Ennek egyik típusa a reciprok altruizmus, mely alappillére volt kutatásomnak. Itt a kooperáló úgy segíti társát, annak életben maradását, jóllétét, hogy nem vár azonnali ellenszolgáltatást, viszonzást.

Kutatási munkám egy általam összeállított zárt típusú kérdőíves felmérés, mely három vizsgálati szakaszra különíthető el. Ebben Nemecsek Ernő történetét és a mindennapokban előforduló helyzeteket, amit tanulmányoztam. E szituációkat egy játékelméleti modellbe a fogolydilemmába építettem bele. A válaszadási lehetőségek a mátrixnak megfelelően lettek alakítva, mely segítségével tudtam későbbi következtetéseket levonni. Ennek a modellnek a stratégiája a társak közötti kooperáláson alapszik, amelyhez szükséges a másikban való bizalom.

Vizgált korcsoport az általános iskola felsős osztályától a felsőoktatásban résztvevő diákokig terjedt. A felmérés kétszeri megismétlése alatt új szempontként bevezetve arra voltam kíváncsi, vajon a pillanatnyi haszon/kár mennyire befolyásolja a kitöltők válaszát. A harmadik vizsgálat során a felmérést, kiterjesztettem az egyetemi hallgatók körébe. Náluk a hétköznapi, a szociális kapcsolatokon lett hangsúlyos. Délvidéki és magyarországi tanulók vettek részt felmérésemben. Az első két vizsgálati szakasz vajdaság iskoláit foglalja magába, majd a harmadik szakaszban terjedt ki a magyarországi diákokra.

Arra jutottam, hogy megkülönböztetünk „rövid” illetve „hosszú távú” önzést. Több eltérést találtam a nemenkénti és a generációs eredményeket tekintve, ezért magyarázatot szeretnék találni arra, hogy mi miatt lehettek fel ezek a különbségek.

Jövőbeli tervem, hogy a meseterápia felhasználásával már fiatal iskolás korukban fejleszhető legyen a tanulók kooperálása, az empátiájuk és ezáltal a szocializációjuk az említett értékekkel erősödjön. Javuljanak a társadalmi viszonyaik, későbbi magatartásuk a minennapokban.

KELEMEN KRISTÓF

Kulturális Örökség Tanulmányok
MA, 4. félév
Eszterházy Károly Főiskola
Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Simándi Szilvia
főiskolai adjunktus, EKF TKTK*

A parádsasvári kreatív ipari örökség szellemi kultúrája

A tanulmányom „A parádsasvári kreatív ipari örökség szellemi kultúrája” egy Mátra völgyében található volt ipari tájról szól. Parádsasvár 300 éves üvegekultúrával büszkélkedik. Számos híres amerikai televíziós sorozatban használták gyönyörű termékeit, úgymint a Colombo-ban vagy a Dallasban. A gyár bezárása után a falu gazdasági, kulturális és szociális rendszere összeomlott. A fiatalok elhagyják a környéket, így a tradicionális üvegekészítés hagyománya örökre el fog tűnni. A világ számos tájáról kutattam kilábalási stratégiákat és az előző borsodnádasi terveimmal összevetve megalkottam egy újat. Elhelyeztem Parádsasvár manufaktúris örökségét a kreatív iparban, felfedeztem egy egyedülálló ipari kultúrát, valamint körvonalaztam a helyi turizmus hasznosságát. Az egyetlen útja, hogy fenntartsuk a települést nem más, mint vissza kell szereznünk régi dicsőségét. Az országnak és a világnak újra meg kell ismerniük páratlan műkincseit, mert nélküle szegényebbek leszünk.

KENGYEL DÓRA BORÓKA

Pszichológia

BA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Reinhardt Melinda

egyetemi adjunktus, KRE BTK

A heteroszexuális és homoszexuális férfiak énképének és önértékelésének összehasonlítása

TDK kutatásom során arra a kérdésre kerestem a választ, hogy mennyiben tér el a heteroszexuális illetve homoszexuális férfiak énképe és önértékelése. Kutatásom alapját korábbi külföldi, illetve magyar tanulmányok adták. Frable (1997) kutatásából kiderül, hogy a stigmatizáció különböző megnyilvánulásai negatív hatással vannak az önértékelésre. Móré (2012) pedig arról számol be, hogy azon homoszexuális emberek, akik már tágabb környezetük előtt is fővállalták másságukat, alacsonyabb önértékeléssel rendelkeznek, mint heteroszexuális társaik, viszont, akik ezt még nem tették meg ilyen széles körben, önértékelésükben nem térnek el heteroszexuális társaiktól. Ezen kutatásokat alapul véve próbáltam meg föltárni a heteroszexuális és homoszexuális férfiak énképét, illetve önértékelését befolyásoló további tényezőket. A téma vizsgálatához egy internetes kérdőívcsomagot állítottam össze, amely a Tennessee Énkép Skálát (Fitts, 1965), a Rosenberg Önértékelési Kérdőívet (Rosenberg, 1965), a Johnson-Blom-féle Kontingens Önértékelés Tesztet (Johnson & Blom, é.n.), illetve az Olson-féle Pár Profilt (Olson, 1991) tartalmazta. A kérdőívet összesen 109 fő, 63 fő heteroszexuális (37 párkapcsolatban élő, 26 szingli) és 46 fő homoszexuális férfi (24 párkapcsolatban élő, 22 szingli) töltötte ki a 20-40 év közötti korosztályban. Az elemzések eredményeiből kiderül, hogy a heteroszexuális és a homoszexuális férfiak között sem a globális énkép ($t=0,460$, $p=0,649$), sem az önértékelés ($d=1,407$, $p=0,163$) tekintetében nincsen szignifikáns különbség. A homoszexuális férfiak esetében az énképre nincs hatással a párkapcsolati státusz ($t=-0,904$, $p=0,371$), az önértékelés esetében azonban megjelenik annak hatása: a párkapcsolatban élő homoszexuális férfiak magasabb önértékelési szinttel jellemezhetők, mint egyedülálló társaik ($t=4,116$, $p=0,000$). Összességében elmondható, hogy a férfiak énképének alakulására nincs hatással sem párkapcsolati státuszuk, sem nemi orientációjuk, illetve ezek interakciója ($F=0,56$, $p=0,573$), önértékelésük azonban e két tényező függvényében formálódik ($F=14,372$, $p=0,000$). Az eredmények alapján a legjobb önértékeléssel a heteroszexuális, párkapcsolatban élő férfiak, a legrosszabbal pedig a homoszexuális szingli férfiak rendelkeznek. Kutatásom az énkép és az önértékelés jelenségeinek egymáshoz való viszonyát árnyalta tovább a nemi orientáció és a párkapcsolati státusz fényében.

KEREPES LEILA

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

URBÁN GÁBOR

Pszichológia
MA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Orosz Gábor
egyetemi adjunktus, ELTE PPK*

Matekozz a céljaiddal: a középiskolai teljesítés 3×2 dimenziója

Tanulmányunkban megvizsgáltuk, hogy a középiskolai diákok a tanulás során milyen típusú célokat tűznek ki maguk elé és ezek milyen motivációs és személyiség tényezőkkel állnak kapcsolatban. A tanulmányi célok mérésére Elliot, Murayama és Pekrun (2011) 3×2 Teljesítés-Cél Kérdőívének magyar nyelvű változatát használtuk magyarországi és vajdasági mintán (N=600). Ez a módszer a teljesítés-célokat kétféle érzelmi viszonyulás és a kompetencia három meghatározása szerint különbözteti meg egy adott tantárggyal, esetünkben a matematikával kapcsolatban. Megerősítő faktorelemzéssel összehasonlítottuk a kérdőív tételeinek elsőrendű, másodrendű és beágyazott struktúráit. A legjobb modellilleszkedést a 3×2-es modellnél találtuk: faktorstruktúrája és belső megbízhatósága a korábbi amerikai, német és tajvani mérésekhez hasonlóan megfelelőnek bizonyult a magyar mintán. A 3×2-es struktúrát alkalmazva lineáris regresszióval feltártuk, hogy a teljesítés-célok milyen összefüggésben állnak demográfiai mutatókkal (nem, kor, évfolyam), néhány fontos tanulmányi mutatóval (átlag, különórák száma, iskolai motivációk, iskolai csalás) és releváns személyiségdimenziókkal (versengés és időperspektíva). A teljesítés-célok függetlenek voltak a demográfiai változóktól, viszont összefüggést mutattak a tanulmányi átlaggal, az iskolai csalással, az iskolai motivációkkal, a versengéssel és az időperspektívával. A 3×2 modellben szereplő hat faktor elsősorban a tanulmányi átlag és az extrinzik motiváció függvénye volt. A teljesítés-célok tipológiája lehetővé teszi, hogy részletesebben megismerjük a diákok céljait és azok háttértényezőit.

KÉTHELY DEBÓRA

Gyógypedagógia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bárcei Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

SOOS ÁGOTA

Gyógypedagógia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bárcei Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

Témavezető:

Dr. Garai Dóra

főiskolai docens, ELTE BGGYK

A személyes és virtuális társas kapcsolatháló megküzdésben való szerepének vizsgálata egy autizmus spektrum zavarban érintett gyermek édesanyjának internetes naplójában

Kutatásunkban egy általunk kiválasztott internetes napló elemzésének segítségével igyekeztünk feltérképezni a társas kapcsolatháló megküzdési folyamatban játszott szerepét. A személyes kapcsolati háló megismerése mellett célunk volt a virtuális kapcsolatok, illetve a virtuális segítségnyújtás típusainak megismerése is. A vizsgálatunkban elemzett blog egy autizmus spektrum zavarban érintett kislány édesanyjának internetes naplója, mely 2010 májusa óta nyújt betekintést anya és lánya mindennapjaiba.

Mivel leíró vizsgálatot végeztünk, kutatásunkat nem hipotézisek, hanem kérdésfeltevések előzték meg. A kutatás első részében arra kerestük a választ, hogy hogyan alakul az autizmus spektrum zavarral élő kislány anyukájának a blogban megjelenő személyes kapcsolati hálója, illetve hogyan helyezkednek el a blogban megjelenő egyes szereplők az édesanya szociális atomjában. A második részben pedig arra voltunk kíváncsiak, hogyan alakul a virtuális segítségnyújtás, milyen típusai vannak, milyen témájú (fogyatékoság-specifikus vagy más) bejegyzésekre érkezik a legtöbb hozzászólás, valamint kik lehetnek a blog rendszeres követői. Eredményeinket az internetes napló bejegyzéseinek, valamint a bejegyzésekre érkező hozzászólások elemzésének segítségével nyertük.

A kutatás eredményeként megállapítottuk, hogy a blogot vezető édesanya kapcsolati hálójára sokkal inkább atipikus rendeződés, mintsem beszűkülés jellemző. A házastársi kapcsolat és a családi támogatás hiánya/bizonytalansága veszélyeztető tényezőt jelent a megküzdés folyamatában, feltehetőleg ennek ellensúlyozásaként támaszkodik az édesanya főként szakemberekre és sorstársakra. A virtuális kapcsolati hálót a bejegyzésekre reagáló hozzászólók alkotják, akik a legtöbbször fogyatékoság-specifikus bejegyzésekhez szólnak hozzá, tudástartalmat adtak át, érzelmi támogatást nyújtottak, illetve a köszönetüket nyilvánították ki a blogot vezető édesanyjának az általa nyújtott tudástartalmakért és érzelmi támogatásért.

KISS DÁNIEL

Pszichológia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:
Magyaródi Tímea
egyetemi tanársegéd, ELTE PPK*

A hallgatói minták csapdája

Az egyetemi hallgatók mintáján alapuló empirikus kutatások megbízhatóságát és eredményeiknek általánosíthatóságát széles körben vitatják, a hallgatóknak az átlagpopulációtól való számos tényező mentén mutatkozó eltérése miatt. Korábbi kutatásainkban a familiaritás tényezőjét vizsgálva azt találtuk, hogy a vizsgálati helyzetekkel és tesztekkel ismerős pszichológushallgatók szignifikánsan kevesebb hibát vétettek egy érzelem felismerési feladatban, valamint kisebb reakcióidő átlaggal teljesítettek egy végrehajtó-funkció teszt során, mint a nem pszichológushallgatók.

Ezen eredményekre is alapozva, a jelen kutatás célja megvizsgálni a „másodéves egyetemi hallgató probléma” dilemmáját, a személyiségdimenziók lehetséges eltérésein és a hallgatók pszichológiai kutatásokban, vizsgálati személyként való részvételükről alkotott véleményének felmérésén keresztül.

Kutatásunkhoz alapot teremtett, hogy megvizsgáltuk négy magyar vezető pszichológiai szakfolyóirat 2001-ben és 2013-ban közölt cikkeit. Az eredmények szerint a folyóiratokban megjelent nem specifikus empirikus cikkek 47.31%-a támaszkodott diákmintákra, a kutatásokban ($M_{kor}=26.55$ év), és a nemi megoszlást tekintve, a minták átlagosan 63.73%-os női többséget mutattak.

Jelen vizsgálat első célja megvizsgálni a hallgatók és nem hallgatók között a személyiségdimenziók mentén mutatkozó lehetséges eltéréseket egy online kérdőív segítségével ($N=220$) ($M_{kor}=25.66$; $SD=7.42$). Vizsgálatunkban azt találtuk, hogy a hallgatókorúak csak a Lelkiismeretesség mentén térnek el szignifikánsan. A kutatás második részének eredményei pedig azt mutatják, hogy a pszichológushallgatók ($N=68$); ($M_{kor}=21.81$; $SD=3.24$) 61.76%-a szerint a pszichológushallgatói minták használata torzított eredményekhez vezet, és 51.47%-uk úgy gondolja, hogy használatukat csökkenteni kellene.

A kutatás eredményei alapján tehát talán hasznos lenne visszaszorítani az egyetemi hallgatói minták használatát és megismételni azokat a korábbi kutatásokat, amelyek hallgatói mintákon alapulnak.

KISS LAURA

Pszichológia

MSc, 2. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Hámornik Balázs Péter

Egyetemi adjunktus, BME GTK

Az asszertív viselkedés és a virtuális környezet jellemzőinek hatása a feladatmegoldás eredményére

Az internet világában, előnyeit kihasználva egyre többen dolgoznak távmunkában, akár másokkal online/virtuálisan is együttműködve. Manapság szoftverek sokasága áll rendelkezésünkre, hogy minél produktívabbá tehesük munkavégzésünket. Sok közülük már egy mesterséges virtuális közeget is biztosít személyes jelenléttel használóinknak, hogy a szükséges konferenciákat, megbeszéléseket, feladatokat akár a Föld több pontjáról is összehangolhassák. Jelen dolgozatomban az emberi társas interakciókat vizsgálom ezen az új kommunikációs szintéren, a virtuális közegben. Célkitűzésem, hogy az asszertív - Thomas Gordon által leírt - kommunikáció verbális és ezt kiegészítő nonverbális jellegzetességeit a virtuális közegben feltárjam és megvizsgáljam. Hipotézisem, hogy az asszertíven kommunikáló párok a virtuális térben végzett együttműködéses feladat elvégzésében hatékonyabban teljesítenek, mint azok a párok, akik ettől eltérő érintkezési stratégiát használnak. A vizsgálat a VirCA-ban (3D Virtual Collaboration Area) folyt, összesen 12 feladatvégzés közbeni párbeszéd elemzését foglalja magába. Ezt kiegészítésként interjúval kerültek felmérésre a szubjektív benyomásaik a kísérlettel kapcsolatosan. Elemzésemben az általam számolt asszertivitás-gyakorisági számokat hasonlítom össze a feladatvégzés eredményének mutatószámával. Az eredmények hasznos alapot szolgáltathatnak arra, hogy jobban betekintést nyerhessünk a trenddé váló virtuális kollaboráció sajátosságaiba. A következtetések fejlesztési iránymutatást nyújthatnak a „tér” specializáltabb használatára, így téve sikeresebbé és produktívabbá a közös téren és időn átívelő munkát.

KISS NÓRA

Andragógia

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Engler Ágnes

egyetemi adjunktus, DE BTK

Férfiak a formális és non-formális tanulás területén

Napjainkban az élethosszig tartó tanulás az egyik legfontosabb eszköze annak, hogy versenyképesé válhassunk és azok is maradhassunk a munkaerőpiacon. Fontos tehát, hogy a kisebb tanulási aktivitást és e téren kevesebb sikert mutató rétegeket vizsgáljuk, és megpróbáljuk őket bevonni a tanulás valamely formájába. A kutatások eredményei szerint a magyar férfiak is ebbe a csoportba tartoznak. A nők a részvételi arányokat és a tanulmányi eredményeket tekintve évtizedek óta előnyben vannak a tanulás különböző területein, ennek ellenére azonban a tudományos és a társadalmi érdeklődés középpontjában a nőbarát ismeretátadási módszerek állnak, férfiakkal foglalkozó ilyen irányú kutatások csak elvétve jelennek meg. Dolgozatomat egy áttekintéssel kezdem, amelyben összefoglalom, hogy miként változtak hazánkban az elmúlt évtizedekben a nemi arányok az oktatás különböző területein, majd ezután ismertetem a jelenlegi helyzetet. A következőkben kitérek a tanulás szempontjából releváns társadalmi nemi különbségekre, amelyek többek között a biológiai fejlődés, illetve a szocializáció során mutatkoznak meg. Végül olyan, a tanítási-tanulás folyamatban megmutatkozó genderspecifikus tényezőkről ejtek szót, mint a tanulási stílusbeli preferenciák és a nem-kognitív képességek hatása. Annak érdekében, hogy jobban megismerjem a férfiak tanulói útjának jellegzetességeit, interjúkat készítettem, amelynek során 15 férfit kérdeztem meg 20 és 56 év között. Az eredmények alapján bizonyos témákat illetően az interjúalanyok azonos véleményen voltak. Elmondásuk szerint a tanulási hajlandóságukban elsősorban a primer motivációk játszanak szerepet, a legfontosabb tényező az érdeklődés. Formális tanulási alkalmakon nem szívesen vesznek részt, vonzóbb számukra a non-formális alkalmak kötetlenebb, önállóságra ösztönző volta. Az iskolai pályafutásukkal kapcsolatban viszonylag kevés sikerélményről számoltak be, ez azonban nem gyakorolt komolyabb hatást a későbbi tanulási attitűdjükre. A munkám gondolatébresztőként szolgálhat felnőttképzési tevékenységet folytató intézmények számára, illetve segíthet tudatosítani az oktatók, a szervezők és a résztvevők körében a társadalmi nemi különbségeket.

KOLOZSI KATALIN

Gyógypedagógia

BA, 8. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

*Témavezető:
Dr. Szekeres Ágota
egyetemi adjunktus, ELTE BGGYK*

Tanító szakos hallgatók integrált neveléshez való hozzáállásának vizsgálata

Az integrált nevelés optimális megvalósulásában fontos szerepet játszik a fogadó pedagógus, aki ideális esetben megfelelő gyógypedagógiai alapismeretekkel rendelkezik, és elfogadó magatartással viszonyul a sajátos nevelési igényű gyermekekhez. (Réthy, 2002) Megfelelő ismeretek és tapasztalatok hiányában azonban a pedagógusok gyakran még mindig idegenkednek az SNI gyermekek együttnevelésétől. (Csányi és Perlusz, 2001; Némethné, 2009) Számos kutatási eredmény igazolja, hogy a pedagógusok befogadó attitűdje nem tekinthető általánosnak, vagyis nagymértékben függ az integrált gyermek fogyatékoságának típusától és súlyossági fokától is. (Csányi és Perlusz, 2001; Avramidis és Norwich, 2002, id. Gebhardt és mtsai, 2011; Dumke és Eberl, 2002, id. Gebhardt és mtsai, 2011; Horváthné, 2006; Fischer, 2009; Gmeiner, 2009)

A kutatás során leendő tanítók együttneveléssel kapcsolatos vélekedésének, hozzáállásának feltérképezésére került sor, a mintát 132 tanító szakos hallgató alkotta. Az adatfelvétel saját készítésű online kérdőív segítségével történt, amely nyílt és zárt kérdéseket egyaránt tartalmazott.

Az eredmények alapján a hallgatók közel 80%-a rendelkezik fogyatékos személyekhez fűződő tapasztalatokkal, a legtöbben értelmileg akadályozott és/vagy mozgáskorlátozott személyekkel állt kapcsolatban. Szakmai gyakorlata során azonban csak a megkérdezettek 34%-a találkozott SNI gyermekekkel. A válaszadók több mint háromnegyede szerint tapasztalatai pozitív hatást gyakorolnak az együttnevelés iránti hozzáállására, azonban csupán 15%-uk érzi magát valamelyest felkészültnek annak megvalósítására. A leginkább elfogadott fogyatékosági csoportot a mozgáskorlátozott és az érzékszervi fogyatékos gyermekek alkotják, a legkevésbé elfogadottak pedig az autizmus spektrumzavarral élő tanulók. A hallgatók többsége helyesen méri fel saját szerepét és az SNI gyermekekhez való viszonyulásának fontosságát az együttnevelés során, ám a gyógypedagógus tevékenységét, illetve a differenciálás szükségességét már sokkal kevesebben tartják igazán fontosnak.

A kapott eredményeket a korábbi kutatások eredményeivel összevetve megfigyelhető, hogy a leendő tanítók hozzáállása több tényező tekintetében (pl. integrációval kapcsolatos ismeretek, fogyatékosági csoportok elfogadottsága) hasonló képet mutat a már pályán lévő, gyakorló pedagógusokéhoz.

KORMÁNYOS ÁKOS

Pszichológia
BA, 7. félév
Szegei Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Papp-Zipernovszky Orsolya
egyetemi adjunktus, SZTE BTK*

MMORPG játékosok flow élmény, narratív bevonódás és aspirációs index vizsgálata

A dolgozat célkitűzése, hogy magyar populáción megvizsgálja az MMORPG játékosokat flow élmény, narratív bevonódás és aspirációs index tekintetében. A kutatás során a flow élmény mérésére a Flow Állapot Kérdőívet, a narratív bevonódás vizsgálatára a Narratív Bevonódás Kérdőívet, az aspirációk feltérképezésére az Aspirációs Index kérdőívet használtam. A kérdőíveket összesen 122 12-70 év közötti World of Warcraft játékos töltötte ki online, 21 nő és 101 férfi. Az első hipotézis szerint minél nagyobb a játékosok által tapasztalt flow élmény, annál nagyobb lesz a narratív bevonódás. Továbbá azt is feltételeztem, hogy azok, akik erősebb flow élményt élnek át, kevesebb időt töltenek a játékban, mint az alacsonyabb flow-mutatókkal rendelkező játékosok. Harmadik hipotézisem alapján azt vártam, hogy az intrinzik motiváció képes bejósolni a flow állapotának alakulását. Eredményeim azt mutatták, hogy a videojátékok esetében a flow élmény és a narratív bevonódás élménye szorosan együttjár. Azonban sem az extrinzik sem az intrinzik aspirációk, nem jósolják be, hogy a játékosok mennyi időt töltenek el a játékban, illetve élnek-e át flow állapotot. A magas flow élmény több játékban töltött idővel jár. A hipotézisek többsége tehát nem állta meg a helyét. Az MMORPG játékosok pszichológiájának irodalmában további kutatásokra is szükség van.

KÓRÓDI KITTI

Pszichológia
MA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

LENGYEL FANNI

Pszichológia
MA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Orosz Gábor
egyetemi adjunktus, ELTE PPK*

A szomorúság sárgájának és az önbecsapás héjának esete az alkudozással

A mindennapi életben számos helyzetben szembesülhetünk az alkudozásokból eredő konfliktusokkal. A konfliktusok integratív vagy disztributív megoldására többek között hatással lehet az, hogy milyen hangulatban vagyunk, illetve hogy mennyire próbálunk megfelelni a saját elvárásainknak. Így kutatásunk célja az volt, hogy Forgas (1995) Hangulat-beáramlási Modelljére alapozva feltérképezzük a hangulat és a társas kívánatosság tárgyalás kimenetére és folyamatára gyakorolt hatását. Vizsgálatunkban 122 egyetemi hallgató nő vett részt, három hangulati kondícióban (negatív, semleges és pozitív), a társas kívánatosság kapcsán pedig az önmegettévesztő megerősítésre (self-deception enhancement) fókuszáltunk. A hangulati manipuláció részleges sikerességének köszönhetően csak a pozitív és negatív hangulati feltételt vettük figyelembe. Eredményeink szerint az önmegettévesztő megerősítés hiánya pozitív hatással van a konfliktusok integratív megoldására, míg a hangulat a konfliktusmegoldás idejére van hatással. Az eredmények legfontosabb gyakorlati haszna az, hogy minél kevésbé hajlamos valaki az önmegettévesztő megerősítésre, annál nagyobb a valószínűsége, hogy a konfliktus során megtalálja az integratív megoldást. A jókedv azonban nem növeli annak a valószínűségét, hogy rájövünk-e az integratív megoldásra, viszont képes begyorsítani ezt a folyamatot.

KOSCSÓ JÚLIA

Szociálpedagógia

BA, 7. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető:

Dr. Fazakas Ida

főiskolai docens, EKF TKTK

Pályaorientáció középiskolákban tanári szemmel

A pályaorientációs folyamat fontos összetevője az emberi életútnak. Ebből kifolyólag célszerű, ha kompetens szakemberek képesek ezen tevékenységet segíteni, támogatni egész életutunk során és különösen az iskolában. Ezen a területen a pályaorientációhoz szükséges elméleti ismeretekkel, módszerekkel és kompetenciákkal képesek eredményes és hasznos pályaorientációt tartani a pedagógusok.

A pályaorientációs tevékenység révén a diákok sikeresen tudnak bekapcsolódni a munka világába. Önismeretet, információt, szereznek, meg tanulnak dönteni, felmérni és értékelni a lehetőségeiket. Megismerik saját magukat, érdeklődéseiket, képességeiket, hogy ezek összességében válasszák ki a megfelelő munkát.

A pályaválasztást korábban, mint döntési helyzetet fogalmazták meg az elméletek, statikus helyzetként kezelve, kevés figyelmet szentelve a személyiségfejlődés folyamatelvének. Super (1968) elsők között hangsúlyozta, hogy a pályaorientáció egész életen át tartó folyamat, mely minden életszakaszban feltűnik és domináns. Valamint, hogy a személyiségfejlődést és döntés elemeket együtt kell értelmezni. A pályaorientáció egyik fontos állomása az iskola, ahol a pedagógusok megfelelő segítséget tudnak nyújtani a diákoknak ebben a kérdéskörben. Kutatásomból kitűnik és látható válik, hogy ez a tevékenység hiányzik a középiskolákból, illetve ami fontosabb, hogy a vizsgált pedagógusoknak nincsen meg a kellő tudásuk és szakképzettségük ahhoz, hogy eredményes és hasznos pályaorientációs tevékenységet végezzenek. Bár hangsúlyozták fontosságát, ennek ellenére nem illesztik bele iskolai munkájukba a pályaorientációt.

Mindezek után, kutatásom legfontosabb konklúziója, ha az oktatási rendszerünk képez olyan humán erőforrásokat, akik képesek eredményes, hasznos és széleskörű pályaorientációs tevékenységet végezni, akkor érdemes lenne teret engedni ezeknek a szakembereknek iskolai keretek között is.

KOVÁCS ASZTRIK

Pszichológia

BA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Kovai Melinda

egyetemi adjunktus, KRE BTK

Az a hipster, aki mondja

A hipster egy vitatott posztmodern társadalmi jelenség, ami nem fedti le pontosan a klasszikus értelemből vett szubkultúra fogalmát, mivel nincs pontosan behatárolva, valamint közös ideológiájuk sincs. Számos irodalomban próbálják meghatározni, ám pontos definíciót nem adnak róla. Közös pont ezekben az irodalmakban, hogy a fogyasztási szokásaik által igyekeznek körülírhatóvá tenni ezt a speciális csoportot, olyan egységes jellemzőkre helyezik a hangsúlyt, mint a szűk farmer, tornacipő, vastagkeretes szemüveg, kötött, mintás pulóver, férfiaknál szakáll, vagy bajusz, nőknél pedig a zsinórszerű hajpánt, illetve okos telefon. Kutatási alanyaimat én is ezen kitevők alapján kerestem. Általánosan tehát elmondható, hogy a hipster csoport nem más, mint egy azonos, vagy nagyon hasonló ízlésű középosztálybeli rétegről, akiket az öltözködésük és fogyasztási szokásaik által sorolunk egy csoportba.

Érdekes módon nagyon elenyésző számú hipster vallja magát hipsternek. Olybá tűnik, hogy a hipsterek, alkalmazkodván a modern fogyasztói társadalomhoz, egy saját fogyasztói kultúrát hoztak létre, amiben fontos szerepet játszik az ízlés, az egyéni stílus kialakítása. Dolgozatomban a hipsterek fogyasztási szokásait veszem górcső alá, interjúkon keresztül, valamint azt, hogy miként alakítják, illetve hangsúlyozzák ki saját identitásukat anyagi javaik által, hogyan megy végbe az én kiterjesztés, mennyire fontos a ruházat kommunikatív jellege számukra, valamint, hogy ennek a fogalomnak miért van egyszerre stigmatizáló és csoportosító jellege. Alanyaimat a fent említett kitételek szerint kerestem, valamint hólabda módszerrel.

Az interjúkon keresztül remélhetően mélyebb összefüggést találok a fogyasztói társadalom és az identitás között.

KOVÁCS DÓRA

Szociálpedagógia

BA, 7. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető:

Dr. Czövek Andrea

főiskolai docens, EKF TKTK

A gyermekvédelemben előforduló jogi és szakmai ellentmondások vizsgálata szociálpedagógus szemmel

Kutatásom során a gyermekvédelemben előforduló jogi és szakmai ellentmondásokat vizsgáltam, szociálpedagógus szemmel. Témám időszerűségét, jelentőségét mutatja, hogy az elmúlt néhány évben számos szakember készített cikkeket azzal kapcsolatban, hogy milyen ellentmondásokkal, dilemmahelyzetekkel találkozhatnak a gyermekvédelem területén dolgozó szociális szakmabeliek.

Mint leendő szociális területen dolgozó szakember, úgy gondolom kutatásom jelentős tényezők feltárására ad lehetőséget, s arra vállalkozom, hogy a gyermekvédelem területén megjelenő tehetetlenség okaira, következményeire rámutassak, hogy a jövőben megoldást találjanak arra, hogy a különböző területeket összehangolva, makroszinten gondolják végig a gyermekvédelem munkáját.

A szakirodalmakban vizsgált kérdéskörök, így például a Pataki Éva által kidolgozott ún. kettős mandátum ténye, a kontroll és segítség dilemmája, a különböző szakmai-etikai kérdések, s a gyermekvédelemben használt alapfogalmak boncolgatása jogi, illetve szakmai szemszögből kutatásom alapkövéül szolgáltak.

Célom a kutatással, hogy narratív dokumentumelemzés módszerével megvizsgáljam a gyermekvédelem területén előforduló jogi és szakmai elvek által fennálló ellentmondásokat, dilemmákat. Az elemzést három általam felállított szempont alapján végeztem el; vizsgáltam, hogy a dokumentumok alapján önkéntes, vagy kontrollt alkalmazó intézkedések valósulnak-e meg, hogy a klienst miként határozzák meg az esetlapokon, s ehhez milyen indokot, beavatkozást fogalmaznak meg, végül, hogy a gondozási - nevelési tervekben hogyan érvényesülnek a gyermeki jogok, s hogyan illeszkedik egymáshoz a szükséglet, cél, s a beavatkozás.

Felállított hipotéziseim a vizsgálat során igaznak bizonyultak; tehát az alapellátás keretében nagy számban vannak prevenciós célú intézkedések, melyek végül kötelezéssel, kontrollal társulnak. A munka során nem tisztázott a veszélyeztetettség, illetve a hátrányos helyzet használata, hiszen a törvény nem egyezik a szakirodalmi gondolkodással, s az intézkedési tervek útmutató alapján történő differenciálatlan megfogalmazása során a gyermeki jogok nem minden esetben érvényesülnek.

Kutatásom továbbfejlesztését strukturált interjúkkal valósítanám meg, hiszen a munka formai része esetenként nem tükrözi a tényleges megvalósulást, továbbá a terepen dolgozó szakemberek tapasztalataik révén előbbre tudják vinni a gondolkodást a témával kapcsolatban.

KOVÁCS EDINA

Informatikus könyvtáros

MA, 3. félév

Pécsi Tudományegyetem

Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

*Témavezető:
Egervári Dóra
egyetemi tanársegéd, PTE FEEK*

Az adatbányászat alkalmazhatóságának módszerei és lehetőségei a könyvtárakban

A dolgozat bemutatja azokat a módszereket, gyakorlatokat, amelyek az adatbányászat területén a könyvtárakhoz kapcsolódnak.

A könyvtári adatbányászat (bibliomining) folyamatának bemutatása után kitér a könyvtári munkafolyamatok azon területeire, ahol adatbányászati algoritmusokkal megkönnyíthetjük a könyvtárosok munkáját, illetve magasabb minőségű szolgáltatást nyújthatunk az olvasóknak.

Több integrált könyvtári rendszer statisztikai modulját elemzi, olyan szempontból mennyire vannak felkészülve adatbányászati algoritmusok implementálására, illetve mennyire dinamikus statisztikák készíthetők velük.

Az adatbányászati algoritmusok nagy része használható a könyvtárakban, a dolgozat részletesen leírja ezek működését, illetve azt, hogy pontosan milyen feladatokat oldhatnak meg a könyvtárakban.

A dolgozatban bemutatásra kerülnek az egyes könyvtártípusok szerinti eltérések is. A létező integrált könyvtári rendszerek nem tartalmazznak adatbányászati modulokat, azonban felkészültek ezek integrálására, így az adatbányászat beépülhet a mai könyvtárak gyakorlatába. A folyamat más országokban már elkezdődött, így hazánkban is megvalósítható, és hasznos lenne ilyen szoftverek készítése, használata.

KOVÁCS ENIKŐ

Pszichológia BA
BA, 5. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Mirnics Zsuzsanna
egyetemi docens, KRE BTK*

Vezetők, megküzdés, elköteleződés

Kvantitatív, kérdőívekkel végzett kutatásomban 52 közép és felsővezető segítségével kerestem a választ arra, hogy a M. Belbin által megalkotott csapattag típusok hogyan jelennek meg a 21. század magyar vezetőinél, illetve, hogy milyen az egyes típusok megküzdése, és szervezeti elköteleződése.

A legtöbb vizsgált vezető, 18 fő Serkentő típusú volt. A vizsgált profilok közül az elnök, és a forrásfeltáró esetében rajzolódott ki profilok a szervezeti elköteleződés és a stressz kezelés tekintetében.

Az Elnökök, és a Forrásfeltárók szervezet elköteleződése nem érzelmi alapú, az elnökök esetében a kontinuitás dominál (Meyer, Allen, 1991). A Forrásfeltárók főként kihívásként értelmezik a felmerülő problémákat, míg az Elnökök elköteleződésükkel oldják a stresszt esetükben a kihívás, és a kontroll, mint megküzdési mód nem jellemző (DRS, Bartone, 2008).

Fejlesztési utakat a vezetőknek, ezen keresztül a szervezeti kultúráknak, és a munkatársaknak – ezeket kínálják eredményeim.

KOVÁCS KAROLINA ESZTER

Pszichológia
MA, 9. félév
Debreceni Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Orosz Róbert
egyetemi tanársegéd, DE BTK*

A debreceni utánpótlás kézilabdázók sportmotivációja, pályán megjelenő szorongása és megküzdése

A kutatás célja a debreceni serdülő kézilabdázók megküzdésének és motivációinak feltérképezése. Negyvenhat férfi és harmincegy nő töltötte ki a kérdőíveket, továbbá tizennyolc férfi és tizennyolc nő vett részt a fókuszcsoportban. A tanulmány célja a sportmotivációban, pszichológiai immunrendszerben, proaktív megküzdésben és sportolói megküzdésben fennálló nemi különbségek felderítése volt a serdülő kézilabdázók körében. Az alkalmazott pszichológiai módszerek között szerepelt a Sport Motivációs Skála (SMS-28, Pelletier, Tuson, Fortier, Vallerand, Brière és Blais, 1995), a Pszichológiai Immunrendszer Kérdőív 4 alszála (Oláh, 2005), a Proaktív Megküzdés Kérdőív proaktív megküzdés alszála (Greenglass, Schwarzer, Jakubiec, Fiksenbaum és Taubert, 1999) és a Sportolói Megküzdés Kérdőív (ACSI-28, Smith, Schutz, Smoll és Ptacek, 1995).

Az eredmények azt mutatták, hogy a férfiak énhatékonysága és sportolói megküzdési képességei jobbak, a proaktív megküzdési stratégiákat nagyobb mértékben alkalmazzák, illetve a belső motivációjuk szintje is magasabb. A kutatás eredményei megerősítették, hogy a serdülő fiúk énhatékonysága és megküzdése jobb, amely a sportpályán is látható.

A kutatás célja volt továbbá megvizsgálni a kézilabdával töltött idő hosszának hatását. A fókuszcsoport által vizsgáltam a sportpályán jelentkező szorongás mértékét, az alkalmazott megküzdési stratégiákat, valamint a sportolás kezdetén és jelenleg fennálló motivációs szempontokat. Az eredmények azt mutatták, hogy a kézilabdával eltöltött idő hossza nincs hatással a megküzdésre és a motivációra. Továbbá a sporttevékenység kezdetén a résztvevők valamilyen külső motivációs tényező alapján sportoltak (pl. szülei biztatására), ugyanakkor jelenleg a tevékenység oka valamilyen belső motivációs szemponttá vált (pl. egészség, jövő). Továbbá szignifikáns különbség áll fenn a meccs elején, közepén és végén jelentkező szorongás mértékében gyenge és erős csapatokkal összehasonlítva, valamint a nők szorongásának mértéke magasabb a mérkőzés folyamán, gyenge és erős ellenfél ellen egyaránt, ugyanakkor a különbség nem szignifikáns. Végül elmondható, hogy nem áll fenn szignifikáns különbség a nemek között az alkalmazott megküzdési stratégiákban és ennek nincs hatása a szorongásra.

KOVÁCS KITTI

Szociálpedagógia

BA, 7. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem

Apáczai Csere János Kar

*Témavezető:
dr. Mayer László
adjunktus, NYME AK*

A depressziós tünetek és az SDQ összefüggésének vizsgálata serdülők körében

Rengeteg fiatal küzd a mai életben mentális nehézségekkel, melyek gyakran kihatnak az iskolai teljesítményre, a korstárskapcsolatok milyenségére, a pedagógus szülő és a gyermek kapcsolatra. Olykor sem az érintett, sem a környezete nem veszi észre a hangulati változások intő jeleit. A depresszió egy betegség. Különböző tünetek és kritériumok vezetnek el odáig, hogy a depresszióról, mint betegségről beszéljünk, azonban érdemes odafigyelni rá, mivel rengeteg következmény alapköve lehet. A fiatalok esetében rengeteg kockázati tényező szóba kerülhet, nem beszélve az egyik legfontosabb faktor, a védőfaktor hibás működéséről. A serdülőkornak meg vannak a sajátosságai. Egy nagyon nehezen és óvatosan kezelhető korszak, melyben a mentális és érzelmi világ felerősödhet, a szorongás mértéke és a feszültségek nőhetnek. Egy ellentmondásos korszak, melyben már nem gyermek az érintett, azonban még nem is felnőtt. A depresszió következményei közé sorolhatjuk az iskolai konfliktusokat, nézeteltéréseket is. Vajon tényleg ülnek az iskolapadban depressziós diákok? Egy központi kérdéskör a tanár-diák kapcsolat. Vajon a pedagógus átlát ezen a kusza rendszeren? Valóban ismerik az osztályban ülő gyermekek jellemét és múltját, az őket érintő érzelmi állapotokat? Vagy egyszerűbb megcímkézni egy gyermeket és eldönteni, hogy kezelhetetlen? Az SDQ kérdőív segítségével kicsit tisztább képet alkothatunk a tanár-diák-szülő háromszög érzelmi viszonyairól. Lényeges volna egy rendszer, egyfajta optimális kapcsolati háló kialakítása. A dolgozatom folytatásaként a gyermekjóléti szolgálat által tapasztaltakat is szeretném felhasználni. Serdülőkori, gyermekjóléti szolgálattal kapcsolatban álló fiatalok körében mérem fel a depresszió kérdőívet valamint az SDQ-t. A minta kisebb lesz, azonban az összefüggést, mely szerint komoly lelki problémákkal küzdenek a mai fiatalok és nem tudják kivel megosztani azokat, világossá válhat. Vajon a gyermekjóléti szolgálattal kapcsolatban álló serdülők zöme depressziós? Vajon élesebb különbség van az SDQ-t tekintve azon serdülők, szülők és tanárok véleménye között, akik a gyermekjóléti szolgálattal együttműködnek? Mindenképpen szükséges ezen témával való érintkezés. A fiatal generáció mentális állapotának óvása nagyon lényeges dolog. Azt gondolom, szükségük van irány mutatóra és ha bizalommal és türelemmel, odafigyeléssel fordulunk feléjük, lesz eredménye.

KOVÁCS NÓRA

Szociálpedagógia

BA, 7. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

*Kékes Szabó Marietta
tanársegéd, SZTE JGYPK*

A családról alkotott kép serdülőkori változásai

A család nyílt rendszer, ami alrendszerekből épül fel. Tagjai kölcsönösen hatnak egymásra, s minden személy cselekedete valamilyen módon a többiekéhez kapcsolódik (Bagdy, 1994; Kurimay, 1999, Novák, 2009). De miként a családi organizáció befolyással van a rendszer tagjainak működésére, a családtagok, s így a felnövekvő gyermek egyéni fejlődése is visszahat a család életére, idővel változásokat indukálva a rendszerben. Kutatásomban iskolás- és serdülőkorú fiatalok észlelt- és idealizált családképének összehasonlítását tűztem célul, melyet Tóth (2004) Családkép, családideál kérdőívének felhasználásával végeztem el. A mérőeszköz a családi hatalom, -kohézió és -adaptivitás faktorok mentén biztosított számomra lehetőséget a családról alkotott kép változatos helyzetekben történő megragadására. Vizsgálatomba 49 kisiskolás- (életkor: 8-11 év, M: 9,286, SD: 0,607, 24 lány/25 fiú) és 48 serdülőkorú fiatal (életkor: 14-16 év, M: 15,25, SD: 0,52, 37 lány/ 11 fiú) került bevonásra. Eredményeim a tekintett életkorú fiataloknál számos statisztikailag is jelentős különbséget igazoltak. A serdülő korosztálynál szembetűnő volt a családon belüli adaptivitás szintjének növelésére megfogalmazott igény, miként a család hatalmi viszonyainak és a rendszer tagjainak egymással való érzelmi kapcsolata is érzékeny pontként álltak. Míg az alsó tagozatos gyermekeknél inkább mutatkozott korreláció az észlelt- és idealizált családkép kapcsán egy-egy dimenzióban nyert adatok között, a pubertáskorú fiataloknál a tényleges percepció szintjén megragadott családi karakterisztikumok nem feltétlenül korreláltak az idealizált családkép vonatkozó adataival. Noha összességében hasonló együttjárások kerültek feltárássra. Figyelemre méltó volt továbbá a középiskolás korosztályra jellemző bizonytalanabb válaszadás, ami a kérdőív 5-fokú Likert skáláján bejelölésre került „középső- és/vagy egyéb értékei” kapcsán manifesztálódott. A későbbiekre vizsgálataim spektrumának tágítását és longitudinális vizsgálatokat tervezek, miáltal hivatásom mind jobb színvonalon történő gyakorlásához hitelesebb képet nyerhetek a napjainkban felnövekvő gyermekek családjukról alkotott mentális képeről, annak változásáról és hatásait illetően.

KOVÁCS PÉTER

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

FARKAS KATALIN

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Mihalik Árpád
egyetemi tanársegéd, SZTE BTK*

”Még öt perc!”- az online játékosok halogatási szokásai

Az online játékhasználatra irányuló kutatások kapcsán rendszeresen felmerül a kérdés, hogy mennyi időt töltenek a játékosok virtuális környezetben. Munkánk során kíváncsiak voltunk, hogy a felhasználók miért játszanak, mi motiválja őket, hogyan gondolkodnak az időről illetve, hogy ez vonásszinten megjelenik-e halogatásként. Kutatásunkban aktív játékhasználok töltötték ki online kérdőívünket (N=596). A résztvevőknek (550 férfi, 46 nő) a Motivation for Online Gaming Questionnaire-t (MOGQ), a Zimbardo Time Inventory-t (ZTPI) és a Lay-féle halogatás skálát kellett kitölteniük. Eredményeink alapján elmondható, hogy a játékosok annak függvényében, hogy mennyit játszanak nem lesznek halogatóbbak. Azok a játékosok akik mások legyőzéséért és a valós problémák előli menekülés miatt játszanak jellemzőbb, hogy inkább halogatók. Továbbá azok a személyek akik a múltra negatívan és a jövőre célok nélkül tekintenek, jellemzőbb rájuk a halogatás.

KOVÁCS SZABOLCS CSELGŐ

Középiskolai hallgató
Boronkay György Műszaki Középiskola, Gimnázium és
Kollégium

Témavezető:

Sturcz Anita

Tanár, Boronkay György Műszaki Középiskola, Gimnázium és Kollégium

Mennyire befolyásolja alvásunk minőségét a lefekvés előtti tevékenységünk?

Az alvás az egyik legmeghatározóbb szükséglet mind az állatok, mind az emberek életében. Befolyásolja a hangulatunkat, teljesítményünket, egészségünket és élethosszunkat. Ennek ellenére nő a kialvatlan emberek száma. 2010-ben egy kérdőíves kutatás szerint 2009-hez képest 3%-kal nőtt a kialvatlanság aránya Magyarországon, valamint később fekszünk és hamarabb kelünk. Ezért választottam ezt a témát kutatásom központjaként. Az is érzékelhető tény, hogy a számítógép – és más elektronikai eszközök – egyre inkább elterjednek az emberek körében. Hipotézisem az volt, hogy a lefekvés előtti tevékenységünk lényegesen meghatározza alvásunk minőségét. Ha a hipotézisem beigazolódik, a számítógépezés elterjedt használata közrejátszhat a kialvatlansági arány növekedésében. A hipotézis igazolására egy kutatást csináltam, mely két részből épült fel. Első része egy kérdőív összeállítása volt, hogy legyen egy átfogó képem a diákság alvási szokásairól, valamint, hogy lefekvés előtt mit csinálnak a leggyakrabban. A kérdőív adatait támpontként használtam fel a kísérlet második feléhez, az ön-esettanulmányhoz. Az ön-esettanulmányt 6 héten keresztül folytattam, kiválasztottam 6 tevékenységi formát, melyet a legnagyobb valószínűséggel végezhetünk ilyenkor: olvasás, TV nézés, mozgás, tanulás, számítógépezés és zenehallgatás. Minden nap kitöltöttem egy alvás-naplót, valamint minden éjszakámat felvettem egy infra kamera segítségével. Így a kutatás végére 336 órányi felvétel állt rendelkezésemre. A kérdőív szerint a diákok 37%-a – legnagyobb arányban – számítógépezéssel tölti lefekvés előtti idejét. A diákok 78,4 %-a kialvatlan. Az ön-esettanulmány adatainak kielemezését varianciaanalízissel végeztem el, melynek eredménye alapján a lefekvés előtti tevékenységek az éjjeli felkelések számára, a felkelés nehézségére, valamint a napi teljesítményre hatnak. Másik következtetés pedig, hogy a tevékenységek hathatnak közvetett, illetve közvetlen módon is a teljesítményre. A kutatást meg szeretném ismételni, ám ez alkalommal EEG-t is rögzítenék az alvásomról, valamint a számítógépezés és TV nézés hatásait részletesebben megvizsgálnám, mert bár ezek a tevékenységek az éjszakai felkelések számára pozitívan hatottak, ugyanakkor a teljesítményre negatívan. A kutatás eredményeit fel lehetne használni a kialvatlansági arány növekedésének megállításában. Hiszek abban, hogy ha megfelelő figyelmet fordítunk a lefekvés előtti tevékenységünkre, kipihentebben ébredhetünk.

KOZMA EMESE

Pszichológia
MA, 1. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

SZÁNTHÓ TÜNDE ORSOLYA

Pszichológia
MA, 1. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Pohárnok Melinda
egyetemi adjunktus, PTE BTK*

**Érzelmi helyzetekre való közös emlékezés narratív stílusának sajátosságai
óvodáskorban**

Absztrakt: Vizsgálatunk célja, hogy egy átfogóbb, világosabb képet adjon arról, miként bontakozik ki a gyermek önéletrajzi emlékezete és társas-érzelmi fejlődése az anya-gyermek emlékező beszélgetések során, és erre milyen hatással vannak az anyák, és gyermekek egyéni különbségei. Különös tekintettel arra, hogy az anya narratív stílusa milyen kapcsolatban áll az anya-gyermek diád mentalizációs és érzelemkifejezési képességével. Úgy gondoljuk, hogy az anya-gyermek diád narratívumainak elemzése hozzásegíthet ezen kapcsolatok feltárásához és jobb megismeréséhez. Mivel jelen kutatásunk elsőként vizsgálja hazai mintán az anya-gyermek párbeszédet, hiánypótlónak számít a hazai fejlődés-lélektani kutatások területén. Vizsgálatunk során 45 anya-gyermek diád pozitív, illetve negatív életeseményeinek narratívumait elemeztük. Arra kerestük a választ, hogy az anyai narratív stílus befolyásolja-e az intencionális állapot-tulajdonító és érzelemkifejező szavak előfordulását a párbeszédekben. Eredményeinkből látszik, hogy a negatív történetekben elsősorban a repetitív, zártabb kérdések együttjárása jelentős az intencionális állapot-tulajdonítással, míg a pozitív történetekben már a nyitott, elaboratívabb kérdésekben is előfordulnak. Az intencionális állapot-tulajdonító kifejezések nagyobb számmal fordultak elő a negatív történetekben. Az érzelemkifejezések tekintetében pedig kiderült, hogy a negatív történetekben gyakrabban fordulnak elő érzelemkifejezések, viszont az elaboratív stílus és az érzelemkifejezések között nem találtunk kapcsolatot. Az anyák narratív stílusa elaboratívabbnak bizonyult a pozitív történetek során.

KÖMŰVES RENÁTA

Informatikus könyvtáros

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

*Barátné dr. habil. Hajdu Ágnes
egyetemi docens, ELTE BTK*

Brian Campbell Vickery osztályozási elképzelései

Brian Campbell Vickery a brit osztályozás és információkeresés egyik legnagyobb alakja, nemzetközi híré szakember. Munkássága, mint könyvtáros, kutató és tudós is, fontos szerepet játszik a 20. századi információ- és könyvtártudomány elméletben. Az angol Classification Research Group (CRG) egyik alapító tagja. Osztályozási rendszerszerkesztő pályafutását tudományos intézetek könyvtáraiban kezdte, ahol talajtani, élelmiszer-ipari, asztronómiai rendszereket készített. Ranganathan rendszerét gyakorlati követelményekhez igazította, ezáltal egyike volt azoknak, akik a facettás osztályozás európai elterjedése és továbbfejlesztése érdekében a legtöbbet tették. Mindig lépést tartott az új technológiákkal, már a kezdődő gépesítéstől kezdve, továbbá közvetítette az európai és amerikai könyvtárosok számára az új felismeréseket, melyekre a nem mérnök-matematikus végzettségű könyvtárosoknak szükségük is volt. Igen termékeny szakíró, sorra jelentek meg a részben egymásra épülő, egyre elmélyültebb, több kiadást is megért könyvei, melyekből fordítások is megjelentek. Nevéhez fűződik a facettás osztályozás általános elméletének kidolgozása, meghatározó publikációi jelentek meg az információ-visszakeresés témakörében. A tezausz elnevezést is sokan az ő nevéhez kötik.

A „második tanárnemzedék” egyik legismertebb tagja Harold Borkoval, Jesse Hauk Sheraval, Douglas John Foskettel együtt. Haláláig megőrizte tudományos érdeklődését és aktivitását. Az angol ISKO szekció (ISKO UK) elismerte Vickery hatalmas eredményeit és 2008-ban, 90 éves korában tiszteletbeli tagjává választotta.

A dolgozat részletesen bemutatja életútját és munkásságát, valamint két nagyobb részre lebontva követi végig osztályozási tevékenységét, az osztályozás és információkeresés, valamint az indexelés témakörein keresztül.

KÖVESI ANIKÓ GIZELLA

Andragógia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Dr. Kereszty Orsolya

egyetemi docens, ELTE PPK

Interkulturális különbségek munkahelyi környezetben

A globalizáció folyamatának következtében a XXI. századra általánossá vált a kultúrák nagyobb mértékű összekapcsolódása, melynek következménye az egyre sokszínűbb társadalmaknak a létrejötte. A kultúrák találkozását a gimnáziumi, egyetemi évek alatt többek között a nemzetközi csereprogramok segítik elő, melyek hozzájárulnak ahhoz, hogy az egyének megismerjenek más kultúrákat, nyitottabbá váljanak más nemzetek felé. Az ilyen tapasztalatok nagy előnyt jelenthetnek azoknak a diákoknak, akik pályakezdőként multinacionális vállalatoknál képzelik el a jövőjüket. Ezeknél a szervezeteknél a fennmaradásnak és a folyamatos fejlődésnek egyik kulcstényezője, hogy nemzetközi környezetben hogyan kezelik az elérő kultúrák találkozásából fakadó kihívásokat, legyen szó cégen belüli együttműködésről, a partnerekkel való kapcsolattartásról, vagy a leányvállalatok működésének összehangolásáról. Kutatások kimutatták, hogy a multikulturális csoportok az átlagnál nagyobb teljesítményt képesek elérni egy adott feladat megoldásakor, ugyanakkor az is bizonyított tény, hogy ezek a csoportok érik el a legrosszabb eredményeket is egyben. Annak érdekében, hogy a kultúrák közötti együttműködés hatékony legyen, az egyéneknek rendelkezniük kell bizonyos interkulturális kompetenciákkal, melyek megkönnyítik a közös munkavégzést.

Kutatásomban főiskolás, egyetemista diákok, és multinacionális vállalatoknál dolgozó személyek körében vizsgáltam az eltérő kultúrák találkozásából fakadó kihívásokat. Hipotéziseim a következők: H2. H7. A felsőoktatásban tanuló diákok véleménye szerint, és a munkavállalók tapasztalatai alapján az interkulturális helyzetekben való boldoguláshoz a legfontosabb kompetencia a kapcsolatteremtő készség. H4. H9. A multikulturális csoportban végzett munka hatékonyabb, mint a homogén csoportban. H5. H10. A kreatív, innovatív feladatokat nagyobb hatékonysággal oldják meg a multikulturális csoportok. H3. Az interkulturális tréningek segítik a résztvevők munkahelyi alkalmazkodását. H1. Azok a személyek, akik kapcsolatba léptek más kultúrából származó személyekkel, könnyebben alkalmazkodnak az interkulturális munkakörnyezethez. H8. A 18-25 éves korosztályra inkább jellemző, hogy tanulmányaik során/munkavégzésük megkezdése előtt más nemzetiségű személyekkel kerültek kapcsolatba. H6. Azok a diákok, akik korábban már teremtettek kapcsolatot más kultúrából származó személyekkel, nem tartják kizáró oknak, ha leendő munkahelyükön együtt kellene működniük más nemzetiségű személyekkel.

KRISTON PÁLMA

Pszichológia
MA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Csabai Márta
egyetemi tanár, SZTE BTK*

Emlődaganatos nőbetegek pre- és posztoperatív pszichológiai állapotának vizsgálata az észlelt fájdalom, betegségattribúciók, egészségmagatartás összefüggésében

Az orvosi pszichológia kutatások kiemelt területe a kórházi fekvőbetegek pre- és posztoperatív pszichológiai állapotának feltárása. Jelen dolgozat célja volt megvizsgálni az emlődaganatos nőbetegek pszichológiai állapotát műtét előtt (szorongás, depresszió) és műtét után (szorongás, észlelt stressz, életminőség) az észlelt fájdalom, egészségmagatartás és betegségattribúciók összefüggésében. Hozzáférsi mintavétel alapján összesen 128 fő vett részt a kutatásban (műtét után 101 fő, átlagéletkor: 55,6 szórás=12,9). Eredményeink megerősítették a műtét előtti szorongásszint és a műtét után észlelt fájdalom összefüggését. Továbbá igazolást nyert a testmozgás protektív és a dohányzás rizikóhatása, a pszichológiai állapotra és az életminőségre nézve. A betegség attribúciós stílusok közül a pszichológiai és a pszichoszociális okfejtés szerepe volt meghatározó. A kapott eredményeket a szociodemográfiai mutatók különbségei tovább módosították. A dolgozat a védőfaktorok erősítésére, és további vizsgálatok kezdeményezésére hívja fel a figyelmet, a jelenség komplexebb megértéséhez.

KUCH GABRIELLA

Pszichológia
MA, 7. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

BÍRÓ BRIGITTE ALEXANDRA

Pszichológia
MA, 7. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezetők:
Csókási Krisztina
egyetemi tanársegéd, PTE-BTK Pszichológia Intézet
Vincze Orsolya
egyetemi adjunktus, PTE-BTK Pszichológia Intézet*

Rheumatoid arthritises betegek korai maladaptív sémáinak és jelentős életeseeményeinek vizsgálata az aktuális pszichés distressz, valamint a betegség orvosi mutatóinak tükrében

Vizsgálatunk során arra kerestük a választ, hogy milyen egyéni különbségek, pszichológiai jellegzetességek játszhatnak szerepet a rheumatoid arthritis, autoimmun betegségben. Érdeklődésünk középpontjában a pszichés distressz, youngi korai maladaptív sémák valamint élettörténeti események narratív elemzései álltak.

Kérdéseink megválaszolása érdekében 30 rheumatoid arthritises betegségben szenvedő nő, valamint 32 egészséges nőt vizsgáltunk az orvosi mutatók, HAQ, HADS-Szorongás/Depresszió Skála, Young-féle Séma Kérdőív, valamint a narratív élettörténeti események elemzésének segítségével.

Eredményeink szerint az RA és a kontroll csoport a korai maladaptív sémák tekintetében 2 sémartományban és 5 sémában korai maladaptív séma mentén tér el. A betegségcsoport magasabb pontszámot ért el a depressziót és a szorongást mérő skálán, valamint a szubjektív

fájdalom észlelésben. A betegségaktivitás orvosi mutatói nem mutattak együtt járást a depressziós és a szorongás pontszámaival.

A vizsgálatunk konklúziója, hogy a pszichés distressz kezelése elengedhetetlen, hiszen jelentős befolyással bír a szubjektív funkcionális állapot észlelésére.

KUSZTOR ANIKÓ

Pszichológia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

ÜLLEI KOVÁCS ZSUZSANNA

Pszichológia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

*Katonai Enikő Rózsa
tanársegéd, ELTE PPK*

Eltérő példaképek hatása: az Inspiráció Skála adaptációja

Az inspiráció önálló konstruktumként való operacionalizálása új keletű téma a személyiségpszichológiában (Thrash és Elliot, 2003; 2004). Kutatásunk célja a különböző példaképek és az inspiráció kapcsolatának feltárása volt kevert módszerek alkalmazásával. Emellett az angol nyelvű Inspiration Scale (IS; Thrash & Elliot, 2003) magyar nyelvre való adaptálása során, teszteltük a skálák megbízhatóságát és a konstruktumvaliditást is megvizsgáltuk (aminek érdekében a teljesítménymotivációt mérő AMS-R kérdőív (Lang & Fries, 2006) magyar változatát (Willmann, 2009) is felvettük). Továbbá a kvantitatív eredmények mélyebb értelmezése, valamint az inspiráció fogalmának, és jellemzőinek feltárása érdekében tematikus elemzést végeztünk. Az inspiráció indukálásának egyik módszere a példaképekre irányuló aktív figyelem kiváltása (Lockwood & Kunda, 2002). A példakép-kutatásokban már születtek vizsgálatok a személyesen ismert és személyesen nem ismert példaképek jellemzőinek feltárására (Anderson & Cavallaro, 2002), de hatásukat az inspirációra egy általunk ismert kutatás se vizsgálata behatóan. Kutatásunk teljes minta elemszáma 183 fő volt (132 nő, átlagos életkor = 25,75 év, szórás = 10,9 év), a résztvevők véletlenszerű besorolás útján kerültek a személyesen ismert példaképet felidézők, nem ismert példaképet felidézők és kontroll csoportokba. Az Inspiráció Skálák reliabilitása jónak bizonyult (Cronbach alfa = 0,928 és 0,887), az IS az általunk elért mintán megfelelő konstruktumvaliditást mutatott (az AMS-R kudarckerülés alszálájával a várt irányban korrelált). A személyesen nem ismert példaképről írók csoportjának skála átlaga magasabb volt, mint a kontroll csoporté ($p = .003$), viszont a személyesen ismert példaképek esetében nem lehetett szignifikáns különbséget kimutatni. A kapott eredmények fényében elmondható, hogy az IS adaptációja és magyar mintán való alkalmazása sikeres volt, emellett csak a személyesen nem ismert példaképek felidézése volt alkalmas inspiráció kiváltására. Ezt a képet tovább árnyalták tematikus elemzés eredményei. Az elemzés során készített tematikus háló szintén megerősítette, hogy a példaképek felidézése aktiválta az inspiráció komponenseit is. Ezentúl a kvalitatív adatok elemzése során feltártuk az inspiráció átélésének jellegzetességeit és az azt kiváltó legfőbb tényezőket. Vizsgálatunk jól példázza, hogy milyen jövedelmező lehet a kevert módszerű kutatási stratégia alkalmazása.

LABANCZ ANGÉLA

Neveléstudomány
MA, 9. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

BANK ÉVA

Neveléstudomány
MA, 12. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
prof. dr. Csapó Benő
egyetemi tanár, SZTE BTK*

Óvodapedagógus és óvodapedagógus hallgatók pályamotivációja

Egyre több hazai és nemzetközi kutatás hívja fel a figyelmet a koragyermekkor meghatározó szerepére a gyermekek fejlődésben (Mofrad, 2012; Nagy, 2008; UNESCO, 2007). Ezzel párhuzamosan azonban kevés figyelem kíséri a kisgyermekeket oktató- és nevelő pedagógusok motivációs hátterét, holott a pálya iránt elkötelezett, motivált és magasan képzett pedagógusoknak meghatározó szerepük van a megfelelő minőségű oktató-nevelő munkában (Torquati, Raikes és Huddleston-Casas, 2007). Összehasonlító vizsgálatunkban arra kerestük a választ, hogy milyen motivációs tényezők játszanak szerepet az óvodapedagógus szak választásában, hogyan látják az óvodapedagógus hallgatók és már gyakorló óvodapedagógusok az óvodapedagógus pályát. Vizsgálatunkban 113 óvodapedagógus és 6 felsőoktatási intézmény 109 óvodapedagógus szakos hallgatója vett részt. Vizsgálatunk során saját fejlesztésű, online kérdőíveket használtunk.

Eredményeink illeszkednek a nemzetközi kutatások eredményeihez, melyek szerint a pedagóguspálya választásában meghatározó külső-, belső- és altruista jellegű motivációk közül legerősebb hajtóerő elsősorban belső jellegű motivációnak tekinthető (pl. Mansfield és Beltman, 2014; Paulick, Retelsdorf és Möller, 2013; Watt, Richardson, Klusmann, Kulter, Beyer, Trautwein és Baumert, 2012). Eredményeink szerint minden belső motivációs tényező értéke szignifikánsan nagyobb minden más külső motivációs tényező értékénél a hallgatók és a pedagógusok részmintáján egyaránt, ugyanakkor a hallgatók pályaválasztását szignifikánsan jobban motiválják külső motivációs tényezők, mint a gyakorló pedagógusokét. Az óvodapedagógusok jelenlegi pályamotivációját és a pályaválasztási motivációját vizsgálva megállapítottuk, hogy a jelenben nagyobb hajtóerőt jelentenek a külső tényezők, mint a pályaválasztás folyamán, azonban a jelenlegi motivációs tényezők közül is szignifikánsan nagyobb erővel bírnak a belső motivációs tényezők. A hallgatók és az óvodapedagógusok pályaképét összehasonlítva különbséget találtunk az óvodapedagógus szakmát övező anyagi megbecsülésre, valamint a szakmával járó szellemi és érzelmi megterhelésre vonatkozóan.

LACZKÓ ÁKOS

Pszichológia
MA, 1. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Krajcsi Attila
egyetemi docens, ELTE PPK*

SNARC-hatás nem releváns numerikus tulajdonságokkal

Az egyik legrégebb óta vizsgált téri-numerikus interferencia jelenség az ún. SNARC hatás, amelyben egy bemutatott mennyiség nagysága interferál a paradigmában meghatározott válasz helyekkel: nagyobb értékek esetén a jobb, míg kisebb értékek esetén a bal oldali válasz helyhez kapcsolódó reakcióidők rövidülnek. A jelenleg legelfogadottabb magyarázat, hogy a hatást az ún. analóg mennyiségrendszer (AMR) aktivációja okozza, amelyben a szám téri jellege interferál a válasz helyekkel, részben amiatt, hogy az AMR működése az egyéb téri jellegű információkat is feldolgozó intraparietális sulcushoz köthető. A közelmúltban azonban felvetették a lehetőségét annak, hogy fenti jelenség magyarázható lenne egy ún. diszkrét szemantikus rendszer (DSZR) működésével is, amely esetben a numerikus-téris interferenciát egy szemantikus hálózat okozhatja, ahol a számok és a válasz helyek korábbi tapasztalaton alapuló kapcsolata okozza a hatást. A két elmélet elkülönítésére pontthalmazokkal ill. indo-arab szimbólumokkal végzett párhuzamos mérések tűnnek a legalkalmasabbnak. Ehhez azonban olyan paradigma létrehozása szükséges, melyben – a leggyakrabban alkalmazott párossági döntéssel ellentétben – a numerikus inger irreleváns a döntés szempontjából. Jelen vizsgálat célja, hogy egy ilyen paradigmát találjon. A vizsgálatban célfeladatként vonalorientációt és színeket alkalmaztunk, miközben a téris interferenciát potenciálisan előidéző mennyiségek irrelevánsak voltak a döntés szempontjából. Az egyidejű prezentáció mellett olyan próbákat is használtunk, ahol a célfeladatok bemutatása késleltetetten történik, amellyel a lehetséges interferencia erősítése a cél, tekintettel ezen ingerek gyorsabban feldolgozható tulajdonságaira. A mérésben 15 egyetemi hallgató vett részt, 3 különböző paradigma változatban: döntés 400 ms késleltetéssel prezentált vonal-, egyidejűleg prezentált szín-, illetve 400 ms késleltetéssel prezentált szín-ingerről. A keresett hatás jelenlétét azonban egyik paradigmában sem sikerült kimutatni, ami felveti a kérdést: pusztán módszertani problémáról van-e szó, vagy arról, hogy SNARC – eddig tisztázatlan okokból kifolyólag – eleve csak olyan kísérleti helyzetben mutatható ki, ahol a numerikus tulajdonságok releváns ingerben szerepelnek?

LENGYEL FANNI

Pszichológia
MA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:
Janacsek Karolina
egyetemi adjunktus, ELTE PPK
Csifcsák Gábor
egyetemi adjunktus, SZTE BTK

A negatív valenciájú kontextus hatása az implicit szekvenciatanulásra és annak hosszú távú megtartására

A mindennapjainkban számos mozgásos, nyelvi és társas készségünket használjuk. Eközben érzelmi hatások érhetnek minket, azonban arról nagyon keveset tudunk, hogy ezek az érzelmi hatások hogyan befolyásolják a készségek elsajátítását és hosszú távú megtartását. Jelen kutatás erre a kérdésre kereste a választ. A készségtanulás mérésére egy módosított szekvenciatanulási feladatot használtam, amelyben negatív és semleges képek szerepeltek háttérként. A képek hatását a viselkedéses mutatók mellett galvános bőrreakciós mérőműszerrel vizsgáltam. A tanulást követően 12 óra elteltével újrateszteltem a vizsgálati személyek tudását; ez a késletetési időszak a személyek felénél tartalmazott alvást, a másik felénél pedig nem tartalmazott. Az eredmények azt mutatják, hogy a kísérleti személyek sikeresen elsajátították a rejtett szekvenciát az első adatfelvétel alkalmával, azonban a tanulás mértékét nem befolyásolta a bemutatott képek milyensége illetve az sem, hogy az adatfelvétel este vagy reggel történt. Ehhez hasonlóan nem volt különbség a vizsgálati személyek bőrreakciós eredményében sem. A konszolidációs szakaszt illetően a semleges képeket látó csoportnál a korábbi kutatásokkal összhangban lévő eredmények születtek: a szekvencia-specifikus tudásuk stabilizálódott, az általános motoros készségeikben pedig teljesítményjavulás következett be, alvástól függetlenül. Ezzel szemben a negatív arousal csoportnál teljesítménycsökkenést figyeltem meg a szekvencia-specifikus tudásban, az általános motoros készségeik pedig nem javultak – ellentétben a korábbi, elsősorban explicit memóriát és tanulást vizsgáló kutatásokkal. Az alvás ebben az esetben sem bírt moduláló hatással. Eredményeim azt jelzik, hogy az érzelmi állapotok máshogyan befolyásolják az explicit és implicit emlékezeti/tanulási folyamatokat. Ennek precízebb feltérképezéséhez azonban még további kutatások szükségesek.

LENGYEL NÓRA

Történelemtanár-magyartanár

MA, 1. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Szóke-Milinte Enikő

egyetemi docens, PPKE BTK

A formatív értékelés megjelenése a testnevelés- és magyarórán

Dolgozatom témája a formatív értékelés megjelenése a testnevelés- és magyarórán. Elsőként a témát érintő szakirodalmakat vizsgáltam meg, melynek segítségével a formatív értékelést és a hozzá fűződő szakmai vitát is felvázoltam. Dolgozatom második részét egy esettanulmány adja, melynek alanyai egy jászsági középiskola 12. osztályos tanulói (32 fő) továbbá az osztályban tanító testnevelés tanár és magyartanár. Kutatásomban több kutatási kérdés mentén vizsgáltam, melyek a formatív értékelés pedagógiai gyakorlatban történő alkalmazására, tantárgyi sajátosságaira; valamint a formatív és a fejlesztő értékelés sajátosságaira vonatkoznak. Az elmélet kérdések felvázolása után, a dolgozat második részében ismerttetem az online kérdőívek eredményeit, így válaszolva meg a kutatási kérdéseket; továbbá bemutatom a vizsgált iskola pedagógiai programjának tartalomelemzéséből származó eredményeket is. Az esettanulmányából származó eredmények alapján nem lehet általános igazságokra következtetni, a kutatás során a kutatási problémát kvalitatív módon sikerült árnyalni. Ez viszont jó kiindulópont egy kvantitatív, reprezentatív mintavételen alapuló vizsgálathoz. A formatív értékeléssel kapcsolatos kérdésfeltevést hasznosnak tartom az összes tantárgyra kiterjesztett módon folytatni, hogy ezáltal olyan sokszínű eszköztár alakuljon ki, melynek segítségével a szummatív és a diagnosztikus értékelés mellé felzárkózhat a formatív értékelés gyakorlata is.

LIPTÁK MÓNICA ZOÉ

Biológia-egészségfejlesztő tanár
MSc, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

*Témavezető:
dr. habil. Tarkó Klára
főiskolai docens, SZTE JGYPK*

Értékek és példaképek a 7. és 8. osztályban

Az évek során folyamatosan változó életvitelünknek köszönhetően egyre inkább változnak az értékeink is. Nagy eltéréseket lehet tapasztalni a fiatal generáció körében, akik másképp élik napjaikat, mint hajdanán felmenőik. Leendő pedagógusként a szerzők úgy gondolták, hogy a diákok értékrendjének megismerésével a későbbiekben sikeresebbé és hatékonyabbá tudják tenni a közös munkát.

A kutatás célja volt egy átfogóbb képet kapni a 7-8. osztályos diákok példaképeiről, illetve azok megválasztásának szempontjairól a családi és iskolai háttérükkel összefüggésben.

Az első hipotézisünk mely szerint a média világa dominál a 7.-8. osztályosok példaképválasztásában, azon belül is főleg a sportolók és a külföldi hírességek, csak részben igazolódott be. Kutatásunkban a külföldi hírességek elenyésző számban jelentek meg példaképként a családtagokkal és a sportolókkal szemben, az általunk vizsgált tanulók körében.

Második hipotézisünkkel kapcsolatban a feltételezett eltéréseket csak részben tapasztaltuk. A nemek szerinti megoszlást tekintve a családtagok fontosabbnak bizonyultak a lányok körében, míg a sportolók kiemelkedőbbek a fiúk számára. Iskolák szerinti bontásban a családtag és a sportoló kategóriát választók mutattak szignifikáns különbségeket. A lakóhely, iskolai osztály szerinti bontás nem eredményezett szignifikáns különbségeket.

Harmadik hipotézisünkben azt feltételeztük, hogy a 7.-8. osztályosok számára a következő értékek az alábbi sorrendben fontosak: barátság, külsőségek, pénz/anyagi javak, szabadidő, család. A teljes minta szintjén a barátság valóban első helyen jelent meg. A külsőségek és az anyagi javak az értékhierarchia harmadik harmadában szerepeltek, bár jelentős, 27%-os értékkel. Az általunk utolsó helyre tett család előkelőbb, második helyre történő kerülése pozitív fejleményül szolgált, bár abban igazunk lett, hogy nem a család áll az első helyen. Mindezeket összefoglalva, harmadik hipotézisünk is csak részben igazolódott be.

Negyedik hipotézisünkben feltételeztük, hogy a választott példakép értékfüggő. Az elsődleges példaképválasztás mögött meghúzódó értéktartalmak szerteágazónak bizonyultak. Legfontosabb az volt, hogy az elsődleges példakép kitaró, okos, kedves, jószívű és magabiztos legyen.

Összességében kutatásunk igen tanulságos eredményekkel szolgált. Ennek köszönhetően közelebb kerültünk leendő diákjaink gondolkodásához, ami megkönnyítheti pedagógusi pályánk sikeres megkezdését.

LIZON LORETTA

Andragógia
MA, 1. félév
Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

*Témavezető:
dr. Keczer Gabriella
főiskolai docens, SZTE JGYPK*

„Kiút az állástalanságból?” A foglalkoztatást segítő fejlesztési programok és a munkaerő-piaci folyamatok összefüggései a Dél-alföldi régióban

A munkanélküliség a rendszerváltás óta fennálló gazdasági-társadalmi probléma Magyarországon, melynek megoldásában kiemelt szerepe van a foglalkoztatást elősegítő munkaerő-piaci képzési programoknak. Dolgozatomban a munkanélküliség problémáját általánosságban, valamint kiemelten a Dél-alföldi régióban vizsgálom, bemutatom a munkanélküliség enyhítésére megfogalmazott európai uniós és hazai stratégiákat, például az Európa 2020 Stratégiát, a Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Programot és a Társadalmi Megújulás Operatív Programot. Részletesen bemutatom a foglalkoztatást elősegítő munkaerő-piaci képzési programot (TÁMOP 1.1.2.).

Kutatásom célja az volt, hogy megállapítsam a Dél-alföldi régióban a munkaügyi központok által kínált képzések összhangban vannak-e a munkaerő-piaci kereslettel. Ezért a Bács-Kiskun, Békés és Csongrád Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja által közzétett 2014. évi képzési jegyzékek alapján tanulmányoztam a képzési kínálatot és ezt összevettem a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat honlapján 2014. augusztus és október között meghirdetett állásokkal. Összesen 720 állást vizsgáltam meg, amelyeket iskolai végzettség alapján rendszereztem. Az álláskereső legmagasabb arányban, 35%-ban alacsony iskolai végzettségűek voltak, azonban a munkapiac 36%-ban a szakmunkást vagy szakiskolát végzettekre tart igényt. A kapott eredmények alapján megállapítottam, hogy a képzési jegyzékek képzései összhangban vannak a munkaerőpiac által kínált állásokkal, mivel több csoportban indítanak olyan képzéseket, amelyek elvégzésével a munkanélküli nagy eséllyel talál munkát. Azonban kutatási eredményeim azt is megmutatják, hogy több csoportban indulnak olyan képzések is, amelyekre a vizsgált időszakban a munkapiac nem volt kereslet. Mivel a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatbázisában nem minden munkaerő-szükséglet szerepel, ezért a Nemzeti Cégtár adatai alapján megvizsgáltam a régióban regisztrált gazdasági szervezetek tevékenységi körét és alkalmazottainak számát, majd ezt is összevettem a képzési kínálattal. Megállapítottam, hogy számos olyan képzést hirdetnek meg, amelyek ezekhez az ágazatokhoz kapcsolódnak. Ebből következik, hogy ha az álláskereső elvégzi a képzést, olyan munkakört tölthet be, amelyre több vállalkozásnál szükség lehet. Megállapítható, hogy nem képeznek olyan szakembereket, akikre a gazdaságban biztosan nincs szükség.

LOVASS ANNAMÁRIA

Pszichológia
BA, 5. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:
Duráczky Bálint
külső konzulens, KRE BTK
Dr.Habil Szummer Csaba
egyetemi docens, KRE BTK

A szubjektív jóllét és specifikus elégedettségi mutatók vizsgálata a vallásosság tükrében

Dolgozatomban a szubjektív jóllét és a vallásosság elméleti modelljeit és módszertani kérdéseit mutatom be pszichológiai és szociológiai szempontból. A szubjektív jóllét mért komponenseit (élettel való elégedettség és pozitív életérzés) vizsgálom a vallásosság mért dimenzióinak (elköteleződés, gyakorlás, hit) függvényében. A kutatás a Károli Gáspár Református Egyetem Társadalom- és Kommunikációtudományi Intézetének, a Pszichológia Intézetének, ill. a Szociális Munka és Diakónia Intézetének együttműködésének eredményeként valósult meg közel 1500 válaszadó részvételével. Az élettel való elégedettséget - ami egy globális elégedettségi mutató - a vallásosság fentebb említett három dimenziója mentén vizsgálom, és az így kapott szignifikáns eredmények igazolják fő hipotézisemet, mely szerint a vallásosabb emberek elégedettebbek életükkel. Az elégedettséget és a vallásosság kapcsolatát még néhány kiemelten fontos részterületre (jövedelem, egészség, szociális kapcsolatok) vonatkozóan is megvizsgálom. A pozitív életérzés tekintetében is kirajzolódik egy tendenciaszintű változás a vallásosság mértékétől függően, azonban eredményeim ezen a téren nem minden dimenzióban bizonyulnak szignifikánsnak. Az eredmények alapján mindazonáltal elmondható, hogy a vallásosság és a szubjektív jóllét között összefüggés tapasztalható.

LŐKÖS VIRÁG

Szociálpedagógia

BA, 4. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem

Benedek Elek Pedagógiai Kar

Témavezető:

*Szélesné Dr. Ferencz Edit
egyetemi docens, NYME BPK*

Verbális agresszió a Facebookon

A Facebook napjaink legnépszerűbb közösségi oldala, szerte a világon. Jelenleg 207 országban, 37 nyelven érhető el. A Social Daily adatbázisa szerint 2014 októberében az aktív magyar felhasználók száma 4,4 millió fő volt, ami az ország népességének csaknem felét jelenti. A Facebook felhasználók rendkívül magas és egyelőre növekvő számát, valamint a felhasználók Facebookon eltöltött idejét tekintve a pszichológiai és társadalmi hatásai nem tekinthetők mellékesnek. Mindamelllett, hogy napjaink egyik legnépszerűbb kommunikációs csatornája, alternatív hírforrás, illetve szórakozási lehetőség, az eddigi vizsgálatok szerint függőséget okozhat, komoly önértékelési problémák forrása lehet, valamint erőteljes kapcsolat- és közösség romboló hatásai is érvényesülhetnek.

A hagyományos média csatornákhöz hasonlóan a Facebook is színtere lehet különböző ártalmas, agresszív tartalmak megjelenítésének, sőt, a „cyberbullyingnek”, azaz az internetes zaklatásnak, agresszív támadásoknak is. Ezek súlyosságát a „hagyományos” zaklatással és iskolai zaklatással szemben az azonnali nagyfokú nyilvánosság tovább fokozza; az agresszív és megszegényítő tartalmak víruszerű gyorsasággal terjednek az interneten, ráadásul nehéz ellenük védekezni. A következmények olyannyira súlyosak lehetnek, hogy nem egyszer az áldozat elkeseredésében önkézével vet véget az életének - ez különösen igaz a fiatalabb korosztályra vonatkozóan. Ha tisztában lennénk a Facebookon és egyéb közösségi oldalakon megnyilvánuló agresszív magatartásformákkal és komolyabban vennénk azokat, talán tudatosabb felhasználókká válnánk, így könnyebben védekezhetnénk az effajta támadások ellen, és hatékonyabban támogathatnánk a fiatalabb korosztályt is a kiberczaklatás megelőzésében, illetve az ellene való védekezésben. A dolgozattal és a hozzá kapcsolódó mikro kutatásommal szeretném alátámasztani a téma sürgető aktualitását.

LUKÁCS DÁVID

Pszichológia
MA, 3. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Szabó Zsolt Péter
egyetemi tanársegéd, PTE BTK*

Machiavellista személyek konfliktusmegoldási stratégiái

A kutatás a machiavellista személyek konfliktusmegoldó stratégiáira irányul. A magas machiavellizmussal jellemezhető személyekre jellemző mások manipulálása annak érdekében, hogy saját céljait elérhesse. Az alacsony machiavellizmussal jellemezhető személyekre ugyanakkor az empátia és a fejlett emocionális intelligencia jellemző. A stratégia megválasztásában a machiavellista személyek rendkívül rugalmasak, számos szituatív tényezőt figyelembe vesznek. Ugyanakkor érdekes kérdés, hogy mi történik azokban a konfliktushelyzetekben, amelyek esetében csak 2 opció közül választhatnak. Jelen kutatásban a machiavellizmus a Mach-IV. kérdőívvel lett mérve, amely a machiavellizmus dimenziójában megkülönbözteti az alacsony, a normál és a magas machiavellizmus-értékkel bíró személyeket. Ezen kívül a TKI kérdőív került felhasználásra, ami a konfliktuskezelési stratégiákat és annak dimenzióit méri, kényszerválasztás révén. Az eredményeink kimutatták, hogy szociális dilemma helyzetében a magasán machiavellista személyekre jellemzőbb az asszertív és nem-kooperatív konfliktusmegoldó stratégia, például a versengés. A kooperativitás helyett hajlamosak a kompromisszumkeresésre, vagy az elkerülésre. Ezzel szemben az alacsony machiavellizmussal jellemezhető személyek egyaránt alkalmaznak kooperatív és asszertív stratégiákat, főképp problémamegoldó és kompromisszumkereső stratégiákat. Ezen stratégiák átlagpopulációhoz történő hasonlítására és preferencia-sorrendjére a kutatás külön kitér. Jelen kutatás tehát bebizonyítja, hogy az alacsony machiavellizmussal jellemezhető személyek ugyanolyan mértékben asszertívak, mint a magas machiavellizmussal jellemezhető személyek. Ugyanakkor emelkedettebb mértékű kooperativitásuknak köszönhetően kijelenthetjük, hogy adaptívabb konfliktusmegoldó stratégiákat használnak. Ez nem csak rövid távú, de hosszú távú nyereséget is okozhat számukra – ellentétben a magas machiavellizmussal jellemezhető személyekkel.

LUKÁCS DÁVID

Pszichológia
MA, 3. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Deák Anita
egyetemi adjunktus, PTE BTK*

Szupraliminális és szubliminális ingerek hatása az emlékezeti teljesítményre

Kutatásunk a rövid- és a hosszú távú memória kapacitását vizsgálja szubliminális és szupraliminális priming használata esetén, vagyis az észlelési küszöb alatti és feletti ingerek felidézési teljesítményre gyakorolt előfeszítő hatását méri a helyes szófelidezés révén. A kutatásban megkülönböztettünk négy csoportot: az asszociatív szubliminális ingert észlelő-, a nem-asszociatív szubliminális ingerrel befolyásolt-, az asszociatív szupraliminális ingert észlelő- és végül a kontroll csoportot (előfeszítés nélkül). A kísérletben részt vevő csoportok feladata az volt, hogy a célingereket memorizálják és a vetítés után (rövid távú memória-teszt), illetve másnap reggel (hosszú távú memória-teszt) idézzék fel azokat a szavakat, amikre emlékeznek. A vizsgálat eredménye, hogy az asszociatív szubliminális ingerlés a felidezésben komoly (20% körüli) teljesítménynövekedést eredményezett a kontrollcsoporthoz viszonyítva, mind rövid-, mind pedig hosszú távon. Ugyanakkor kis mértékben, de csökkentette a hibás felidézések számát is. Míg a nem-asszociatív szubliminális priming a szófelidezésre nem gyakorolt hatást, addig a hosszú távú memória-tesztben kiugróan megnövekedett a téves felidézések száma. Az asszociatív szupraliminális priming hatása pedig csak abban különbözött a kontrollcsoportétól, hogy rövid távon csökkentette a téves felidézések számát. Habár hasonló módszertanú kutatást még nem végeztek, több szerző is hasonló eredményekről számolt be. Ezek a kutatások a szubliminális ingerek rövid és hosszú távú pozitív hatását bizonyítják. Ezzel szemben a szupraliminális ingerek csak kismértékű, rövidtávú hatást eredményeznek. Ezeket az eltéréseket azonban egy kutató sem tudja megfelelően magyarázni. A jövőben szükséges lenne különféle elméleteket felállítani ezen hatások magyarázatára.

LUKÁCS GÁSPÁR

Pszichológia
MA, 1. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

SIMON JÚLIA

Pszichológia
MA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Csifcsák Gábor
egyetemi adjunktus, SZTE BTK*

Rejtett információ azonosítása EEG-vel

A dolgozatunk témája az elektroencefalográfia (EEG) alapú hazugságvizsgálat. A bevezetőben összefoglaljuk a megtévesztés észlelésének jelentőségét, a segédeszközök szükségét, és az ide tartozó modern, jelentősebb módszereket, különös tekintettel az EEG tesztekre. A kapcsolódó kutatásunk első célja az úgynevezett „komplex vizsgálati protokollt” követő EEG alapú hazugságvizsgálat (Rosenfeld, 2011) replikálása eltitkolt vezetéknevek azonosításával, a második célja pedig annak kijátszása egy korábbiaktól némileg eltérő, továbbfejlesztett módon. A replikáció sikeres volt, saját elemzési módszerünk alapján 13 laikus résztvevőből 12 esetben helyesen beazonosítottuk a vezetéknevet. Viszont 12 informált, kijátszásra betanított résztvevő közül csak 3 esetben sikerült ugyanúgy helyesen beazonosítani a vezetéknevet. A kijátszás sikeressége így egyértelműen felülmúlja az eddigi kutatásokban elérteket. Ennek lehetséges okait, jelentőségét, és a kutatásunk korlátait részletesen tárgyaljuk. Végül szintén tárgyaljuk az EEG alapú hazugságvizsgálat közeljövőjét és lehetséges további kutatási irányokat.

LUKÁCS ZSÓFIA ANNA

Pszichológia
BA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

BELINSZKY ANNA

Pszichológia
BA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Dr. Kende Anna

tanszékvezető, egyetemi docens, ELTE PPK

A csoportközi előítéletesség csökkentése egyetemista hallgatók körében: A fast friends projekt eredményei és tapasztalatai

Az elmúlt évek gazdasági, társadalmi és politikai változásainak következményeként, az úgynevezett „roma-kérdés” tematizálásával a romák elleni előítéletek a politikai diskurzus központi tényezőjévé (Bernát és mtsai, 2012) és társadalmilag egyre elfogadottabbá váltak Magyarországon (Vidra és Fox, 2012). Az előítéletek csökkenésének érdekében lényeges szempont, hogy a kisebbség és többség között minél több pozitív kapcsolat jöjjön létre – erre azonban a többségi intézményekben, így az egyetemi életben is kevés lehetőség adódik.

A kontaktushipotézis (Allport, 1954) és a csoportközi barátság előítéletcsökkentő hatásából kiinduló Fast Friends projekt (Davis, Wright és Aron, 2011) megismétlésével arra kerestük a választ, hogy az USA-ban sikerrel működő módszer alkalmas-e a csoportközi előítéletek csökkentésére Magyarországon. A kölcsönös önfeltárássra (Collins és Miller, 1994) épülő módszer lényege, hogy a többségi és a kisebbségi csoport tagjainak csupán egy 50 perces irányított beszélgetés keretében lehetőséget nyújtunk arra, hogy megismerkedjenek egymással és barátságot kössenek.

A Kende Anna kutatásvezető projektjének keretében zajló vizsgálatba összesen 161 elsőéves ELTE-s pszichológus hallgatót, illetve a Romaversitas Alapítványon keresztül 38 roma származású egyetemistát vontunk be. A találkozás előítéletcsökkentő hatását a pszichológus hallgatók körében – klasszikus kísérletben, előteszt-utóteszt, kontroll csoport elrendezésben – vizsgáltuk. Előzetes elvárásunk az volt, hogy a kísérleti csoportban a kontroll csoportnál nagyobb lesz a változás a romákkal kapcsolatos negatív érzések és az előítéletesség tekintetében. A mintát t-próbával és varianciaanalízissel teszteltük. Megvizsgáltuk azt is, hogy a már meglévő csoportközi barátságoknak van-e hatása az előítéletességre és a Fast Friends módszer eredményességére. A vizsgálat során nem sikerült egyértelműen bizonyítanunk sem a Fast Friends módszer, sem a csoportközi barátság előítéletcsökkentő hatását. Dolgozatunkban kitérünk a magyar társadalomban megjelenő, romákkal kapcsolatos előítéletek néhány jellegzetességére, melyek hatással lehettek a projekt eredményére. Javaslatokat teszünk arra is, hogyan lehetne a módszert a magyar társadalmi körülményekhez igazodva továbbfejleszteni.

LUKICS KRISZTINA SÁRA

Pszichológia
BA, 5. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Albu Monika
egyetemi adjunktus, KRE BTK*

Transzferfolyamatok vizsgálata mesterséges nyelvtan feladatban nyelvi és nem nyelvi ingerek esetén

A bemutatott kísérletben az implicit–procedurális tanulást vizsgáló mesterséges nyelvtan feladat keretében tanulmányoztuk szabályok hangszekvenciákból való kiemelését nyelvi és nem nyelvi ingerkészlet esetén. A kísérletben résztvevő vizsgálati személyeknek egy egyszerű rövidtávú emlékezeti feladat során kellett nyelvi, illetve nem nyelvi elemekből álló hangszekvenciákat hallgatniuk és visszaadniuk. Ezek közül a szekvenciák közül egyesekben a tételek sorrendje egy szabály, egy mesterséges nyelvtan szerint volt meghatározva, míg más szekvenciák nem voltak szabályosak. A résztvevők nem kaptak tájékoztatást arról, hogy a szekvenciák egy nyelvtan szerint szerveződnek. Azt tapasztaltuk, hogy a szabályosságot tartalmazó szekvenciák esetében az emlékezeti terjedelem nagyobb volt a nyelvi ingerkészlet esetén, mint a nem nyelvi esetben. A szabályosságot nem tartalmazó szekvenciáknál azonban nem volt hatással az emlékezeti terjedelemre, hogy az ingerkészlet a nyelvi vagy a nem nyelvi tartományba tartozott-e. Az eredmények alapján arra következtettünk, hogy hatékonyabb a szabályok kiemelése nyelvi szekvenciákból a mesterséges nyelvtan feladat esetében. Nem zárható ki azonban, hogy ezek az eredmények a tesztelés munkamemória-feladat jellegéből adódtak. Megvitattuk az implicit–procedurális memóriarendszer alrendszerének lehetőségét, valamint a különböző implicit–procedurális folyamatokat vizsgáló paradigmáknak a nyelvi és nem nyelvi tartományokhoz való viszonyának kérdését.

MADOCSAI LELLE

Pszichológia
MA, 1. félév
Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar

*Témavezető:
Berán Eszter
Egyetemi adjunktus, PPKE BTK*

A szociális kapcsolatok minősége a kötődés fényében.

A kutatásom célja az volt, hogy közelebbről megismerjem a felnőttkori kötődési stílusok hatásait a felnőttkori szociális háló nagyságára és minőségére. Ennek felderítésére érdekében három része volt a kérdőívcsomagnak: egy névgenerátor, a Közeli Kapcsolatok Kérdőíve (ECR) és a kitöltőre vonatkozó kérdések. Az önkéntes résztvevők a kérdésekre egy internetes felületen válaszoltak. Eredményeim alapján megállapítható, hogy amennyiben egy személy biztonságos kötődési stílussal rendelkezik, ez megjelenik az egyén szociális hálójában lévő kapcsolatokban is. Emellett második hipotézisem vizsgálatakor fény derült arra, hogy a biztonságosan kötődők szociális hálójuk nagyobb, mint a bizonytalan-elkerülőké. Hipotézisem, miszerint a bizonytalan-ambivalensen kötődők ritkábban találkoznak a szociális hálójuk tagjaival nem igazolódott be. A kötődési stílus és a személyes találkozások gyakorisága között nem találtam összefüggést.

MAJOROS VIKTÓRIA

Gyógypedagógia

BA, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bárcei Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

*Témavezető:
Dr. Zsoldos Márta
professor emeritus, ELTE BGGYK*

A hallássérüléshez társuló neurogén tanulási zavar/diszfázia elemzésének kísérlete a vizuális- téri képességek újabb szemléletű vizsgálatával

Az elmúlt időszak több szakterületi kutatásának témája a hallássérüléshez társuló neurogén tanulási zavar/ diszfázia sajátos tüneteinek rendszerezése. Mivel a diszfáziás hallássérült gyermekek populációja igen heterogén, a diagnosztika és az arra épülő terápia nehezített. A tüneti sajátosságok széles skálája fordul elő, mely indokolja, hogy továbbra is foglalkozni kell a diagnózist pontosító eljárások feltérképezésével.

Kutatásom során egy új szemléletű neuropszichológiai tesztsorozat két módszerének differenciáldiagnosztikai értékét kíséreltem meg elemezni, első kipróbálással hallássérült neurogén tanulási zavart mutató populáción, fókuszba helyezve a vizuális-téri képességeket.

A tesztbatteria két próbáját - a Koppitz-féle pontozású Bender tesztet és a Biciklirajz-tesztet - három gyermekcsoportból álló vizsgálati mintán alkalmaztam: átlagos fejlődésű hallássérült csoport, diszfáziás hallássérült csoport és halló kontrollcsoport. Teljesítményeik összehasonlítását kvantitatív és kvalitatív szempontú elemzéssel végeztem, figyelembe véve a tartós megfigyelésen alapuló pedagógiai véleményt is. Első szintű kipróbálási tapasztalataim csak részlegesen igazolják feltevésemet a tesztek differenciáldiagnosztikai értékéről, de számos olyan szempontra hívják fel a figyelmet, amely a téma további kutatásának szükségességét támasztja alá.

MANGA ANNAMÁRIA

Pszichológia
BA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

LABANCZ ÁGNES

Pszichológia
BA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Hallgató Emese
egyetemi tanársegéd, SZTE BTK*

Irányított felejtés implicit tanulásnál

Kutatásunk során azt vizsgáltuk, hogy megfigyelhető-e az irányított felejtés implicit tanulás esetében. A paradigmát kettős terheléses vizsgálattal teszteltük, amely során a vizsgálati személyeknek egy implicit szekvencia tanulást mérő feladatot kellett végrehajtaniuk miközben szólistatanulásra kértük őket. A vizsgálati személyeket két csoportba osztottuk, a kísérleti csoportban lévő személyeket a vizsgálat során egy felejtési instrukcióval láttuk el, míg a kontroll csoportban a résztvevők nem kaptak ilyen utasítást, de mind két szólistát kikérdeztük mind a kettő csoporttól. A szólistákon megfigyelhető volt irányított felejtési hatás, azonban a kísérleti csoport a felejtési instrukció hatására sem felejtett jobban a kontrollcsoportnál az implicit tanulási feladatban. Eredményeink azt igazolták, hogy implicit tanulásnál nem működik az irányított felejtés paradigma.

MARKÓJA ÁDÁM

Pszichológia

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezetők:

*Szalai Gerda Margit
tanársegéd, ELTE PPK*

*Dr. Donauer Nándor
neuropszichológus, Budai Gyermekkorház 1023 Budapest, Bolyai u. 5-9.*

*Kárpáti Judit
tanársegéd, ELTE PPK*

A fejfájás és a figyelmi folyamatok hatékonyságának összefüggései 7-12 éves gyermekeknél

A jelenleg rendelkezésre álló epidemiológiai adatok szerint a gyermekek mintegy 51%-a szenved a fejfájás valamilyen formájában. Az előforduló típusok közül – a felnőttekhez hasonlóan – a tenziós a leggyakoribb. A gyermekkori fejfájás prevalenciájának vizsgálatával meglehetősen kevés kutatás foglalkozott. Egyes tanulmányok összefüggést találtak a félénk-érzékeny vonásokkal, illetve a szomatizációra való hajlammal. Az általános iskola megkezdését követő egy évben drasztikusan megnő a fejfájás incidenciája. Ebben az érzékeny korban épülnek ki és stabilizálódnak a végrehajtó funkciók azon aspektusai, melyek közvetlenül szerepet játszanak az iskolai teljesítmény alakulásában ráadásul ugyanebben az életszakaszban sajátítjuk el az olvasás képességét.

Ezekon az alapokon indulva jelen vizsgálatban húsz, 7-12 éves korban lévő gyermek (az átlagéletkor 9,1 év) fejfájásának karakterisztikáját kíséreltük meg összevetni a figyelmi működés egyes aspektusait vizsgáló kognitív reakcióidő-feladatok eredményeivel. A fejfájás karakterisztikájának leírására a gyermekekkel és a szülőkkel közösen strukturált anamnézis interjú került felvételre a Budai Gyermekkorházban, míg a figyelmi profilhoz Zimmermann és Fimm Test for Attentional Performane tesztcsomagjának öt feladatát (Go / No go, Covert Shift of Attention, Eye Movements, Incompatibility, Neglect) használtuk. Az reakcióidő-adatokat az észlelt fájdalom helye, a vizsgálat közben tapasztalt fájdalom és az ébredés kori fejfájás meglétének függvényében kerültek elemzésre, továbbá aszerint, hogy lelki teheretelnél tapasztalt-e a gyermek fejfájást.

Az egyes csoportok között több esetben jelentős, egy-egy komplett feladatot végigkísérő reakcióidő-különbség adódott, illetve a szakkádikus szemmozgással egybekötött helyzetben szinte minden vizsgált változó mentén olyan egyedi eltéréseket tapasztaltam, melyek közvetlenül kapcsolódhatnak a figyelmi működés hatékonyságához.

A vizsgálat eredményei alapján tehát szoros kapcsolat feltételezhető a gyermekek fejfájásának fentebb felsorolt jellemzői (lokalizáció, ébredés kori és stressz esetén észlelt fejfájás), az összetett, mentális erőfeszítést igénylő feladatok végrehajtási sebessége, a térbeli figyelem kiegyenlítetttsége, az válaszgátlás, illetve a fókuszált- és perifériás figyelem hatékonysága között.

MATA ZSUZSANNA

Pszichológia
BA, 5. félév
Debreceni Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Molnárné dr. Kovács Judit
egyetemi docens, DE BTK*

Környezetvédelem gyerekszemmel: 10-12 éves gyerekek környezettudatossága

Napjaink egyre inkább égető kérdésévé válik a környezettudatosság problémaköre. Az ENSZ a 2005-2015 közötti éveket a fenntarthatóságra való nevelés évtizedének nyilvánította. Az elvi elköteleződéssel és problématudatossággal azonban nem mindig jár együtt a tényleges pozitív környezeti viselkedés, sőt egyes tanulmányok (Medvés és Molnárné Kovács, 2014; Varga, 2006) arra engednek következtetni, hogy a gyerekek környezetvédelemmel kapcsolatos magas szintű tudása olykor a környezettudatos döntések hátrányára válhat. Strife (2011) a gyermekek környezetvédelmi kérdések nyomán kiváltott negatív érzelmeire, szorongására, félelmére hívja fel a figyelmet, amely akár magyarázhatja is a fentebbi paradoxnak tűnő jelenségeket.

Ennek megfelelően, jelen vizsgálatban a gyermekek környezetvédelemmel kapcsolatos tudásának, érzelmeinek és viselkedésének kapcsolatát vetettük megfigyelés alá. 57 ötödik osztályos diákot kérdeztünk meg a strukturált interjú, az explicit attitűd- és beszámolt viselkedés skála és a spontán viselkedés megfigyelésének módszerével.

Az adatok elemzése azt sugallja, hogy a környezettudatos viselkedés valamelyest összefüggésben áll a tudással, de csak akkor, ha a globális méretű problémák kiváltotta szorongás nem túlzott mértékű. A sokrétű tudás és a nagymértékű érzelmi involválódás inkább együtt járhat szorongással, ami miatt – feltehetőleg az elhárítási mechanizmusok útján – a pozitív környezeti viselkedést gátolja. A fenntarthatóságra való nevelés sikeressége érdekében tehát nem csupán ismeretközlésre van szükség, hanem a gyermek pozitív érzelmi beállítódásának előmozdítására is.

MATUZ ANDRÁS

Pszichológia
BA, 5. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Bereczkei Tamás
egyetemi tanár, PTE BTK*

Düh, bizalom és viszonzás: az érzelmek hatása a szociális cserekapcsolatokra

Jelen dolgozat célja az emberek közt zajló interakciók egy bizonyos típusának, a viszonzás normájának mélyebb megismerése. Két vizsgálatot végeztünk hathónapos különbséggel. A korábbi, viselkedésdinamikai kutatás során jutottunk arra az eredményre, hogy a düh egy fontos befolyásoló tényező ebben az interperszonális jelenségben, míg az örömről ez nem mondható el, holott a tudományos ismereteink ezt bizonyítják. Az első kutatást néhol kijavítottuk, kibővítettük és ezúttal több figyelmet szenteltünk olyan általános tulajdonságoknak, mint a viselkedéses gátló-, ill. aktiváló rendszer (BIS, BAS), továbbá a harag és düh kifejezési módja. A kísérlet alapján nem változtattunk, továbbra is könnyű és megoldhatatlan sudoku-feladványokkal provokáltunk érzelmeket az alanyokból, valamint bizalomjátékot alkalmaztunk a reciprocitás méréséhez. Több szignifikáns eredményt is hoztak a statisztikai elemzések: a BIS és a negatív érzelmek is bejósolói a viszonzás mértékének, valamint fény derült annak nemi különbségeire is. Meglepődve tapasztaltuk azonban, hogy a Harag és Düh Kifejezési Mód Skála egyik faktora sem magyarázza a társas reciprocitást, amely főként a korábbi felfedezésünk tekintetében különös. Mindenesetre úgy tűnik, eredményes kutatást végeztünk, amely nemből adódó különbségekkel és néhány nem várt kimenetellel is szolgált.

METZGER ANTAL

Emberi erőforrás tanácsadó
MA, 3. félév
Nyugat-magyarországi Egyetem
Apáczai Csere János Kar

JURKINYA MIHÁLYNÉ

Emberi Erőforrás Tanácsadó
MA, 3. félév
Nyugat-magyarországi Egyetem
Apáczai Csere János Kar

*Témavezető:
Dr. Vehrert Adél
egyetemi docens, NYME AK*

Itt vagyunk? Itt vagyunk!

Az emberek vándorlása a természet rendjének egyik jellemzője. De, hogy miért, hova, és utána mi lesz? Az még keveseket érdekelt ez idáig. E különleges téma érdekes feldolgozása, az, amit itt olvashatnak. Magyarország, főleg a közelmúltba, mint meghatározó ország került az érdeklődés középpontjába. Az ide érkezők, mit kapnak, hogy életük végre biztos mederbe kerüljön? Amit hoznak, a gyökereik, a kultúrájuk, megszerzett tudásuk, mennyire kerül kiaknázásra: Hazánknak, mit jelent ez a folyamat, és milyen érzelmeket, attitűdöket generál ez a polgárokba, a menekülteket befogadó államok közvetlen közelébe élőkbe. Számptalan, kérdés, és megválaszolatlan tézis. Ez tette kutatásunk tárgyát érdekessé, és munkánkat izgalmassá. Kívánom, minden olvasónak, hogy sikerüljön munkánkból olyan ismereteket szereznie, ami közelebb viszi e helyzet jobb megismeréséhez. S, mikor lát, például egy színesbőrű embert az utcán, csak gondoljon bele abba, hogy neki is lett lehetősége, arra, hogy van hol élnie, úgy ahogy azt egy európai uniós, állampolgárként teheti.

MOLNÁR ATTILA KÁROLY

Andragógia
MA, 1. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:
Szabóné Dr. Molnár Anna
ny. egyetemi docens, ELTE PPK*

Új eszközök a kriminálandragógiában

A büntetés-végrehajtás (bv.) rendszerében számos jele van annak, hogy a hatékony reszocializáció megvalósítása érdekében a bv. intézmények működéséhez kapcsolható tudományterületek művelőinek együttműködésére is szükség lenne. A szabadságvesztés-büntetésüket kitöltőknek mintegy 50%-a ismételt bűnelkövetővé válik, ami arra utal, hogy a jelenlegi reintegrációs törekvések nem érik el céljukat. A szakirodalmi források szerint a börtönök reintegrációs tevékenysége leginkább a fogvatartottak munkáltatásában és hiánypótló oktatásában nyilvánul meg. Ezeken túl szükségesnek látszik a kriminológia, a kriminálpedagógia, valamint az andragógia és társtudományai eredményeinek szintetizálásával egy újabb reszocializációs gyakorlat életre hívása.

Gyakorlati vizsgálódással jutottam olyan információkhoz, amelyek alapján lehetségesnek tartom a büntetés-végrehajtás hatékonyságának növelését. Az andragógia interdiszciplináris környezetében megvizsgáltam a tudományágak által kínált elméleti alapokat, amelyek biztos háttérrel adnak a bv. reintegrációs fejlesztéseinek kivitelezésére, így nem láttam akadályt egy újító jellegű kísérleti munkának. Terepkutatást végeztem a Balassagyarmati Fegyház és Börtönben, ahol egy fogvatartottakból álló csoporttal fejlesztő célú, tréning-jellegű munkát végeztem egy lehetséges módszertani bővítés megalapozásának érdekében. A fogvatartottak személyiségfejlesztését támogató andragógiai irányzatok szellemében a résztvevő-központú tanítás módszereit, a problémamegoldó tanulást, a személyi kompetenciák fejlesztését, az interaktivitás fontosságát kívántam érvényesíteni. A rendszeres programszervezéssel és a személyes kapcsolattartással arra kerestem a választ, képesek-e a csoporttagok önszorgó módon, a meditáció technikájára épülő személyiségfejlesztő gyakorlatokat végezni, s ha igen, milyen eredménnyel teszik azt.

A terepmunka keretein belül rendszeresen végzett mentális gyakorlatok eredménye számomra nyilvánvalóvá tette, hogy érdemes ebbe az irányba haladni a fogvatartottak gondolatvilágának formálása céljából. A módszert kipróbáló elítéltek kivétel nélkül pozitív visszajelzést adtak a relaxáció, a meditáció hatásáról – a foglalkozások igen nagy vonzerővel bírtak számukra. Meggyőződtem róla, hogy a meditáció a börtönökben is hatékony módszer lehet a személyiségfejlesztés terén, s általa a kriminálandragógia egy új lehetősége bontakozhat ki a szabadságvesztés-büntetésüket töltők reszocializációs folyamatában.

MOLNÁR VIKTÓRIA

Pszichológia

BA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Pál Judit

egyetemi docens, KRE BTK

Grafomotorikus képességek és térérzékelés

A kutatás az 5-11,5 éves korosztály térérzékelését, irányészlelését vizsgálja, egy egyszerű másolási (grafomotoros) feladat végrehajtó funkcióin keresztül. A fejlődéslelektani ismeretek szerint a gyermekek írási és másolási képességei ebben a korban fejlődnek a legdinamikusabban, ezért érdekes annak megfigyelése, hogy a kisebbek és a nagyobbak munkái közti eltérések miben állnak. A feladat elvégzéséhez természetesen szükséges a figyelem bizonyos fokú koncentrációja, amely a figyelmi váltások során érhető tetten. Minden gyermek egy négyzetrácsos 15 cm oldalú, négyzet alakú lapon dolgozott, illetve egy ugyanilyen, négyzetháló nélküli mintalapról kellett lekövetve, (másolással), mely utóbbin nyilak láthatók, bizonyos irányba és formába rendezve. A gyermekek feladata a nyilak szerinti irányok észlelése, a kódolás a mintalapról, és a „végrehajtás” a négyzetrácsos papírra, úgy, mintha egy útvonal lenne. (A felmérés kis csoportokban történt, oly módon, hogy a gyermekek nem segítettek egymásnak.)

A vizsgálatban összesen 116 gyermek vett részt, kik közül 29 a Keveháza utcai óvodába jár, 73 az Erkel Ferenc Általános Iskola tanulója, 14 gyermek pedig egyéb intézményekbe jár. Az iskolában első, második, illetve negyedik és ötödik osztályos diákok álltak rendelkezésre a kutatás lefolytatásához.

A gyermekek rajzai több szempont szerint kerültek értékelésre, így például a grafomotoros eredmények a másolás pontosságát hivatottak vizsgálni, nemek illetve korosztály szerinti bontásban. A gyermekek időeredményeinek figyelembevétele szintén lényeges annak megállapításában, hogy korosztály szerint milyen eltérések figyelhetők meg a csoportok között.

A munkák értékelése 6 hipotézis mentén, a fenti szempontok alapján történt. A diagramok szemléltetik, hogy az életkor fontos szerepet játszik a finommotoros, grafomotoros képességek fejlettségének feltárása szempontjából.

A vizsgálat feltáró jellegű, életkori konstatáló céllal, amelynek hátterében a figyelmi váltások mögött az elülső-hátsó figyelmi rendszerek működőképessége áll. Első körben az került vizsgálatra, hogy a feladat alkalmas-e arra, hogy a motoros végrehajtás és a produktív képesség (iránykövetés) milyen feldolgozási idővel készül el a különböző korosztályok tekintetében.

NAGY ANDOR

Informatikus könyvtáros
BA, 5. félév
Pécsi Tudományegyetem
Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

*Témavezető:
Dr. Tóth Máté
egyetemi adjunktus, PTE FEEK*

Az e-könyves DRM-technológiák biztonságosságának vizsgálata

A könyvtárak előtt álló egyik legnagyobb kihívás az elkövetkező években az elektronikus könyvekkel kapcsolatos szolgáltatás kialakítása lesz. Tekintve, hogy az elektronikus kiadványok egyre nagyobb számban vannak jelen a könyvpiacra, egyre sürgetőbbé válik azoknak az érdekelteknek a feloldása, amelyek a könyvtári szolgáltatást nehezítik. A legtöbb könyvpiaci szereplő a DRM (Digital Rights Management) technológiák alkalmazásában látja a megoldást, de a kiadók nem bíznak e megoldások hatékonyságában. A DRM célja a legális forrásból megvásárolt vagy kikölcsönzött elektronikus könyvek illegális terjesztésének megakadályozása. Több nagyvállalat is kifejlesztette a saját DRM-megoldását, így mind a könyvtárak, mind a könyváruházak többféle megoldás közül választhatnak, de a legtöbb jogtulajdonos, félve a „kalózkodástól”, továbbra sem terjeszti szívesen elektronikus formában a kiadványait (ez különösen a könyvtári közreadás vonatkozásában igaz). Kutatásomban azt tűztem ki célul, hogy a téma iránt érdeklődők, valamint az e-könyvkiadásban érdekelt felek bepillantást nyerjenek az egyes DRM-technológiák működésének részleteibe, valamint helyzetképet adjak arról, hogy a különféle megoldások között milyen eltérések vannak, és kiderüljön, hogy a kiadók félelme a kalózmásolatokat illetően jogos-e. Célzottan az egyes DRM-megoldások működésének menetére és esetleges biztonsági hiányosságaira fókuszálok. Továbbá felteszem a kérdést, hogy általánosságban minden DRM-megoldásról elmondhatjuk-e, hogy nem szab valós gátat a kalózmásolatoknak, vagy létezik kivétel. A különféle DRM-technológiák alapos vizsgálata után arra a megállapításra jutottam, hogy nem létezik olyan, amelyik képes hatékonyan ellátni a feladatát, ezért a könyvtári szolgáltatások tervezése során a jogtulajdonosoknak más megoldásokkal kell védeniük értékeiket az illegális terjesztőkkel szemben.

NAGY KRISZTINA

Neveléstudományi Ma.
MA, 11. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
dr. habil. Zsolnai Anikó
egyetemi docens, SZTE BTK*

Társas kapcsolatok szerkezeti változásának nyomon követése általános iskolában szociometriai módszer segítségével

Az ember születésének pillanatától részese a szocializáció folyamatának, amely során a társadalom értékes tagjává válik és személyisége kialakul. A gyermekek személyiségfejlődésének első számú meghatározója a család, azonban mára a gyermekek idejük nagy részét az iskola falai között töltik, ezért az iskola is jelentős szocializációs színteret jelent számukra. Az iskola a kultúra közvetítésével vesz részt a társadalom alakításában, egyik legfontosabb funkciója, hogy létrehozza a gyermekek és a fiatalok jellegzetes szubkultúráját, és lehetőséget biztosítson a számukra ahhoz, hogy idejük nagy részét kortársaik körében töltsék, az iskoláskor kezdetétől ugyanis a gyermek társas kapcsolati hálója folyamatosan átalakul (N. Kollár és Szabó, 2004; Vajda, 2004; Mérei, 2006; Szabó és Virányi, 2011).

Kutatásomban a többszempontú szociometriai módszer mérési lehetőségeinek bemutatásával vizsgálom egy általános iskolai osztály társas kapcsolatainak alakulását. A vizsgált osztály egy általam készített szociometriai felmérőlapot töltött ki, két év különbséggel, 6. és 8. osztályban. Az eltérő időpontban kapott eredmények összevetése során arra keresem a választ, hogy milyen mértékben változhat egy már kialakult osztályszerkezet, illetve, hogy egy adott szociometriai vizsgálat mennyire vetítheti előre a csoport további alakulását.

A szociometriai eredmények alapján a közösség már az első mérés (n=21) során egységes egészként jelent meg, a nemek elkülönülése ellenére az információáramlás folyamatosnak volt mondható, a csoport valamennyi tagja összekapcsolódott. A nemek között erőteljes klikkesedés az első mérésben nem fordult elő, ez a jellemző azonban a második mérésre megváltozott. A második mérés (n=19) eredményei szerint a már korábban kialakult kapcsolatok tovább polarizálódtak, a fiúk és a lányok meglévő csoportjaiban további klikkek jöttek létre, a peremhelyzet és az egyedülállók helyzete azonban nem változott jelentősen. A központi szerkezet és az elsődleges baráti kapcsolatok már az első mérés alapján kirajzolódtak.

Az eredmények alapján megállapítható, hogy a szociometria módszere elsősorban az adott osztály aktuális társas helyzetének feltárására szolgál, azonban előre jelezheti annak későbbi alakulását is. Segítségével feltérképezhetővé válik az a rejtett viszony, ami a tanulók között kimondatlanul is jelen van, megfelelő segítséget jelenthet a pedagógus, és az osztályfőnök számára, aki képet kap az osztálya helyzetéről, a közösséget alkotó egyének viszonyáról.

NAGY LILLA

Emberi Erőforrás Tanácsadás
MA, 5. félév
Szent István Egyetem
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Budavári-Takács Ildikó
egyetemi docens, SZIE GTK*

A magyar és német pályakezdő informatikusok karrierépítési tudatosságának vizsgálata és összehasonlítása

Az IT szakemberekről általánosan elterjedt közvélemény, miszerint könnyen és gyorsan el tudnak helyezkedni a munkaerőpiacon, tulajdonképpen nem is kell azzal foglalkozniuk, hogy karriert építsenek, megtalálják a helyüket. Tanulmányomban arra voltam kíváncsi, hogy valójában mennyire építik tudatosan karrierjüket a pályakezdő IT szakemberek Németországban és Magyarországon? Mit tesznek a karrierjükért, milyen karrier utakat preferálnak és kihez fordulnak segítségért. Kutatásomba mintegy száz, öt évnél nem régebben végzett fiatal IT szakembert vontam be, akiket kérdőíves módszerrel vizsgáltam, ill. mintegy negyven fiatallal interjút készítettem. Az interjúk elővizsgálatként szolgáltak a kérdőív összeállításához. A kérdőívben rákérdeztem a karrierépítési tudatosságra (célok, tervezés, munkaerő-piaci tájékozottság, pályaismeret, szervezeti tájékozódás), a társas támogatásra, a karrier elképzelésekre (Schein –féle karrierhorgonyok alapján). A kutatás eredményeként elmondható, hogy a magyar és a német pályakezdő IT szakemberek karrierépítési tudatossága alapvetően különbözik egymástól. A német fiatalok már korán elkezdik építeni a karrierjüket, céltudatosabbak, pontosan definiálják ez elerendő céljaikat, tervszerűbben gondolkodnak a karriercéljaik megvalósításán, tájékozottabbak a munkaerőpiacon és jobban ismerik a saját pályájuk lehetőségeit is. A német fiatalok a karrierépítésükben elsősorban saját belső, személyes erőforrásaikra támaszkodnak, míg a magyar fiatalok a külső körülményektől várják karrierjük pozitív alakulását. A magyar fiatalok kevésbé átgondoltak a karrierjükkel kapcsolatosan és inkább sodródnak a lehetőségekkel. A magyar és a német fiatalok karrier felfogása alapvetően abban különbözik, hogy amíg a német fiatalok a karierről horizontálisan gondolkodnak, vagyis a szakértői karrierben, addig a magyar fiatalok vertikálisan, azaz a karriert a vezetői szereppel azonosítják. Összegezve azt mondhatjuk, hogy a pályakezdő német IT szakemberek karrierépítési tudatossága magasabb szintű, mint a magyar fiataloké. Dolgozatomban megjelent a külső karrier tanácsadó szerepének a fontossága is. Addig, amíg a német fiatalok bátran, rutinszerűen fordulnak karrierjükkel kapcsolatban tanácsadóhoz, addig Magyarországon a karrier tanácsadás még gyerek cipőben jár. Kutatásommal bizonyítani szerettem volna a karrier tanácsadás fontosságát és a karrier tudatosság fejlesztési irányainak bemutatását is.

NAGY MARIANN ÉVA

Andragógia

BA, 5. félév

Szent István Egyetem

Gazdasági, Agrár- és Egészségtudományi Kar

Témavezető:

Kölcseyné Balázs Mária

tanársegéd, SZIE GAEK

Egy közösségi oldalon indult kezdeményezés - A csigabiga bababörze rendezvény életútja

A kutatás, egy a facebook-on szerveződött használt baba- és gyermekruha börze csoport fejlődését és a tagok által megálmodott rendezvény történetét, majd programsorozattá fejlődését mutatja be a helyi – Békéscsabán megrendezésre kerülő többi hasonló rendezvény – "versenyársak" jellemzése mellett.

Célja, a közösség hatásának bemutatása. Hogyan fejlődhet egy két anyuka/barátnő ötletéből induló – csoport rendezvénysorozattá, minimális költségvetés és tapasztalat nélkül? Hogyan őrizheti meg egyéniségét a „piac” buktatóival és a piaci versennyel szemben? Vizsgálom az egyre jobban kedveltté váló „baba börzék” szerepét a mai családok életében, kiemelve a lakhelyemen – Békéscsabán – megrendezésre kerülő rendezvényeket. A neves börzék közül az általam szervezett Csigabiga Bababörze rendezvénysorozat mögött álló csoport kialakulását és életét mutatnám be, mint meghatározó közösséget a Békés megyei anyák fogyasztási szokásaiban. Saját tapasztalataimat és élményeimet szeretném megosztani a tanulmány olvasójával, hogy hogyan nőtte ki magát egy napjainkban sokak által rendszeresen használt közösségi oldal csoportja olyan rendezvény sorozattá, mely próbál egyedi és másnak lenni a piacon lévő társai mellett anyagi haszonszerzés nélkül.

NAGY NOÉMI

Andragógia
BA, 5. félév
Debreceni Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Erdei Gábor
Egyetemi adjunktus, DE BTK*

A felnőttkori nyelvtanulás

Dolgozatom megírása során az volt a célom, hogy bemutassam a felnőttkori nyelvtanulás sajátosságait motiváció és a felnőtt tanuló nyelvtanulási készségeinek alakulását pszichológiai megközelítéssel, valamint a nyelvtanulási folyamat megvalósulását, az esetleges akadályozó tényezőket vizsgálom összehasonlító perspektívából hazai és külföldi környezetben. Munkám során az alábbi fő kutatási kérdésekre kerestem a választ: Mi motivál egy felnőttet a nyelvtanulásban? Mi motivál valakit arra, hogy külföldre menjen nyelvet tanulni? Mennyire, hogyan befolyásolja a tanulót a nyelvtanulásban a környezete (otthon, vagy külföldön tanul)? Hogyan változnak a kognitív készségek felnőttkorban, és ezek hogyan befolyásolják a tanulót a nyelvtanulásban? A kutatás eredményeinek eléréséhez (on-line) kérdőíves felmérést alkalmaztam. Célom, azoknak az egyéneknek a megkérdezése volt, akiknek már volt részük külföldi nyelvtanulásban. A vizsgálat során választ kaptam kutatási kérdéseimre, és hipotéziseim beigazolódtak, melyek szerint a felnőttkorban bekövetkező kognitív változások befolyásolják a tanulót a nyelvtanulásban, de nem teszik képtelenné, hogy egy új nyelvet elsajátítson. A sikeres nyelvtanuláshoz hozzájárul a célnyelv kultúrája, társadalma iránti érdeklődés, amely a motiváció mozgatóerejeként jelenik meg, valamint hogy mindehhez hozzájárul a célnyelv országának környezete. A vizsgálat során azonban a pozitív tényezők mellett, bemutatom az akadályozó tényezőket is, amelyek a nyelvtanulás során külföldön befolyásolhatják a tanuló tanulási folyamatát. A külföldi nyelvtanulás során a megkérdezett a nyelvtudás fejlődése mellett más kompetenciák fejlődését is megtapasztalták. A kutatási eredmények alapján kijelenthető, hogy a nyelv kultúrája és társadalma iránti érdeklődés az egyik legmeghatározóbb szerepet tölti be a nyelvtanulási motivációban, és az adott nyelv társadalmának tagjaival való kapcsolatba lépés növeli a nyelvi önbizalmat.

NAGY PÉTER

Mérnök-tanár, gépészet-mechatronikai szakirány
Osztatlan, 3. félév
Széchenyi István Egyetem
Műszaki Tudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Vásárhelyi Zsuzsanna
főiskolai docens, SZE MTK*

Kreativitás és alkotóképesség fejlesztése

Munkám során korunk egyik legnagyobb érdeklődését kiváltó témakörének megismerését tűztem ki célul. Elsősorban arra a kérdésre kerestem a feleletet: ki az igazán tehetséges, és az adottságok, képességek milyen módon fejleszthetők? Ennek megválaszolásához a dolgozatban röviden bemutatom a nevelhetőség és személyiségfejlesztés pszichológiai feltételeit, valamint a tehetségnevelés elméleti alapjait. Ismertetem a kreatív és önmegvalósító ember legfontosabb személyiségvonásait, és azok fejlesztésének pedagógiai módszereit.

A dolgozatban kiemelem, hogy nagyon fontos a tehetségek korai felismerése és gondozása, amely érzelem gazdag, segítő szándékú családi és iskolai légkört igényel. Mindenekelőtt a szülői háztámogató és fejlesztő környezetének megteremtését, mert a család követendő modellje szerepet játszik az öröklött adottságok kifejlesztésében.

Rávilágítok arra is, hogy az értékek megóvása és továbbfejlesztése az igazán hatékony pedagógiai munkának egyik központi kérdése, mert a ma és a jövő társadalmi igényeinek a kreativitás szellemében nevelt személyiség felel meg. Dolgozatomban ezért a tehetségnevelés pedagógiai lehetőségeit, módszereit többféle szempontból ismertetem. Hangsúlyozom a pedagógus személyiségének fontosságát, mivel a megújulásra kész, kreatív pedagógussal való találkozás esetén tudnak továbbfejlődni a diákok képességei. Kiemelem, hogy a diákok csak olyan iskolai légkörben tudnak kreatívvá válni, ahol megfelelő a motiválás, a sikerélményt biztosító és sokirányú tevékenységi lehetőség.

NASZVADI EMMA

Pszichológia
MA, 3. félév
Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar

DEBRECZENI TAMÁS

Pszichológia
MA, 3. félév
Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar

*Témavezető:
Berán Eszter
Egyetemi adjunktus, PPKE BTK*

Borderline személyiségzavarban szenvedő és egészséges személyek élettörténeteinek narratív vizsgálata. Ágencia és intimitás témáinak összehasonlítása betegek és egészséges személyek önéletrajzi epizódjaiban.

Narratív identitásunk a személyiségünk egy, az élettörténeteken és elbeszéléseken keresztül való értelmezését jelenti. Narratívánk fiatal korunktól velünk fejlődik, s részét képezi annak, ahogyan énünket mind magunk, mind a körülöttünk élők számára kifejezzük. E vizsgálat egy nagyobb volumenű kutatásba ágyazódván a narratív identitást kifejező élettörténeteket a McAdams-féle félig strukturált életút interjú segítségével vizsgálja borderline személyiségzavarban szenvedő és egészséges személyek körében. Jelen munkában 26 borderline személyiségzavarban szenvedő páciens, és 26 nemben, korban, elvégzett iskolai osztályok számában illesztett egészséges személy élettörténetét vettük fel a McAdams-féle félig strukturált életút interjú segítségével, majd azokat az eredeti kódrendszer (ágencia és intimitás) illetve egy újonnan, általunk kialakított pontozási mód alapján az történetekben megjelenő negatív motívumok (páciencia/ágencia vesztés és izoláció) mentén értékeltük.

Az eredmények alapján a betegek mind az ágencia mind az intimitás alapján szignifikánsan elkülönültek az egészségesektől, a BPD személyek életnarratíváiban mind az ágens tartalmak, mind a közösségi érzés témái alacsonyabb számban voltak jelen. A negatív dimenziók alapján pedig a borderline személyiségzavar identitására a megnövekedett páciencia illetve a szelfre irányuló izoláció volt jellemző. Ezen túlmenően az egyes történetípusok az ágencia és intimitás témák szerint differenciált válaszokat aktiválnak a személyekben, s a válaszok csoportokként is elkülönültek.

A történetek aktiválása új szempontokat nyújt a pszichoterápiás technikák számára. Az egyes kórképek önéletrajzi identitásának jobb megismerése elősegítheti az identitás témákat célzottan megszólító intervenciók kidolgozását.

NÉMETH JULIANNA

Szociálpedagógia

BA, 5. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető:

Dr. Czövek Andrea

főiskolai docens, EKF TKTK

A gyermekvédelmi szakellátásban dolgozó szakemberek nézeteinek a vizsgálata

A kutatásomban az a kérdés foglalkoztat, hogy a szakellátásban, szűkebben az otthont nyújtó ellátásban dolgozó szakemberek nézetei miként befolyásolják a gyermekekkel és a szüleikkel való tevékenységüket.

Ezt a kutatási kérdést azért tartom aktuálisnak, mert a magyar gyermekvédelemben még a közel múltban is úgy gondolták, hogy a gyermekvédelmi probléma az a szülő hibája. A családról nem rendszerben gondolkodtak, hanem a gyermeket emelték ki ebből a hibás környezetből. Ma a gyermekvédelem egy szolgáltatás a gyermek és családja jólétének a biztosítására. Kiemelt szerepe van a gyermeki jogoknak is. A magyar gyermekvédelemben bekövetkezett változások módszertani megújulást is szükségessé tesznek, illetve fontossá válik a szülőkkel való együttműködés is a gyermek érdekében.

A kutatásomhoz kérdőívet használtam, a kérdőív négy egységre bontható. Az első rész általános szociológiai jellegű kérdéseket tartalmaz, a második részében a szakmai szocializációt befolyásoló tényezőkre kérdezek rá, a harmadikban a nézetekre vonatkozó kérdések vannak, és a negyedik a szakmai tevékenységekre vonatkozó kérdéssort tartalmaz.

A kutatásom első két hipotézise arra fogalmaz meg állítást, hogy a szakemberek szakmai tevékenységéhez a mintát a szülők vagy tanárok adják-e a szakemberek számára.

A harmadik hipotézis a nézetek és szakmai tevékenység összefüggésére kérdez rá.

A kutatási eredmények azt mutatják, hogy a válaszadók a szakmai tevékenységükhöz a szakmai, kognitív elemeket leginkább a tanáraiktól, míg a személyiségbeli, affektív elemeket a szülők, illetve szociális szakemberek mintáiból veszik jellemzően.

A nézetek és szakmai tevékenység összefüggése kapcsán azt találtam, hogy a szakemberek nézetei magas arányban mutatják az új gyermekkép, és gyermekvédelmi szemlélet sajátosságait, azonban a tevékenységrendszerük nem követi ezt a szemléletet konzekvensen.

NÉMETH TIBOR LAJOS

Informatikus könyvtáros
MA, 4. félév
Nyugat-magyarországi Egyetem
Berzsenyi Dániel Pedagógusképző Kar

*Témavezető:
Dr. Murányi Péter
egyetemi docens, NYME BDPK*

A bibliográfiai index műfajának megújítási kísérlete a Magyar Életrajzi Kalauzban

30 év tapasztalatait foglalom össze az eredmények tükrében. Elfogult vagyok a jelenleg 340.000 személy adatait karbantartó „Magyar Életrajzi Kalauz” adatbázissal szemben, de törekszem a szakmai objektivitásra. 1985-ben főiskolai hallgatóként, tanulmányi ösztöndíjra kezdtem célnézni a forrásokból a szülőföldemhez, Kemenesaljához kötődő személyek adatait és hamar sok helyben nem ismert emberre bukkantam. Meggyőződésemmé vált, hogy a gyűjtőkör szélesítésével érdemes teljes körű, nemzeti regisztrációba fognom. Lehet-e komolyabb szakmai kihívás egy információs szakember számára: egyetlen korpuszban összegyűjteni mindazokat, akik a magyarság története során tértől és időtől függetlenül jelentőségre tettek szert illetve az életrajzi adattárakban megemlítésre kerültek? Kutatási háttér nélkül, szabadidős munkával lehetetlen küldetésnek tűnt a reprezentatív nemzeti digitális névkataszter létrehozása.

Tapasztalataim feljogosítanak a műfaji problematika áttekintésére és a kezdeményezések kritikai elemzésére. Dolgozatomban e komplex forma tartalmi elemeire, koncepcionális összefüggéseire koncentrálok. Először a pongyolán definiált fogalmat veszem górcső alá. A biográfiai indexek reprezentánsainak áttekintése után összehasonlító elemzések kerülnek sorra hazai és nemzetközi példák alapján. Külön egységet szentelek a Magyar Életrajzi Kalauz történetének: a forrásfeldolgozás filozófiájának és mikrostruktúrájának, az adatszerkezetek kérdéskörének, valamint a számítógépes feldolgozás architektúrájának – innovatív, műfajt megújító válaszkísérletekként a problémák feloldására. Kitérek a felhasználás lehetőségeire, majd jelzem a fejlesztés irányait: a feltárás következő lépcsőit, a visszakeresési hatékonyság fokozását szolgáló algoritmusokat és az együttműködés színtereit.

Zárásként a biográfiai index, mint integratív műfaj alkalmazásának lehetőségeit veszem számba. Kísérletet teszek a hálózati együttműködési modell gondolatának felvetésére, amely paradigmaticus váltást jelentene a mai gyakorlathoz képest és hosszú távon szolgálhatná a magyar könyvtár- és tájékoztatásügy érdekeit, valamint a webes és nyomtatott források magyar biográfiai univerzumának mérvadó irányítóje lehetne.

NUSSER ESZTER

Pszichológia
BA, 5. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Bereczkei Tamás
egyetemi tanár, PTE BTK*

Ki érti meg jobban a másikat? Szocializációs hatások óvodáskorú gyerekek elmeolvasásának fejlődésére

Az elmeolvasás, vagy elmeteória kutatása napjainkban nagy népszerűségnek örvend. Ez nem véletlen, hiszen olyan humánspecifikus képességről van szó, melyet nap, mint nap használunk, amikor másoknak, olyan gondolatokat, vélekedéseket, érzelmeket tulajdonítunk, melyek eltérnek a sajátunktól, ezáltal megjósolhatjuk embertársaink viselkedését, cselekedeteiket. Az elmeteória az evolúció eredményeként alakult ki az embernél, azonban fejlődését számos tényező befolyásolhatja.

Kutatásom során arra kerestem a választ, hogy az óvodai csoportok szerkezete, a szülők által a gyermeknek olvasott mese, valamint a tévében nézett rajzfilmek mennyisége, miként befolyásolják az elmeteória fejlődését az 5-6 évesek körében.

Vizsgálatomban 60 gyerek vett részt, melyek közül 30-an korosztályilag heterogén, 30-an pedig korosztályilag homogén óvodai csoportba járnak.

A kutatásunk elején felállított hipotéziseim a statisztikai elemzések során többnyire alátámasztást nyertek. Kimutattam, hogy a vegyes csoportba járók jobban teljesítenek az elmeolvasói feladatokban. Megállapítottam, hogy azok a gyerekek, akiknek minden nap mesélnek ugyancsak magasabb pontszámot érnek el, mint azok a társaik, akiknek ritkábban olvasnak történeteket a szüleik. Arra is fény derült, hogy azok a gyerekek, akik minden nap néznek rajzfilmeket a televízióban rosszabbul teljesítettek, mint azok, akik kevesebb időt töltenek a képernyő előtt.

A vizsgálat eredményes volt, azonban a vizsgálatot mindenképpen érdemes lenne megismételni nagyobb elemszámú mintán.

NYÚL BOGLÁRKA

Pszichológia
MA, 3. félév
Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

FERENCZY DÁVID

Pszichológia
MA, 3. félév
Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezetők:

Hargitai Rita

Egyetemi adjunktus, PPKE BTK

Kiss Paszkál

Egyetemi docens, ELTE PPK

A nemi erőszak mítoszok és elfogadottságuk Magyarországon.

Kutatásunk célja az eredetileg Payne, Lonsway és Fitzgerald (1994; 1999) által kifejlesztett és validált, majd McMahon és Farmer által (2011) továbbfejlesztett Illinois Rape Myth Acceptance Scale magyarra való lefordítása, magyar mintán való validálása és faktorstruktúrájának elemzése, valamint más tesztekkel (Az igazságos világba vetett hit, a Lezárás Iránti Igény, Régi és Modern illetve Ambivalens Szexizmus Skála) való korrelációjának vizsgálata.

Módszer: Az adatgyűjtés részben offline (n=77), részben online (n=681) valósult meg. A kitöltők rövid demográfia kérdőívet, Az igazságos világba vetett hitet mérő kérdőívet, a Lezárás Iránti Igény Skálát, Régi és Modern illetve Ambivalens Szexizmus Skálát, valamint a validálni kívánt Updated Illinois Rape Myth Acceptance Scale-t töltötték ki. A kérdőívcsomag végén rákérdeztünk, hogy érintettek e személyesen vagy ismerős, közel álló hozzátartozó révén a nem erőszakban, mind áldozatiság, mind elkövetés szempontjából.

Eredmények: Elmondhatjuk, hogy a validálás sikeres, a kérdőív érvényes és megbízható mérőeszköznek bizonyult. A főkomponens-elemzés során a magyar mintán talált faktorok nagyban hasonlítottak az eredeti kérdőív faktorstruktúrájára és a variancia 67,9% is meg tudják magyarázni Erős együttjárást sikerült kimutatnunk különböző szexizmus kérdőívvel, valamint közepes-gyenge együttjárást a nemi erőszak mítoszok és az igazságos világba vetett hit között. Eltérést találtunk a férfiak és a nők, az áldozatok és nem-áldozatok, valamint a fiatal felnőttek és az idősebbek nemi erőszak mítosz elfogadása között. Nem találtunk azonban együttjárást a nemi erőszak mítoszok és a lezárás iránti igény között.

Következtetések: A kérdőív Az Updated Illinois Rape Myth Acceptance Scale azaz a Nemi erőszak mítosz elfogadás skála mintánkon jól működő megbízható és érvényes mérőeszköznek bizonyult, melynek segítségével a hazánkban is kutathatóvá válnak a nemi erőszak mítoszok. Az eredményeink jól magyarázhatóak a szakirodalom alapján, annak eredményivel összecsengenek.

ONGAINÉ JUHÁSZ MÓNICA

Informatikus könyvtáros
MA, 4. félév
Eszterházy Károly Főiskola
Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Verók Attila
főiskolai docens, EKF TKTK*

A Szent László Gimnázium iskolai értesítői (1911–1949)

A gimnázium alapításának körülményei és a története rajzolódik ki a tanulmány első részében a kezdetektől napjainkig. Ezután az iskolai értesítők szerkezetéről, felépítéséről és kialakulásuk törvényi háttéréről esik szó. Ezek a dokumentumok bemutatják az iskola életét, a tanév történéseit, a tanárok tevékenységét, az iskola felszerelését, a tanulók névsorát, érdemjegyeit valamint tájékoztatót adnak a következő tanévre vonatkozóan. Külön fejezet foglalkozik az adott iskola értesítőivel, hiszen annak ellenére, hogy a felépítésük megegyezik más intézmények hasonló dokumentumaival mégis különbözőek.

A fejezetek tartalmának bővebb kifejtését példák teszik szemléletesebbé.

A dolgozat nagy része bibliográfia, ami lehetővé teszi a keresést a feldolgozott időszak évkönyveiben, nagy segítséget nyújtva a helytörténészeknek, diákoknak, érdeklődőknek.

ÓRÁS MARIANN ANDREA

Pszichológia
BSc, 2. félév
Babeş-Bolyai Tudományegyetem
Pszichológia és Neveléstudományok Kar

GAUDI ZSÓFIA

Pszichológia
BSc, 2. félév
Babeş- Bolyai Tudományegyetem
Pszichológia és Neveléstudományok Kar

*Témavezetők:
Szabó Kinga
doktorandusz, BBTE
dr. Demeter Kármén
egyetemi tanársegéd, BBTE*

Az én képem, az énképem? – avagy az introvertált vonások megnyilvánulása a Facebookon

Vajon valós képet mutatunk magunkról a virtuális világon keresztül vagy szociális szabályok által meghatározott karakter keretein belül alkotjuk meg internetes profilunk? Kutatásunk a reális énkép megjelenítésének torzításait és valós jellemzőit vizsgálja Facebook profilok alapján, az introvertált személyek, s ezek interiorizált vonásainak valós, illetve torzított felszíni megnyilvánulásait. A személyiségvonások mérésére az Eysenck Személyiség kérdőív (Eysenck, 1985) extravertió és szociális konformitás alszkáláit alkalmaztuk, valamint egy saját kidolgozású, a Facebook felhasználással kapcsolatos kérdőívet, illetve a Youarewhatyoulike (Kosinki, Stillwell és Graepel, 2013) Facebook applikációt. Ezt követően megvizsgáltuk az introvertált Facebook felhasználók profiljának felismerhetőségét, reál és humán szakos hallgatók és diákok körében. Eredményeinkben összegezzük a vizsgált introvertált személyeknél jelentkező személyiségvonások közti differenciákat és hasonlóságokat, a párhuzamba vont reális és virtuális világ mentén, figyelembe véve szociális konformitásuk mértékét, és a kísérleti személyek szakterületének humán beállítottságát.

PÁLINKÁS FRUZZINA

Pszichológia
BA, 5. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Deák Anita
egyetemi adjunktus, PTE BTK*

Kétféle táncos-mozgásos foglalkozás hatása a pillanatnyi hangulati és szorongásos állapotra egyetlen ülés alkalmával

Jelen kutatás kétféle táncos-mozgásos foglalkozás egyetlen alkalom után a hangulatra és szorongásra gyakorolt hatásait vizsgálta. A kutatás elméleti megalapozottságát a testmozgás és a tánc hangulatra és szorongásra gyakorolt pozitív hatását kutató eredmények támasztják alá.

A vizsgálatban 64 női vizsgálati személy önként vett részt. A kétféle típusú táncos-mozgásos óra a 'gyors-energizáló' (n=32) és a 'lassú-tudatos' (n=32) óra volt. A foglalkozások előtt és után a hangulati állapotot a Pozitív és Negatív Affektivitás Skálával (PANAS), a szorongást pedig a Spielberger féle Állapotszorongás Kérdőívvel (STAI-S) mértem fel.

Szignifikáns eredményeket kaptam az órák hangulatra gyakorolt hatásában. A táncos-mozgásos foglalkozás hatásos a pozitív affektusok növelésében illetve a negatív affektusok és pillanatnyi szorongásszint csökkentésében mindkét óra típusnál, egyetlen foglalkozás alkalmával. Jelen vizsgálatban nem kaptam szignifikáns eredményeket a két óra típus hatása közötti különbségekre, nem volt különbség a 'gyors-energizáló' és 'lassú tudatos' órák között egyik skálán sem.

A vizsgálat eredményeinek fényében a táncos-mozgásos foglalkozásokon való részvétel hatékony módja a hangulat javításának és a szorongás csökkentésének. Érdeemes lenne további kutatásokban érzékenyebb hangulatmérő eszközökkel feltárni ezeket a hatásmechanizmusokat.

PÁLMAI LILI

Andragógia MA
MA, 4. félév
Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

*Témavezető:
Dr. Pajor Enikő
főiskolai tanár, SZTE JGYPK*

A magyar és finn fiatal felnőttek szabadidős sportfogyasztásának összehasonlító vizsgálata (2013 –2014) és erre épülő preventív egészségmegőrző képzési program

Választásomban szerepet játszott, hogy Erasmus ösztöndíjasként volt lehetőségem Finnországban tanulni. Vizsgáltam ki, hogyan vélekedik a sportolásról, az egészségtudatos magatartásról és a prevencióról. Empirikus kutatásomat kérdőíves módszer segítségével mértem. Vizsgálatomban az Oulu –i és a Szegedi Tudományegyetem mérnökktan hallgatóival készítettem el a felmérést. A kérdőívet 110 finn valamint 100 magyar diák töltötte ki. A magyar kérdőívek elkészítése után, azok angol tükörfordítását osztottam ki a finn hallgatók között, személyesen. A primer kutatásom megkezdése előtt, előzetes kutatásokra támaszkodtam, mint az Eurobarometer, KSH, OLEF 2000,2003 - as adatai. Vizsgáltam, hogy az egyetem valamint a munkahely, amennyiben a fiatal felnőttek már dolgoznak, miként járul hozzá egészségük megőrzéséhez, valamint rendszeres testmozgásuk elősegítéséhez. Munkámból megtudjuk, hogy nincsenek nagyarányú különbségek a magyar és finn hallgatók között. A fiatalok életében fontos szerepet játszik a sport és az egészségtudatos magatartás. A résztvevők több mint fele rendszeresen sportol. A preventív magatartásformák közül az egészséges táplálkozásnak és rendszeres mozgásnak kiemelt szerepet tulajdonítanak. Az egyetemek és a munkahelyek kevésbé felkészültek. Az adatok alapján megerősödött bennem a felnőttképzési szakember felelőssége és úgy gondolom, hogy a képzési program kidolgozásával tehetünk a fiatal felnőttek egészségéért és talán így tudatosíthatjuk bennük a sport és az egészség hasznosságát.

PAP ANNA

Andragógia

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Kraiciné Dr. Szokoly Mária

c. egyetemi docens, ELTE PPK

Az andragógia és a gyógypedagógia kapcsolódási lehetőségei

Különösen nagy az interdiszciplinaritás jelentősége az andragógia és a gyógypedagógia esetében, melyeknek célcsoportja, módszerei, eszközei és alapelvei között is vannak átfedések. Szükséges ezekre építeni, hiszen például a hátrányos helyzetű csoportok számára ezek az együttműködések a fejlődés lehetőségét biztosítják. Az andragógia, mint a felnőttképzés tudománya, bőséges ismeretekkel és módszertárral rendelkezik a felnőttek tanulásának segítéséhez, azonban az akadályokkal küzdő felnőttek oktatásához szükségesek olyan speciális ismeretek, amikkel a gyógypedagógia rendelkezik.

Kutatásom célja, hogy felhívjam a figyelmet a két tudomány együttműködésének fontosságára: a jó gyakorlatok gyűjtése által hozzájáruljak a két egyetemi szak, valamint a két tudományág közeledéséhez, tartalmi fejlesztéséhez; és kutatásokat végezzek a két tudományterület egymást kiegészítő, erősítő módszertana területén. Ennek megfelelően kutatási kérdéseim a két tudományterület közötti kapcsolódási pontokra, a kialakult jó gyakorlatokra irányultak, és arra keresték a választ, hogy milyen együttműködések léteznek egyetem keretein belül és azokon kívül, milyen akadályok állhatnak fent.

A kutatás dokumentumelemzésen (szakirodalom, vonatkozó projektek, pályázatok és civil szervezetek dokumentációja), valamint pilot kutatásként félig strukturált interjúkon alapszik (5 fős minta), továbbá részt vettem két szakmai diskurzusban: erzsébetvárosi rendezvény egy alkalommal, 9 fő részvételével, valamint egy műhelymunkában, Pedagógusműhely néven (Illyés Sándor Szakkollégium és Eötvös Collegium, 3 alkalom, 6-12 fő).

Kutatásomból kiderült, hogy az interdiszciplinaritásnak és az andragógia és a gyógypedagógia közötti együttműködéseknek nemcsak relevanciája van, de rendkívül nagy szükség is van ezekre. A kutatás igazolta, hogy a jelenleg még hiányterületként jelentkező andragógiai-gyógypedagógiai kooperációra igény és nyitottság is van, mind a kutatók, mind a gyakorlati szakemberek, de a következő generáció, azaz a hallgatók körében is.

Dolgozatom sikerének tekintem, hogy a kutatás célcsoportjának körében sikerült felkelteni az érdeklődést a két tudományterület kapcsolódásának lehetőségeire, lehetőségem volt kiemelni olyan együttműködések és kezdeményezéseket, melyek eddig talán nem kaptak elég nyilvánosságot.

PAPP GYÖNGYVÉR DALMA

Pszichológia

BA, 6. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Csabai Krisztina

Egyetemi tanársegéd, PPKE BTK

Kép és képzelet - a szülői reprezentációk teljes és egyszülős családban nevelkedett fiatalok rajzain

Jelen dolgozat egy olyan projektív technikával kivitelezett kötődéskutatást ismerteti, melyben a szülők képi reprezentációi állnak középpontban. A szülő és gyermeke diád kapcsolatának mélysége, dinamikája és meghatározó érzelmei kibontakoznak az alkotásban, így a kötődés minősége szempontjából releváns tényezők tanulmányozása lehetségessé válik.

A kutatásban az édesanyát és édesapát a gyermekével külön ábrázolja a személy, háromféle alternatíva kerül bemutatásra a kötődési kapcsolat szimbolikus reprezentációinak feltérképezésére.

A kutatáshoz készített kódrendszer segítségével vizsgálhatóak egyenként az alkotások, mely során megfigyelhető, milyen különbségek figyelhetők meg az elsődleges és másodlagos gondozóról kialakított reprezentációkban, melyik szülővel mutatkozik biztonságosabbnak a kapcsolat.

Olyan szempontból is elemezhetőek az összefüggések, hogy a gondozóival megélt kapcsolatát együttvéve értelmezzük, végül pedig az egységes elemzés során feltárul, hogy a személy által ábrázolt motívumok milyen viszonyban állnak egymással abban az esetben, ha a két alkotást fény felé tartva egymás elé helyezzük – különös tekintettel a helypreferenciára, átfedésekre, esetleges akadályokra.

A vizsgálatot 18-25 éves fiatalokkal végeztük el, a két rajz mellett felvettük a Kötődési Stílus Kérdőívet és a Szülői Bánásmód Kérdőívet. Csoportképző változó a személyek olyan családi helyzete volt, hogy szüleik elváltak-e – és melyik szülővel éltek ezt követően –, vagy pedig kétszülős családban nőttek fel.

A legfontosabb eredmények értelmében megállapítható, hogy az elvált szülők gyermekeiként nevelkedett fiatalok szülőről kialakított reprezentációja bizonytalanabb és szegényesebb, mint azoké a személyeké, akik kétszülős családban nevelkedtek; ők érzelmesebbnek és gazdagabbnak ábrázolták a szeretetkapcsolatot mindkét gondozó esetében. A szülőkről kialakított reprezentációk összefüggést mutatnak. Minél biztonságosabbnak mutatkozik külön-külön a velük való kapcsolat, annál egységesebb, biztonságosabb a családi rendszer, és annál inkább megfigyelhető az édesanyával megélt szeretet és törődés a kapcsolatokban. Továbbá az elvált szülők gyermekei azzal a szülővel ítélik kapcsolatukat biztonságosabbnak, akivel a válásukat követően éltek.

A rajzolás segíti a verbálisan nehezen kifejezhető tartalmak megjelenítését, így a kötődési kapcsolat szimbolikus reprezentációi olyan információkkal szolgálhatnak, melyek a személyek számára pszichoterápiás értékű felismerésekhez vezethetnek.

PATAKI PATRICIA ANDREA

Klinikai- és egészségpszichológia MA
MA, 1. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:
Farkas Judit
egyetemi tanársegéd, ELTE PPK*

A depressziós tünetek és a droghasználattal kapcsolatos pozitív hiedelmek szerepe a melléhasználásban metadon- illetve suboxonprogramban résztvevő ópiátfüggő betegek körében

Bevezetés: A metadon- illetve suboxon-programban résztvevő személyek programból való kiesésének megakadályozása a tartós heroin-absztinencia egyik alapfeltétele (Gossop, Marsden, Stewart, & Treacy, 2000); a kiesést pedig gyakran előrejelzi az egyéb szerhasználat. A jelen vizsgálat a designer drog használatot, alkoholhasználatot illetve pszichiátriai gyógyszer-abúzust mérte fel metadon- vagy suboxon-programban résztvevő személyek körében. Mivel korábbi vizsgálatok megerősítették, hogy a nyugtatók nem rendeltetészerű használata összefügghet a depresszióval (Peles, Schreiber, Naumovsky, & Adelson, 2007), a depressziós tünetek és a droghasználattal kapcsolatos pozitív hiedelmek szerepét vizsgáltuk a melléhasználás bejósolására.

Módszer: A vizsgálat 2014 nyarán történt a Nyíró Gyula Kórház OPAI Drogambulancia szubsztitúciós kezelésben részesülő ópiátfüggő betegeivel (189 fő; 71,4% férfi; átlagos életkor: 40,7; SD: 6,8). Felmérés során használt kérdőívek: Kábítószerhasználattal Kapcsolatos Hiedelmek Kérdőív (BASAS: Wright, 1993; ford.: Perczel-Forintos, 2007); Alkoholhasználat Zavarainak szűrőtesztje (AUDIT: Saunders, 1993), Rövid Pszichopatológiai Tünetlista (BSI: Derogatis, 1993; ford: Urbán, 2014). **Eredmények:** A Metadonnal kapcsolatos hiedelmek, illetve Droggal kapcsolatos hiedelmek összpontszám szignifikánsan korrelált a BSI depresszió alskálájával (Spearman, $r=0,311$, $p<0,000$; $r=0,252$, $p<0,000$). A BSI depresszió alskálája korrelált továbbá a melléhasználás mutatójával is (Spearman, $r=0,335$, $p<0,000$). Kruskal-Wallis próbával nézve a melléhasználás mértéke alapján szignifikáns különbség mutatkozott a BSI depresszió ($\chi^2(3)=22,179$, $p<0,001$), illetve Globális Súlyosság ($\chi^2(3)=26,133$, $p<0,001$) pontszámaiban, továbbá az AUDIT pontszámában ($\chi^2(3)=43,302$, $p<0,001$) is.

Diskusszió: Bebizonyosodott, hogy a depressziós tünetek összefüggenek a droghasználattal kapcsolatos pozitív hiedelmekkel, melyek többek között azt feltételezik, hogy a drogokról nem lehet illetve nem is érdemes leszokni. Ez az attitűd pedig együtt jár a melléhasználással, gyógyszer-, drog- illetve alkoholhasználat terén is. Az eredmények alapján fontos, hogy az önrontó kört pszichoszociális intervencióval kerüljön megszakításra, mivel a nyugtatók, egyéb gyógyszerek felírása további abúزشhoz vezethet.

PÉTER-SZABÓ OSSZIÁN

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

TÓTH TICIÁNA ENIKŐ

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

TÓTH ÁDÁM

Pszichológia
BA, 7. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Csábi Eszter
egyetemi tanársegéd, SZTE BTK*

A vonásszintű altruizmus evolúciója az empátiás érzelemdetektálás és az averzív személyiségjegyek tükrében

Célunk az volt, hogy rendszerezzük az altruizmussal kapcsolatos eddigi eredményeket, valamint, hogy állást foglaljunk a témát övező vitákban és adatokkal támasszuk alá az „altruista személyiség” koncepcióját. Habár ezt a szintű önzetlenséget rendkívül szituatívnak és szociálisan befolyásolt jelenségnek tartják, igyekeztünk kivonni a környezeti hatásokat, és a hangsúlyt az intraperszonális és evolúciós okokra helyezni. Az árnyaltabb eredmények érdekében számos eszközt használtunk, melyek a személyiség sok aspektusát mérték, így személyiségvonásokat, empátiás készséget és azok hiányát, szemből történő érzelemfelismerést és az étellel való elégedettséget. A mintánk 49 egészséges egyetemi hallgatóból állt, akik átlag életkora 20,78 (SD = 1,61). Az eredményekből arra következtethetünk, hogy bizonyos személyiségvonások összefüggésben állnak azzal, hogy valaki élete során milyen gyakorisággal hajtott végre altruista viselkedést. A segítő viselkedés azonban nem áll összefüggésben a tapasztalatra való nyitottsággal, szenzoros élménykereséssel, érzelmi stabilitással, valamint a szakma kiválasztásával sem. Az eredmények azt mutatják, hogy feltehetőleg azok, akik többet segítenek, összességében elégedettebbek az életükkel. Nem találtunk összefüggést az érzelmek szemből történő olvasása és az altruizmus között, azonban a mások perspektíváját felvevő és empátiás törődéssel bíró személyek hajlamosak többet segíteni, ami az altruista viselkedés vonásszintű kognitív és affektív szintjeit is feltételezheti. Míg a nárcizmus és a pszichopátia nem áll összefüggésben az önzetlenséggel, addig a Machiavellizmus igen – ez az eredmény azonban az egészséges minta tekintetében megkérdőjelezhető. Összességében azt feltételezzük tehát, hogy ezek a személyiségvonások evolúciós szempontból adaptívak, így az altruizmus meg nem magyarázott jelenségei ellenére is lehet alapja a tisztán altruista embereknek.

PETŐ RÉKA

Kognitív Pszichológia

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezetők:

Király Ildikó

tanszékvezető, egyetemi közalkalmazott, ELTE PPK

Elekes Fruzsina

tanársegéd, ELTE PPK

Oláh Katalin

tanársegéd, ELTE PPK

'Skálatévesztés' a kulturális tanulás mérésének egy lehetséges új eszköze

Az úgynevezett skálatévesztés jelenségét először DeLoache, Uttal és Rosengren publikálták 2004-ben. Vizsgálatuk során azt találták, hogy a gyerekek gyakran próbálnak meg egy már ismert tárgyat annak eredeti funkciója alapján használni, akkor is, ha aktuális céljukat az adott eszközzel méretbeli okok miatt már nem tudják elérni. Még viták folynak a jelenség teljes körű magyarázatáról, azonban Casler, Eshleman, Greene és Terziyan kutatási eredményei (2011) azt sugallják, hogy a teleo-funkcionális elmélet fontos kiindulópont lehet. A gyerekek elvárják, hogy egy adott dolog egy adott funkciót szolgáljon, mely tulajdonságát hosszútávon is megtartja. Egy olló azért van, hogy vágjon. Ezen tudásuk automatikusan aktiválódik mindig, helyzettől függetlenül, amikor az ollót meglátják. Azaz, a tárgyak funkcionális szerepét veszik figyelembe, s nem azok esetleges (az aktuális szituációtól is függő) hatékonyságát. A funkció és hatékonyság közötti különbségtétel nagyon fontos, hiszen a funkció egy kulturálisan kiválasztott forma a cél elérésére. Vizsgálatunkban ezt a feltételezést szeretnénk alátámasztani a gyerekek kulturális különbségekre vonatkozó szelektív tanulásának paradigmájának felhasználásával.

A gyerekek számukra addig ismeretlen tárgyakat és azok használatát látják, melyet egy saját (azonos nyelvet beszélő) vagy egy eltérő kultúrabeli (más nyelvet beszélő) személy mutat be nekik. A teszt helyzetben a cél ugyanaz, azonban a már bemutatott tárgy nagyobb méretben van előttük és mellette megjelenik egy új tárgy, mely kivitelezését tekintve célravezetőbb lenne.

Eddigi eredményeink alátámasztják elvárásainkat, miszerint a kisgyerekek az azonos nyelvű modelltől megtanulják a kulturálisan fontosnak vélt funkciót, így nagyobb százalékban produkálnak skálatévesztést (45%), mint társaik (15%), akik a nem számukra követendő kultúrabeli személyt látják ($t(17)=2.192$, $p=0.045$). Mindez egy újabb alátámasztást ad a teleo-funkcionális nézőpont magyarázatának, miszerint a „skálatévesztés” háttérében a tárgyaknak tulajdonított funkcionális szerep kiemelkedően fontos. Továbbá vizsgálatunk a gyerekek szelektív tanulásának mérésére egy lehetséges új eszközt nyújt, mellyel igazolható, hogy a gyerekek egy tárgy funkcióját csak számukra szociálisan releváns személytől tanulják meg.

PETRENKÓ LEA

Informatikus könyvtáros
BA, 4. félév
Eszterházy Károly Főiskola
Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Tóvári Judit
főiskolai tanár, EKF TKTK*

A webtechnológia hatása a könyvtári katalógusokra

Könyvtáros hallgatóként fontosnak tartom az információk feldolgozását, megőrzését és visszakereshetőségének biztosítását. Úgy gondolom, hogy az élet minden területén fontos, hogyan tudunk hozzáférni a számunkra fontos információkhoz. Kutatásom során megvizsgáltam, hogyan jutottunk el a cédulakatalógustól az elektronikus „világkatalógusig”, aminek elengedhetetlen feltétele volt a metaadatokat kezelni képes MARC szabványok létrejötte.

Dolgozatomban a web-technológia könyvtári katalógusokra gyakorolt hatását vizsgálom. A web-technológia rohamos változása kihat a könyvtári szolgáltatások minden területére, befolyásolja az állomány összetételét, feldolgozását, szolgáltatását a közkönyvtártól a tudományos könyvtárig.

Kutatásom középpontjában az OCLC törekvései és két fontos termékének, a WorldCat-nak és a virtuális névtérnek, a VIAF-nak a vizsgálata áll. A könyvtárak jövőjét látom az OCLC törekvéseiben. A tagkönyvtárak megosztják metaadataikat, forrásait, közös munkájuk eredménye pénzt és időt takarít meg, amit új szolgáltatások fejlesztésére fordítanak. Ezek a szolgáltatások jóval meghaladják az OPAC-ok szokásos szolgáltatásait. Dolgozatomban ezeket is vizsgálom. Kitérek a közös katalogizálás nyelvi és karakterkészlet problémájára, a mobil szolgáltatások felkínálására, a felhasználók bevonásának lehetőségeire az adatbázis-építésbe, a folkszónómia növekvő jelentőségére a keresésben. A web-technológia lehetőséget ad olyan adatkapcsolati háló kiépítésére, ami akár grafikusan is ábrázolható szerző és közreműködők, kiadók, művek között. A szakirodalmi hivatkozások elkészítéséhez segítség a felkínált hivatkozási stílus választása. További kutatási lehetőség az a grafikus felület, ami szemléletesen ábrázolja a keresett szerző életében, majd halála után megjelent műveinek, illetve a róla szóló irodalomnak a számszerű előfordulását a könyvtárakban évek szerinti bontásban. A közös katalogizálásban játszott kiemelkedő jelentősége miatt nagy figyelmet fordítok a VIAF szolgáltatásra.

Megvizsgáltam, hogyan használja ki egy amerikai közkönyvtár a web-technológia lehetőségeit katalógusa szolgáltatásainak bővítésére.

A gyakorlatban is megvizsgáltam, hogyan hatnak a közös katalogizálási elvek a hazai MOKKA szolgáltatásaira és miként kapcsolódnak a magyar könyvtárak – azok közül is részletesebben a Debreceni Egyetem Egyetemi Könyvtára – a WorldCat rendszeréhez.

PETROVSZKI ANETT ÁGNES

Andragógia
MA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

*Témavezető:
dr. Farkas Éva
egyetemi docens, SZTE JGYPK*

MÚLT - JELEN - JÖVŐ? Az andragógus képzés helyzete Magyarországon

Dolgozatomban arra keresem a választ, hogy milyen az andragógus képzés megítéltsége Magyarországon. A témához kapcsolódó szakirodalmak, tanulmányok, jogszabályok és rendeletek, valamint statisztikai adatok áttekintésével és értelmezésével történt a kutatás. A primer kutatás során a 2015-ben végző andragógus hallgatókat kérdeztem meg strukturált kérdőíves módszerrel és interjút készítettem öt végzős andragógia mesterszakos hallgatóval, azzal a céllal, hogy személyes példákkal egészítsem ki dolgozatomat. Kutatásom során feldolgoztam a közművelődési szakemberképzés adatait kezdetektől egészen napjainkig, különös tekintettel az andragógus képzésre 2006-tól. Az adatok összegyűjtésével és elemzésével egy közel teljes képet nyújtok a szakemberképzés helyzetéről. Fókuszba állítottam az andragógus képzés fejlődési szakaszait, amelyet primer és szekunder kutatásaimmal egészítettem ki, adva így keretet dolgozatom fő kutatási céljának.

Témaválasztásomat indokolja, hogy mint andragógus (művelődésszervezés szakirányon) és leendő okleveles felnőttképzési szakember ismernem kell az általam választott szak történeti kialakulását, főbb fordulópontjait, statisztikai adatait és a témával kapcsolatos tanulmányokat. Céлом volt megismerni, hogy milyen társadalmi és gazdasági előnyei vannak, ha hangsúlyt fektetünk az ezen a szakon tanuló egyének oktatására. A kutatásaim alapján megállapítottam, hogy a szakmában dolgozóknak közösen kellene tenni azért, hogy ez a társadalom számára –kutatási eredményekkel, naprakész statisztikai adatokkal bizonyított– fontos szak ne tűnjön el. Egy ilyen nagy múltra visszatekintő, de mégis fiatal tudományterület magyarországi megerősödése záloga lehetne a tudásalapú társadalom létrejöttének, mivel olyan szakemberek kerülnének ki a munkaerőpiacra, akiknek céljuk a színvonalas oktatás és képzés szervezése. Ebben a folyamatban az andragógia képzés képes megfelelő hatást kifejteni és a hivatásra tudatosan készülő felnőttképzési szakembereket kibocsátani a munkaerőpiacra. Mindezzel biztosítva azt, hogy az egyetemen megszerzett tudás érték, amelyet minden embernek a saját elméje ékesítésén kívül kötelessége kell, hogy legyen a társadalom számára „áruba” bocsájtani.

PODINA IVETT

Pszichológia
BA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

DOBROTKA KATINKA

Pszichológia
BA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezetők:

Dr. Németh Dezső

egyetemi docens, ELTE PPK

Dr. Janacsek Karolina

egyetemi adjunktus, ELTE PPK

A társas kontextus hatása az implicit tanulásra és annak konszolidációjára

A pszichológia egyik központi kérdése, hogy a szociális közeg, a társak hogyan hatnak a viselkedésünkre és a kognitív folyamatainkra. Két társas hatás már régóta ismert a szakirodalomban: 1) egy adott csoporton belül jellemzően egymáshoz hangoljuk attitűdjeinket, 2) különböző típusú feladathelyzetekben megfigyelhető a társas facilitáció hatása. A klasszikus társas facilitációs vizsgálatok a feladat nehézséget határozták meg, mint fontos faktor, ugyanis bonyolultabb feladat esetén a társak hatására romlik a teljesítmény, míg egyszerűbb feladat esetén javul. A szakirodalomban szinte teljesen hiányzik a társas hatás és a tanulási/emlékezeti folyamatok kölcsönhatásának vizsgálata, pedig az emlékezeti kódolást, előhívást és konszolidációt is alapvetően változtathatja meg a társak jelenléte. Kutatásunk tehát hiánypótló: célja megvizsgálni, hogy az egyének hogyan képesek impliciten tanulni és emlékezni olyan helyzetben, amikor egy másik személy is vele párhuzamosan végzi a feladatot. A társas facilitáció tesztelésén túl arra is kíváncsiak voltunk, hogy az összehangolódás eredményeként a személyek vajon spontán módon megtanulják-e a társuk rejtett szekvenciáját is. Kutatásunkban az implicit tanulást egy gyakran használt paradigmával, az alternáló szeriális reakcióidő (ASRT) feladattal mértük. A tesztfelvétel két alkalommal történt (24 órás eltéréssel), a kísérleti helyzetben ketten, a kontroll helyzetben pedig egy személy vett részt. Az eredményeink azt mutatják, hogy a társas kontextus javítja az implicit tanulási teljesítményt, a kísérleti csoportban résztvevők jobb szekvencia-specifikus tudást mutattak a második napon, ami arra utal, hogy az implicit (procedurális/nem deklaratív) emlékezeti működés és a társas jelenlét kölcsönhatásban van egymással. Ezen felül a társas helyzetben tanuló személyek elsajátították a másik rejtett szekvenciáját is. Eredményeink nem csak szociálpszichológiai szempontból érdekesek, de segítik az emlékezeti kódolást, előhívást és konszolidációt mélyebb megértését.

PRAVETZ BEÁTA

Kulturális mediáció

MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

dr. habil. Viskolcz Noémi

főiskolai tanár, SZTE JGYPK

Pulszky Ferenc és a magyar könyvtárügy

Két évvel ezelőtti tudományos diákköri dolgozatomban – Pulszky Ferenc gyűjteményei – igyekeztem azt bemutatni, hogyan alakította ki Pulszky Ferenc műgyűjteményét és mi történt azzal 1868 előtt és után. Ismertettem, hogy egy rögzös, és minden tekintetben sokrétű életút volt Pulszkyé, amelyben a politikai pályafutás mellett időt és pénzt nem kímélve alakította ki nagybátyjával, Fejérváry Gáborral a kezdetben még közös, majd annak halála után különálló gyűjteményét, amelytől aztán megválni kényszerült.

Azonban már az akkori kutatások alatt nyilvánvalóvá vált, hogy még nagyon sok lehetőséget rejt magában a téma. Így ebben a dolgozatban azt tárgyalom, hogy egyrészt hogyan és milyen könyvtárat gyűjtött össze, hogy nagybátyja hatására hogyan alakult ki olvasási szokása, hogyan ismerkedett meg a kor már akkor is elismert íróival és tudósaival, akik szintén hatással voltak ízlésére. A munkám középpontjában az 1867-ben a Magyar Tudományos Akadémia könyvtárának ajándékozott könyvgyűjtemény áll, amelynek eddig elsősorban régészeti vonatkozásai voltak ismertek. Ezt az archeológiai részt Pulszky később a Magyar Nemzeti Múzeumba helyeztette át, az azokról a kiadványokról készített jegyzékből is jól megállapítható az érdeklődési köre. A levéltári- és könyvtári kutatásoknak köszönhetően új információt sikerült megtudnom ezek háttéréről.

Másrészt kitértem Pulszky könyvtárakra kiterjedő tevékenységére: múzeumigazgatói kinevezését követően ugyanis a múzeumok és könyvtárak országos felügyelője lett. Szó esik azokról az intézkedésekről is, amelyeket ez idő alatt hozott a múzeumi és könyvtári rendszer megreformálásához, illetve melyek voltak azok a könyvgyűjtemények, amelyeknek megszerzésében közreműködött.

RÁBAVÖLGYI ESZTER

Andragógia
BA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Kereszty Orsolya
egyetemi docens, ELTE PPK*

Karrier- és életutak a STEM területeken

A STEM területeken (Science, Technology, Engineering and Math) vagyis a természettudományok, a műszaki tudományok, a mérnöki tudományok és a matematika tudománya (Kereszty, 2014) területein rendkívül alacsony a női tanulók, dolgozók és kutatók száma, amely mind uniós, mind hazai kontextusban fontos társadalmi problémaként tematizálódik. (Európai Bizottság, 2010a)

Dolgozatomban arra keresem a választ, hogy mennyiben meghatározó a karrier- és életút során a STEM területeken fennálló nemi egyenlőtlenség. Az Európa 2020 stratégiában megfogalmazottak szerint az Unió és Magyarország jövőjét is jelentősen meghatározza a kutatásba, fejlesztésbe és az innovációba való befektetés. A nemek közti esélyegyenlőség támogatása hozzájárulhat a szektor versenyképesebbé válásához. A STEM területeken tanuló és dolgozó nők szakmai előrelépése előtt azonban számos akadály áll, mint például a vertikális és horizontális szegregáció, az üvegplafon és üvegfal jelensége, illetve az ún. „anyasági fal”. (Nemzeti Innovációs Hivatal, 2013)

Kutatásomban az alábbi kérdésekre is keresem a választ: Vajon a miért tudnak a férfiak jobban megfelelni a STEM területek kihívásainak az oktatásban és a munkában? Mennyire tudják megtartani a nők a munka és család egyensúlyát? Mennyiben különbözik a nők és férfiak karrier- és életút megtervezése fiatal korokban?

Dolgozatom elméleti keretében részletesen bemutatom az esélyegyenlőség értelmezését, a nemek között fennálló egyenlőtlenségek rendszerét, az egyenlőtlenségek egyik speciális célcsoportját: a STEM területeken tanuló és kutató nőket, végül az egyenlőtlenség megoldására tett elméleti megfontolásokat és jó gyakorlatokat. A nők és férfiak közötti strukturális egyenlőtlenségek rendszerét szimbolizáló lyukas csővezeték metaforájából kiindulva (Szabó, 2010), kutatásom azokra a főiskolásokra/egyetemistákra és a vállalati szférában dolgozó, PhD-val rendelkező kutatókra fókuszál, akik STEM területeken tanulnak/dolgoznak.

Kutatásom jelentőségét az adja, hogy ellentétben az akadémiai és kutatóintézeti területekkel, a vállalati szférában nem készült hasonló kutatás az elmúlt években, melynek egyik oka a vizsgált mintához való nehéz hozzáférés. A kérdés árnyalt vizsgálatához jelentősen hozzátesz az egyetemista csoportra irányuló vizsgálat is, melyben a munkaerőpiacra való belépés előtt lévő populációnál vizsgáltam ugyanezeket a kérdéseket. Mind a két csoport esetében a kérdőívezés és az interjúzás módszerét használtam.

RIBÁRY GERGELY

Pszichológia
BA, 1. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezetők:
Dr. Demetrovics Zsolt
dékan, intézetigazgató, tanszékvezető, egyetemi tanár, ELTE PPK
Maráz Anikó
egyetemi tanársegéd, ELTE PPK

Többszörös karakter-rendszerek – egy jelenség feltárása

Háttér és célkitűzés: A többszörös karakter-rendszer (TKR; angolul multiplicity vagy pluralism) egy interneten előforduló jelenség. Az érintettek egy több valós karakterből álló rendszerként azonosítják magukat, amely karakterek felváltva irányítják a közös testet, és tudnak egymásról. A TKR jelenséget azonban tudomásunk szerint mindeddig egyetlen tudományos kutatás sem vizsgálta. Célunk a TKR jelenség pszichológiai feltárása volt, különös tekintettel a háttérben rejlő pszichiátriai tünetekre, disszociatív jegyekre, illetve az identitás problematikusságára.

Módszer: Online kérdőíves formátumunkra személyeket online fórumokon kerestünk. Mintánkat csak az érvényes adatok figyelembevételével 31 TKR-ben érintett, illetve 21 online szerepjátékos alkotta. A kutatásban a következő jellemzőket vizsgáltuk: karakterekhez való kötődés, a pszichiátriai distressz mértéke, az identitás tengelyei és a disszociációs élmények.

Eredmények: A TKR-ek több distresszről, pszichotikus tünetről, és alacsonyabb karakter kötődésről számoltak be, mint a számítógépes játékokat játszóak.

Konklúzió: A TKR egy súlyos pszichopatológiai jegyekkel jellemezhető jelenség.

SALPAUER ERZSÉBET

Pszichológia
BA, 6. félév
Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

*Témavezető:
Matuszka Balázs
egyetemi tanársegéd, PPKE BTK*

Cyberbullying a temperamentum, az agresszió és az önkontroll tükrében

Háttér: Ybarra (2012) szerint a cyberbullying jelensége jelentős szerepet játszik a tinédzserek mentális jóllétének életében, ugyanis jelenléte depresszív tünet-együtteshez, viselkedési problémákhoz, illetve szerhasználatához is vezethet. Érdekes lenne tehát közelebbről megvizsgálni, hogy az elektronikus terrorizálás milyen összefüggést mutat a személyiséggel.

Cél: Jelen kutatás célja a személyiség azon aspektusainak feltárása, amelyek az agresszió, az önkontroll és a temperamentum dimenzióin át próbálnak meg összefüggéseket találni a jelenség résztvevőinek személyiségvonásai között.

Módszerek: A vizsgálatokhoz használt kérdőívcsomag tartalmazta a TCI temperamentum skáláit, az Agresszió Kérdőívet, az Önkontroll Kérdőívet, és a Cyberbullying és Online Agresszió Kérdőív jelen kutatás számára magyarra fordított változatát.

Eredmények: A statisztikai elemzések alapján úgy tűnik, hogy a jutalomfüggőség nem játszik jelentős szerepet a cyberbullying jelenségében. Az újdonságkeresés dimenzióban szignifikáns különbség található az „elkövető és áldozat” valamint az áldozati csoport között. Az eredmények alapján feltételezhető, hogy a magas ártalomkerülés egyike lehet azon temperamentumtényezőknek, amelyek a cyberbullying áldozatok körében általánosan megjelennek. A vizsgált mintán végzett számítások alapján azonban nem találtunk szignifikáns különbséget a csoportok között az agresszió mértéken, azonban szignifikáns különbség mutatkozott az önkontroll dimenziójában.

Következtetés: A cyberbullying és a személyiségtényezők összefüggéseinek megállapítása segíthet abban, hogy időben felismerhetővé váljanak a veszélyeztetett fiatalok, és megfelelő prevenciók módszerekkel segíthessünk megoldani a problémát.

SEBESTYÉN KATALIN

Informatika - könyvtárpedagógia tanár

MSc, 8. félév

Debreceni Egyetem

Informatikai Kar

Témavezető:

*Dr. Csernoch Mária
egyetemi docens, DE IK*

Miből lesz a cserebogár, az informatikatanár?

A Debreceni Egyetemre 2011 augusztusában beiratkozott elsőéves egyetemi hallgatók alapvető informatikai ismereteit tesztelő felmérés részeredményeit alapul véve a hallgatók beviteli eszközökhöz kötött nyelvhasználati szokásait vizsgáltuk. Arra kerestük a választ, hogy a „digital-born” nemzedék tagjai mennyire ismerik második anyanyelvük, a számítógép, az informatika nyelvét, képesek-e a helyes terminus használatára. A felmérés eredményei azt mutatják, hogy az alapvető beviteli egységekhez, az egérhez és a billentyűzethez, kapcsolódó terminológiával sincsenek tisztában a hallgatók. Az eredmények ismeretében mindenképpen indokolt keresni azokat az okokat, amelyek a hallgatók ilyen szintű nem-tudásához vezetnek. Továbbá mindenképpen kiemelt fontosságú volt az oktatási segédanyagok minőségének felmérése. Kutatásaink korábbi fázisában az informatika tankönyvek beviteli eszközökhöz kapcsolódó terminológia-használatát és következetességét vizsgáltuk.

A megvizsgált tankönyvek egyrészt azt mutatják, hogy az adott témában nincs egységes terminológiája a szakmának, másrészt pedig azt, hogy a könyvek számtalan ellentmondást tartalmaznak. Ezen kettősség következtében a tankönyvek hibás tartalmakat közvetítenek, amelyek magyarázhatják mind a tanári, mind a tanulói hiányosságokat, az egyetemisták informatikai ismereteinek rendkívül alacsony színvonalát.

A hallgatói eredménytelenségnek, a fentebb ismertetett okokon túl, számos más magyarázata is lehet. Az előadásomban az alábbi hipotézist szeretném igazolni, vagy cáfolni.

Az informatikatanárok nem rendelkeznek kellő szaktudással, motivációval.

Az informatikatanárok többsége nem tartja fontosnak a helyes terminológia kialakítását, már az informatika oktatás kezdeti szakaszában sem fordítanak kellő figyelmet a helyes fogalomhasználatra, illetve az tanórák nagy részét a diákok szabadfoglalkozással töltik. Így a kutatás jelenlegi szakaszában a tanárok motiváltságát, alkalmazott módszereit igyekeztem felmérni egy kérdőív segítségével.

2012 őszén a Debreceni Egyetem nem csak a hallgatók ismereteit mérte fel, hanem az ország informatikatanáriét is, mely tesztlap nagy százalékban megegyezett a diákokéval. Ennek vizsgálata, összevetése a hallgatói felméréssel, az egér és billentyűzet tükrében nagyban befolyásolhatja a kérdőív eredményeit. Így kiderülhet fény arra, hogy miből lesz a cserebogár, az informatikatanár.

SÍKFŐI JUDIT OLGA

Andragógia

BA, 6. félév

Nyugat-magyarországi Egyetem

Apáczai Csere János Kar

*Témavezető:
Dr. Varga Balázs
adjunktus, NYME AK*

A stand-up comedy Magyarországon

Síkfői Judit Olga művelődésszervező szakirányos hallgató az Apáczai Csere János Karon. Kutatását a stand-up comedy hirtelen fellendülése inspirálta. Érdeklődését felkeltette a napjainkban egyre nagyobb népszerűségnek örvendő műfaj eredete.

Leendő művelődésszervezőként felkeltette a figyelmem, hogy milyen tömegeket képes megmozgatni a humor. A humorról pedig manapság legelőször a stand-up comedy jut eszünkbe. Aztán azt is láttam, hogy ennek a műfajnak a képviselői már nem csak az „élő szóban” hanem könyvekben, reklámokban, és filmekben is ott vannak.

Kutatásom elméleti háttérében igyekeztem feltárni a stand-up comedy eredetét. Melyik műfajból eredeztethető? Hogyan jutott el Magyarországra? Kik voltak feledhetetlen képviselői? Mikortól beszélhetünk valóban stand-up comedy-ről, és ami a leglényegesebb; a társadalomban milyen szerepet töltött be? Szerettem volna szociológiai szempontból is megvizsgálni, mit látnak a műfajban a befogadói. Van-e társadalomkritikai funkciója a stand-up comedynek? Ezért is kértem fel Dr. Varga Balázs tanár urat konzulensemnek.

Gyakorlati kutatásomat online kérdőív segítségével kezdtem meg, próbáltam felmérni, hogyan is viszonyulnak az emberek a témához, és a műfajhoz. Az elméleti és a gyakorlati kutatás összekapcsolásához személyes interjúkat is készítettem, melyeket ezúton is szeretnék megköszönni alanyaimnak. Segítségükkel sikerült bemutatnom azt is, hogy a fellépők, humoristák hogyan látják munkájukat, szerepüket, és a feléjük szegeződő elvárásokat.

SIKLÉR GÁBOR

Szociálpedagógia
BA, 7. félév
Nyugat-magyarországi Egyetem
Benedek Elek Pedagógiai Kar

*Témavezető:
Szélesné Dr. Ferencz Edit
egyetemi docens, NYME BPK*

Az intézeti körülmények között élő időskorúak szorongásának vizsgálata

Dolgozatomban arra kerestem a választ, hogy az általam vizsgált két intézmény-típus (idősek otthona és nyugdíjasok háza) lakóinál milyen mértékben jelentkezik a szorongás és annak tünetei.

Az időskorúak helyzete és megítélése meglehetősen rapszodikus, amelynek oka többek között a hibás társadalmi attitűdökben keresendő.

Napjainkban a szorongás vizsgálata meglehetősen időszerű, különösen az időskorúak körében, hiszen számos olyan társadalmi hatás éri őket, amelyek negatív hatással lehetnek életminőségükre. A negatív hatások által bekerülhetnek egy olyan lefelé ívelő spirálba, amelyben fokozottan megjelennek mind a fizikai mind a lelki betegségek is, így akár az általam vizsgált szorongás is.

A kutatással az volt a célom, hogy felmérjem a bentlakásos intézetben élő idős emberek lelki/érzelmi állapotát, így kapva képet arról, hogy milyen mértékű a szorongásuk, illetve hogy szorongásaik ellen milyen megküzdési módokat alkalmaznak.

Erre a célra bentlakásos intézetben élő 65. életévüket betöltött egyénekekkel végeztem kérdőíves vizsgálatot 2013 nyarán.

A 62 fős minta eredményei rámutattak arra, hogy a vizsgált hipotézisek közül nem mindegyik bizonyult valósnak.

Az intézetekben vizsgált nők körében valóban magasabb volt a szorongás mértéke, mint a férfiaknál, igazolva ezzel a szakirodalmi forrásokat.

Szintén bizonyosságot nyert, hogy a szorongásnak valós rizikófaktora lehet többek között az intézetbe kerülés, az életminőség illetve a fizikai és lelki betegségek is.

A megküzdési módok alkalmazásában a vizsgált körülmények között nem nyert bizonyítást az a megállapítás, miszerint az egyének problémáikra leginkább problémamegoldó vagy érzelmi indíttatású modelleket alkalmaznak. A vizsgált körülmények között csupán a problémamegoldó modellek használata nyert bizonyítást.

Az adatok további elemzése és a vizsgálat kibővítése a téma magasabb szintű elemzését is magában hordozza.

SIMON JÚLIA

Kognitív pszichológia
MA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Csifcsák Gábor
egyetemi adjunktus, SZTE BTK*

A físzio illúzió EEG-vel történő vizsgálata két időablak segítségével

A físzio illúzió lényege, hogy egyetlen vizuális inger két, időben megfelelően közel érkező hang jelenlétében kétszeres felvillanás észleletét keltheti. Az illúzióra való hajlandóság differenciál személyek között, azonban a háttérben lévő okok felderítéséhez elsősorban egy megbízható kísérleti protokollra van szükség. A mögöttes magyarázatok feltárása már csak azért is indokolt, mert eltérések tapasztalhatók a viselkedéses válaszokban a különböző csoportok között (idősek, skizofrének, szinesztéziások szemben a kontrollokkal). A viselkedéses válaszok nem feltétlen csak a percepcióban való különbséget tükrözik illetve nem mindig elérhetőek (például babák, egyes betegek esetében), ezért tűnik hasznosnak az EEG-vel regisztrált korai elektromos válaszokra, eseményhez kötött potenciálokra (EKP) való alapozás. Eddig azonban kevés tanulmány született és eredményeikben nem teljesen konzisztensek, amelyet könnyen magyarázhat a valamennyire eltérő módszertan. A probléma körülményéhez egy rövid (67 ms a két hang között) és egy hosszú (133 ms a két hang között) illuzórikus feltételt alkalmaztunk. A hosszú időablakos feltétel kialakításánál egy általunk bevezetett inger sorrendet használtunk, amelyről feltételeztük, hogy optimálisabb EEG vizsgálatokhoz. Bár a rövid időintervallum esetén jelentősebb illúzióhatást észleltünk, a hosszú intervallum is erőteljes illúziót eredményezett. Fő eredményünk, hogy korrelációkat találtunk a korai 120-140 ms-ig tartó intervallumban. Az átlag amplitúdók és a viselkedéses válaszok közti együttjárások azonban elsősorban a hosszú feltételben érhetőek tetten. Mivel ebben a kondícióban kapott viselkedéses válaszok esetén nagyobb a variabilitás valamint kevésbé fednek át az egyes ingerek elsődleges elektrofiziológiai hatásai (hamarabb érkezik az első hang), így kisebb elemszám mellett azonosíthatóak összefüggések az EKP paraméterekkel, aminek következtében ez a kondíció tűnik előnyösnek a további vizsgálódáshoz. Fontos azonban, hogy az első hang érzései idejétől függetlenül a vizsgált idői intervallumban hasonló interakciós hatás figyelhető meg a kétféle feltételben. Továbbá azt találtuk, hogy egy 7 dB-es hangerő különbség nem gyakorol markáns befolyást az eredményekre, ami erősíti a físzio illúzió felhasználásának megbízhatóságát, mint integrációt vizsgáló eljárás.

SIPÁK ANIKÓ

Műszaki szakoktató
BSc, 7. félév
Széchenyi István Egyetem
Műszaki Tudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Kovács Miklós
egyetemi docens, SZE MTK*

Elektronikus tananyag készítése a díjszabás című tárgy egy moduljának tanulásához

OTDK dolgozatom elsődleges célja az volt, hogy egy olyan tantárgyhoz, mint a díjszabás, amelynek összetevői folyton változnak, egy általános érvényű és közérthető tananyagot készítsék, mely megfelel a jelenkor szakmai elvárásainak.

Az OTDK dolgozatom az elektronikus tananyagok középiskolai használhatóságát, a díjszabás oktatásában való alkalmazhatóságát is szeretné bemutatni a Bercsényi Miklós Szakközépiskola tantervére építve. Az OTDK dolgozatom első, bevezető fejezete ennek magyarázatára épül.

Ahhoz, hogy az elektronikus tanítási – tanulási folyamat megvalósítható legyen, meg kell ismerni, ismertetni az elektronikus tanulási környezetet és ennek legfontosabb jellemzőit, kiszolgáló eszközrendszerét. Így OTDK dolgozatom második fejezete ennek a környezetnek a részletes bemutatásával foglalkozik.

A harmadik fejezetben pedig az elektronikus tananyagok legfontosabb jellemzőinek és elemeinek bemutatása a célom, amelyek egyben az általam készített tananyag fő támpontjai is voltak.

A negyedik fejezet a Bercsényi Miklós Szakközépiskola tantervének részletes elemzése elsősorban a témakörök egymásutánosságát és időbeosztását vizsgálva.

Az ötödik fejezet a díjszabás nagyon szerteágazó szakirodalmát mutatja be alátámasztva az igényt egy átfogó és közérthető tananyag készítésére.

A hatodik fejezet az általam elkészített tantervajánlást tartalmazza, a témák javasolt sorrendjét és az elsajátíttatására fordítható maximális időkeretet.

A hetedik fejezetben a konkrét, elkészült díjszabási tananyag részletes ismertetése és bemutatása történik kiemelve a specifikus elemeket és szükségességüket. A nyolcadik fejezet az elektronikus tananyagomnak az oktatási folyamatban, a Bercsényi Miklós Szakközépiskola 12. B osztályában történő gyakorlati alkalmazásához kapcsolódó tanítási tapasztalatok elemzését tartalmazza.

Az OTDK dolgozatom kilencedik és egyben utolsó fejezete egy rövid összefoglalás, amelyben a mérés eredményeit figyelembe véve a tananyagnak a szakmai oktatásban való felhasználási lehetőségeit részletezem.

Mind a Bercsényi Miklós Szakközépiskola, mind pedig a Széchenyi István Egyetem biztosította számomra a munkámhoz szükséges eszközöket, szoftvereket és a magas szintű elméleti és gyakorlati szakmai támogatást.

SIPOS JUDIT

Neveléstudomány
MA, 10. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

NAGY KRISZTINA

Neveléstudomány
MA, 10. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

SZABÓ DÓRA FANNI

Neveléstudomány
MA, 10. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

KÁLLAI ISTVÁN LÁSZLÓ

Neveléstudomány
MA, 10. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

HEGEDŰS SZILVIA

Neveléstudomány
MA, 10. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Csapó Benő
egyetemi tanár, SZTE BTK*

**A továbbtanulási szándékot befolyásoló tényezők feltárása az SZTE két karának
alapképzéses hallgatói körében**

A Bologna-rendszer magyarországi bevezetése óta a hallgatóknak lehetőségük van az alapszakhoz kapcsolódó mesterszakok közül választani. Kutatások igazolták (Marton, 2009; Jancsák és Polgár, 2010; Veroszta, 2010), hogy a felsőoktatásba belépő tanulók előre tervezett szándéka, hogy mesterképzésre jelentkezzenek, ezért az ezt befolyásoló tényezők vizsgálata szükségszerű. Azonban a BSc/BA és MSc/MA átmenetet középpontba állító, a mesterképzésen való továbbtanulási szándékot befolyásoló tényezők vizsgálatára irányuló jelentősebb kutatás nem ismert hazánkban.

Kutatásunk célja az alapképzésen részt vevő hallgatók mesterképzésen való továbbtanulási szándékának és az azt befolyásoló tényezőknek a feltárása, valamint háttérváltozókkal való összefüggéseinek vizsgálata volt a Bölcsészettudományi Kar (n= 255) és a Természettudományi és Informatikai Kar (n= 489) hallgatóinak körében. Az adatfelvétel során egy általunk kialakított, négy fő tartalmi egységből álló online kérdőívet alkalmaztunk, melyet 30 különböző szak hallgatói töltöttek ki. A válaszadók átlagéletkora 22,7 év, 56,9%-uk nő, 43,1 %-uk férfi.

Az eredmények alapján a válaszadók 72,1%-a véli úgy, hogy valamilyen formában folytatni fogja tanulmányait, ebből 58,8% szeretne szünet nélkül, az alapidiploma megszerzése után mesterképzésen továbbtanulni. Az alapképzést követően munkaerőpiacon elhelyezkedni szándékozók aránya csupán 12,5%. A vizsgált karok hallgatói között szignifikáns ($p < 0,001$) különbséget találtunk a jövőbeli tervek esetében. A bölcsészhallgatók nagyobb arányban jelölték meg a továbbtanulási szándékot reprezentáló válaszlehetőségeket. Kutatásunk rámutatott, hogy az egzisztenciális tényezőknek (az államilag támogatott képzés és a hallgatói jogviszony nyújtotta anyagi támogatás lehetősége), valamint a szakmai tudás bővítése iránti igénynek van kiemelkedő hatása a továbbtanulási döntés meghozatalára.

Tanító
BA, 7. félév
Nyugat-magyarországi Egyetem
Berzsenyi Dániel Pedagógusképző Kar

*Témavezető:
Holecz Anita
adjunktus, NYME BDPK*

A globális jóllét és háttértényezői a pedagógus pályán

Dolgozatunkban a pedagógusok globális jóllétét, a mögöttes személyiség- és viselkedésbeli faktorokat, a pályaszocializáció során formálódó motivációs és értéktényezőket, valamint a jelenlegi munkaelégedettség sajátosságait mutatjuk be egy longitudinális vizsgálat tükrében.

2014-ben elvégzett mérésünk előzménye egy 2004-ben történt komplex vizsgálat, ahol 805 fő tanár- és nem tanár szakos végzős hallgató, aktív pedagógus és más diplomás szerepelt. Jelenleg a mintából az akkori tanár szakos hallgatókat kerestük meg. Mérőeszközünk első részében szociodemográfiai kérdések találhatók (élethelyzet, munka), ezenkívül a Cloninger-féle Temperamentum és Karakter Kérdőívet (Rózsa és mtsai, 2005), a BFQ-t (Rózsa 2000), a Pszichológiai Immunrendszer Kérdőívet (Oláh, 2005), a Megküzdési Mód Preferencia Kérdőívet (Oláh, 2005) és a Maslach-féle Kiegész Kérdőív tanári változatát töltötték ki (Byrne, 1991). A kérdőívcsomagban szerepelt a Globális Jóllét Kérdőív (Oláh, 2012) és a munkaelégedettséget vizsgáló kérdéssor (Molnár, 2013). Az online mérőeszköz kitöltési aránya 14%-os lett, a 22 főből 18 személy pedagógusként dolgozik, négyen más pályát választottak a diploma megszerzése után.

Eredményeink szerint a jóllét mutatóiban nincs eltérés az országos mintához képest, nem számítanak a szociológiai és a munkajellemzők sem. A globális jóllét dimenziói eltérő személyiség- és pályajellemzőkkel magyarázhatóak. Az érzelmi jóllétet az általános boldogság mértéke határozza meg, valamint a társas mobilizáció képessége és a kiegész faktorok közül az érzelmi kimerülés (negatív hatással). A pszichológiai jóllétet az optimizmus magyarázza, a társas mobilitás, és a munkahelyen megélt boldogság élmény. A szociális jóllétre a feszültségkontroll, a koherencia és a kollégákkal való pozitív kapcsolatrendszer hat. A spirituális dimenziót a 10 évvel ezelőtti tényezők jósolják: a szinkronképesség és két munkaérték (altruizmus és hierarchia). Munkaelégedettség terén az elmúlt évek felméréseihez hasonló eredmények adódtak. A pedagógusok legjobban az iskolai kapcsolataikkal (diákok, kollégák, szülők) a legelégedettebbek, a legnagyobb elégedetlenség pedig a társadalmi- és anyagi megbecsültségük terén tapasztalható. Eredményeink iránymutató jellegűek a kis létszám miatt, de kirajzolódnak olyan fejlesztési útvonalak, melyek a jóllét és elégedettség növelését, és a kiegész veszélyének csökkentését segíthetik a pedagógus munkakörben.

SÜMEGI NÓRA

Kulturális mediáció
MA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

*Témavezető:
dr. Újvári Edit
egyetemi docens, SZTE JGYPK*

Tiéd a város: Szeged gyerekeknek. Módszertani kutatás és projektterv egy városismertető munkafüzet megvalósításához

Témám az épített környezeti nevelés, és mikrokutatásaim során azt szeretném bizonyítani, hogy mint kompetenciafejlesztő módszer, beépíthető-e a közoktatásba. Egyik alapfeltevésem, hogy az épített környezeti nevelés a múzeumpedagógia és az élménypedagógia kidolgozott módszerein alapulva alkalmazható. Másik alapfeltevésem, hogy a különböző turisztikai kiadványok, városismereti körséták, és az ezek köré szervezett programok elsősorban a középiskolás vagy az annál idősebb korosztálynak szólnak, a 8–12 éveseket kevésbé szólítják meg, és ilyen formán a gyerekek városhoz való kötődése is nehezebben alakul ki. Hipotézisem szerint tehát a gyerekek lokális identitását már az általános iskola második osztályától érdemes alakítani olyan foglalkozásokkal és programokkal, amelyek saját városukat, mint életteret ismertetik meg velük. Ehhez szeretnék készíteni egy tanárok és diákok számára könnyen alkalmazható, tematikus városismereti munkafüzetet.

Kutatásaim során 3–4. osztályos diákokkal végeztem kérdőíves adatgyűjtést, valamint egy hatfős csoportnak szerveztem hétvégi foglalkozást, amit egy záró evaluációs interjú során összegeztem. Tanítóképzős hallgatókkal és már többéves tapasztalattal rendelkező tanítókkal interjúkat készítettem, hogy kiderítsem, használnának-e és hogyan használnának egy ilyen munkafüzetet. Dolgozatom zárásaként egy a Tiéd a város könyvsorozatba illeszkedő, Szeged gyerekeknek című városismereti munkafüzet megvalósításához szükséges projekttervet dolgoztam ki.

SZABÓ BARBARA DÓRA

Informatikus-könyvtáros

BA, 3. félév

Debreceni Református Hittudományi Egyetem

Témavezető:

Dr. Lupovicsné dr. Major Edit

főiskolai docens, DRHE

Múzeumpedagógia a könyvtárban?

Dolgozatom a már létező múzeumpedagógia és könyvtár-pedagógia kapcsolódási pontjait mutatja be saját tapasztalatok és vizsgálódások által.

A folyamatosan alakuló világban fontos, hogy a közgyűjtemények is változtassanak gyűjteményeiken, eszközeiken és módszereiken az adott kornak megfelelően. Ma már az emberek többségét vonzzák a szokatlan, hétköznapitól eltérő újdonságok. Az interaktivitás és gyakorlati tapasztalatok szerzése társadalmi elvárássá vált, s ezeknek a véghezviteléhez szükség van az együttműködésre múzeumok és könyvtárak között. Ez a kapcsolat az, amely által keveredés vehető észre a két pedagógia területben.

A tanulmányban az általános fogalmaktól indulok el a különbségeken és hasonlóságokon át, a múzeumpedagógia könyvtárban való alkalmazásáig. Aktuális példák (Országos Széchényi Könyvtár, Debreceni Református Kollégium Nagykönyvtára és Múzeuma, valamint további együttműködések) felhozásával támasztom alá állításaimat és viszem végig célomat, miszerint, bár a szakirodalomban kevés utalás van rá, de alapvetően létezik a könyvtárakban is múzeumpedagógia. További vizsgálat alá vonom a marketing kérdését, hogy minél több helyen elterjedhessen a múzeumpedagógia széleskörű alkalmazása. Munkámmal szeretnék hozzájárulni a közgyűjtemények pedagógiai módszerének fejlesztéséhez, hiszen ez által több emberhez is el tudna jutni ez a tanulási és egyben szórakozási lehetőség, mellyel akár szabadidejüket is hasznosan eltölthetik.

SZABÓ JÁNOS

Pszichológia
MA, 9. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Révész György
egyetemi docens, PTE BTK*

A tehetség alapkoncepcióinak vizsgálata a magyar felsőoktatásban

A tehetségfejlesztés a társadalmi fejlődés egyik mozgatórugója, ezért fontos kutatási téma. A legelfogadottabb modell szerint (Renzulli-modell) a tehetség négy fontos összetevője: az átlag feletti intelligencia, az átlagot meghaladó speciális képességek, a kreativitás, valamint a feladat iránti elkötelezettség, motiváció. Vizsgálatom azt a célt szolgálta, hogy hallgatói oldalról is legyen rálátásunk a magyar felsőoktatásbeli tehetségfejlesztésre ezen, négy fő tehetségalkotó elem szempontjából. A vizsgálat egy átfogó képet ad ezeken a változókön keresztül a hazai felsőoktatási tehetségfejlesztő programokban részt vevő hallgatókról. A kutatási mintát a felsőoktatási tehetséggondozással kapcsolatban álló hallgatók alkották (N = 207). Az adatgyűjtés online kérdőíves módszerrel történt. Az adatok elemzése lineáris regresszióanalízissel történt, valamint 2 validált teszt eredményeit is összevettem a standard pontszámokkal.

A 4 független változós (a tanulmányi eredmény, a gardner-i intelligenciaként említett készségek, a motiváció, valamint a kreativitás) lineáris regressziós modell alapján elmondható - amely szignifikánsan alkalmazható a függő változóra (a tudományos teljesítményre) – hogy elég gyenge bejósoló erejű, viszont a kreativitás és a tanulmányi átlag szignifikánsan összefügg a tudományos teljesítménnyel. A motiváció tekintetében fordított a tendencia: Vagyis a kudarckerülés az, ami befolyásoló a várt sikerkeresés faktor helyett. A gardneri-faktoroknak az általam mért önbeszámoló formában nincs jelentősége. A kreativitás mérésére a Tóth-féle Kreativitás Becslő Skálát használtam. A kreativitás 9 alfaktorában szignifikánsabban magasabb pontszámot értek el a kérdőívet kitöltő hallgatók a standard értékhez viszonyítva. Az AMS-R (Achievement Motivation Scale-Revalidated) segítségével mértem a sikerorientációt, és a kudarckerülést. A teszt eredményeinek alapján elmondható, hogy a tehetségfejlesztésben részt vevő hallgatók az átlagosnál sikerorientáltabbak, és kevésbé kudarckerülők.

A hallgatói-jövőkép elemzése szerint a tehetséges hallgatók inkább a kedvező munkalehetőséget preferálják a tudományos karrierrel szemben. A kutatás folytatásaként külön elemeztem a tanulmányi eredményt egy második lineáris regresszióanalízisen keresztül. A statisztikai elemzés alapján leszűrhető, hogy a tanulmányi eredmény független a többi tehetség-összetevőtől.

SZABÓ MÁRIA

Informatikus könyvtáros
BA, 6. félév
Eszterházy Károly Főiskola
Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Verók Attila
főiskolai docens, EKF TKTK*

Az informetria tudománya és magyarországi vonatkozásai

A dolgozat az informetria tudományának születését és formálódását vizsgálja, bemutatva a tudományos publikációk történeti fejlődését és a köréjük kialakult statisztikai alapú mérőszámok mutatók használatát. Majd ezen indexelő eljárások leggyakrabban vitatott használata, helytelen alkalmazása kerül bemutatásra, illetve az ennek folyományaként születő újszerű mérőmódszerek közül az elterjedtebbek áttekintése következik. Ezek után a dolgozat az informetria tudományának alakításában rendkívül jelentős magyarországi vonatkozásokat veszi számba, nevesítve világviszonylatban élenjáró tudósainkat és érintve a Magyar Tudományos Művek Tárának, mint legnagyobb tudományos tevékenységet regisztráló adatbázisunknak főbb célkitűzéseit. Zárásképpen a legaktuálisabb trendek közül kerül említésre néhány, melyek bemutatják, hogy mennyire nem meghatározható e tudomány távoli jövője.

SZABÓ ORSOLYA MÁRIA

Pszichológia

MSc, 2. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

*Dr. Gerákné Krasz Katalin
egyetemi adjunktus, BME GTK*

A teljesítményértékelés során adott visszajelzés megfogalmazásának hatása az én-hatékonyságra

A kutatásom kiindulópontja egy gyakorlati probléma: a teljesítmény-visszajelzés során elkövethető azon értékelői hiba hatását tárja fel, amikor magát a személyt értékeljük, és nem az adott időszakban elért teljesítményét. Ezt nem elég csupán expliciten kerülni: a nyelvi kifejezés tartósságára való utalás tetten érhető a megfogalmazás absztraktságában, mint ahogy azt Semin és Fiedler nyelvi kategóriái modellje mutatja. Az elmélet a csoportközi elfogultságban is megjelenik: a pozitív identitás fenntartása érdekében a személyek a pozitív eseményeket absztrakt szinten fogalmazzák meg, míg a negatív eseményeket konkrét szinten. Mivel Bandura elméletében az én-hatékonyság egyik fő forrása a mások által adott visszajelzés az egyén teljesítményéről, a kutatásban felállított hipotézisem szerint egy absztrakt megfogalmazású visszajelzés nagyobb hatást gyakorol az én-hatékonyságra, mint egy konkrét megfogalmazású. Ennek alátámasztására kidolgozott kísérleti eljárásomban a személyeket egy teljesítményhelyzetbe helyeztem, majd előre manipulált visszajelző szövegeket adtam nekik. A szövegeket a megfogalmazás absztraktsági szintje mentén manipuláltam, tartalmilag teljesen megegyeztek, ugyanannyi pozitív és negatív visszajelzést tartalmaztak. Az értékelések előtt és után felmértem a személyek én-hatékonyságát, és ennek változását hasonlítottam össze a konkrét és az absztrakt megfogalmazású szöveget olvasók csoportjában. A hipotézis jelen kutatásban nem igazolódott. Az alkalmazott kísérleti situációt a tapasztalatok alapján felülvizsgáltam, és javaslatot tettem újabb vizsgálati módszer összeállítására.

SZABOLCSI DÁVID

Pszichológia
BA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

SZEKERES-GAÁL BENCE

Pszichológia
BA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Ragó Anett
egyetemi adjunktus, ELTE PPK*

Forgatókönyv alapú sémák hatásai az újszerű események koharens értelmezésére

A forgatókönyv elméletek szerint az emlékezés általánosított, vázaltszerű mentális reprezentációk alapján zajlik. A forgatókönyvek a velünk megtörtént események fő vázát tartalmazzák (Schank, 1999). Az elmélet még tisztázatlan kérdéseinek egyike, hogy az előzetes elvárás mennyiben befolyásolja az észlelt esemény értelmezését, annak későbbi felidézését. Kutatásunkban ezért a forgatókönyvek aktiválódását, és az emlékezeti teljesítményre gyakorolt hatását vizsgáljuk. Egy inkoharens (értelmezhető történettel nem rendelkező) filmelőzetes megtekintése előtt műfaji sémákat aktiváltunk különböző módokon, majd a sémaaktivációs módok hatékonyságát az emlékezeti teljesítménnyel együtt mértük.

Hipotézisek: Amennyiben a képsorok között nincs koherencia, a néző azt az előzetes elvárásai szerint teremti meg. A képsorok értelmezése előzetes kontextusteremtéssel, mind explicit (címkéző) mind implicit (előfeszítő) módon befolyásolható. A koherensebb narratíva egyben jobb emlékezeti teljesítményhez és magasabb tetszési indexhez is vezet. Módszer: A vizsgálat résztvevői egyetemi hallgatók voltak.

Már létező filmekből magunk állítottunk össze filmelőzeteseket. A fő szempont az volt, hogy a jelenetek egymást véletlenszerűen kövessék, ne legyenek tartalmi kapcsolatban egymással.

A koherenciateremtő műfaji sémák alapján egy 2x2-es kísérleti elrendezést alkalmaztunk. Az első elrendezésben előzetesen megneveztük a trailer műfaját (címkézés), a másikban pedig előfeszítő ingert prezentáltunk a célinger előtt. Másik változónk az aktiválandó műfaj, ami vagy akciófilm vagy romantikus komédia volt. Az ötödik (kontroll) feltételben nem aktiváltunk sémát. A sémaaktivációt a célingerrel írt történet klaszterelemzésével és koherenciájának megállapításával mértük. Megállapítottuk a célingerre vonatkozó tetszési indexet is, mint a koherencia közvetett mutatóját.

Eredmények: A kvalitatív adatok elfogulatlan értelmezéséhez az elemzést csak az összes adatfelvétel után, a feltételekre vakon végezzük. A továbbiakban az eredményekkel kapcsolatos elvárásainkat ismertetjük.

Az előzetes kontextusba helyezés hatására magasabb lesz a koherenciamutató. A tetszési index és koherencia együttjárását várjuk a következőképpen: minél nagyobb a koherenciamutató, annál nagyobb a tetszési index. Ugyanezt az összefüggést várjuk az emlékezeti teljesítmény és koherenciamutató között is. Eredményeinkkel pontosabban megérthetjük az előzetes elvárások szerepét az újszerű események értelmezésében.

SZABÓNÉ MIKLA ÉVA

Informatikus könyvtáros
MA, 4. félév
Nyugat-magyarországi Egyetem
Berzsenyi Dániel Pedagógusképző Kar

*Témavezető:
Dr. Murányi Péter
egyetemi docens, NYME BDPK*

A Zala megyei települési könyvtárak helyzete és jövője

A könyvtári rendszer Magyarország legnagyobb intézményesített kulturális rendszere, mely a legtöbb ember számára képes közvetíteni a nemzeti tudásanyagot, ott van nem csak a nagyvárosokban, hanem kevés kivételtől eltekintve a legkisebb falvakban is.

Zala megyében a kistelepülések könyvtári ellátása az elmúlt 50 év során jelentős változásokon ment keresztül, melyet társadalmi, oktatási, technológiai és egyéb tényezők befolyásoltak. Ez hatással volt a könyvtárakkal szemben támasztott használói/fenntartói igényekre is. Dolgozatomban bemutattam a 2005-től Zala megyében működő Könyvtári Szolgáltató Rendszert, annak változásait, törvényi háttérét, problémáit, vizsgáltam a rendszer hatékonyságát, illetve az elkövetkező évek fejlesztési lehetőségeit. A vizsgálat kereteinek meghatározása során a téma bőséges szakirodalmának tanulmányozása mellett a Könyvtári Intézet által közreadott PULMAN Digital Guidelines (2003) magyar változatára támaszkodtam. A 2005–2013 közötti statisztikai adatok elemzésével választ kerestem arra a kérdésre, hogy hatékony volt-e a 2005-től e területen igénybe vehető magas állami támogatás elköltése? 2014-ben megoldottnak tekinthető-e a kistelepülések könyvtári ellátása? A szolgáltatási/finanszírozási forma szorosan követte-e az igények változását? Vannak-e előremutató tervek az elkövetkezendő évekre? Mit gondolnak minderről a megyei és városi könyvtárak vezetői, könyvtárosai?

Mint az a megszólított Zala megyei könyvtárvezetők nyilatkozataiból is kiderül: van még mit tenni a kistelepülések könyvtári ellátása kapcsán. Egyöntetűen jelentős lépésnek tartották a megyei könyvtárak helyzetbe hozását, melynek haszna ugyan egy év távlatában még nem mutatható ki olyan markánsan, de mindenképpen elindult egy folyamat, mely igazi fejlődéssel kecsegtet. Az állami normatíva hatékony elköltése megmutatkozik a szolgáltatások igénybevételének jelentős növekedésében, de a törvényi előírásoknak a községek önkormányzatai sok esetben ma sem tudnak megfelelni.

További vizsgálatok szükségesek ahhoz, hogy kiderüljön, Zala megye települései alkalmasak-e arra, hogy azokat megfelelő szinten betartsák, vagy kezdeményezni kell a jogszabályok módosítását, finomítását, valamint azt, hogy elkészülhessen egy minden fél igényeit kielégítő rendszer, ami lehet, hogy nagymértékben különbözni fog az országban működőktől, de legalább annyira, amennyire Zala megye adottságai különböznek a többi megyétől.

SZALÓKI SZILVIA

Pszichológia
MA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Szegedi-Hallgató Emese
egyetemi tanársegéd, SZTE BTK*

A fotóolvasás emlékezeti kutatása

Dolgozatomban a Paul R. Scheele által védjegyzett olvasási stratégia, a „villámolvasás” egyik lépésének, a „fotóolvasás” technikának feltáró jellegű emlékezeti vizsgálatát írom le. A szerző szerint ez a technika alkalmas arra, hogy segítségével képesek legyünk másodpercenként 25000 szót tudat alatt feldolgozni, amely nagyban megkönnyíti az információ későbbi, tudatos feldolgozását. Hipotézisem, hogy amennyiben a módszer valóban működik, úgy az egy hosszú-távú implicit feldolgozást jelent, amelyet az általam erre a célra kifejlesztett eszközök segítségével kíséreltem meg lemérni. A személyek először szólistákat fotóolvastak, amelyek oldalankénti egy másodperces sebességgel kerültek bemutatásra. A fotóolvasás során a személyek egy speciális nézési fókuszt („fotófókuszt”) segítségével a szöveg mögé fókuszállva dolgozzák fel a bemutatott információt. Mivel azonban így a kép nem a foveára vetül, az nem egy éles és olvasható szöveget közvetít, ezáltal a fotóolvasott információ nem kerül tudatos feldolgozásra. Ezt követően azonnal illetve másnap a résztvevők auditoros formában hallották vissza a korábban fotóolvasott szavak mindegyikét véletlenszerű sorrendben, és megérzésükre hagyatkozva kellett döntést hozniuk arról, hogy a fotóolvasás során hol helyezkedett el az adott szó a képernyőn. A teljesítmény mérőszáma a véletlen találati szinttől való eltérés volt. A második eszköz egy komplex szöveg fotóolvasását, majd a szöveghez kapcsolódó kvíz kitöltését foglalta magában. Ebben az esetben a teljesítményt mind a véletlen szintjéhez, mind pedig egy kontroll csoport teljesítményéhez viszonyítottuk. A kontroll csoport tagjai anélkül válaszolták meg a kvíz kérdéseit, hogy előzetesen bármilyen formában találkoztak volna az eredeti történettel. Eredményeim alapján nem mutatható ki a fotóolvasás teljesítményben megnyilvánuló hatása, azonban ez a módszertani hibák miatt nem szolgál egyértelmű bizonyítékként a feldolgozás hiányáról.

SZALÓKI SZILVIA

Pszichológia
MA, 3. félév
Szegei Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Szegei-Hallgató Emese
egyetemi tanársegéd, SZTE BTK*

A fotóolvasás, mint előfeszítési jelenség vizsgálata

A jelenlegi kutatás célzottan annak vizsgálatára irányult, hogy a Scheele által „fotóolvasásként” jegyzett technikának van-e ténylegesen mérhető, teljesítményben megnyilvánuló hatása. A fotóolvasás során a személyek egy speciális nézési fókusz („fotófókusz”) segítségével a szöveg mögé fókuszálva dolgozzák fel a bemutatott információt. Mivel azonban így a kép nem a foveára vetül, az nem egy éles és olvasható szöveget közvetít, ezáltal a fotóolvasott információ nem kerül tudatos feldolgozásra. Feltételezésünk szerint, amennyiben valóban történik tudat alatti feldolgozás a fotóolvasás során, emlékezeti rendszereinkről való jelenlegi tudásunk alapján annak háttérben kizárólag az ún. előfeszítési jelenség állhat. Az előfeszítési jelenség vizsgálatára klasszikusan leggyakrabban alkalmazott módszer a szótöredék és szótó kiegészítés feladat, ezért kutatásunk során is ezt az eszközt választottuk a fotóolvasás előfeszítési hatásának vizsgálatára. Több eredményünk is abba az irányba mutat, hogy a fotóolvasás valóban fejt ki előfeszítési hatást, ami mind a szavakra adott helyes válaszok arányaiban, mind a személyek teljesítményében tetten érhető és konzisztens hatás. Az előfeszítési hatás fennállását támogatja továbbá a korábbi előfeszítéssel kapcsolatos vizsgálatok során többször megfigyelt és leírt előfeszítés-szógyakoriság kölcsönhatás megjelenése is.

A várttal ellentétben a fotóolvasás teljesítményt serkentő hatása minden esetben a második napra növekedni látszik, vagy akkor jelenik meg először. A jelenlegi kutatás jelentős abból a szempontból, hogy a „Villámolvasás” módszerének két évtizedes fennállása (és tanfolyamokon keresztül történő folyamatos oktatása) óta nem született tudományos igényű kutatás a fotóolvasás működésével kapcsolatban. Továbbá az előfeszítési jelenség irodalmában egyáltalán nem született olyan kutatás, ahol egyszerre 88 szó kerül nem foválisan, nem figyelt módon 4 másodperc alatt bemutatásra. A korábbi kutatási eredményeket figyelembe véve meglepő és új eredmény, hogy ilyen körülmények között is jelen van kimutatható előfeszítési hatás.

SZAMOSI KRISZTIÁN

Szociálpedagógia

BA, 7. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezetők:

Dr. Karikó Sándor

főiskolai tanár, SZTE JGYPK

Jancsák Csaba

adjunktus, SZTE JGYPK

Politikai konformitás és ifjúság

Mi sem aktuálisabb ma hazánkban, mint a fiatalok politikai szintéren való aktivizálódása. Rengeteg esemény indokolja a téma analizálását (választások, új törvénytervezetek, demonstrációk). Valamennyi ágának elméleti bemutatása mellett szubjektív megfigyeléseimmel, észrevételeimmel vezetem fel sokszínűségét és jelenét. Az ifjúság politikai részvételét, érdeklődését, befolyásoltságát vizsgáló témérdek új tanulmányt kiegészítve saját online kérdőíves kutatást készítettem, hogy frissítsem ezen interdiszciplináris jellegű témakört, továbbá azért, hogy ellenőrizzem korábban tett saját állításaimat. Illetve hiánypótlás céljából, a szakirodalmat és eredményeimet összevetve rávetítem a szociálpedagógia szakmájára és tudományára, mely jelentős mértékben elhanyagolta eddig a problémakört. Ez utóbbi kérdéseket interjúkkal vizsgálom, ahol végzős szociálpedagógia szakos egyetemi hallgatókkal és már a szakmában dolgozó személyekkel beszélgettem. Az eredmények nagyban lefedik a már meglévő szakirodalmat, a szociálpedagógia fiatal szakmájában pedig ugyancsak a dolgozatban említett asszociációk, nagymértékű érdektelenség és politikai apátia jellemzői merültek fel.

SZARKA-BÖGÖS RÉKA

Tanító
BA, 7. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Tanító- és Óvóképző Kar

*Témavezető:
Dr. Kolosai Nedda
adjunktus, ELTE TÓK*

Tanulók nevelési értékeinek vizsgálata

A nevelés olyan tudatos tevékenység, konstruktív viszony, mely mindenképpen valamilyen céllal rendelkezik, amely cél megfogalmazása során szükségszerűen értékeket állítunk fel. Az értékek forrása lehet filozófiai vagy pragmatikus, ám a leginkább meghatározó, a gyermekek között dolgozó a szakmájához értő pedagógus (Herbart, 1806).

A pedagógus számára ezért olyan nevelési célok ismerete szükséges, amelyek tudományosan megalapozottak és a hétköznapi nevelői munka során is egyértelműek (Zrinszky, 2000). A nevelési érték a gyermekek optimális fejlődéséhez szükséges nevelői hatásokat jelöli meg, amelyek a pedagógia gyakorlat során bizonyul jónak, hasznosnak, működőképességnek (Pálvölgyi, 2013).

Kutatási céloom hivatásukban dolgozó tanítók nevelési értékeinek feltárása. Kvalitatív kutatásomban több évtizede tanító általános iskolai pedagógusokkal készítettem mélyinterjút. Az interjúk szövegét tartalomelemzéssel dolgoztam fel. A módszerválasztás hatékonynak bizonyult igazán közel kerültem a tanítók élményeinek, tapasztalatainak, nevelési értékeinek megértéséhez. Kutatásom eredményeként a fontos nevelési értékek mellett, azok működése, kontextusa, logikája is világossá vált, sőt azoknak örömeit, nehézségeit és a bevált nevelési módszereket is megismerhettem.

A nevelési értékek mellett a Nemzeti Alaptantervben (2012) összefoglalt értékeket is bemutatom. Kvantitatív kutatásomban, 2014 tavaszán végzett tanító szakos hallgatók értékrendjével vetem össze. A részletes elemzés során kiderült, melyek azok a központilag megfogalmazott értékek, amelyek általánosságban jól jellemzik leendő tanítók értékrendjét, és melyek azok, amelyek kevésbé.

A kvalitatív kutatás interjúiban a tanítók által kiemelt legfőbb érték a tudatos szeretet, amely a kötődés alapja; az örömmel való tanulás, amely elősegíti az optimális fejlődést; illetve a hit, bizalom, amely vonatkozik a gyermek értékes voltára, a tanító egyéni képességeire, illetve a szülővel való kapcsolatra, kommunikációra egyaránt.

Kvalitatív kutatásomban az értékátadási folyamatot vizsgálva a tanító személyes mintája került középpontba. Kutatásom lényeges eredménye szerint a tanító miután felismerte munkájának felelősségét, minél inkább igyekszik megismerni önmagát, reflektálni személyiségére, az őt ért hatásokra, s végül a neveléstudomány által megfogalmazott nevelési értékek, és az adott gyermekcsoport megfelelő fejlődéséhez szükséges célok érdekében célja önmagát is nevelni, formálni, fejleszteni.

SZATHMÁRY FANNI

Pszichológia
BA, 5. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Deák Anita
egyetemi adjunktus, PTE BTK*

Videójátékok és agresszió. Az agresszióra való hajlam és a videojáték preferencia

A következő vizsgálat egy igen aktuális és sürgető témát feszeget: a modern technika, azon belül is a videojátékok és az emberi agresszivitás kapcsolatát. Az elméleti háttérben tárgyaljuk a friss kutatásokat a kérdésben, a videojátékok negatív, illetve pozitív affektusait, illetve beszélünk az agresszió fogalmáról is. A mai napig nem eldöntött a vita a videojátékok ránk gyakorolt hatásaival kapcsolatban, különösen a fiatalabb korosztály tekintetében. Egyre többen tanulmányozzák a tárgyat és talán kijelenthetjük, hogy egyre kevésbé elutasítóan. A technika fejlődésével és beépülésével mindennapi életünkbe, megtanuljuk felhasználni a média új ágazatai által nyújtott lehetőségeket, legyen szó akár a videojátékokról. A kérdés az, hogy az agresszió tekintetében jó, vagy éppen rossz, ha leülünk a számítógép elé és véres küzdelmekbe keveredünk a sok-sok pixelből álló, csupán a virtuális valóságban létező karakterekkel. Az általam bemutatott munkák alapján a videojátékok negatívan befolyásolhatják az iskolai teljesítményt, ronthatják a szociális kapcsolatokat és agresszív gondolatokat ébreszthetnek bennünk, ami függ a grafika realitásától, és hogy mennyire tudunk belehelyezkedni az általuk nyújtott világba. Ezzel szemben felhívhatják a figyelmet a HIV vírus veszélyeire, kiutat jelenthetnek a diszlexiából, illetve proszociális tartalmú változataik csökkenthetik erőszakos késztetéseinket. Ezáltal levezetjük a feszültséget, vagy éppen ellenkezőleg, hosztilisabbá válunk? Többek közt erre a kérdésre kerestük a választ.

Ezen dolgozat által bemutatott kutatásunk során 405 személyt vizsgáltunk, játékpreferenciájuk és a Buss és Perry agresszió skálán, valamint a Harag és Düh Kifejezés skálán elért pontszámuk alapján. Meggyőző eredményeket kaptunk, hogy a nagyobb agressziójú személyek agresszívabb játékokkal játszanak. Ez főleg a „Verekedős” műfaj esetében volt kimutatható, de megjelent a „TPS”-nél (Third Person Shooter) is. Az „FPS” (First Person Shooter) szintén agresszív jellegű típusnál ellenben azt kaptuk, hogy a kevésbé agresszív személyek mutatnak szignifikáns eltérést a kedveltség irányában. Ennek okán megemlítjük az agresszió kiélhetőségének lehetőségét, illetve a játékok nézetének fontosságát a játékelmény és annak következményei szempontjából. Ezen felül tárgyaljuk a játékok agresszivitásának megítélése, és az egyén hosztilitása közti kapcsolatot. Végül beszélünk a kutatás kiterjesztésének további lehetőségeiről és összefoglaljuk a látottakat.

SZELE ANNA SZABINA

Pszichológia
BA, 5. félév
Debreceni Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Kondé Zoltán
egyetemi adjunktus, DE BTK*

A kreatív emlékezet. A felidézés hatékonyságának mérése – a kreativitás, a hétköznapi, metaforikus és „nem tárgy” szavak előhívásának függvényében

Jelen vizsgálat célja a kreatív emlékezet hatékonyságának mérése a kreativitás, a hétköznapi, metaforikus és „nem tárgy” szavak felidézésének függvényében. A vizsgált mintát három gimnazista osztály képezte. Mindegyik osztály kreativitása a TKBS (Tóth, 2011b) és a Torrance-teszt (Zétényi, 1989a,b) egy verbális és figurális részpróbája segítségével került felmérésre. A felidézés hatékonyságának mérése azonban osztályonként különbözött. Az első csoportban csak szavakat láttak a diákok, mind hétköznapi, metaforikus, és „nem tárgy” listákat. A második csoportban szavakat és képeket láttak.

A „nem tárgy” szavak megjelenítése kissé humoros és bizarr formában történt. A harmadik csoportban szintén szavakat és képeket prezentáltam. Azonban nemcsak a „nem tárgy” szavak megjelenítése tért el a hétköznapi formától, de a metaforikus szavaké is. Feltételeztem, hogy a különböző ingeranyag különböző felidézési teljesítmény eredményez, valamint a kreatív kódolást igénylő ingereknél – metaforikus és „nem tárgy” szavak – hatékonyabb felidézés figyelhető meg, melyet a képi megjelenítés is pozitív irányba befolyásol. Továbbá úgy véltem, hogy a kreativitás egyes mutatóin elért magasabb pontszám magasabb felidézési teljesítménnyel jár együtt.

A vizsgálat során beigazolódott azon feltevésem, hogy a képi megjelenítés segíti a felidézést. Azonban a felidézési teljesítmény az ingeranyagok prezentálásához mérten csökkenő tendenciát mutatott. A vizsgálatban résztvevők leginkább a hétköznapi, és legkevésbé a „nem tárgy” szavakra emlékeztek. Ezt okozhatta a koncentráció csökkenése, illetve, hogy a hétköznapi szavak felidézhetősége könnyebb, mint az absztraktaké (Paivio, Yuille és Madigan, 1968).

SZENTE DORINA

Neveléstudományi
MA, 3. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:
Prof. Dr. Németh András
egyetemi tanár, ELTE PPK*

Iskolai rituálék régen és ma

A társadalomtudományi kutatások terén egyre több munka foglalkozik a rituálé jelenségével. Korábbi kutatási területeket tekintve főleg az egyéni szabadság korlátozása, az elnyomás eszközeként vizsgálták. Napjainkban azonban a szociális jellegét emelik ki, amely meghatározó az egyéni és társadalmi élet kialakításában. Nincs egységes elmélete, mivel számtalan társadalmi területen játszik szerepet. A rituálék közösséget teremtenek, cselekedtetnek, szimbolikus tartalma által hozzák létre és szilárdítják meg az identitást. Többek között az intézményes nevelés keretei között is fontos szerepet töltenek be. Kutatásom célja rávilágítani arra, hogy az iskolai ünnepségek forgatókönyv szerű megrendezése hogyan befolyásolja a gyermekek szociális fejlődését, valamint miként lehetetlenítik el a rituálé működését. Ehhez különböző (állami, egyházi, reformpedagógiai/alternatív) általános iskolák honlapjain megtekinthető fotókat elemeztem. A pedagógiai programok, és a szakirodalom áttekintésével bebizonyosodott, hogy az iskolának jelentős felelőssége van abban, hogy a gyermekek hogyan érzik magukat ezeken az ünnepségeken és milyen célt érnek el vele.

SZENTKERESZTY ZSÓFIA

Pszichológia

BA, 6. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Hargitai Rita

egyetemi adjunktus, PPKE BTK

Sziklamászók személyisége a Temperamentum és Karakter vizsgálatának tükrében

Jelen kutatás célja a sziklamászás motivációjának, a tevékenységben résztvevők személyiségének vizsgálata. Korábbi sziklamászásra és extrém sportokra irányuló empirikus vizsgálatok eredményeiből kiindulva az általános- és sziklamászás specifikus énhatékonyság, az önértékelés, a flow-élmény, valamint a Cloninger-féle Temperamentum és Karakter Kérdőív segítségével vizsgáltuk a sziklamászók személyiségét. Az eredmények alapján bebizonyosodott, hogy a sziklamászók alacsony szorongó, újdonságkereső és önirányított személyiségek, akiknél a magas énhatékonyság, flow-élmény és az önértékelés egymással együttjárást mutat. Mindemellett a tevékenység előtti időszakot, valamint a sziklamászás folyamatát nem vizsgáltuk, így a mászás folyamatára és a lezajló változásokra fókuszáló longitudinális vizsgálatok a jövőben további új eredményeket hozhatnak.

SZKÁROSI NIKÉ

Pszichológia
MA, 1. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Harsányi Szabolcs Gergő
egyetemi tanársegéd, SZTE BTK*

A nemi szerepidentifikációból fakadó stressz és a szociokulturális hatások szerepe az izomdiszmorfia kialakulásában

Az izomdiszmorfia jelensége viszonylag új keletű, így csak az elmúlt másfél évtizedben került köztudatba és ezen keresztül a tudományos érdeklődés fókuszába. A főként férfiakra jellemző testképzavarnak a mai napig nincsen általánosan elfogadott diagnosztikai kategorizációja, az elmúlt években heves viták övezték klasszifikációját. Az izomdiszmorfia kialakulásában fontos faktorként határozhatók meg többek között a szociokulturális háttér, valamint a gender role stress (a nemi szerepidentifikációból fakadó stressz) hatásai. Erre vonatkozóan kérdőíves empirikus kutatást végeztünk. Aktívan sportoló, rendszeres testedzést végző 244 fős (84 férfi - 160 nő) mintán vizsgáltuk a gender role stress (GRSS) és a szociokulturális megjelenés (SCA) hatásait az izomdiszmorfia (MMDS) jelenségének összefüggésében. A kutatáson keresztül arra a kérdésre kerestük a választ, hogy az izomdiszmorfia kialakulásában lényeges szerepet játszó gender role stress és a szociokulturális megjelenés hatásai eltérnek-e nők és férfiak esetén. Eredményeink alapján szignifikáns összefüggések mutathatók ki nők és férfiak csoportja között: a nemi szerep-nyomás és a szociokulturális hatások által kiváltott szorongás erőteljesebben befolyásolja a nők testedzéssel és testalakkal kapcsolatos kognitív, érzelmi és viselkedéses válaszait. Közepesen erős korreláció ($r(242)=0,51$, $p < 0,001$; $r(242)=0,50$, $p < 0,001$) mutatható ki jelen minta esetében az MMD, a GRS és az SCA skálák között mindkét nemnél, amely igazolja, hogy az izomdiszmorfia tünetei, valamint a nemi szerepidentifikációból és a szociokulturális hatásokból eredő szorongás között összefüggés húzódik meg.

SZLAMKA ZSÓFIA

Pszichológia
BA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Ujhelyi Adrienn
adjunktus, ELTE PPK*

Webbetegek - Pszichés betegségekkel foglalkozó online közösségek az anonim kommunikáció és nyelvhasználat tükrében

Célok: A tanulmány célja olyan fórumok vizsgálata, melyeken a közösséget egy előre meghatározott viselkedésmód, tünetcsoport produkálásának online térben való bevallása köt össze. A fórumok megközelítése leíró szintű.

A vizsgálat az evészavaros fórumok elemzésével kezdődött, majd terjedt ki más fórumokra, ezek a következők: depresszió, evészavar, kényszerbetegség, skizofrénia, alkoholizmus, droghasználat, borderline személyiségzavar, s a teljes online anonimitás a 4chan nevű weboldalon.

Pennebaker (2011) nyelvelméletére alapozva a vizsgálat célja az, hogy előre meghatározott nyelvi kategóriák mentén írja le a különböző tünetcsoportok köré épülő közösségek nyelvi és motivációs profiljait.

Módszer: Fórumtípusonként 4 angol és 4 magyar nyelvű fórum hozzászólásait vizsgáltam, minden fórumról 30 hozzászólást válogatva.

A tartalomelemzéshez a James Pennebaker nyelvelméletén alapuló Linguistic Inquiry Word Count online hozzáférhető változatát alkalmaztam angol szövegekhez, s a Textplore magyar fejlesztésű szoftvert angol és magyar szövegekhez egyaránt.

Eredmények: A tartalomelemzés során a LIWC alapján a pozitív és negatív érzelmek, az énré tett utalások, a szociális környezet, a névelők aránya, és a kognitív kifejezések kategóriát vizsgáltam, a Textplore segítségével a szövegekben szógyakoriságot és a gyakori szavak szókönyezetét vizsgáltam.

Az evészavaros közösségek nyelvhasználatára például nyelvtől függetlenül az erős én-fókusz, a szociális környezet alacsony bevonása, a jelen- és jövőorientált szemlélet, az evés, a szeretet és a képesség ok-okozati viszonyba rendezése a jellemző, míg az önbevallásos alapon skizofréniával küzdők csoportjára jellemző a pozitív érzelmek csökkenése, a múlt idő kihagyása az elbeszélésből, a polarizált világvélemény, a cselekvő igék csökkent használata.

Konklúzió: Az internet felületet biztosít arra, hogy elakadásokkal küzdő személyek közösséget alapítsanak, s ott egymást támogassák viselkedésük fenntartásában, vagy a megküzdésben. A kutatás reakció a viselkedés internetre való felkerülésére azáltal, hogy a fórumok nyelvi mintázatait, s a nyelvből kinyerhető motivációs faktorokat felfedi. Ennek következő lépcsője lehet annak vizsgálata, hogy a meglévő nyelvi és motivációs mintázat miként fejleszthető – akár az interneten keresztül, működik-e nyelven keresztül a kognitív átteretetés.

SZÖLLŐSI ABA

Pszichológia
MA, 1. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Aczél Balázs
egyetemi adjunktus, ELTE PPK*

Intuitív logika? Magabiztossági értékelések vizsgálata a konjunkciós hiba feladatokon

A döntéshozással foglalkozó kutatásokban már régóta megfigyelt jelenség, hogy az emberek egyes döntési szituációkban nem a normatív szabályoknak megfelelően döntenek, melyek szisztematikusan hibázásokhoz és torzításokhoz vezethetnek. A kettős-folyamat modellek teoretikusai több elméletet is kidolgoztak arra, hogy miért adnak az emberek hibás választ ezeken a feladatokon. Ezek alapja az ún. "kognitív fõsvény" modell, mely szerint az emberek ilyen helyzetben hajlamosak gyorsabb és erőforrástakarékosabb intuitív módon dönteni, miközben nem veszik észre, hogy hibás választ adtak. Ezzel szemben a logikai intuáció elmélete szerint az emberek intuitíven fedezik fel a konfliktust a hibás heurisztikus és a helyes analitikus válaszuk között, még akkor is, ha ezek után nem a helyes döntést hozzák meg. Az elmélet egyik lényeges alátámasztása, hogy különböző torzítási és hibázási feladatokon a válaszadók magabiztossága a válaszuk helyességében lecsökken a kontroll helyzethez képest. Három kísérletben teszteltük empirikusan a logikai intuáció elméletét, melyekben a résztvevők a konjunkciós hiba feladatban hozott döntéseit vizsgáltuk. A munka konklúziója, hogy a magabiztossági értékelések különbségét egyszerűbb pszichológiai mechanizmusokkal parszimonikusabban magyarázhatjuk.

SZÚCS NIKOLETT

Szociálpedagógia

BA, 7. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Mészáros Katalin

óraadó, SZTE JGYPK

Szociális munka az iskolában

Dolgozatomban, melynek témája az iskolai szociális munka, az iskolában folyó gyermekvédelmi munka aktualitását, valamint nehézségeit vizsgálom. Rövid elméleti áttekintés után a hipotéziseim segítségével keresem a szakma mellőzésének, kihasználatlanságának az okát, valamint hogy a gyermekek segítésének érdekében milyen lépéseket lehetne tenni.

Kutatásomhoz több középiskolában, gyermekekkel, oktatókkal, illetve gyermekvédelmi munkát végző szakemberekkel végeztem interjús, valamint kérdőíves felmérést, melynek eredményeit felhasználtam a dolgozatban a minél sokoldalúbb elemzés érdekében.

SZÜCS SZABINA

Andragógia
MA, 9. félév
Debreceni Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Márkus Edina Ilona
Egyetemi adjunktus, DE BTK*

A nem szakmai, általános célú felnőttképzés vizsgálata, különös tekintettel a nyelvtanulásra

A felnőttkori tanulás egyik meghatározó területének mondható az általános célú felnőttképzés, amely témái között megjelenik az alapkompenciák átadása, a kulcskompetenciák fejlesztése, a tanulási képesség javítása, az alapvető munkaerő-piaci ismeretek megismertetése. A nyelvismeret is kulcskompetenciává vált, hiszen az élethossziglani tanulás egyik területét képezve fontos gazdasági igényeket hordoz magában. A nyelvismeret nem csak a diploma megszerzésének egyik követelménye, hanem a hazánkban megjelenő külföldi vállalatoknál is megfigyelhető, hogy elsősorban olyan munkatársakat keresnek, ahol a napi szintű idegen nyelvű kommunikáció nem okoz nehézséget. A hazai munkaerőpiac telítettsége miatt gyakori a külföldi munkavállalás, ahol szintén elengedhetetlen minimum 1, de egyre inkább 2 idegen nyelv ismerete. Az elmúlt két évtized során egyre nagyobb arányban jelentek meg a képzési programok között. A nyelvi programok számának növekedését segítette elő a „Tudásod a jövőd” TÁMOP 2.1.2 projekt is, ahol az informatikai kompetenciák fejlesztése mellett az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztése jelent meg.

Ennek a pályamunkának a célja az általános célú felnőttképzés elméleti hátterének a bemutatása; a hazai nyelvi képzések helyzetének feltárása. A nyelvi célú képzések vizsgálata a FAT által akkreditáltatott nyelvi képzési programok és nyelvi képző intézmények adatbázisának 2006-os és 2013-as adatait alapul véve; a 2014-es felnőttképzési engedéllyel rendelkező képzési programok adatbázisára építve, valamint az említett 2013-as és 2014-es adatbázisokat érintő eredmények összehasonlítása révén. A pályamunka további célja a Debrecenben nyelvi képzéseket indító intézmények jellemzőinek vizsgálata, a nyelvtanítás szervezésével foglalkozó szakemberek véleményének, tapasztalatainak megismerése, a debreceni nyelvtanulási szokások feltárása, a szervezetek szakmai vezetőivel készített interjúk elemzésével.

TAKÁCS MARCELL

Pszichológia

BA, 6. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Kövi Zsuzsanna

egyetemi tanársegéd, KRE BTK

Munkapszichológiai problémák megközelítése új módszerekkel

Jelen dolgozat célja a szervezeti elkötelezettség és a személyiség közötti összefüggések feltárása volt változó- és személy-orientált módszerekkel. Vizsgálatomhoz egy 1624 személyt magába foglaló, 9 magyarországi nagyvállalat leányvállalatának dolgozóival felvett adatállományt használtam. A vizsgálati személyek a Meyer és Allen (1997) féle szervezeti elkötelezettség kérdőívet és a Zuckerman, Kuhlman és Aluja alternatív ötfaktoros személyiségkérdőívet (ZKA-PQ) (Aluja et al., 2010) töltötték ki online. Az adatállományon korrelációs és regressziós vizsgálatot, valamint modell alapú klaszterelemzést végeztem. Eredményeim arra világítottak rá, hogy gyenge kapcsolat van az alternatív ötfaktorú modell személyiségfaktorai és a szervezeti elkötelezettség komponensek között. A személyiség alfaktorok és a szervezeti elkötelezettség komponensek kapcsolatát tekintve a munkabírás és az érzelmi ($r=0,433$), illetve normatív elkötelezettség ($r=0,325$) között, valamint a pozitív érzelmek és az érzelmi elkötelezettség ($r=0,302$) között érte el a korreláció mértéke a közepes szintet. A legjobb előrejelezhetőséget a munkabírás mutatja az érzelmi elkötelezettség (19%), és a normatív elkötelezettség tekintetében (11%-os). A klaszterelemzés során nyolc elkötelezettség profil volt azonosítható, melyek mindegyikét egy-egy sűrűségfüggvénnyel leírva valószínűségi klasztertagságot képezhetünk. A sűrűségfüggvény- és valószínűségi változókat a személyiségfaktorokkal korreláltatva a legnagyobb kapcsolat a valószínűségi változó és a munkabírás ($r^2=0,263$) a pozitív érzelmek ($r^2=0,198$) és az ellenségesség ($r^2=0,193$) esetében látható. Eredményeim rávilágítanak arra is, hogy az elkötelezettség és személyiség összefüggéseinek vizsgálatában hasznos kiegészítő módszer a modell alapú klaszterelemzés, mivel az azonosított modell pontosabb képet ad a kapcsolatok minőségéről, mint a korrelációs és regressziós kapcsolatvizsgálatok.

TÁLAS ÁGNES

Andragógia

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

*Dr. Arapovics Mária
egyetemi adjunktus, ELTE PPK*

Ökogazdálkodás és népfőiskola

Napjainkban egyre fontosabbá válik a fenntartható fejlődés, az élet öko-szemléletű értelmezése. Egyre tudatosabban választjuk meg, hogy mit eszünk, egyre jobban figyelünk környezetünk védelmére. Kutatásom arra irányult, hogy a Nógrád megyei fiatalok (16-35 éves korosztály) körében kérdőíves vizsgálattal felmérjem mennyire nyitottak az öko-szemléletre, részt vennének-e ezzel kapcsolatos képzésen. Öko-szemléletű hazai és dán népfőiskolák gyakorlatát vizsgáltam, annak érdekében, hogy a jövőben a tapasztalatokat figyelembe véve egy népfőiskolai módszereken alapuló, szemléletformáló, hazai viszonylatban életképes képzési programot dolgozzak ki a szemlélet népszerűsítésére, átadására.

A kutatásba a fiatalok mellett, gazdálkodókat is bevontam, így kisebb mintán körükben is végeztem kérdőíves vizsgálatot, valamint szakmai interjút készítettem a megye egyik falugazdászával. Személyes tapasztalataim szintén fontos szerepet játszottak, 3 hónapot töltöttem a Nordfyns Népfőiskola Green Future tanfolyamán, aminek tanáraival és diákjaival készítettem interjút. Ezen kívül további két öko-szemléletű dán népfőiskolán jártam. Itt fogalmazódott meg bennem a két terület összekapcsolása.

A nemzetközi és hazai történeti és jelenkori vizsgálat alapján beigazolódott, hogy a grundtvigi szemlélet és a gazdálkodás szoros kapcsolatban állnak egymással, amelyet dán és magyar példák is alátámasztanak. Dániai tapasztalataim alapján megállapítható, hogy a hosszú tanfolyamok biztos háttérrel adnak az öko-szemlélet átadásának, amely az ott töltött idő mennyiségének, a bentlakásos formának és a módszereknek köszönhető. Magyarországon a gazdasági-kulturális háttérrel tekintve nincs lehetőség nagyobb célközönséget kiszolgáló, hosszabb távú, bentlakásos képzések folytatására. Célszerű itthon rövidebb egységekre bontott kurzusokat tartani. Ezt igazolta a Nógrád megyei fiatalok körében végzett kérdőíves vizsgálat eredménye is, hiszen a válaszadók nagy része élethelyzetüket, anyagi körülményeiket figyelembe véve kevés időt, pénzt és energiát tudna tanulásra fordítani. A kutatás során kiderült, hogy többségük (64,6%) hallott már a fenntartható fejlődésről, de túlnyomó részük (90%) szívesen bővítené ismereteit a témában. Az eredményeknek megfelelően leginkább egy praktikus ismereteket célzó, havi 1-2 alkalmat igénylő, teljes vagy résztámogatással végezhető, lakóhelyhez közeli képzés indítása lenne a legideálisabb – a kitöltők visszajelzése alapján – ami a népfőiskolai hagyományokat követné és erősítené.

TINCU JÚLIA

Gyógypedagógia

BA, 4. félév

Babeş-Bolyai Tudományegyetem

Pszichológia és Neveléstudományi

KÜRTI ANITA

Gyógypedagógia

BA, 4. félév

Babeş-Bolyai Tudományegyetem

Pszichológia és Neveléstudományi Kar

*Témavezető:
dr. Orbán Réka
egyetemi adjunktus, BBTE*

Olvasás és szövegértési nehézségek kiküszöbölésére kidolgozott társas tanulási program hatékonyságának vizsgálata III. osztályos tanulóknál

A társas tanulás során két vagy több tanuló alkot egy csoportot a közös tanulás érdekében, mely során tutor és tutorált szerepeket töltenek be.

Kutatásunk célja az olvasás és szövegértési nehézségek kiküszöbölése társas tanulási program által.

Hipotézisünk szerint a társas tanulási stratégiák hatékonyabbak, mint a hagyományos módszerek az olvasásában és szövegértésében.

Célcsoportunk III. osztályos normál oktatásban résztvevő, jó és gyengébb olvasási készségű tanulók. A két hetes beavatkozás tíz alkalomból áll. A kísérleti csoport tagjai párban dolgoztak a társas tanulási program elveit követve. A kontroll csoporttal mi végeztük el ugyanazokat a feladatokat, a hagyományos oktatási módszernek megfelelően. A beavatkozás hatására csupán a szövegértésben mutatkozott javulás. Eredményeinkkel fel szeretnénk hívni a figyelmet a társas tanulás fontosságára és hatékonyságára.

TÓTH ALIZ

Óvodapedagógus
BA, 5. félév
Eötvös József Főiskola
Szegedi Úti Campus

*Témavezető:
Borszéki Szabolcsné Gábris Virág
főiskolai tanársegéd, EJF Szegedi Campus*

Társadalmi dadogás - A dadogás gyakoriságának vizsgálata a kiskunhalasi roma és magyar származású óvodás gyermekek között

A dadogás a beszéd folyamatosságának zavara.

A dadogás okait sokan kutatták. Pályamunkámban a környezet hatásának következtében kialakuló beszédritmus zavarra vonatkozó kutatás mentén - mely Bullen, Johnson és Snidecor nevéhez fűződik, akik olyan indián törzseket vizsgáltak, ahol nincsenek dadogók (1) és ahol a kutatók arra a megállapításra jutottak, hogy azokban a törzsekben, ahol hiányoznak a teljesítményre, a beszédre vonatkozó társadalmi elvárások, a gyermekek szabadabban nőnek fel, a szülők nem támasztanak velük szemben magas elvárásokat, nem szoronganak, nem siettetik gyermekük fejlődését, és gyakran kerülnek testi kontaktusba a gyermekükkel, valamint a beszédnek nincs olyan kitüntetett szerepe, mint a nyugati kultúrákban, ott nincs jelen dadogás - arra fókuszálok, hogy a magyarországi cigányság körében milyen gyakori jelenség a dadogás?

Ugyanis a cigány közösségek és a fentiekben említett indián törzsekről leírtakat összehasonlítva párhuzamot vélek felismerni.

Hipotézisem: a roma családok gyermekei közt arányukat tekintve jóval kevesebb dadogót találunk, mint nem roma (a többségi társadalmi – magyar) kortársaik körében. Vizsgálatomat a lakóhelyemen, Kiskunhalason végeztem, ahol a város összes óvodáját számba véve gyűjtöttem adatokat arra vonatkozóan, hogy az utóbbi évtizedben hány dadogó roma, illetve magyar származású gyermeket regisztráltak.

A társadalom szomatizáló hatása összefüggésbe hozható a dadogás kialakulásával? A cigány társadalom szabadelvű nevelői attitűdje, engedékenysége és a gyermekekkel való szoros testi kapcsolata lennének azok a leghangsúlyosabb tényezők, amelyek tulajdonképpen megakadályozzák a dadogás kialakulásának a lehetőségét a roma gyermekeknél?

TÓTH DORINA ANNA

Neveléstudományi MA
MA, 7. félév
Debreceni Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Rébay Magdolna
egy. adjunktus, DE BTK*

Tanítók fronton, tanítók otthon – Mikrotörténeti perspektívák az első világháborúból

Kutatásomban az első világháborúban katonáskodó, illetve a háborús évek alatt otthon tanító tanítókat vizsgáltam. A fronton lévő katonatanítók többsége tartotta a kapcsolatot családjával és régi iskolájával, diákjaival is. A tanítóra - bárhol legyen - új feladatok vártak a háború alatt. A fronton élete megmentése volt a célja, míg az itthoni tanítóknak vigasztaló, tanácsadó szerep jutott. A besorozott tanítókat pótolni kellett az országban, ez többé-kevésbé sikeresen megvalósult. A magyar tanítószázad együvé tartozását nem rendítette meg a tanítószázad kettészakadása. Tükröződik az összetartás a katonai levelekből, a korabeli pedagógiai sajtókból is.

TÓTH HENRIETTA

Informatikus könyvtáros

MA, 4. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető:

Dr. Verók Attila

főiskolai docens, EKF TKTK

Georgius Agricola (1494–1555) műveinek előfordulása magyarországi könyvtárakban

Georgius Agricola, eredeti nevén Georg Bauer 16. századi német, humanista tudós volt. Több tudományterületen is maradandót alkotott, de elsősorban, mint az „ásványtan atyját”, a bányászati-kohászati tudományosság úttörőjét tartják számon. Ő volt az első, aki a földtudományokkal kapcsolatos ismereteket rendszerezte. Főműve a „de re metallica” azaz a „Tizenkét könyv a bányászatról és a kohászatról” évszázadokon keresztül nélkülözhetetlen kézikönyv volt a műszaki felsőoktatásban.

A Selmeci Műemlékkönyvtár gyűjteményében, mely ma a Selmecbányai Bányászati és Kohászati Akadémia jogutód intézményében a Miskolci Egyetemen van – ahol dolgozom – Agricola műveinek 16. századi, művészien illusztrált első kiadásai is megvannak. Ezek a munkák érdekessé teszik a korabeli bányászat és kohászat tanulmányozását. Lapozgatásuk kíváncsivá tesz, vajon a múltban is érdekelték-e ezek a művek az embereket. Dolgozatomban így hát erre a kérdésre kerestem választ, hogy e humanista, bányászati-kohászati szakíró művei mely magyarországi könyvtárakban fordultak elő a megjelenésük óta eltelt évszázadok során és ma mely gyűjteményekben őriznek belőlük példányokat.

A választ az olvasmánytörténet jegyzékszerű forrásainak tanulmányozása adta meg, azaz magyarországi egyházi és magángyűjtemények katalógusainak, könyvjegyzékeinek, leltárjegyzékeinek, hagyatéki összeírásainak módszeres áttekintése.

A ma Magyarországon felélénkülő hungarika kutatások körébe is jól beleillik a humanista természettudós munkásságának, művei magyarországi előfordulásának vizsgálata, mivel ezek a munkák számos magyar vonatkozást tartalmaznak.

Azok a dokumentumok, melyek a kutatás legfontosabb forrásaiként szolgáltak a szegedi József Attila Tudományegyetem könyvtártörténeti kutatásai eredményeként jelentek meg az „Adattár a XVI-XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez” című sorozat keretében. E jegyzékekben talált Agricola művekre vonatkozó bejegyzések összegyűjtésével végül képet kaptam arról, hogy mennyire volt ismert a humanista munkássága saját korában és utókorában Magyarországon. Az adatokat a gyűjtemények típusa (magán, egyházi, intézményi), azon belül a tulajdonosok társadalmi helyzete szerint rendszereztem. Megállapítottam, hogy előfordultak a művek arisztokraták, főpapok, polgárok, tudósok gyűjteményeiben is, egyházi és iskolai könyvtárakban is a 16. századtól egészen a 18. századig az ország egész területén.

TÓTH ISTVÁN

Pszichológia
BA, 3. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

FOGARASSY LEVENTE

Pszichológia
BA, 3. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Kövi Zsuzsanna
egyetemi tanársegéd, KRE BTK*

**Élményterápiás módszerek és természetes környezet hatása spiritualításra,
szorongásra és affektív állapotra az SSDT tükrében**

A kutatásunk célja az volt, hogy magyar mintán, empirikus kutatási eredményekkel támasszuk alá azokat a szakirodalomban fellelhető téziseket, miszerint az élményterápiás gyakorlatokat végző és természetes környezeti hatásoknak kitett vizsgálati személyek szorongása csökken, pozitív érzelmeik felerősödnek, a negatívak ezzel szemben lecsökkennek és spirituális jóllétük javul. A mintát a felnőtt (18 év feletti) magyar populációból merítettük, a teljes minta 73 fő (N=73), ami összesen 7 túravezető páros által szervezett standard, élményterápiás programon gyűlt össze. A mintaméret megfelelő, azonban a mintaválasztás szubjektivitása (közösségi oldalakon való hirdetés és személyes megkeresés) rontotta a minta reprezentativitását. A méréseket kérdőíves, önbevallásos eljárásokkal és projektív tesztekkel is végeztük, hatásvizsgálati elrendezésben. A két tesztfelvétel között a résztvevők egy 4 órás erdei kirándulás keretében élményterápiás feladatokban vettek részt, egyénileg vagy csoportban. A kirándulás hatásainak mérésére használt mérőeszközök (PANAS – affektivitás, STAI – szorongás, SHALOM – spirituális jóllét és az SSDT, azaz 60 másodperces körteszt – mint projektív komponens) eredményeinek statisztikai elemzése után mindenhol szignifikáns eltéréseket tapasztaltunk, ami alátámasztotta az előzetesen megfogalmazott hipotéziseket. A megfigyelt jelenségek ilyen markáns hatásának megjelenése és az egybehangzó szakirodalmi adatok arra engednek következtetni, hogy egy valószínűsíthetően a magyarországi, felnőtt populációra (is) univerzális jelenségekkel van dolgunk, bár mindenféleképpen további kutatások szükségesek az egyértelmű következtetés levonásához a jelen kutatás mintavételi hibáinak kiküszöbölésével, és a pontos hatásmechanizmusok elkülönítésével.

TÓTH KITTI

Pszichológia
BA, 5. félév
Debreceni Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Péter-Szarka Szilvia
egyetemi adjunktus, DE BTK*

A szemlélet és a felnőttkori mentális egészség kapcsolatának interkulturális vizsgálata

Carol Dweck (2006) elmélete, a Szemlélet (Mindset) legfontosabb mondanivalója, hogy erőfeszítések révén mindenki képes fejlődni. Az embereket az alapján különbözteti meg, milyen kognitív tartalmakkal rendelkeznek értelmi képességeikről, fejleszhetőnek tartják-e azokat vagy adottaknak, melyeken nem képesek változtatni. Dolgozatomban kérdőíves módszerrel vizsgálom a szemléletet és annak kapcsolatát a reménnyel, az étellel való elégedettséggel, az életcéllal és a flow élmények gyakoriságával. Ha ezek a változók együttjárást mutatnak, akkor feltételezhető, hogy a szemlélet megváltoztatásával javulást érhetünk el a mentális egészséget illetően. Vizsgálatomban 448 fő (362 fő magyar és 86 fő amerikai nemzetiségű személy) vett részt. Az eredmények szerint a mentális egészség általam vizsgált változói tekintetében az amerikaiak nagyrészt szignifikánsan jobb értékeket értek el (AHS: $W=12391,5$; $p=0,003$; SWLS: $t=-2,99$; $df=446$; $p=0,003$; PIL: $t=-2,45$; $df=446$; $p=0,01$; Flow: $W=15623$; $p=0,96$), azonban a szemléletet illetően nincs jelentős eltérés a két minta között ($t=1,41$; $df=446$; $p=0,16$). A mentális egészség mutatói egyik mintán sem mutattak együttjárást azzal, hogyan vélekednek a vizsgálati személyek értelmi képességeik fejleszhetőségéről. Ezekből arra a következtetésre juthatunk, hogy a két minta közötti eltérések alapja feltételezhetően nem a szemléletbeli különbség. A jövőben érdemes lehet a fejlődésorientáltságot az intelligenciától kevésbé specifikus nézőpontból vizsgálni.

TÓTH TAMÁS

Neveléstudományi

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Dr. Mészáros György

egyetemi tanársegéd, ELTE PPK

A társadalmi egyenlőtlenségek termelése - A neoliberális diskurzus oktatási és gazdasági reprezentációjának kritikai elemzése a társadalmi egyenlőtlenségek tükrében

Elméleti kutatásom alapját az a társadalmi feszültség adja, mely a társadalmi egyenlőtlenségek és a példátlan fejlődést produkáló gazdasági növekedés között feszül. Írásomban a neoliberalizmus filozófiájának kritikai elemzésén keresztül kísérlem meg bemutatni annak gazdaságra és oktatásra, illetve ezeken keresztül az egyenlőtlenségekre gyakorolt hatását. A neoliberalizmus piaccgazdaságra gyakorolt hatásának kritikai vizsgálata során a gazdasági folyamatok olyan működési logikáit sikerül leleplezni, melyek a - neoliberális narratívával ellentétben - nem a jólét megteremtését, hanem az egyenlőtlenségek termelését indukálják. Az elemzés arra is rámutat, hogy (1) a piaccgazdaság működési logikájában az imént említett folyamat nem a gazdaság hibás működésének tüneti jelensége, hanem éppen annak olajozott működéséből fakadó, szándékolt eredmény; továbbá (2) e társadalmi egyenlőtlenségeket termelő folyamat csak úgy működtethető sikeresen, ha megfelelő társadalmi legitimációja van. E legitimáció megalapozásához az egyik legalkalmasabb társadalmi alrendszer az oktatás.

A neoliberalizmus oktatáspolitikára gyakorolt hatásának vizsgálata ellentmondásos folyamatokra mutatott rá. A pályamunka alappremisszájából kiindulva - miszerint a társadalmi egyenlőtlenségek a piaccgazdaság szükségszerű termékei - a kritikai elemzés során két, a neoliberális oktatáspolitikát meghatározó alapérték kerül feloldhatatlan ellentmondásba: a munkaerőpiaci illeszkedés és a méltányosság. Miután ugyanis a piaccgazdaság egyenlőtlenségeket termel, a gyermekek minél hatékonyabb munkaerőpiaci kilépésének támogatása hozzájárul az egyenlőtlenségek termeléséhez. Ebben a folyamatban az oktatás méltányossága és a hozzá fűzött társadalmi változás reménye a munkaerőpiac áldozatává válik. A kritikai elemzés arra a következtetésre vezet, hogy a gazdaság számára lényegtelen, hogy az oktatási rendszer méltányos-e, vagy sem, ugyanis amíg a kimeneti céljaihoz a munkaerőpiaci igények minél eredményesebb kielégítése is hozzátartozik, addig az egyenlőtlenségek fenntarthatóak pusztán a piac működtetésével. A pályamunka végén a kurrens pedagógiai gondolkodás piaccgazdasághoz való reflektálatlan idomulásának bírálatán túl, a kritikai pedagógiában rejlő forradalmi potenciál, a kritikai tudatosság kialakításának pedagógiai folyamata kerül bemutatásra. A dolgozat arra a következtetésre jut, hogy a kritikai tudatosság kialakítása az ifjúságban a társadalmi-gazdasági feltételek megváltoztatásának potenciális alapja lehet.

TÓTHNÉ VESZTERGOMBI KRISZTINA

Tanító

BA, 8. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Tanító- és Óvóképző Kar

Témavezető:

Dr. habil. F. Lassú Zsuzsa

tanszékvezető egyetemi docens, ELTE TÓK

Természettudományos nem - Létezik?

Háttér és célkitűzés: Bár a nők emancipációja vitathatatlan és a koedukált oktatás ma már a nyugati világ nagy részén általános, mégsem váltotta be maradéktalanul a hozzá fűzött reményeket. A reálterületeken továbbra is tapasztalható nemi szegregáció, ami a tudományos fokozatok szintjével egyenes arányosságot mutat. Ennek az egyenlőtlenségnek az okai a köznevelésben is kereshetők. Kutatásunkban a középiskolai reáltanárok szemszögéből vizsgáltuk a két nem közötti tanulásbeli különbségeket, a nemek szerint differenciáló oktatás szükségességének kérdését.

Módszer: Félig strukturált interjúk (N=39) tartalomelemzésével vizsgáltuk meg a tanárok fiatalokról alkotott képét. Tartalmi csomópontok: tanulásbeli teljesítmény, kognitív képességek, tanulási stílus, motiváció.

Eredmények:

1. A tanárok véleménye nemileg differenciált.
2. Mindkét nemből leírható az átlagtól való eltérés.
3. A tanárok a lányok és fiúk között tanulásbeli különbségeket tapasztalnak, mégsem próbálják ehhez igazítani pedagógiai módszereiket.
4. A differenciálást diszkriminációként értelmezik.

Következtetések: A differenciálás elmélete és gyakorlata nincs megfelelő hangsúllyal jelen a megkérdezett pedagógusok módszertanában, a mintánkban szereplő tanárok tananyag központú oktatást valósítanak meg. Ez az egyéni érdeklődéssel és a gondolkodás orientációjával összefüggően eredményezheti és felerősítheti a reálterületek nemi polarizálódását. Módszertani újításokkal megsegíthető a reálterületeken és a magasabb tudományos szinteken a nemek részvételének kiegyenlítődése és így az esélyegyenlőség megvalósulása.

TÖRÖK CSENGE

Pszichológia
BA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

HORVÁTH KATA

Pszichológia
BA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezetők:

Dr. Janacsek Karolina
egyetemi adjunktus, ELTE PPK

Dr. Németh Dezső
habil. egyetemi docens, ELTE PPK

A dorzolaterális prefrontális kéreg stimulációja az alvással interakcióban modulálja a szekvencia-memória hosszú távú megtartását

A környezeti mintázatok és együttjárások felismerésével lehetővé válik a környezeti változások adaptív előrejelzése. Ezek a folyamatok fontos szerepet játszanak az automatikus viselkedésekben és segítik a motoros, kognitív és társas készségek elsajátítását, ezért fontos, hogy feltárjuk ezek idegrendszeri és pszichológiai hátterét. A mintázatok és együttjárások tanulása jól modellezhető az implicit, nem-tudatos szekvencia-tanulás segítségével. Előzetes eredmények kimutatták, hogy ebben központi szerepet játszik a prefrontális kéreg (PFC), de a féltekék eltérő szerepe még feltáratlan, mind a tanulás, mind a konszolidáció folyamatában. Kutatásunk célja az volt, hogy közvetlenül megvizsgáljuk a jobb és bal dorsolaterális PFC (DLPFC) szerepét az implicit tanulásban. Nem-invazív anodális transzkraniális egyenáram stimulációt (tDCS) alkalmaztunk, mellyel direkt módon tudjuk manipulálni a neurális excitabilitást a stimulált agyi területen. Az implicit tanulást egy probabilisztikus szekvencia-tanulási feladattal (ASRT) mértük. A teljesítményt a stimuláció alatt és 12 óra elteltével is teszteltük. Ez a 12 órás késleltetés a csoport felénél tartalmazott alvást, a másik felénél nem (reggel-este, este-reggel design), annak érdekében, hogy teszteljük az alvás és agyi stimuláció interakcióját. Az eredményeink azt mutatják, hogy a jobb DLPFC stimulálása akkor vezet eredményesebb konszolidációhoz, ha a tanulást alvás követi, ezzel szemben a bal DLPFC stimulálása akkor vezet eredményesebb konszolidációhoz, ha a tanulást nem követi alvás. Eredményeik mélyebb betekintést nyújtanak az implicit szekvencia-tanulás és konszolidáció neurokognitív hátterébe, továbbá hozzájárulhatnak memória és tanulást fejlesztő technikák kidolgozásához, egészséges és klinikai csoportok számára.

TRANKÓ IDA MÁRIA

Andragógia
BA, 6. félév
Eszterházy Károly Főiskola
Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Tengely Adrienn
főiskolai docens, EKF TKTK*

A szécsényi ferences rendi kolostor rendszerváltás utáni visszatérése, és a mai tevékenysége közösségi szintéren, közösségépítő, nevelő munkája

A szerzetesek hivatásuknál fogva a társadalom és a haza önkéntes, áldozatkész munkásai, így minden kolostor kultúrközpont is. A kolostorok a történelem folyamán mindvégig lüktetést, történést adtak a környezetüknek, körülöttük és általuk alakultak a városok, valamint mindvégig kulturális és valláserkölcset szolgáló hatásuk is volt. A ferences rend 1223-as létrejötte óta apostoli tevékenységet, missziókat, szegény- és betegsegítő tevékenységeket, tudományos és nevelő munkálatokat végez. Rendházaink, plébániáink, oktatási és szociális intézményeik, alapítványaik jól szervezett országos hálózatot képeznek.

Magyarországon 1233-ban jött létre az önálló rendtartomány Ferencesek Magyarországi Rendtartománya néven és jelenlétük ma országosan mintegy ötven helyszínen valósul meg. Tevékenységüket félezer állandó munkatárs segíti, aktív önkénteseik száma ennek többszöröse. A ferencesek százezreket érnek el, működésük össztársadalmi hatással bír. „Aliis proficere”, másnak is javára kell lenni, hangzik a szent ferenci program: élni az országért, élni a lelkekért. Ez a program valósította meg a szécsényi kolostort is. Az 1332-ben létrejött szécsényi ferences rendi kolostor és rendház a közel 700 éves története folyamán szilárdan átvészelt a zűrzavaros történelmi megpróbáltatásokat. A jogi viták, felkelések, háborúk, török hódoltság, a protestantizmust terjedése és a belső politikai viszályok nem törték meg a rend fennállását és szakadatlan működését.

A II. világháború (1939- 1945) után a szovjet megszállás következtében 1950-ben az Elnöki Tanács megvonja a szerzetesek működési engedélyét hazánkban. 1989-ben hatályon kívül helyezi az 1950-es rendelkezést. Ezzel ismét megnyílik a lehetőség a szerzetesrendek működésére, majd 1989 után a tartományfőnök támogatásával felújították és benépesítették újra a szécsényi épületgyűttest.

Az egyházak életképességének legfontosabb feltétele, hogy a 21. század közösségszerveződésének irányait felismerjék, s azokat kövessék. Így a ferences rend Szécsényben élő tagjai is a szociális munkákon kívül nagy szerepet vállalnak a lakosság életében művelődés és hasznos időtöltés területén. Programjaik színesek, minden korosztályú és műveltségű lakost Szécsényből és a környező falvakból bevonnak. Ezekkel a rendezvényekkel a rend tagjai kiegészítő pedagógiai és közösségépítő feladatokat látnak el. Könyvtárakkal, levéltárakkal és rendszeres programjaikkal a kulturális örökségvédelem területén vállalnak jelentős szerepet.

TURBÁN LILIÁNA

Pszichológia

BA, 5. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Hámori Eszter

Egyetemi docens, PPKE BTK

A testvérkapcsolat vizsgálatának lehetőségei egyéni és közös rajzvizsgálattal - kisiskolás gyermekeknél és testvéreiknél.

Kutatásom középpontjában kisiskolás gyermekek és testvéreik kapcsolatának vizsgálata áll projektív vizsgálati módszerekkel. A vizsgálatban összesen 19 testvérpár vagy trió vett részt, ahol az egyik testvér 8-11 éves, alsó tagozatos általános iskolás volt. A projektív eljárások mellett a kisiskolás korú gyermekekkel a Gyermekeviselkedés Kérdőív (Gáboros, 1996) szülői és önkítöltő változata is felvételre került. Közös rajzvizsgálati helyzetben vizsgáltam a testvérek együttműködését, mindamelllett, hogy a közös rajzvizsgálat eredménye, a rajz, mint produktum szintén elemzésre került. Házat rajzoltak közösen a gyermekek, így képet kaphattam a testvérek otthonnal kapcsolatos gondolatairól, érzéseiről. Ezen kívül a testvérpár tagjai egyéni rajzokat is készítettek: „Rajzolj egy testvérpárt, amint csinálnak valamit!” – a kinetikus családrajz mintájára, melyhez egy előző kutatás adta az ötletet (lásd TURBÁN, 2012).

Elsődleges célom az volt, hogy áttekintsem, a testvérkapcsolat mely tényezői és hogyan befolyásolták az együttműködést, valamint a gyermekek egyéni munkáit, rajzait, másrészt az, hogy e két vizsgálati módszerben kapott eredményeket összevetsem – vajon a testvérek együttműködése összhangban volt azzal, ahogy a testvérek egyéni rajzaik alapján a kapcsolatáról vélekednek? Mint később látni fogjuk, sok esetben e két vizsgálati módszer nem mutatott összefüggést, mely érdekes felvetésekre ad lehetőséget. Ugyanakkor mind a közös, mind az egyéni rajzvizsgálat esetében elmondható, hogy a testvérkapcsolat bizonyos jellemzői (például a korkülönbség vagy a testvérsorban elfoglalt hely) egyes rajzi jegyekkel, illetve közös rajzvizsgálati helyzetben mutatott reakciótypussal szignifikáns együttjárást mutatott, például az idősebb lánytestvéreknél szignifikánsan gyakrabban megjelent a konstruktív tanítás reakciója, mint fiatalabb testvéreiknél. Azon gyermekeknél, akik kitöltötték a Gyermekeviselkedés Kérdőívet, a kérdőív és a rajzvizsgálati eljárás összefüggéseit is vizsgáltuk. Bár szignifikáns eredmények nem születtek, bizonyos tendenciaszerű eredményeket láthatunk: például a kritikus pontszámmal rendelkező gyermekek együttműködésénél látunk csupán agresszív reakciókat a közös rajzvizsgálati helyzetben.

TURNER ANDREA

Pszichológia
BA, 6. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Albu Mónika
egyetemi adjunktus, KRE BTK*

Mit tudnak a szinkrontolmácsok, amit mi nem? A Baddeley-féle munkamemória modell és a kreativitás tükrében

Bevezetés: A szinkrontolmácsolás, mint a kétnyelvi kontroll extrém aspektusa kiváló kognitív teljesítményt és kreatív nyelvi produkciót igényel. Kétnyelvűekkel folytatott vizsgálatok nyomán igazoltnak látszik az a feltételezés, miszerint átlagosnál jobb komplex munkamemóriával rendelkeznek, valamint, hogy kreatívabbak az átlagpopulációnál. Tolmácskutatásokban egyelőre még nem tisztázott sem a fonológiai hurok szerepe, sem az, hogy a komplex végrehajtó funkciók mely komponensei működnek kiemelkedően szinkrontolmácsolás közben. Jelen kutatásban azt próbáltuk tisztázni, hogy hogyan befolyásolja a sok évi szinkrontolmácsolás a kreativitás fejlődését valamint a munkamemória teljesítményt a Baddeley féle munkamemória modell mentén. Módszer: 20 szinkrontolmács (11 nő, 9 férfi, az átlagos életkor 50,9, szórás 9,95, átlagos szinkrontolmácsolási tapasztalat 22,9 év), végezte el a számterjedelem forward és backward, a Corsi kocka span forward és backward és az egzekutív funkciókat (gátlás, stratégiai előhívás) mérő Hayling tesztek, valamint a Torrance TCT battéria Körök Tesztjét, majd az illesztéses módszerrel meghatározott kontrollesoport (11 férfi, 9 nő, átlagos életkor 47,6 év, szórás 10,55, mindannyian aktívan dolgozók, felsőfokú végzettségűek) végezte el ugyanezeket a feladatokat.

Eredmények: A szinkrontolmácsok szignifikánsan jobban teljesítettek úgy a komplex verbális munkamemória és központi végrehajtó működéseket igénylő feladatokban (digit span backward és Hayling teszt), mind a Körök teszt mindhárom mért faktorában (fluencia, átlagos flexibilitás, átlagos originalitás), ugyanakkor a fonológiai hurok és téri vizuális alrendszer kapacitásában (digit span forward, Corsi Span forward és Backward) nem volt statisztikailag értelmezhető különbség a csoportok között.

Következtetések: Tapasztalt szinkrontolmácsok esetében a fonológiai hurok és a téri vizuális vázlatomb kapacitása nem tér el az átlagtól, míg a kreativitás, a komplex verbális munkamemória, valamint a kiváló gátló és stratégiai előhívási egzekutív funkciók kiemelt szerepet játszanak. A kreativitás teszten kapott eredmények alapján joggal feltételezhetjük továbbá, hogy a mindennapos verbális divergens gondolkodásmód, a kreatív verbális produkció sok évi gyakorlása pozitívan befolyásolja a nem verbális kreativitás fejlődését is.

ÜLLEI KOVÁCS ZSUZSANNA

Pszichológia
BA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

KUSZTOR ANIKÓ

Pszichológia
BA, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

TÓTH-KIRÁLY ISTVÁN

Pszichológia
MA, 1. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

BŐTHE BEÁTA

Pszichológia
MA, 1. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Orosz Gábor
egyetemi adjunktus, ELTE PPK*

Az iskolai csalás ellenszere: a tanári lelkesedés

Jelen kutatásban azt feltételeztük, hogy a tanári lelkesedés lényeges szerepet játszik a diákok elköteleződésében, pontosabban az iskolai csalás mértékében. Korábbi kutatások szerint a tanárok észlelt lelkesedése pozitív kapcsolatban áll a diákok intrinzik motivációjával, azonban az észlelt lelkesedés iskolai csalásra gyakorolt hatása kevésbé kutatott terület. Az első, kérdőíves tanulmányban (N=266, nő=152) a tanári lelkesedés, az iskolai motivációk és az iskolai csalás kapcsolatát vizsgáltuk. Eredményeink szerint minél több lelkes tanárt látták az egyetemi diákok, annál kevesebbet csaltak. A tanári lelkesedés pozitív kapcsolatban állt az intrinzik motivációval, negatív kapcsolatban az amotivációval, valamint nem mutatott kapcsolatot az extrinzik motivációval. Emellett a tanári lelkesedés direkt, negatív kapcsolatban állt a csalással és a variancia nagyobb részét magyarázta meg, mint az iskolai motivációk összesen. A második, online kísérleti tanulmány (N=258, nő=173) azt mutatja be, hogy azok a résztvevők, akik lelkesedést indukáló filmrészletet néztek, kevésbé voltak hajlandóak csalásra azokkal szemben, akik nem lelkesítő videót láttak. Az eredmények arra engednek következtetni, hogy a tanárok észlelt lelkesedése egy olyan még fel nem tárt interperszonális faktor lehet, amely segítségével hatékonyan megelőzhető az iskolai csalás.

VAD ANNA

Szociálpedagógia

BA, 7. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezetők:

Dr. Hadnagy József

főiskolai docens, EKF TKTK

Drogfogyasztáshoz kapcsolódó prediktív rizikó tényezők vizsgálata főiskolások körében

Manapság több olyan kutatásról lehet olvasni (Bácskai - Gerevich 1997, Grezsa - Surányi 2014), amelyek a fiatalok életében bekövetkező rizikótényezőkkel foglalkoznak. Olyan rizikótényezőkkel, amelyek a drogfogyasztásra hajlamosítanak. Azonban a drogfogyasztásra hajlamosító rizikótényezőkön belül is létezik a rizikótényezőknek egy olyan csoportja, amely előre jelzi a drogfogyasztás bekövetkeztét. Ezeket nevezzük prediktív rizikótényezőknek. Amint dolgozatom címéből is kiderül ezen tényezők meglétét és a tényezők között fellelhető hatásmechanizmusokat vizsgálom kutatásomban egy olyan célcsoport esetében, amely eddig kevésbé volt kutatott a prediktív rizikótényezők tekintetében. A kutatás során a prediktív rizikótényezők egy már leírt és mások által vizsgált (Lorain 1991, Swaim 1991) rendszerét alkalmaztam, amelyet hazai kutatók vizsgálatának és a prediktív rizikótényezőket magyarázó elméletek segítségével egészítettem ki.

Kutatásom eredményeképpen megállapítható, hogy a főiskolások többsége nem vagy csupán egyszer fogyasztott valamilyen illegális szert. Az egyszeri fogyasztás az illegális szerek kipróbálását takarja, ami a többség esetében az egyének 15 és 18 éves kora közé tehető. Bár a kortárshatás erős, még sem következik be a deviáns karrier. A prediktorok vizsgálatával ezt a jelenséget úgy magyarázhatjuk, hogy a főiskolások individuális – intraperszonálisprediktorokban (a pszichoszociális fejlődési visszamaradottság prediktorai (alacsony önértékelés, jutalom dependencia, alacsony önkontrollképesség, érzelmi labilitás, a „nehéz gyermek” tünetcsoport), a demográfiai és biogenetikai prediktorok) nem veszélyeztetettek. Így a drogfogyasztásra hajlamosító kortárshatások nem jelentenek tartós veszélyeztetettséget a főiskolások egészségmagatartására vonatkozóan. A kutatásomból kiderül, hogy mely rizikótényezők rendelkeznek prediktív értékkel. A prediktív - protektív rendszer kutatása azért fontos, mert fel lehetne használni a drogfogyasztás kialakulásának megelőzését és kialakult helyzet kezelését célzó prevenció programokban.

VARGA GABRIELLA

Pszichológia
BA, 5. félév
Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Mirmics Zsuzsanna
egyetemi docens, KRE BTK*

Tehetséges fiatalok egyéni fejlesztése

A tehetséges fiatalok kitartóak és az önértékelés fontos számukra. Az eddigi kutatások összefoglalták, hogy milyen készségeket kellene fejleszteni, és lekövezték ezeket. Dolgozatom célja, hogy a Tehetséghidak Programban résztvevő tíz 16-18 év közötti serdülőnél megvizsgáljam, hogy milyen hatással volt rájuk a program által nyújtott egyéni és csoportos foglalkozás. Mind kvalitatív, mind kvantitatív módszereket használtam, interjúban kérdeztem őket az egyéni fejlesztésben megélt tapasztalataikról, valamint Coopersmith 9-ites önértékelési kérdőívvel mértem, hogyan alakult a program hatására az önértékelésük. Hipotézisem az volt, hogy ez javul a program végére. Az előbbihez Malterud szisztematikus szövegkondenzálási (SzSzk) módszerét használtam, míg utóbbihoz variancia analízist ROPstat-ban. Az SzSzk szerint három témát érintett minden fiatal: a Pszichológussal való viszonyt, a Kapcsolatokat és a Személyes fejlődést. A pszichológus bizalmával és elfogadó valamint megerősítő magatartásával megalapozta a jó viszonyt a fiatalokkal. A fejlettebb önismeret, mind az önértékelésükön, mind az önbizalmukon javított, ami a kapcsolataik minőségének javulásán is érezhető volt. A statisztikai számítások eredménye beigazolta hipotézisemet: a fejlesztés végére szignifikánsan javult a fiatalok önértékelése.

VARGA GÁL TAMÁS

Informatikus könyvtáros
BA, 6. félév
Eszterházy Károly Főiskola
Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Verók Attila
főiskolai docens, EKF TKTK*

Érdekességek az Index Librorum Prohibitorum történetéből

Tudományos kutatásomat bemutató munkám során átfogó képet szerettem volna alkotni az Index Librorum Prohibitorum-al kapcsolatos érdekességekről, azonban munkám végeztével arra a következtetésre kellett jutnom, hogy alkotásom csak egy része a dokumentummal kapcsolatos érdekességeknek. Dolgozatomban az általános könyvtilalommal, és az egyházi könyvbírálattal foglalkozom, és a kettő közötti különbséggel. Továbbá az Index általános történeti áttekintése után kiemelkedő, közismert szerzők műveit hozom példaként. Nem csak olyan nagy történelmi figuráét, mint a méltán közismert Galilei, hanem napjaink szórakoztatóiparának néhány példáját is.

VARGA MÓNIKA

Pedagógia tanár
MA, 3. félév
Eszterházy Károly Főiskola
Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Virág Irén
főiskolai docens, EKF TKTK*

A pedagógiai értékelés perspektívái – A pedagógia értékelés vizsgálata egy alapfokú oktatási intézmény gyakorlatában

Dolgozatomban a tanulás iránti motiváció fenntartása tekintetében fontos pedagógiai módszerek egyikével, az értékeléssel foglalkozom. Mindvégig azt a tényt szeretném kiemelni és alátámasztani, hogy az értékelés nem azonos az osztályozással. Elsősorban a mikro szintű, a tanulók értékelésének lehetséges módjai és azok problémái vizsgálatára vállalkoztam.

Az általam végzett kutatás célja:

- megismerni, hogy a Kazincbarcikai Pollack Mihály Általános Iskola milyen értékelési gyakorlattal rendelkezik mikro szinten,
- összefüggéseket keresni, azzal kapcsolatban, hogy miért ez a jellemző, felhasználni a megszerzett ismereteket a tanulók értékelésével kapcsolatos pedagógiai
- munka hatékonyságának, szakmai színvonalának javítása érdekében.

A probléma megfogalmazására saját gyakorlati tapasztalataim és a témával kapcsolatos szakirodalom tanulmányozása alapján került sor.

A kutatás során vizsgált problémakörök a gyermekközpontú szemlélet jelenlétét keresik a tanítás –tanulás folyamatában:

- Melyek azok a tényezők a nevelő-oktató munkában, amelyek fontosak a szülők számára?
- A pedagógusok szerint mi az iskolai értékelés feladata, mit, és hogyan értékelnek?
- A tanulók hogyan élik meg az értékelés folyamatát?
- Mit tekint mindhárom érintett jó értékelésnek?

A problémakörök által megfogalmazott hipotézisek:

- Mit tekint mindhárom érintett jó értékelésnek?

A problémakörök által megfogalmazott hipotézisek:

- A pedagógusok módszertani kultúrája tanár/tanító központú.
- A szülői elvárások és az iskola által alkalmazott értékelési rendszer feszültségmentes, mivel a hagyományokra épít.
- A tanulók motiváltságát befolyásolja tanulmányi eredményük.
- Az iskola értékelési gyakorlatában túlsúlyban van az osztályozás

A kutatás eredményeinek elemzése során egyértelművé vált, hogy a tanulóra visszaható, tanulását motiváló, módosító vagy éppen demotiváló típusú, az őt közvetlenül körülvevő felnőttektől (pedagógus, szülő) eredő információ magatartásmódosító erővel bír. Ebből kifolyólag kijelenthetem, hogy a tanítás – tanulás folyamatának, az abban alkalmazott, módszereknek, eszközöknek egyik legfontosabb feladata a tanulás iránti érdeklődés, tudásvágy ébren tartása, a tanulási kedv serkentése.

VARGA VIKTOR

Tanár szak (magyar-német)

MA, 1. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Szőke-Milinte Enikő

egyetemi docens, PPKE BTK

Szerelem és felelősség

A 2012-es Nat-ban megjelenő családi életre nevelés és a kötelező hit- és erkölcsoktatás számára fontos kérdés a fiatalokat foglalkoztató szerelmek és a szexualitás. Ahhoz, hogy tartalmi és módszertani szempontból a szerelmet, mint nevelési kérdést az őt megillető súllyal tudjuk pozícionálni, valamint a diákok életkori sajátosságaihoz igazítva tudjuk megközelíteni, szükséges megvizsgálni, hogy milyen elméleti keretek közt lehetséges a kérdésfeltevés, és miként gondolkodnak a szerelmeiről a fiatalok. A kutatás kérdésfeltevése értékelvű: a szerelmek és a szexualitás, mint keresztény, és mint általános emberi érték képezi a vizsgálat tárgyát.

A kutatott probléma a szerelmek és felelősség kapcsolata a fiatalok körében, amelynek három aspektusát vizsgálom empirikusan: a személyek közti elköteleződést, a közös jövőt és a testi tisztaságot. A kutatás elméleti háttérét elsősorban II. János Pál munkái, a manicheus felfogás és a Nietzsche filozófiája nyomán kidolgozott három testkép és szerelmeffogás adja.

A kutatás eredményeiből kiderül, hogy a fiatalok fontosnak tartják a párkapcsolatban a jóakaratot és a valódi barátságot. Nagy többségük tervez házasságot, sőt még ennél is népszerűbb a gyermekvállalás. Ideális házastársnak egy megértő személyt kívánnak. A fiatalok tehát a felelős szerelmek megvalósulásához kedvező elképzeléssel rendelkeznek, azonban sokuk inkább a kompromisszumos, mintsem az önzetlen magatartásmódra nyitott. Mindebből az iskolai nevelés számára tanulság, hogy a diákokat elsősorban a másik személyre figyelő potenciális házastársakká és szülőkké kell nevelni, akik a párkapcsolatot az önzetlenség útján tartják megvalósíthatónak. Ehhez nélkülözhetetlen a tisztaság erénye, amely megóvjaa a szerelmet az önző használatelvűségtől. Bár a tisztaság nem számít erénynek a fiatalok körében, mégis a többség nyitott a témára, csakúgy, mint a szerelmek erotikus ábrázolására, ami a tisztaság-szemlélet fontosságát jelzi. Mindez indokolja, hogy az iskolai nevelésben a tisztaság rehabilitációját végezzük el, vagyis a szerelmek vonatkozásában tudatosítsuk a test és szexualitás értékét.

A kutatás eredményei alapján olyan javaslatok körvonalazódnak, amelyek a hit- és erkölcsoktatás, a családi életre nevelés és az iskolai nevelés egyéb területein tartalmi és módszertani megújulást eredményezhetnek.

VEILINGER TAMÁS

Informatikus könyvtáros
MA, 1. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
dr. Fodor János
egyetemi adjunktus, ELTE BTK*

A mozgóképek archiválásának múltja és jelene Magyarországon

Ma már megkérdőjelezhetetlen az az érték, amit korunk egyik legfontosabb médiuma, a mozgóképek képvisel, ennek felismeréséhez azonban hosszú évtizedeknek kellett eltelnie. Eleinte csak múló szeszélynek gondolták, amelyre rövid időn belül feledés vár, majd a töretlenül növekvő népszerűségében kizárólag az anyagi lehetőségeket látták. Magyarországon különösen nagy befolyással voltak a filmmegőrzés meg nem valósulására a háborúk és a többször is teljesen átalakult politikai és társadalmi berendezkedés. Ezért a mozgóképek megjelenése után 60 évnek kellett eltelnie ahhoz, hogy megalakuljon az első filmarchívum az országban, ekkorra azonban már visszafordíthatatlan pusztulások történtek: a némafilmek körülbelül tíz százaléka maradt fenn csupán valamilyen formában. Kutatásom célja ezért az, hogy bemutassam a magyarországi filmmegőrzés létrejöttének és fejlődésének történetét a kezdetektől a filmtörténeti, technikai, jogi és politikai háttérével együtt.

A hazai archívumok kialakulásának megértéséhez elengedhetetlen a nemzetközi előzmények ismerete, ezért munkám első részében röviden bemutatom hogyan jutott el a vándormutatványnak számító mozgóképek az intézményesített megőrzésig. Itt kitérek azokra a technikai, gazdasági, esztétikai és egyéb folyamatokra, melyek a megőrzést hátráltatták, illetve segítették. A második részben a magyar film megjelenésétől kezdve követem végig a mozgóképek történetét napjainkig: hogyan hagyták elpusztulni a tekercesek jelentős hányadát, kik kezdeményezték a megőrzést, mik kellett ahhoz, hogy megvalósulhasson a körülmények ellenére is az intézményesült filmmegőrzés, valamint hogyan alakult az archívumok története a század második felében. Végül kísérletet teszek arra, hogy felvázoljam hol tart ma a mozgóképek magyarországi értékmegőrzése. Az intézmények jelenlegi helyzete mellett ismertetem a felújítás, restaurálás és digitalizálás folyamatát, bemutatom az online gyűjteményeket, zárásként pedig megpróbálom röviden felvázolni, hogy merre tarthat az éppen zajló folyamat.

VÉKONY TEODÓRA

Pszichológia
BA, 5. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Hallgató Emese
egyetemi tanársegéd, SZTE BTK*

A tabuszavak gátló hatásának összehasonlítása figyelmi-motoros valamint lexikális és nem-lexikális döntési helyzetben

Kísérletünk során egy lexikális és egy nem lexikális jellegű döntési helyzetet, továbbá egy egyszerű figyelmi motoros feladatot teljesítettek a résztvevők (összesen 45 fő). A feladatok alatt előfeszítő ingerként tabu illetve semleges szavakat prezentáltunk a kísérleti személyeknek, valamint mértük az különböző ingerekre adott reakcióidőket. Az eredmények alapján a nem-lexikális döntési feladat során a tabuszavakkal történő előfeszítést követően a semleges szavakhoz képest szignifikánsan hosszabb reakcióidőket produkáltak a kísérleti személyek, míg a lexikális döntési helyzet során tendenciaszerű különbséget találtunk a két előfeszítési típus után mért reakcióidők között. A figyelmi-motoros feladat esetében ugyanilyen irányú eredményeket kaptunk, a különbség azonban nem bizonyult szignifikánsnak. A kétféle előfeszítést követően produkált reakcióidők különbségeit a három feladat között összehasonlítva azt láthatjuk, hogy a lexikális döntési helyzet esetében jelenik meg abszolút értékben a legnagyobb különbség, ez azonban nem különbözik jelentős mértékben a másik két feladattípustól.

VÉKONY TEODÓRA

Pszichológia
MA, 1. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

KRISTÓF BOGLÁRKA

Pszichológia
MA, 1. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Szegedi-Hallgató Emese
egyetemi tanársegéd, SZTE BTK*

Tiltott szavak érzelmi súlya az anyanyelvben és egy idegen nyelvben

Kutatásunk során a magyar és angol tabuszavak feldolgozását vizsgáltuk magyar anyanyelvű személyek körében, akik az angol nyelvet intézményes környezetben sajátították el. Lexikális döntési helyzetben semleges magyar vagy angol szavakról kellett döntést hozniuk a kísérleti személyeknek, miközben előfeszítő ingerként magyar vagy angol tabuszavakat, semleges szavakat illetve álszavakat jelenítettünk meg. Célunk az volt, hogy megvizsgáljuk, hogy a két nyelv tabuszavainak előfeszítése befolyásolja-e a lexikális döntést. A kísérletben 53 személy vett részt, akik mindkét nyelv célszavairól döntöttek mindhárom előfeszítési típust követően. Eredményeink azt mutatták, hogy a célingerekről való döntés hosszabb reakcióidővel jár a tabuszavak előfeszítését követően mindkét nyelv esetében. A tabuhatás mértéke között nem volt kimutatható különbség az angol és a magyar nyelvű ingerbemutatás esetében. Az angol és a magyar tabuhatás mértéke között nem volt együttjárás megfigyelhető a teljes mintát tekintve, azonban az angol nyelvet magasabb szinten ismerő személyek esetében közepesen erős, pozitív együttjárást figyeltünk meg a két érték között.

VERÉB LILLA

Szociálpedagógia

BA, 7. félév

Eszterházy Károly Főiskola

Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

Témavezető:

dr. Hadnagy József Phd

főiskolai docens, EKF TTK

Motiváció vizsgálat az Eszterházy Károly Főiskola önkénteseinek körében

Az önkéntesség egyre nagyobb hangsúlyt kap napjainkban Európában és Magyarországon is. A téma aktualitását bizonyítja az a kezdeményezés, hogy az ENSZ először a 2001. évet az Önkéntesek Nemzetközi Évének, majd a 2011. évet pedig az Önkéntesek Európai Évének nyilvánította. Továbbá a téma aktualitását támasztja alá az is, hogy a 2012. év az Európai Unióban a tevékeny idősor és a nemzedékek közötti szolidaritás európai éve volt, illetve Magyarországon az érettségi vizsgára jelentkezés feltétele lesz 2016-tól az, hogy a diákok 50 óra közösségi szolgálatot végezzenek el a középiskolai tanulmányaik során. Bár a közösségi szolgálat nem egyezik meg az önkéntességgel, de a két tevékenység hozama, haszna mind az egyénre, s mind a társadalomra nézve megegyezhetnek.

A dolgozatom alapgondolata az önkéntességet végzők motivációi voltak. Fókuszom az volt, hogy az egyén, egy csoport, vagy egy közösség miatt, milyen okokból végez önkéntes tevékenységet. Főként az érdekelt, hogy a jövő pedagógusait, szociálpedagógusait milyen motivációk jellemzik akkor, amikor önkéntes tevékenységet végeznek. Így a célcsoportom az Eszterházy Károly Főiskola önkéntességet végző hallgatói voltak. A dolgozatomban először több szerző alapján - Czike-Kuti (2006) és Bartal-Kmetty (2010)- bemutatom az önkéntesség fogalmát, majd a magyarországi önkéntesség múltját. Ezt követően Durkheim (1893) munkásságának segítségével a társadalmi integráció és szolidaritás témakörét fejtem ki, mint az önkéntesség hasznát és következményét. Ehhez kapcsolódva Schultz (1983) emberi tőke elméletét és az önkéntesség kapcsolatát mutatom be. Végül összefüggésbe hozom Welch (1987) humán ökörendszer-elméletét az önkéntesség funkcióival és aktivitási területeivel, mely során Fényes-Kiss (2011) elméleti vonatkozásait is felhasználom. Ezután az önkéntességet, mint segítségnyújtó viselkedésformát mutatom be mind pszichológiai, mind szociológiai szempontból. Dolgozatom része az önkéntesek körében végzett motiváció-kutatás is. Bemutatom Bartal-Kmetty (2011) szerzőpáros kutatását, ami azért fontos, mert eredményeik jelentik saját kutatásom kiinduló pontját. Végül saját eredményeimet közlöm, azokat statisztikai módszerek segítségével elemzem. Ilyen általam felhasznált statisztikai módszer például a faktoranalízis, mellyel motivációs faktorokat hoztam létre, és a klaszteranalízis, mellyel önkéntes típusokat határoztam meg.

VIG DÁNIEL

Informatikus könyvtáros
MA, 1. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Barátné dr. habil. Hajdu Ágnes
egyetemi docens, ELTE BTK*

Nyelveken és kultúrákon átívelő többnyelvű információkeresés

A dolgozat témája a kultúrákon átívelő információkeresés, vagy ismertebb nevén a többnyelvű információkeresés. A többnyelvű információkeresés célja, hogy releváns információkat találjunk egy olyan nyelvben, amely különbözik a kereső személy nyelvétől. A többnyelvű információkeresés legfőbb problémája a fordítás: a lekérdezést vagy a dokumentumot kell lefordítani általában a kereső nyelvére, ezért különleges eljárásokra van szükségünk, hogy elérjük a kívánt célt.

A dolgozat a többnyelvű információkeresés rövid ismertetésével kezd, valamint körvonalazza azt az egyre növekvő igényt, a mely a kérdést az információtudomány egyik legaktuálisabb megoldandói közé emeli. A továbbiakban bemutatásra kerülnek az alapvető módszerek, ill. ezek összehasonlítását adjuk a lekérdezés-fordítás és a dokumentum-fordítás területein. Vázzuk a gépi fordítás különböző megoldásait, a szabály alapú fordítást és a statisztikai alapú fordítást, ill. ezek hatékonyságát az információkeresésben. A tudás alapú módszerek közül a szótár alapú fordítások, a teauruszok és az ontológiák bemutatásával részletezzük a kérdés megoldásának lehetőségeit. Külön területet jelentenek a párhuzamos és összehasonlító dokumentumgyűjteményekben folytatott keresések.

A dolgozatban szó esik arról, hogy hogyan, ill. milyen hatékonysággal lehet ezeket a módszereket alkalmazni. Megfigyelhető, hogy bármennyire is sikeresek ezek a kísérletek, az egynyelvű keresés hatékonyságát csak különleges esetekben, mint például forrásgazdag környezetben érik el, esetleg múlják felül. Az is elmondható, hogy minél jobban hozzászoknak az emberek a rendszerekhez, annál jobban ki tudják használni a benne rejlő lehetőségeket.

ZÁMBÓ ÁGNES

Pszichológia
MA, 1. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Csábi Eszter
egyetemi tanársegéd, SZTE BTK*

Az alvás hatása a deklaratív emlékezeti működésre

Széles körben vizsgált téma, hogy az alvás milyen szerepet tölt be a deklaratív emlékezeti konszolidációban, viszont keveset tudunk arról, hogy az alvás miként hat az érzelmileg telített deklaratív anyagok rögzülésére. Kutatásom célja az alvás szerepének feltérképezése a deklaratív emlékezeti konszolidációban, illetve hatásának kimutatása az érzelmileg telített és semleges szavak rögzülésére. Hipotézisem, hogy az alvás hatására javul az emlékezeti teljesítmény, jobban fog teljesíteni az a csoport, amelyik a két tesztfelvétel között aludhat, mint az, aki ugyanezt az időt ébren tölti, illetve az érzelmileg telített szavakat is nagyobb arányban idézik majd fel a semlegesekhez képest. A vizsgálatban összesen 34 fő, 20 lány és 14 fiú vett részt, átlagéletkoruk 21,44 év (szórás: 1,83), tanulással töltött éveik átlaga 14,85 év (szórás: 1,62). A deklaratív emlékezet mérésére szólista-tanulási feladatot alkalmaztam. A vizsgálati személyeket két csoportra osztottam, az egyik csoport esetében a tanulás este, a felidézés reggel történt, a másik csoport esetében a tanulás reggel, a felidézés pedig este volt. Eredményeim azt mutatják, hogy az alvós csoport szignifikánsan jobban teljesített az ébrenléti csoporthoz képest. Az érzelmi töltet tekintetében szignifikáns különbség a semleges és a negatív szavak konszolidációjában jelent meg; mindkét esetben az alvós csoport több szópárt tudott felidézni. A pozitív szavaknál nem találtam szignifikáns különbséget a csoportok között. A semleges szavak jobban megtartottak voltak az érzelmi töltetűekhez képest mindkét csoportnál. Az alvási mutatók esetében a pozitív és negatív szavak tanulási és felidézési teljesítménye a fáradtsággal, az alváslatenciával és az alváshatékonyssággal mutatott összefüggést. Következésképpen az alvás jelentős szerepet játszik az emlékezeti működésekben, a negatív szavak konszolidációjában a legérzékenyebb, ami evolúciós szempontból lehet lényeges, a túlélést szolgálhatta.

ZAVECZ ZSÓFIA

Pszichológia
MA, 1. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezetők:
Dr. Németh Dezső
habil. egyetemi docens, ELTE PPK
Csábi Eszter
egyetemi tanársegéd, SZTE BTK

Alvás és memória kapcsolata gyerekkorban

Számos tanulmány bizonyítja az alvás és memória kapcsolatát. Ugyanakkor meglehetősen kevés tanulmány vizsgálta ezt az összefüggést gyerekeknél, annak ellenére, hogy az alvás segíti az agyi plaszticitást és fontos a gyermekek kognitív fejlődéséhez. Jelen kutatás célja a deklaratív és nem-deklaratív memória vizsgálata volt alvásfüggő légzésvizsgálat (SDB) meglétében és hiányában. A deklaratív memória mérésére történetfelidézést, míg a procedurális memória vizsgálatára Alternáló Szeriális Reakcióidő Tesztet (ASRT) használtunk. Utóbbi lehetőséget biztosít számunkra, hogy a procedurális memória két aspektusát is vizsgáljuk: az általános készségtanulást, illetve a szekvencia-specifikus tanulást. Az adatokat két alkalommal vettük fel, este, majd reggel, amely alkalmakat 12 órás offline periódus választotta el, amelyet a gyerekek alvással töltöttek. Az alvás folyamatát polyszomnográfias felvétellel monitoroztuk. Ez alapján az EEG felvételek részletes elemzését készítettük el, így különbséget találtunk a csoportok között a mélyalvás és nREM2 fázis arányában, illetve a teljes alvásidőben. Ezen kívül összefüggést találtunk különböző alvásparaméterek és a deklaratív memóriateljesítmény, és annak az alvás alatti változása között. Továbbá eredményeink szerint az SDB-ben szenvedők deklaratív memória teljesítménye rosszabb, mind a tanulási, mind az előhívási fázisban, ugyanakkor az offline időszakban bekövetkezett konszolidációban nem mutatkozott különbség a csoportok között. A nem-deklaratív memória ezzel szemben intakt, mind a tanulás, mind a konszolidáció tekintetében, általános készségtanulás és szekvencia-specifikus tanulás esetén is. A háttérben húzódó memóriafolyamatok vizsgálatához blokkon belüli hatásokat is vizsgáltunk, és eredményeink szerint az alvászavaros gyerekek a blokkok második felében rosszabbul teljesítenek a jól alvó gyerekekhez képest, amely leromlott végrehajtó funkciókat és frontális tevékenységet feltételez. Összességében adataink arra utalnak, hogy az alvászavar megléte gyermekkorban különbözően hat az eltérő memóriatípusokra (deklaratív vagy nem-deklaratív), és folyamatokra (online vagy offline). Eredményeink hangsúlyozzák, hogy az alvásnak az aznap elsajátított információk konszolidációján kívül hosszú távú hatása is van, amely a plasztikus gyermeki agyban maradandó változásokat okozhat.

ZELEI TÍMEA ÁGNES

Kulturális örökség tanulmányok
MA, 5. félév
Eszterházy Károly Főiskola
Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

*Témavezető:
Dr. Simándi Szilvia
főiskolai docens, EKF TKTK*

A Mesekastély – A fáji Fáy-kastély mint kulturális örökségünk

Napjainkban egy aktuálisnak számító területet kívántam feltárni dolgozatomban, melyben a kulturális örökségek turizmusban rejlő lehetőségeit kerestem, ezen belül is a kastélyturizmust vizsgáltam meg, és a kastélyhasznosítás problémáit a fáji Fáy-kastély múltján és jelenén keresztül tanulmányoztam. Kutatásom célja az volt, hogy a fáji kastély történetét, jelenlegi helyzetét megismerve egy jövőképet vázoljak fel a kastély és környezete adottságainak figyelembe vételével, mindezzel egy jó példát kidolgozva, dolgozatomban javaslatot tegyek a fáji Fáy-kastély, mint kiemelt nemzeti örökségünk hasznosítására.

Kutatásom elsősorban szakirodalom és dokumentum elemzésen alapult. A család történet kapcsán IV. Béla 1243-as adománylevelének fordítását elemeztem. A helyzetfeltáráshoz statisztikai adatokat gyűjtöttem a Központi Statisztikai Hivataltól és a Forster Központtól. Végül interjút készítettem a fáji Fáy-kastély létesítményfelelősével.

A dolgozatom három fő pillérré épült: a kulturális örökség és a kulturális turizmus kapcsolatára, azon belül is a kastélyturizmusban rejlő lehetőségekre; a magyarországi kastélysors bemutatására, feltárva a kastélyhasznosítás problémáit; valamint a fáji Fáy-kastély múltjára, jelenére és jövőjére. A kastélyok, mint kulturális örökségeink az egyik legfőbb szerepet töltik be napjaink kulturális turizmusában. A kastélyoknak a turizmus vérkeringésébe való bekapcsolása hozzájárul a térség, sőt az ország gazdasági helyzetének javításához. A fáji Fáy-kastély sem hasznosítható megfelelően, ha nem teszünk bele turisztikai szolgáltatásokat, azonban figyelembe kell vennünk azt a tény, hogy a környék társadalmi és gazdasági helyzete megkívánja a szociális funkciók elhelyezését is. A Mesekastély koncepció egy vonzerő, attrakció, mely egyedülálló az országban, így megfelelő marketing tevékenységgel a település hátrányos helyzete ellenére is vonzaná a látogatókat. A Mesekastély projektötletet újragondolva javaslatot tettem a kastély turisztikai, illetve kulturális központként való hasznosítására, mely egy múzeumpedagógia programból indult ki, napjainkban ugyanis egyre nagyobb szerepe van a múzeumpedagógiának, így nélkülözhetetlen a program kínálatból.

ZILAHÍ TÍMEA

Pszichológia
BA, 6. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

BARTÓK DORKA

Pszichológia
BA, 6. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Láng András
egyetemi adjunktus, PTE BTK*

A machiavellizmus és az észlelt családműködés vizsgálata az élettörténeti stratégiákat érintő evolúciós kontextus tükrében

Vizsgálatunk során a machiavellizmus és az észlelt családműködés lehetséges kapcsolatát vettük górcső alá a szocializáció evolúciós modelljének tükrében. A machiavellizmus magasabb mértékével rendelkező serdülők családműködését a Circumplex modell kiegyensúlyozatlan területeivel hoztuk összefüggésbe, melyhez a Mach IV. tesztet és az Olson-féle Családi Tesztet vettük fel.

A kezdeti 435 fős mintát a mach pontszámok alapján differenciáltuk, majd tovább redukálva 138 fő adatait használtuk fel: az alacsony machos fiatalok csoportját 69 személy – 20 fiú és 49 lány- alkotta, míg a magas machosok csoportját is 69 személy - 29 fiú és 40 lány- alkotta. Az átlagéletkor 17 év (Mean=17,30; Sd=0,775) volt. Eredményeink rávilágítanak a machiavellizmus magasabb mértékével rendelkező serdülők kiegyensúlyozatlanabb családműködésére az alacsony machos társaikéhoz képest, mely a kohézió dimenzió belül a szétesett és kevésbé összetartó kapcsolatot, míg a flexibilitás dimenzió belül a kevésbé rugalmas kapcsolatot jeleníti meg. Ezen serdülők családi kommunikációja szegényesebb és negatívabb, továbbá elégedetlenebbek a családjukkal a machiavellizmus alacsony mértékével rendelkező serdülökhöz viszonyítva. Valószínűsíthető tehát, hogy a magas stresszel bíró családi környezettel jellemezhető életpálya nagymértékben hozzájárulhat a machiavelliánus stratégia kialakulásához; továbbá ez a fajta stressz a család működésmódjában is jól kivehetően megmutatkozik.

ZSADÁNYI ZSUZSA

Pszichológia
MA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

SZABÓ HANGYA LILLA

Pszichológia
MA, 3. félév
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Szabó Éva
egyetemi docens, SZTE BTK

Ki szeret iskolába járni? – az iskolai kötődés, a motiváció, az énhatékonyság és a tanulmányi felelősség vállalás vizsgálata

Kutatásunkban azt vizsgáltuk, hogy az iskolához való viszonyt milyen tényezők határozzák meg lenginkább. Mekkora szerep jut ebben a motiváció egyes jellemzőinek, az énhatékonyságnak és a tanulmányi felelősségnek. Ennek feltárására kérdőíves módszerrel 10. és 11. osztályos tanulókat kérdeztünk meg (N=157), amelynek során vizsgáltuk az iskolai kötődést, az általános énhatékonyságot, a teljesítmény motivációt és a tanulmányi felelősség vállalást és ezek egymással való kapcsolatait. A motiváció vizsgálata során a 2x2-es célorientációs elméletre támaszkodtunk (Elliot és Church, 1997; Pajor, 2013), és megvizsgáltuk, hogy mely motivációs stratégia kapcsolódik legerősebben az iskolai kötődéshez és a tanulmányi teljesítményhez. Célunk egy olyan modell felállítása volt, ami a legnagyobb mértékben magyarázza ezen változók iskolai kötődésre gyakorolt hatását.

A eredmények azt mutatják, hogy a vizsgált csoportban az énhatékonyság és az iskolai kötődés szignifikánsan befolyásolják egymás erősségét. Továbbá az erősebb iskolai kötődés magasabb motivációs szinttel jár együtt és fordítva, ez különösen igaz a közelítő elsajátítási stratégiára. Az általunk vizsgált diákok eredményei alapján nem találtunk szignifikáns kapcsolatot az énhatékonyság és a felelősség pozícionálása között, illetve úgy tűnik az iskolai kötődés és a felelősségvállalás is független egymástól.

ZSIDÓ ANDRÁS NORBERT

Pszichológia
MA, 9. félév
Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Csókási Krisztina
egyetemi tanársegéd, PTE BTK*

A vészhelyzeti viselkedés személyiséglélektani korrelátumai - első lépések egy új mérőeszköz kidolgozása felé

Fő kérdésünk, hogy magas rizikófaktorú munkát végzők, valamint szabadidejükben extrém sportokat űzők milyen személyiségvonások mentén különböznek az átlagtól, milyen protektív faktorok vannak, melyek segítik őket, hogy hosszú távon ellássák feladataikat, illetve képesek legyenek adekvát módon funkcionálni az ilyen helyzetekben. Egyik célom, hogy bizonyos személyiségváltozók mentén, mint a vonásszorongás, szenzoros élménykeresés, stresszes helyzetekkel való megküzdési mód, viselkedéses aktiváló- és gátló rendszer, valamint a depresszióra való hajlam meghatározzam miben is különböznek ezek a csoportok.

Másik célom egy kérdőív létrehozása, melynek alkalmazásával segíthetnénk a speciális munkakörülmények között dolgozókat, ezen kívül pedig az átlagos munkával rendelkezőknek is egy-egy váratlan életeseményben való helytálláshoz.

Ha meg tudnánk határozni, hogy mi segíti elő az aktív, ágens cselekvést egy vészhelyzetben, akkor a jövőben beépíthetnénk ezt például már a középiskolák képzésébe, a jogosítvány megszerzése előtt az egészségügyi alapok és gyárakban a tűzvédelmi előírások mellé.

ZSILA ÁGNES

Pszichológia
MA, 9. félév
Debreceni Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezetők:
Bernáth Ágnes
egyetemi tanársegéd, DE BTK
Dr. Ináncsy-Pap Judit
egyetemi adjunktus, DE BTK*

A yaoi-jelenség. Szexuális orientáció-és attitűdvizsgálat a magyar anime szubkultúra speciális szegmensében

A japán rajzfilmek, idegen szóval animék, az 1990-es évek közepétől napjainkig világszerte töretlen népszerűségnek örvendenek a fiatalok körében. Rajongói közösségük különálló szubkultúrát képez, melynek háttérében a japán kultúra iránti széles spektrumú érdeklődés áll. A 2000-es évek második felétől egy érdekes tendencia került a figyelem fókuszába, amely a yaoi-jelenség elnevezést viseli. A yaoi azon animék megnevezése, melyek történetének középpontjában két férfi egymás iránt érzett szerelme áll. A műfaj rajongói bázisának globális és nagymértékű emelkedését egyezményesen yaoi-jelenségnek nevezzük. A jelenség világszerte heteroszexuális nők százezreit érinti (Thorn, 2004), s a magyar közösséget sem hagyja érintetlenül. Vizsgálatunk azt a célt szolgálta, hogy az eddig ismeretes szakirodalmi támpontok alapján képet alkossunk a magyar yaoi-közösség jellemző vonásairól a szexuális attitűdök vonatkozásában. Első vizsgálatunk során, melyben 257 fő vett részt, bizonyosságot szerezhettünk arról, hogy a yaoi műfaj rajongói között magasabb a homoszexuális és biszexuális preferenciával jellemezhető személyek száma, s elfogadóbb attitűddel rendelkeznek a homoszexualitás iránt, mint a műfajtól elhatárolódó személyek. Második vizsgálatunk 417 fő részvételével zajlott annak céljából, hogy egy személyiségváltozó megragadásával közelebb kerülhessünk a yaoi-közösség motivációjának megismeréséhez. Eredményeink alapján megállapíthattuk, hogy a műfaj női rajongói magasabb érzelmek iránti igénnyel rendelkeznek, mint azok az animerajongók, akik elhatárolódnak a műfajtól. Eredményeink tükrében a műfaj közvetlen hatásának spekulatív elemzésére is figyelmet fordítottunk, amely inspirációul szolgálhat a későbbi, beavatkozó vizsgálatok tervezése során.